

Dvorana slávy slovenskej medicíny

Slovenskej lekárskej spoločnosti

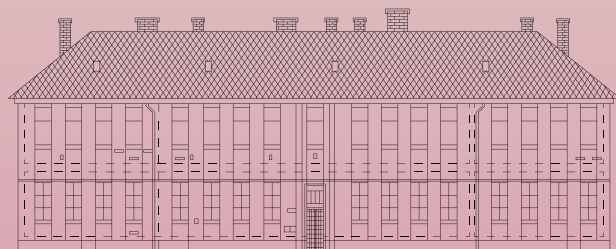
(2013–2024)

Slovenská lekárska spoločnosť
Slovak Medical Association

Ján Breza, Marián Bernadič, Želmíra Mácová

Účelová publikácia vydaná pri príležitosti
55. výročiu vzniku Slovenskej lekárskej spoločnosti

Dvorana slávy

slovenskej medicíny SLS

(2013–2024)

*Dvorana slávy – kto si ju zaslúži?
Veď je ako kytica voňavých ruží.
Je ako oslavná pieseň, čo zaháňa tieseň.
A žiari ako slnko na nebi.
Je ako oslavná báseň, čo velebí.
Našu myseľ a srdce tiež.
Je ako veža kostola.
Z ktorej hlahol zvonov zavolá.
Aby pohladil náš sluch.
Je ako dobrý duch.
Ktorý ma poctil svojou návštevou.*

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.
DS SLS IX., Bratislava, 18. september 2018

Ján Breza, Marián Bernadič, Želmíra Mácová

Účelová publikácia vydaná pri príležitosti
55. výročia Slovenskej lekárskej spoločnosti

Bratislava 2024

Dvorana slávy slovenskej medicíny SLS

Účelová publikácia vydaná pri príležitosti 55. výročia Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS)

Publikáciu zostavili: Dr.h.c. mult. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, akademik UčSS, prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc. a PhDr. Želmíra Mácová, MPH z podkladov získaných z archívu Slovenskej lekárskej spoločnosti, dodaných jednotlivými organizačnými zložkami SLS (odborné spoločnosti, ich sekcie a spolky lekárov/farmaceutov), laureátmi uvedenými do Dvorany slávy slovenskej medicíny a autormi prác z ich umeleckej tvorby, alebo zbierky, vystavovaných počas slávnostných podujatí.

Fotografie: V publikácii sú zverejnené fotografie z archívu Slovenskej lekárskej spoločnosti, dodané jednotlivými organizačnými zložkami SLS, laureátmi uvedenými do Dvorany slávy slovenskej medicíny a autormi prác z ich umeleckej tvorby, alebo zbierky, vystavovaných počas slávnostných podujatí.

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť kopírovaná a rozmnožovaná za účelom ďalšieho rozširovania v akejkoľvek forme, či akýmkoľvek iným spôsobom, či už mechanickým, alebo elektronickým, vrátane vyhotovovania fotokópií, nahrávania, vytvárania informačných databáz a pod., bez písomného súhlasu vlastníka autorských práv a vydavateľského oprávnenia. Publikácia je nepredajná.

Vydala: Slovenská lekárska spoločnosť, 2024

Gratická úprava a tlač: Gerthofer, Zohor. www.gerthofer.sk

© Logo SLS je chránené ochrannou známkou (ÚPV SR č. 201518)

ISBN 978-80-89305-71-1

„...Často si myslíme, že naša cesta je určená výlučne našou vlastnou iniciatívou a snažením.

Tieto faktory určite hrajú významnú úlohu.

Nesmieme však zabudnúť, že zameranie nášho života je zväčša súhrnom mnohých vplyvov z minulosti a prítomnosti, a že sa na nich podieľajú tak postavy z minulosti, ako aj tí, ktorí putujú spolu s nami.

To všetko ovplyvňuje naše snahy a počínania.

Preto nesmieme zabudnúť na ľudí, z ktorých myšlienok sme sa poučili, ako aj na našich spolupracovníkov, ktorí spolu s našimi žiakmi teraz dorastajú.

Tí budú zárukou toho, že čoskoro od nás prevezmú to progresívne, čo sme do súčasnosti preniesli z našej tradície...”

„...Zbieranie vedomostí, ukájanie prirodzenej ľudskej i profesionálnej zvedavosti je zrejme nie otázka existenčnej nevyhnutnosti, ako sa to dnes stále zdôrazňuje, ale povahová črta, ktorá je predpokladom toho, aby človek niečo v živote dosiahol.

Táto črta je zrejme trvalá a nevyhasína vo chvíli, keď profesionál ukončí svoju aktívnu činnosť...”

Z myšlienok akademika
Teofila Rudolfa Niederlanda

Slovenská lekárska spoločnosť
Slovak Medical Association

55
rokov
1969 - 2024

Obsah

9	Úvod	
13	Laureáti uvedení do Dvorany slávy slovenskej medicíny SLS (DS SLS)	
14	DS SLS I.	(9. 9. 2013)
17	DS SLS II.	(25. 3. 2014)
23	DS SLS III.	(16. 12. 2014)
32	DS SLS IV.	(15. 4. 2015)
37	DS SLS V.	(8. 12. 2015)
42	DS SLS VI.	(14. 6. 2016)
47	DS SLS VII.	(14. 12. 2016)
53	DS SLS VIII.	(19. 9. 2017)
63	DS SLS IX.	(18. 9. 2018)
76	DS SLS X.	(20. 9. 2019)
91	DS SLS XI.	(21. 9. 2021)
108	DS SLS XII.	(28. 6. 2022)
123	DS SLS XIII.	(27. 6. 2023)
138	DS SLS XIV.	(25. 6. 2024)
153	Záverom	
155	Pozvánky na DS SLS I.–XIV. (2013–2024)	
171	Vystavovatelia na Dvorane slávy slovenskej medicíny SLS	
172	MUDr. E. Nevická, CSc.: „Pokoľ v duši“	(9. 9. 2013)
174	Prof. MUDr. F. Šimko, CSc., FESC: „Krása okamžiku“	(25. 3. 2014)
176	Akad. sochár M. Polonský: „Pocta medicíny v kove“	(16. 12. 2014)
178	Prof. MUDr. V. Zikmund, DrSc.: „Zrkadlenia“	(15. 4. 2015)
180	Prof. MUDr. M. Bátorvský, CSc.: „Portréty“	(8. 12. 2015)
181	MUDr. I. Papp a MUDr. E. Nevická, CSc.: „Momentky krás života“	(14. 6. 2016)
184	Mgr. Art. M. Mináriková: „Mikro a makrosvet“	(14. 12. 2016)
186	MUDr. L. Bachárová, DrSc., MBA: „Okolo mňa“	(19. 9. 2017)
188	MUDr. V. Graus, PhD., MPH, MSc.: „Dentart“	(19. 9. 2017)

189	Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.: „ <i>In natura</i> “ (18. 9. 2018)
190	MUDr. P. Borecký, PhD.: „ <i>Čriečky</i> “ (18. 9. 2018)
192	MUDr. J. Činčár: „ <i>Môj maľovaný svet</i> “ (20. 9. 2019)
194	MUDr. M. Dvorák, PhD.: „ <i>Ako to vidím</i> “ (20. 9. 2019)
196	MUDr. P. Lackovič: „ <i>Potulky prírodou</i> “ (21. 9. 2021)
198	MUDr. Igor Vico: „ <i>Výstava odznakov futbalových klubov</i> “ (21. 9. 2021)
200	MUDr. J. Hollý: „ <i>Na ceste z 20. do 21. storočia</i> “ (28. jún 2022)
202	PharmDr. M. Vörös: „ <i>Miro Vörös – Premeny</i> “ (28. jún 2022)
204	MUDr. V. Revický: „ <i>Lietajúce šperky</i> “ (27. jún 2023)
206	MUDr. Š. Bodnár: „ <i>Impresie</i> “ (27. jún 2023)
208	MUDr. M. Kajan: „ <i>Ľudské telo ako umenie</i> “ (27. jún 2023)
210	Prof. MUDr. J. Buchancová, CSc.: „ <i>Slovensko moje</i> “ (25. jún 2024)
213	Zoznam osobností slovenskej medicíny uvedených do DS SLS
221	Štatút Dvorany slávy slovenskej medicíny
225	Literatúra
227	Menný index

Úvod

Slovenská lekárska spoločnosť (SLS) – občianske združenie, je dobrovoľná, mimovládna, politicky nezávislá asociácia odborných vedeckých spoločností a v rámci nich odborných sekcií, spolkov lekárov a spolkov farmaceutov. Jej hlavným poslaním, cieľom a predmetom činnosti je transfer najnovších, vedeckých overených poznatkov do praxe formou zabezpečovania celoživotného sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov všetkých odborov. SLS podporuje zvyšovanie a prehlbovanie profesionálnej úrovne, rozvoj odbornej a vedeckej práce svojich členov a rozvoj spolupráce s partnerskými organizáciami doma aj v zahraničí.

Na XXVI. Kongrese SLS, v Bratislave dňa 23. septembra 2024, si SLS pripomenie a oslávi 55. výročie svojej existencie. Ako samostatná národná spoločnosť bola, až do rozdelenia Československej federatívnej republiky na Českú a Slovenskú republiku (31. 12. 1992), súčasťou Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně. Nadviazala na predchádzajúcu činnosť a úzku spoluprácu obidvoch národných spoločností. Intenzívnou a systematickou prácou vrcholových predstaviteľov slovenskej medicíny sa vybuďovala na modernú spoločnosť a medzinárodne uznávanú odbornú autoritu, ktorá je organizačne stabilná, odborne silná a potrebná.

História organizovanej medicínskej činnosti u nás siaha do devätnásteho storočia. V roku 1833 založili na univerzite v Pešti slovenskí študenti pod vedením Jonáša Bohumila Guotha, rodáka z Lubele na Liptove, *Spoločnosť lekársko-slowanskú*. Z historického hľadiska išlo o významný a pozoruhodný počín, aj vzhľadom na skutočnosť, že britský kráľ Viliam IV. v roku 1834 udelil v Londýne *Lekárskej a chirurgickej spoločnosti* kráľovskú listinu (Kráľovskú chartu) a premenoval ju na *Kráľovskú lekársku a chirurgickú spoločnosť* s cieľom podporiť rozvoj fyziky, chirurgie a ďalších medicínskych vedných odborov. Spolok uhorských lekárov vznikol v roku 1840 a Spolok českých lekárov v roku 1862. Členovia Spoločnosti lekársko-slowanskej mali riadne stanovy, platili členské 1 zlatý toliar a ročne museli odprednášať aspoň jednu prednášku. Jozef Bohumil Guoth sa do histórie zapísal aj tým, že pomáhal štúrovcom pri rozširovaní súčasného slovenského jazyka.

Na území Slovenska postupne vznikali spolky združujúce vedcov i amatérov z radov lekárov, lekárnikov a prírodovedcov, ktorí robili kvalitnú medicínu, prírodovedecké pozorovania a výskumy. Boli to napríklad: Bratislavský lekársky a prírodovedecký spolok (1856), Spolok lekárov a lekárnikov Spiša, Lekárska čitateľská spoločnosť, Prírodovedecký

a lekársky spolok Trenčianskej stolice (1877) a Nitrianskej stolice (1889). Koncom 19. storočia vznikol aj Spolok lekárov Gemersko-malohontskej stolice, Spolok československých lekárov v Košiciach (1919) a v ďalších mestách, ktorých vymenovanie by zabralo celý priestor určený pre úvodník.

Na úspešnej činnosti SLS sa podieľali osobnosti, ktoré zvyšovali kredit slovenskej medicíny poctivo, so zánietením, bez nároku na honorár, v čase svojho osobného voľna a na úkor svojich rodín. Výsledky ich práce majú neoceniteľnú hodnotu aj pre súčasnosť. SLS oceňuje všeobecne uznávané, vynikajúce výsledky dlhodobej odbornej činnosti, publikačnú a prednáškovú aktivitu zdravotníckych pracovníkov v medicínskych a farmaceutických vedných odboroch. Osobitne oceňuje zásluhy o budovanie, rozvoj a tvorivú činnosť SLS a jej organizačných zložiek udeľovaním pôct a cien SLS.

Elitu slovenského medicínskeho života, ktorá budovala, úspešne reprezentovala a významne sa zaslúžila o rozvoj medicíny, medicínskych odborov a medicínskeho vzdelávania u nás sa SLS snaží od roku 2013 zviditeľňovať ich praveľným uvádzaním do Dvorany slávy SLS v rámci realizácie projektu „Dvorana slávy popredných osobností slovenskej medicíny“ (ďalej Dvorana slávy SLS).

Projekt Dvorana slávy SLS je osobitnou formou ocenenia popredných osobností

slovenskej medicíny. Jeho cieľom je popularizácia osobností medicíny, ktorí významnou mierou prispejú k:

- **budovaniu a rozvoju medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania u nás,**
- **zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás,**
- **šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí,**
- **osobností, ktoré sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.**

Sme presvedčení, že slávni predchodcovia súčasných aktívnych vedeckopedagogických pracovníkov, lekárov, lekárnikov, farmaceutov, sestier a pôrodných asistentiek a ďalších zdravotníckych pracovníkov všetkých profesií v zdravotníctve si zaslúžia svoje miesto nielen v našich spomienkach, ale aj v čestnom priestore galérie Dvorany slávy SLS. Stručné charakteristiky ich úspešnej činnosti, uverejnené aj v tejto publikácii, by mali byť vzorom pre súčasnú i budúcu generáciu a pre nás všetkých trvalou spomienkou na ich odborné, pedagogické, etické a osobnostné kvality.

Výber a uvedenie osobností do Dvorany slávy SLS sa riadi podľa Štatútu Dvorany slávy popredných osobností slovenskej medicíny. Schvaľuje ho Prezídium SLS, priebežne aj jeho zmeny a doplnenia

(napr. počet uvádzaných laureátov, vek a i.). V aktuálnom znení je v prílohe tejto publikácie a s prílohami na web stránke SLS (www.sls.sk).

Od roku 2017 sa uvádzanie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS koná v dôstojnom prostredí Hotela Sorea Regia v Bratislave. Je vždy spojené s výstavou fotografií obrazov a iných umeleckých prác predovšetkým lekárov a iných zdravotníckych pracovníkov, ktorí sa v rámci svojich záľub venujú aj tejto umeleckej činnosti. Stalo sa tradíciou, že v úvodnej časti programu sa zaslúžilým členom SLS a významným osobnostiam partnerských organizácií odovzdávajú ocenenia SLS. Mimoriadne úspešnými sa v rámci sprievodného programu Dvorany slávy SLS stali hudobné vystúpenia a prezentácie diel významných umelcov, najmä v podaní klavírneho virtuóza Richarda Rikkona.

**Dvorana slávy
slovenskej medicíny**
Slovenskej lekárskej spoločnosti
(2013–2024)

**Laureáti uvedení
do Dvorany slávy
slovenskej medicíny
SLS**

DS SLS I.

(9. 9. 2013)

Slávnostné zahájenie projektu „*Dvorana slávy osobností slovenskej medicíny*“ sa uskutočnilo dňa 9. septembra 2013 v Dome zdravotníkov na Cukrovej ul. č. 3 v Bratislave, sídle SLS. Podujatie moderoval vtedajší prezident SLS prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc., autor myšlienky realizácie projektu. V príhovore priblížil zámer projektu, jeho cieľ a vyslovil presvedčenie, že je to projekt, ktorý Slovensko a slovenská medicína potrebujú. Máme veľa osobností, ktoré si musíme pripomínať nielen s ohľadom na minulosť, ale najmä s pohľadom dopredu. Život, práca a príklad osobností uvedených do Dvorany slávy SLS bude inšpiratívna aj pre ďalšie generácie lekárov, farmaceutov a iných zdravotníckych pracovníkov, bude výzvou, aby siahali po najvyšších

métach na prospech medicíny, pacientov a celej spoločnosti. Prítomných pozdravila MUDr. Darina Sedláková, MPH, v tom čase riaditeľka Kancelárie WHO na Slovensku. MUDr. Klára Frečerová predniesla prednášku s názvom „*Za nami i pred nami*“. Prvým laureátom, ktorého Prezídium SLS uviedlo do Dvorany slávy SLS bol **prof. MUDr. Teofil Rudolf Nederland**, DrSc., akademik SAV a ČSAV.

Súčasťou podujatia bola výstava obrazov z maliarskej tvorby MUDr. Evy Nevickej, CSc. s názvom „*Pokoj v duši*“. Kurátorkou výstavy bola PhDr. Alena Piatrová, PhD., historička umenia, ktorá v príhovore uviedla životopisné údaje autorky obrazov a s uznaním hodnotila jej maliarsku tvorbu.

Prof. MUDr. Teofil Rudolf Nederland, DrSc., akademik SAV a ČSAV

(*14. 1. 1915 – †29. 10. 2003)

Profesor T. R. Nederland, lekár, vedec a pedagóg, zakladateľ moderných vedeckých a klinických odborov na Slovensku: klinickej biochémie, klinickej farmakobiochémie a klinickej farmakoterapie. Patrí medzi najvýznamnejšie osobnosti a uznávané odborné autority slovenskej medicíny. Narodil sa v Rumunsku, v mes-

te Maria Radna, kde v tom čase žili jeho rodičia. V roku 1916 sa presťahovali do Prešova. Jeho otec pochádzal z Banskej Štiav-

nice. Stredoškolské štúdium ukončil na Evanjelickom kolegiálnom gymnáziu v Prešove. Na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe študoval v rokoch 1933–1939. Za docenta vnútorného lekárstva bol habilitovaný v roku 1949 a za profesora v odbore vnútorného lekárstva bol menovaný v roku 1953. Vedeckú hodnosť, DrSc. získal v roku 1961.

Vedeckú prácu prof. T.R. Nederlanda zásadne ovplyvnili jeho učitelia. Boli to významné osobnosti českej a svetovej medicíny (prof. MUDr. Karel Šilink, DrSc., prof. MUDr. Jozef Pelnáň, prof. MUDr. Jozef Charvát, DrSc., prof. MUDr. Kristián Hynek, DrSc., prof. MUDr. Jaroslav Hořejší, DrSc. a ďalší). Počas študijného pobytu v Ústave pre lekársku chémiu Washington University v Saint Louis v USA, kde bol štipendistom profesora Coriho, nositeľa Nobelovej ceny, sa orientoval na enzymológiu. Pobyt na tomto ústave ho presvedčil o význame základného výskumu, ako aj o nutnosti, aby základný výskum mal dostatočný predstih pred praxou. Po návrate na Slovensko nielenže docenil význam biochémie, ako jednej z metód objektivizácie medicíny, ale usiloval sa vytvoriť pre jej rozvoj primerané inštitucionálne zázemie. Postupne založil 7 vedeckých ústavov a III. internú kliniku Lekárskej fakulty UK, kde vychoval silnú generáciu špičkových odborníkov (prof. MUDr. V. Mézeš, DrSc., prof. MUDr. J. Gvozďjak, DrSc., prof. MUDr. R. Dzúrik, DrSc., prof. MUDr. E. Brixová, DrSc.,

prof. Ing. P. Kovács, DrSc., prof. MUDr. V. Bada, CSc., prof. MUDr. J. Holomáň, CSc., doc. MUDr. V. Mojto, CSc. a ďalší). Bol školiteľom desiatok kandidátov vied, z ktorých mnohí sa stali vedúcimi osobnosťami slovenskej medicíny a dodnes sa s hrdosťou hlásia k tzv. „*Niederlandovskej škole*“.

Vo vedeckovýskumnej práci skúmal dynamiku biochemických zmien v orgánoch pri zaťažení organizmu chemickými látkami a vplyv liekov na metabolické procesy. Významné sú jeho štúdie o biochemickom účinku salicylanov v organizme. V klinickej praxi sa zaoberal vnútornými chorobami so zameraním na metabolické procesy a na ich ovplyvňovanie liekmi. Sledoval predovšetkým dynamiku biochemických procesov pri chorobách pečene. Uvedomoval si, že poznatky lekárskej a klinickej biochémie treba sprostredkovať nielen budúcim lekárom, ale aj lekárom, ktorí sú v praxi. V roku 1953 inicioval vytvorenie nového medicínskeho odboru – klinickej biochémie a zaslúžil sa o vznik a vybudovanie Výskumného laboratória farmakobiochémie. V rámci rezortu školstva sa tak vytvorila výkonná metodická báza nielen pre výskumnú prácu jeho kolektívu, ale aj pre výchovu lekárov v rámci postgraduálnej výchovy z klinickej biochémie.

Koncom 60. rokov oboznámil slovenskú verejnosť s vedľajšími a nežiaducimi účinkami liečiv. Lekári na Slovensku sa tak stali jednými z prvých vo svete, ktorí tieto poznatky uplatňovali pri liečbe pa-

cientov. Bádaniu racionálnej, účelnej liekovej terapie a šíreniu získaných poznatkov sa venoval do posledných rokov svojej odbornej práce. Svojim žiakom a neskorším kolegom sprostredkoval najnovšie poznatky o efektívnej liekovej terapii, vedľajších účinkoch liečiv, problémoch etiky a etických zásadách, ktoré sa musia uplatňovať pri klinických skúškach liečiv, systéme vedeckej práce a v klinickej praxi. Záujem prof. T.R. Niederlanda o etické problémy medicíny sa formoval najmä počas jeho dlhoročnej práce v Rade medzinárodných organizácií lekárskeho vied (CIOMS). Je autorom veľkého počtu učebných textov, ktoré vyšli opakovane a slúžili ako študijný materiál nielen pre medikov, ale aj pre lekárov a farmaceutov. Okrem vysokoškolských učebníc napísal vyše 60 vedeckých a odborných publikácií, viac ako 220 vedeckých štúdií a odborných prác v domácich a zahraničných časopisoch. Bol predsedom Slovenského výboru Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně (1959–1969)

a jedným zo zakladateľov Slovenskej lekárskej spoločnosti, jej prvým a dlhoročným predsedom (1969–1987), ktorý sa podstatnou mierou zaslúžil o jej budovanie, rozvoj a šírenie dobrého mena doma a v zahraničí. SLS pomenovala svoju najvyššiu cenu jeho menom. Je prejavom vďaky, úcty a uznania výsledkov práce tejto významnej osobnosti a uznávanej odbornej autority slovenskej medicíny. Prísne kritéria, na základe ktorých komisia Prezídia SLS posudzuje návrhy na udelenie „Čestnej ceny akademika T. R. Niederlanda“, schválil ešte počas svojho života prof. T. R. Niederland. V plnom rozsahu si ich osvojila aj súčasná reprezentácia SLS. Cena sa udeľuje raz ročne, spravidla na Kongrese SLS.

Práca prof. T.R. Niederlanda a jeho celoživotné dielo je jasne viditeľným svetielkom na mozaike modernej medicíny, svieti aj pri smerovaní Slovenskej lekárskej spoločnosti a svieti aj ako vízia pre činnosť jej odborných spoločností a spolkov.

DS SLS II.

(25. 3. 2014)

Slávnostné uvádzanie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS II., ktoré sa uskutočnilo dňa 25. marca 2014, zahájil prezident SLS, prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.

Životopisné údaje a profesijné zameranie jednotlivých laureátov prezentoval a postupne do Dvorany slávy SLS uvádzal prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc., člen Prezídia SLS. Boli to: prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc., prof. MUDr. František

Makai, DrSc., MUDr. Imrich Sečanský a prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc., akademik SAV a člen korešpondent ČSAV.

Sprievodnú výstavu obrazov s názvom „*Krása okamžiku*“ zahájil prof. P. Krištúfek a v stručnosti uviedol základné životopisné údaje a profesijné zameranie prof. MUDr. Fedora Šimka, CSc., FESC, autora vystavovaných obrazov.

Prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc.

(*19. 1. 1924 – †15. 12. 2011)

Profesor G. Čierny sa narodil v Borodovej. Medicínu študoval na Karlovej univerzite v Prahe a v Bratislave, kde aj promoval (1951). Jeho profesionálny vývoj významným spôsobom ovplyvnil dlhodobý študijný pobyt a vedecká príprava u profesora Borovanského (1953–1956). Odborne sa zamerával na neuroanatómiu, ktorej ostal verný viac ako 30 rokov. Ako prednosta Anatomického ústavu LF UK (1962–1986) vybudoval silnú anatomickú školu. Skúmal lokalizáciu motoneurónov v mieche a zostavil ich mikrotopografickú mapu podľa inervačných vzťahov

ku svalom. Svoje výsledky publikoval v mnohých vedeckých prácach doma i v zahraničí. Podpísal sa na mnohých knižných dielach: napr. Malá encyklopédia zdravia (1971), Sústavná anatómia človeka (1972–1990), Klinická urológia (1990), Pitevné cvičenia (1995). prof. Čierny bol dlhoročným, až do vysokého veku mimoriadne aktívnym členom Slovenskej lekárskej spoloč-

nosti a významnou mierou prispel k jej budovaniu a rozvoju. Dôstojne ju reprezentoval vo viacerých funkciách, či už v Predsedníctve, neskôr Prezídiiu SLS (vedecký sekretár, predseda, podpredseda a nakoniec čestný člen Prezídia SLS), ako i v odborných spoločnostiach. Bol predsedom Slovenskej anatomickej spoločnosti SLS, predsedom Československej anatomickej spoločnosti J.E. Purkyňu a čestným členom viacerých zahraničných anatomických spoločností.

Osobitným prínosom pre SLS bolo pôsobenie prof. G. Čierneho v redakčnej rade časopisu Revue ošetrovatelstva, sociálnej práce a laboratórnych metodík (do roku 2006 Revue ošetrovatelstva a laboratórnych metodík). „Vychádzal“ od roku 1955, najprv 4 čísla ročne a od roku 2006 do roku 2008 2 čísla ročne. Časopis nadväzoval na predchádzajúci Zpravodaj vydávaný Inštitútom pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov a Revue ošetrovatelstva, ktorý tiež vydával Inštitút pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov, spolu so Slovenskou lekárskou spoločnosťou. Prof. G. Čierny sa ako šéfredaktor a neskôr vedúci redaktor výrazne angažoval za zachovanie vydávania časopisu Slovenskou lekárskou spoločnosťou. Uvedomoval si jeho význam pre ďalšie vzdelávanie a rozvoj

zdravotníckych odborov. Výsledkom jeho práce a spolupracovníkov bolo, že časopis prispieval k budovaniu akademickej obce nových vedecko-pedagogických docentov a profesorov novo akreditovaných sesterských a nelekárskych zdravotníckych odborov. Transformácia vzdelávania v odbore ošetrovatelstvo a vymedzenia kompetencií sestier vychádzajúce z Európskej stratégie Svetovej zdravotníckej organizácie pre vzdelávanie tzv. regulovaných nelekárskych profesií (sestier a pôrodných asistentiek) si vyžadovali vytvoriť publikačný priestor pre učiteľov a študentov, osobitne doktorandov v odbornej časopiseckej literatúre. Prof. G. Čierny svojou prezieravosťou predbehol dobu a spolu s kolektívom spolupracovníkov vybudoval takýto priestor v časopise SLS s desaťročným predstihom, čo sa nepodarili ani významným vzdelávacím inštitúciám.

Rozsiahle vedecké, pedagogické a spoločenské aktivity prof. G. Čierneho smerovali vždy pre dobro veci. Prinášal množstvo burcujúcich myšlienok, mnohé sa podarilo naplniť, niektoré ostali nedokončené. Vedomosťami, vysoko profesijnými odbornými, pedagogickými a ľudskými kvalitami zostáva pre nás a ďalšie generácie vzorom.

Prof. MUDr. František Makai, DrSc.

(*26. 5. 1933 – †14. 11. 2009)

Profesor F. Makai sa narodil v Bratislave v rodine popredného bratislavského chirurga. Po ukončení štúdia medicíny na LF UK (1957) pracoval na chirurgickom oddelení vtedajšieho KÚNZ Trnava pod vedením docenta Andreja Kukuru (1957–1960). Po atestácii z chirurgie (1960) nastúpil na I. ortopedickú kliniku v Bratislave vedenú profesorom Jánom Červeňanským, najprv ako sekundárny, neskôr ako ambulantný lekár. V roku 1968 obhájil titul, CSc., habilitoval a docentom sa stal v roku 1983. Vedecký titul, DrSc. obhájil v októbri 1989. Dekrét profesora ortopédie a traumatológie získal na Karlovej univerzite v Prahe (1990). V rámci svojho profesijného zamerania pôsobil na viacerých odborných pracoviskách v rôznych pracovných zaradeniach, počnúc odborným asistentom, vedúcim až po prednostu kliniky (Katedra rekonštrukčnej chirurgie LF UK, Katedra ortopédie ILF na I. ortopedickej klinike v Bratislave, Klinika ortopedickej chirurgie a Katedra ortopédie a telovýchovného lekárstva PU v Olomouci, Katedra ortopédie SZU a ďalšie). Bol členom vedeckej rady LFUK (1990–2006), hlavným odborníkom MZ SR pre ortopédiu (1989–2000) a predsedom Rady ministra zdravotníctva SR (1992–1999). Významne sa angažoval aj v činnosti Slovenskej lekárskej spoločnosti a Slovenskej lekárskej komory. Tieto in-

štitúcie reprezentoval vo vysokých funkciách. Bol členom Predsedníctva Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), predseda, vedecký sekretár a člen výborov odborných spoločností SLS: Slovenskej ortopedickej a traumatologickej spoločnosti, Slovenskej a aj Československej gerontologickej a geriatrickej spoločnosti, Spolku slovenských lekárov v Bratislave a ďalších. Bol prezidentom SLK (1990–1992) a členom Prezídia SLK (1990–1994), národným delegátom SR vo Svetovej ortopedickej spoločnosti a v Európskej federácii ortopedickej a traumatologickej spoločnosti, členom Francúzskej ortopedickej a traumatologickej spoločnosti. Tiež čestným členom viacerých ortopedických spoločností (slovenskej, českej, poľskej, maďarskej, slovinskej), dopisujúcim členom rakúskej ortopedickej spoločnosti a čestným členom mnohých významných európskych a svetových odborných spoločností, vedúcim Centra pre ortopedické vedy v Bratislave a členom redakčných rád mnohých domácich aj zahraničných odborných časopisov. Doma a v zahraničí mu boli udelené početné vysoké vyznamenania vedeckých, odborných a vzde-

lávacích inštitúcií (MZ SR, SAV, lekárske fakulty, SLS a iné), vrátane Rádu za zásluhy Maďarskej republiky s rytierskym krížom. Publikoval vyše 330 odborných a vedeckých publikácií, z toho takmer polovicu v zahraničí. Najcitovanejšie z nich a najviac hodnotené práce sa týkajú lymfatického metastázovania nádorov osteoartikulárneho aparátu končatín.

Profesor Makai bol uznávanou odbornou autoritou, vzácny človek encyklopedicky všestranne vzdelaný a jazykovo mimoriadne nadaný. Pre svoju pozitívne povahové vlastnosti, ako je privetivosť, otvorenosť a empatia, bol mimoriadne obľúbený u svojich kolegov a pacientov.

MUDr. Imrich Sečanský

(*6.9.1914 – †29.11.2013)

Doktor I. Sečanský sa narodil v Budapešti. Detstvo a mladosť prežil v Topoľčianskom okrese, kde pôsobili jeho rodičia ako vidiecki učelia. Gymnázium absolvoval v Trnave, medicínu vyštudoval na Karlovej univerzite v Prahe. Počas protektorátu a zatvorenia českých vysokých škôl sa vrátil s ostatnými slovenskými študentmi na Slovensko, kde pokračoval v štúdiu na LF UK v Bratislave, promoval v roku 1941. Výrazne sa angažoval v slovenskom študentskom akademickom spolku Detvan podieľal sa na organizovaní sociologických prieskumov chudobných krajov Slovenska (Orava, Kysuce a Horehronie). Výsledky, ktoré publikoval, slúžili ako podklady interpelácií slovenských poslancov v pražskom parlamente. Ako tajomník Spolku medikov zorganizoval v Bratislave Všeľovanský zjazd medikov a lekárov z Poľska, Juhoslávie, Bulharska

a Československa, po ktorom sa začala vzájomná výmenná prax medikov na klinikách týchto krajín. Jeho odborné zameranie na gastroenterológiu a dietológiu ovplyvnil predovšetkým akademik Ladislav Dérer, ktorý ho neskôr spomínal, ako svojho najobľúbenejšieho žiaka. Po polročných študijných pobytoch na interných klinikách v Budapešti, Ženeve a Zürichu presadil v nemocniciach stravovanie nie podľa tried, ako to bolo zavedené, ale podľa druhu a stupňa choroby. Aktívne sa zúčastnil Slovenského národného povstania, presadil zriadenie Štátneho ústavu pre výživu ľudu a dietetiku (1945), ktorého bol prvým riaditeľom, ďalej Zdravotnícku

školu pre diétne sestry a v roku 1946 inicioval aj zriadenie Hotelovej školy v Piešťanoch, kde pôsobil ako pedagóg. Zriadil prvú diétnu jedáleň a vzápätí sa zasadzoval o vybudovanie spoločného stravovania v závodoch, úradoch a školách v rámci celého Slovenska. Ako iniciátor, spoluzakladateľ a mnohoročný funkcionár Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu, propagoval zásady správnej výživy. Prezentoval ich v mnohých osvetových prednáškach v rozhlase, v časopisoch, doma i v zahraničí. Bol hlavným redaktorom odborného lekárskeho časopisu *Slovenský lekár* a *Zdravý národ*. Redigoval prvé vydanie *Vademeca slovenského lekára* (1943). V roku 1944 vydal historicky prvú odbornú monografiu v rámci bývalého Československa s tematikou diétného stravovania s názvom *Diétne stravovanie*. Viaceré jeho práce týkajúce sa problematiky výživy a stravovania boli preložené do cudzích jazykov, jedna vyšla dokonca aj v slepeckom písme. Odbornú

lekársku prax vykonával predovšetkým v Nemocnici s poliklinikou na Bezručovej ulici v Bratislave, externe aj na iných pracoviskách. Výsledky jeho práce a zásluhy o presadzovanie zásad správnej výživy a zdravého stravovania boli ocenené mnohými cenami a poctami. Slovenská lekárska spoločnosť mu udelila *Dérerovu cenu* (1994), Asociácia spisovateľov Slovenska a Klub literatúry faktu *Cenu E.E. Kisha* za knihu *Spomienky a vyznania lekára* (1998), Spoločnosť Ferdinanda Martinenga mu udelila *Cenu pre najslušnejšieho Bratislavčana* (2008).

V súkromí sa rád venoval záhradke, cestoval, zaujímal sa o umenie, maloval a vytváral textilné tapisérie, rozdával radosť a optimizmus. Na plný úväzok bol pracovne aktívny do vysokého veku, 82 rokov. Zásady, ktoré Dr. I. Sečanský po celý život presadzoval v oblasti výživy ľudu, dietetike a zdravého stravovania zostávajú pre nás trvalou hodnotou, sú nemenné a možno ich úspešne rozvíjať.

Prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc., akademik SAV, člen korešpondent ČSAV

(*19. 11. 1928 – †7. 12. 2022)

Profesor J. Štefanovič sa narodil v Moravskom Lieskovom, v okrese Nové Mesto n/Váhom. V roku 1953 úspešne ukončil štúdium na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, v odbore všeobecné lekárstvo, kde pôsobil ako profesor mikro-

biológie a imunológie. Dlhé roky viedol Katedru mikrobiológie a imunológie LFUK, niekoľko rokov aj Katedru mikrobiológie ILF a iné mikrobiologické a imunologické oddelenia. Pôsobil ako predseda Predmetovej rady pre lekársku

mikrobiológiu na lekárske fakultách v bývalej Československej republike a zúčastňoval sa na obsahovej a štruktúrálnej prestavbe lekárskej mikrobiológie. Bol spoluzakladateľom našich viacerých špičkových pracovísk, kde sa na vysokej úrovni vykonávala vedeckovýskumná, odborná, pedagogická a publikačná činnosť. Presadzoval a podporoval kvalifikačný rast spolupracovníkov a pomáhal im pri zabezpečovaní študijných pobytov v zahraničí. Po ukončení aspirantúry na MBÚ ČSAV v Prahe absolvoval viacero študijných pobytov a kurzov v rámci SZO a dlhší pobyt v Pasteurovom ústave v Paríži. Pri zabezpečovaní vedeckovýskumnej činnosti vždy rešpektoval potreby zdravotníckej praxe. Zaoberal sa aplikáciou poznatkov mikrobiológie a imunológie na kľúčové problémy medicíny súvisiace s etiopatogenézou, diagnostikou, terapiou a prevenciou mnohých ochorení. Venoval sa tiež otázkam imunitného systému organizmu z hľadiska reprodukcie, starnutia a výživy s použitím potravín z GMO zdrojov a problémom transplantácie imunológie. Svoje odborné poznatky a výsledky vedeckovýskumnej činnosti prezentoval v odborných časopisoch a na viac ako stovke domácich a zahraničných odborných podujatiach. Citované boli poprednými odborníkmi. V roku 1987 bol zvolený za člena SAV a 1988 za čle-

na korešpondenta ČSAV. Bol autorom alebo spoluautorom viacerých odborných kníh a učebných pomôcok. Počas svojej bohatej a v mnohom priekopníckej činnosti získal viacero vysokých domácich i zahraničných ocenení, napr. Štátne vyznamenanie za vynikajúcu prácu, Národnú cenu za imunológiu (1974), Medailu J.E. Purkyně Čsl. lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, Rad práce (1988), Patočkovu medailu (2007), Rad Ľudovíta Štúra I. triedy (2008) a mnohé ďalšie. Veľa úsilia venoval i organizačným otázkam a práci v odborných spoločnostiach, vrátane Slovenskej lekárskej spoločnosti, kde zastával významné funkcie (člen výborov odborných spoločností, člen Predsedníctva SLS). Ako prejav ocenenia jeho práce a uznania mu Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti udelilo mnohé počty a ceny, medzi nimi i najvyššiu – Čestnú cenu ak. T.R. Nederlanda (2002). Profesor Štefanovič zasvätil svoj život budovaniu mikrobiológie a imunológie a hraničným úsekom medicíny v spojitosti s udrzaním zdravia jedinca i spoločnosti. Patrí medzi odborné i ľudské autority uznávané nielen u nás, ale i vo svete.

DS SLS III.

(16. 12. 2014)

Tretie slávnostné uvádzanie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS sa uskutočnilo dňa 16. decembra 2014 v Dome zdravotníkov, sídle SLS v Bratislave. Zahájil ho prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc., prezident SLS. Jednotlivých laureátov stručne predstavil, charakterizoval a uvádzal do Dvorany slávy SLS prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc., vedecký sekretár SLS. Boli to: MUDr. Dionýz **Dieška**, DrSc., prof. MUDr. Rastislav **Džurík**, DrSc., prof. MUDr. Alica **Kapellerová**, DrSc., prof. MUDr. Michal **Valent**, DrSc. a prof. MUDr. Karol **Virsík**, DrSc.

Predvianočnú atmosféru obohatilo vystúpenie pedagógov a žiakov Základnej

umeleckej školy Miloša Ruppeldta v Bratislave. Odznali skladby: Salut d'Amour od E. Elgara, Avec Doucer pre flautu a husle od G. Ph. Telemanna a koledy Nesiem Vám noviny a Veselé Vianoce.

Súčasťou podujatia bola výstava fotografií z medailárskej tvorby akademického sochára Mariána Polonského s názvom „*Pocita medicíny v kove*“. Otvoril ju prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc. Kurátorkou výstavy bola Mgr. Ľubica Belohradská, známa výtvarná pedagogička, ktorá v príhovore uviedla životopisné údaje majstra Polonského, zameranie jeho umeleckej tvorby a úspechy, ktoré tento popredný slovenský, doma a v zahraničí uznávaný medailér a keramikár dosiahol.

Prof. MUDr. Dionýz Dieška, DrSc.

(*27. 7. 1914 – †15. 6. 2006)

Profesor D. Dieška sa narodil vo Valaskej, pri Podbrezovej. Pochádza z mnohohodetnej rodiny. Maturoval na gymnáziu v Banskej Bystrici (1932). Vysokoškolské štúdium na Lekárskej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe ukončil v roku 1938. Pracovať začal na Internom oddelení Robotníckej sociálnej poisťovne na Bezručovej ulici v Bratislave, kde bol v tom čase prednostom akademik L. Dérer.

Tam získal špecializáciu z odboru interná medicína. Jeho rozhodnutie pre tento odbor, výrazne ovplyvnil prof. K. Hynek, u ktorého robil skúšku z vnútorného lekárstva. Keď v máji 1953 Poverenie Slovenskej ná-

rodnej rady pre zdravotníctvo (PSNRZ) zriadilo a v Trenčíne otvorilo Školské stredisko PSNRZ, stal sa jeho riaditeľom a zároveň primárom – internistom, najmladším na Slovensku. Úlohu vybudovať toto novo zriadené pracovisko prijal prof. Dieška so všetkou, jemu vlastnou zodpovednosťou. Školské stredisko PSNRZ bolo prvou organizáciou vo vtedajšom Československu, kde sa položili základy inštitucionálnej formy postgraduálneho vzdelávania v zdravotníctve. V januári 1957 bol zriadený samostatný Slovenský ústav pre doškoľovanie lekárov v Trenčíne. Rozvoj ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov spôsobil, že Nemocnica s poliklinikou v Trenčíne už nestačila pokryť mnohostranné potreby postgraduálneho štúdia, čo si uvedomoval aj prof. D. Dieška. Bolo potrebné presťahovať ústav do Bratislavy, kde sa nachádzali viaceré teoretické ústavy medicínskych odborov. Inštitút pre doškoľovanie lekárov a farmaceutov bol slávnostne otvorený začiatkom septembra 1967, pri príležitosti osláv 10. výročia doškoľovania a otvorenia vedeckej konferencie. Prof. Dieška inštitút úspešne viedol ako riaditeľ a budoval takmer 30 rokov (1957–1986). Vytvoril kolektív vynikajúcich klinických a pedagogických pracovníkov. Vo vedeckovýskumnej činnosti podporoval tímovú prácu. Vytvoril vlastnú „malú hematologickú školu“, ktorej výsledky s uznaním prijala aj odborná verejnosť. MUDr. A. Vahančík ako prvý

v Česko-Slovensku referoval o zriedkavej lymfoproliferatívnej chorobe tzv. veľkých granulovaných buniek. MUDr. K. Gočárová začala používať streptázu pri niektorých interných chorobách a ako prvá na slovenských pracoviskách zaviedla aj celý rad nových vyšetrovacích metód. Za vrchol úspechu a snáh na pedagogickom poli možno považovať vydanie prvej slovenskej štvorzväzkovej učebnice „*Vnútorne choroby 1–4.*“ Jej autormi boli M. Ondrejička, D. Dieška, B. Finďo, V. Izakovič a R. Menkyna. Úspešné bolo aj vydanie prvej praktickej pomôcky pre lekárov „*Vademecum medicí*“ (D. Dieška, K. Holomáň a R. Menkyna). Na jej zostavení, napísaní a redigovaní aj ďalších, rozšírených vydaní sa prof. D. Dieška podieľal podstatnou mierou. Významná je aj jeho monografia „*Málokrvnosť – klinická štúdia*“. Prof. D. Dieška bol členom rôznych odborných komisií, rád a pracovných skupín zriaďovaných vládou, ministerstvom, univerzitami, ich fakultami a inými odbornými vedeckými a klinickými pracoviskami. Ako vynikajúci vedec, lekár, pedagogický a riadiaci pracovník získal aj medzinárodné uznanie. Boli mu udelené mnohé prestížne ceny, pocty a vyznamenania. Po mnohé roky bol aktívnym predsedom Edičnej rady pre zdravotnícku literatúru vo Vydavateľstve Osveta Martin. Ako neúnavný obhajca najvzácnejších ľudských kvalít, ktorých bol sám nositeľom, patrila k tým, ktorí boli odbornou a laickou ve-

rejnou uznávaní, vážení a obdivovaní. Výsledky jeho úspešnej práce a celoživotné dielo v oblasti postgraduálnej výchovy

zdravotníckych pracovníkov, ktoré nám zanechal, majú nesmiernu hodnotu pre súčasné i budúce generácie zdravotníkov.

Prof. MUDr. Rastislav Dzúrik, DrSc.

(*24. 8. 1929 – †27. 2. 2014)

Profesor R. Dzúrik sa narodil v Košiciach. Stredoškolské štúdium ukončil v roku 1948 maturitou, vysokoškolské v roku 1953 na Lekárskej fakulte Univerzity J. A. Komenského (LF UK). Na III. internej klinike Ústavu všeobecnej a klinickej biochémie LF UK začal pracovať od roku 1957. Ako žiak akademika T.R. Niederlanda sa zaradil do tzv. *Niederlandovej školy*. Do roku 1962 obhájil atestácie z klinickej biochémie a z vnútorného lekárstva I. a II. stupňa. Súčasne dokončil aspirantúru a obhájil dizertačnú prácu na tému „*Príspevok k účinku salyrganu v obličkách*“. Habilitoval na LF UK z vnútorných chorôb prácou na tému „*Experimentálny príspevok k metabolizmu glycidov v obličkách*“ (1965). Výber témy predurčoval jeho budúce vedecké zameranie. Potvrdilo sa to aj v doktorskej dizertačnej práci na tému „*Uraemia – pathophysiology of carbohydrate metabolism*“, ktorá vyšla v angličtine (1973). V roku 1967 prof. R. Dzúrik, s podporou a za prítomnosti prof. MUDr. Jana Broda, DrSc., z Prahy, založil Nefrologickú sekciu Slovenskej internistickej spoloč-

nosti. V rámci Slovenskej lekárskej spoločnosti sa tým začala budovať postgraduálna, vedeckovýskumná a odborná vzdelávacia aktivita v nefrológii. Vedúcim Katedry klinickej biochémie a neskôr riaditeľom Výskumného ústavu lekárskej bioniky sa stal v roku 1983. Podstatnou mierou prispel k tomu, že pracovisko sa stalo medzinárodne uznanou autoritou. Rýchlym zvládnutím problematiky počítačovej techniky a jej aplikácie, naplno vynikli jeho neobyčajné invenčné a realizačné schopnosti. Vytvoril podmienky, aby v ústave vzniklo Centrum klinickej farmakológie. Pracovisko, jediné tohto druhu vo vtedajšej ČSSR, poskytovalo cennú pomoc domácemu farmaceutickému priemyslu pri sledovaní účinkov nových liekov. Podstatná časť Centra bola neskôr súčasťou Ústavu preventívnej a klinickej medicíny Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave. Vysoko odborne sú

hodnotené monografie prof. Dzúrika - „*Diuretická liečba*“, „*Poruchy vnútorného prostredia – diagnostika a terapia*“, kapitoly v učebniciach profesorov Dérera a Diešku „*Vnútorné choroby*“ a profesora Hořejšího „*Základy biochemie ve vnitřním lékařství*“. Spolu s prof. T. Trnovcom bol editorom „*Štandardných diagnostických postupov a štandardných terapeutických postupov*“ (1998 a 2002) a hlavným editorom knihy „*Nefrológia*“ (2004). Je to komplexné dielo, ktoré zostavil so spoluautormi a ktoré završuje pohľad na klinickú nefrológiu ako celok i v kontexte s vnútorným lekárstvom. Publikčná aktivita prof. Dzúrika je veľmi bohatá, zahŕňa viac ako 500 vedeckých prác, s viac ako 1000 citačnými ohlasmi. Ako prejav uznania a ocenenia výsledkov jeho odbornej práce a rozsiahlych aktivít mu rôzne odborné, vedecké a vzdelávacie inštitúcie udelili prestížne ceny a počty, vrátane SLS. Prof. Dzúrik bol členom

Predsedníctva SLS a členom výborov niekoľkých z jej odborných spoločností - Slovenskej internistickej spoločnosti, Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie, Slovenskej spoločnosti klinickej farmakológie, Slovenskej farmakologickej spoločnosti, dlhoročným predsedom Slovenskej nefrologickej spoločnosti a Slovenskej spoločnosti klinickej farmakológie. Výsledkami odbornej práce, rozsahom odborných a vedeckých vzdelávacích aktivít, riadiacimi schopnosťami a zásluhami o rozvoj medzinárodnej spolupráce a šírenie dobrého mena slovenskej medicíny v zahraničí si získal nielen dôveru a uznanie odbornej verejnosti ale i členskej základne SLS. Opakovane bol zvolený za prezidenta Slovenskej lekárskej spoločnosti (1994–2003). Vytvoril dielo, ktoré zásadne ovplyvnilo rozvoj slovenskej medicíny a medicínskeho vzdelávania, najmä internej medicíny, klinickej nefrológie, biochémie, farmakológie a farmakoterapie.

Prof. MUDr. Alica Kapellerová, DrSc.

(*21. 10. 1933 – †23. 1. 2014)

Profesorka A. Kapellerová sa narodila v Košiciach. Gymnaziálne štúdium ukončila v Bratislave, kde po absolvovaní Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (LFUK) bola v roku 1958 promovaná na detskú lekárku. Jej celoživotná profesionálna kariéra

bola úzko spojená s 2. detskou klinikou LF UK a Detskou fakultnou nemocnicou s poliklinikou v Bratislave.

Pracovala tam bez prestávky päťdesiat rokov. Do zamestnania nastúpila hneď po promócii ako sekundárna lekárka. V roku 1962 sa stala odbornou asistentkou a po úspešnej obhajobe habilitačnej práce bola menovaná za docentku pediatrie (1979). Po obhajobe doktorskej dizertačnej (1989) bola inaugurovaná za profesorku detského lekárstva na LFUK. Vedenie 2. detskej kliniky prevzala v roku 1991. Vytvorila priaznivé podmienky na osobný rozvoj každého pracovníka. Podstatnou mierou sa zaslúžila o modernizáciu odborného a vedeckého zamerania celého pracoviska a prispela tým k jeho budovaniu a rozvoju. Odborne sa zameriavala na problematiku diagnostiky a liečby opakovaných a chronických ochorení respiračných orgánov u detí. Týmto závažným a stále sa rozvíjajúcim ochoreniam sa venovala aj vo svojej kandidátskej, habilitačnej a aj doktorskej dizertačnej práci. Výsledky jej úspešnej vedeckej činnosti, ktoré boli publikované in extenso vo viac ako 170 článkoch v domácich a zahraničných odborných časopisoch, početných monografiách a učebných textoch sa stali základným zdrojom pri výchove a vzdelávaní mladšej generácie pediatrov – pneumológov. Prof. A. Kapellerová bola dlhoročnou členkou Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS), reprezentovala ju v popredných funkciách (členka Predsedníctva SLS,

členka výboru Slovenskej pediatrickej spoločnosti a ďalších odborných spoločností SLS). Stala sa členkou ďalších významných domácich a zahraničných odborných spoločností, redakčných rád odborných časopisov, členkou komisií a pracovných skupín poradných orgánov rôznych inštitúcií. Jej práca bola ocenená doma aj v zahraničí mnohými prestížnymi cenami a poctami. Z nich uvádzame len niekoľko, napr. *Krištáľové krídlo*, *Zlatá medaila Univerzity Komenského*, *Zlatá medaila SLS „Propter Merita“*, *Medaila akademika L. Dérera*, *Medaila prof. Rudnika a iné*. Osobnosť prof. Kapellerovej možno hodnotiť ako človeka, ktorého celoživotná dráha viedla cez poctivú prácu, vysoké odborné, profesionálne, morálne a etické kvality. Bola výnimočná svojou noblesou, osobnou kultúrou, skromnosťou, ochotou počúvať a pomáhať každému, či už detským pacientom, alebo kolegom a priateľom. Bola milujúcou a starostlivou matkou a manželkou, oporou pre blízky a spoľahlivou spolupracovníčkou a priateľkou. V závere života, keď už bola vážne chorá, ju postihla jedna z najťažších rán pre rodičov, keď jej krátko po sebe zomreli obidve milované deti. S manželom, prof. MUDr. K. Kapellerom, DrSc., prežila krásnych 60 rokov v peknom, harmonickom vzťahu.

Prof. MUDr. Michal Valent, DrSc.

(*3. 10. 1929 – †24. 10. 2020)

Profesor M. Valent sa narodil v Lučite, malebnej dedinke pri Svätom Kríži nad Hronom, pod Kremnickými horami. Pochádzal z početnej, sedemčlennej rodiny chudobného maloroľníka. Vďaka podpore tety z otcovej strany mohol absolvovať stredoškolské a vysokoškolské štúdium v Bratislave. Po maturite (1948) pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity. Po promócii (1953) začal pracovať ako sekundárny lekár u profesora Aurela Hudcoviča na novootvorenej II. ženskej klinike Lekárskej fakulty Univerzity Komenského (LF UK) v Bratislave. Tam absolvoval špecializačné štúdium I. a II. stupňa zo ženského lekárstva a stal odborným asistentom (1957). V rámci profesijného pôsobenia vykonával rôzne funkcie. Pod vedením doc. Vojtecha Klimenta, vykonával funkciu staršieho sekundárneho lekára na Gynekologicko-pôrodníckom oddelení nemocnice na Bezručovej ul. v Bratislave (1960-61). V rokoch 1961-1963 bol zástupcom primára Ženského oddelenia OÚNZ Bratislava-vidiek, na Partizánskej ul. v Bratislave. V decembri 1963 začal pracovať, pod vedením prof. MUDr. V. Vršanského, DrSc. a prof. MUDr. G. Čatára, DrSc. ako vedecký pracovník Parazitologického ústavu LF UK, kde získal ďalšiu od-

bornú špecializáciu v odbore parazitológia. Okrem základnej parazitologickej problematiky sa intenzívne venoval urogenitálnej trichomoniáze. Riaditeľom Parazitologického ústavu bol v rokoch 1982-1998 a súčasne primárom Oddelenia klinickej parazitológie, združeného pracoviska ÚNZ hlavného mesta Bratislavy a LF UK. V roku 2005 sa stal emeritným profesorom LF UK. S plným pracovným nasadením a jemu vlastným elánom pokračoval vo svojich rozsiahlych odborných a organizačných aktivitách. Intenzívne sa venoval svojej obľúbenej medicínskej historiografii. Bohatá je jeho osvetová a popularizačno-vedecká aktivita. Prof. Valent prednášal na mnohých domácich, medzinárodných a zahraničných vedeckých podujatiach, je autorom a spoluautorom mnohých odborných článkov a publikácií. Za monografiu „*Urogenitálna trichomoniáza*“ získal Cenu Prezídia Čsl. lekárskej spoločnosti J.E. Purkyňa (1985). V roku 2008 vydal so spoluautormi reprezentatívnu učebnicu „*Lekárska parazitológia*“. Bol jedným z iniciátorov založenia a aj šéfredaktorom časopisu

„*Praktická gynekológia*“, tiež členom mnohých redakčných rád odborných časopisov. Bol dlhoročným, aktívnym, neskôr čestným členom SLS. Dôstojne reprezentoval SLS ako člen výboru vo viacerých odborných spoločnostiach, stal sa doživotným vedeckým sekretárom Slovenskej gynekologicko-pôrodníckej spoločnosti. Podieľal sa na založení Slovenskej sexuologickej spoločnosti, na LF UK klubu „Sapientia“, ktorý združuje lekárov dôchodcov. Bol členom a čestným členom viacerých domácich a zahraničných odborných a vedeckých spoločností a nositeľom rôznych prestížnych vyznamenaní, cien a pôct. Získal vysoké štátne vyznamenania: „*Za vynikajúcu prácu*“, „*Kríž prezidenta SR II. stupňa*“, *Rad Ľudovíta Štúra I. triedy*, vyznamenanie MZ SR. Za vynikajúcu prácu v celoživotnom vzdelávaní a podiel na rozvoji gynekológie, pôrodníctva a parazitológie bol ocenený medailami UK a LF UK v Bratislave, SLS, LF UJEP v Brne, Univerzity Palackého v Olomouci, SÚV ČSČK a ďalších inštitúcií. Uznania a ob-

divu hodná bola pracovná zanietenosť prof. Valenta, disciplína a náročnosť voči sebe. Bol veľkým obdivovateľom a milovníkom umenia, znalcom diel našich popredných umelcov, pravidelným návštevníkom výstav a stretnutí rôznych umelcov – výtvarníkov, básnikov, spisovateľov, filmových a divadelných umelcov, ktorí patrili medzi jeho priateľov. Sám inicioval a navrhol vydanie mnohých medailí našich lekárov, odborných a vzdelávacích inštitúcií. Prof. Valent bol obdarený mnohými vzácnymi vlastnosťami, no najmä priateľskosťou, ktorými si získal obľubu, obdiv a úctu širokej verejnosti. Charakterizuje ho životné krédo uvedené v knihe „*Michal Valent: Priatelia moji, bol to iný čas...*“: „*Som optimista, humor ma sprevádza po celý život. Aj v najťažších chvíľach je odľahčením, myslím si, že láskavý a ľudský humor spojený s dobrosrdečným úsmevom nič nepokazí. Humor nie je liek, ale len cesta ako sa dostať z ťažkej situácie*“.

Prof. MUDr. Karol Virsík, DrSc.

(*25. 8. 1915 – †21. 12. 2009)

Profesor K. Virsík sa narodil v Malackách. Stredoškolské štúdium absolvoval na Masarykovom reálnom gymnáziu v Bratislave. Vysokoškolské štúdium na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1939). V roku 1946 sa stal asistentom na I. internej klinike LF UK u prof. MUDr. Ladislava Dérera, DrSc. Po presťahovaní lôžkového oddelenia kliniky do Nemocnice Čsl. červeného kríža na Bazovej ul. v Bratislave sa stal primárom a v roku 1950 zástupcom prof. MUDr. Boženy Kuklovej-Štúrovej, DrSc., prednostky Kliniky tuberkulózy LF UK. Habilitačnú prácu na tému „*Vývoj boja proti tuberkulóze v ČSSR a na Slovensku a jeho odraz vo vývoji a možnosti ovplyvnenia vzniku a trvania pracovnej neschopnosti pri tuberkulóze*“ obhájil v roku 1964 a stal sa docentom. Vedeckú hodnosť doktora lekárskych vied získal v roku 1968 obhájením práce „*Otázka eliminácie tuberkulózy na Slovensku*“. Je autorom viac ako 260 odborných prác, autorom a spoluautorom 21 knižných publikácií a početných odborných článkov. V priestoroch bývalého kaštieľa v Podunajských Biskupiciach (predtým kláštor Kongregácie sestier svätého kríža) začal v roku 1952 budovať tuberkulózný dispenzár, z ktorého sa stala Krajská nemocnica tuberkulózy. Neskôr

Krajská nemocnica tuberkulózy a respiračných chorôb, potom Ústav tuberkulózy a respiračných chorôb, neskôr Ústav pneumof-tizeológie a geriatrickej a nakoniec Národný ústav tuberkulózy a respiračných chorôb (NÚRaRCH). Prof. K. Virsík zastával mnoho významných a vysokých funkcií. Bol členom rôznych poradných orgánov, redakčných rád a pracovných skupín, krajským ftizeológom (od r. 1952), hlavným odborníkom pre tuberkulózu pri Povereníctve, neskôr pri Ministerstve zdravotníctva ČSSR (od r. 1954). V roku 1955 bol menovaný za vedúceho celoštátnej Katedry tuberkulózy Ústavu pre doškoľovanie lekárov. Jej úlohou bolo postgraduálne vzdelávanie s atestáciou slovenských a českých ftizeológov. Po vytvorení katedry aj v Čechách, pokračovala na Slovensku Katedra tuberkulózy, neskôr aj respiračných chorôb vo výchove a vzdelávaní mnohých generácií lekárov ftizeológov a pneumológov. Prof. K. Virsík bol členom pléna Vedeckej rady MZ SR a hlavným koordinátorom výskumných úloh v rámci Štátneho plánu technického rozvoja. Za ich úspešne riešenie dostal

v roku 1981, spolu s kolektívom spolupracovníkov „*Cenu ministra zdravotníctva*“ a v roku 1986 „*Cenu komisie pre vedecko-technický rozvoj*“. Bol úspešný riadiaci a výskumný pracovník a výsledky jeho práce a kolektívu spolupracovníkov získavali najvyššie ocenenia. NÚRaRCH v Podunajských Biskupiciach sa pod jeho vedením stal renomovaným pracoviskom, s ktorým spolupracovali poprední zahraniční experti na TBC. Absolvovali tam študijné pobyty a výsledky svojej práce prezentovali v renomovaných odborných časopisoch. Za mimoriadne zásluhy v oblasti medicíny mu prezident republiky udelil jedno z najvyšších štátnych vyznamenaní „*Pribinov kríž I. triedy*“. Prof. K. Virsík významnou mierou prispel aj k budovaniu a rozvoju Slovenskej lekárskej spoločnosti. V rokoch 1969–1973 bol prvým podpredsedom

a členom Predsedníctva SLS, dlhoročným predsedom, neskôr členom výboru viacerých odborných spoločností SLS (Slovenskej pneumologickej a ftizeologickej spoločnosti, Slovenskej gerontologickej a geriatrickej spoločnosti a ďalších), tiež zahraničných odborných spoločností. Bol úspešným organizátorom odborných vzdelávacích podujatí, za čo mu SLS udelia rôzne počty a ceny, vrátane najvyššej, Čestnej ceny akad. T.R. Niederlanda. Cieľavedomosť, vynaliezavosť a charizma prof. K. Virsíka boli obdivuhodné. Svojich spolupracovníkov vedel motivovať a koncepcne usmerňovať. Dokázal predvídať vývoj odboru a úspešne realizovať nové koncepcie. Bol výnimočnou osobnosťou slovenskej medicíny, obdarený vzácnymi vlastnosťami, ktorými obohacoval všetkých, ktorí mali česť ho poznať a s ním spolupracovať.

DS SLS IV.

(15. 4. 2015)

Dvorana slávy SLS IV. sa uskutočnila dňa 15. apríla 2015 v Dome zdravotníkov v Bratislave. Podujatie zahájil prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc., prezident SLS. Ďalšie popredné osobnosti slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a zdravotníctva uvádzal prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., I. viceprezident SLS. Boli to: prof. MUDr. Emil **Kmety**, DrSc., prof. MUDr. Rudolf **Korec**, DrSc., prof. MUDr. Anton **Pontfuch**, CSc., prof. MUDr. Vladislav **Zikmund**, DrSc., prof. MUDr. Vladimír **Zvara**, DrSc., prof. MUDr. Gustáv **Čatár**, DrSc., prof. MUDr. Michal **Hornák**, DrSc., prof. MUDr. Branislav **Lichardus**, DrSc., prof. MUDr. Miroslav **Mydlík**, DrSc. a prof. MUDr. Adriana **Sakálová**, DrSc.

Na podujatí bola prof. MUDr. Petrovi **Kukumbergovi**, CSc. udelená *Čestná plaketa T.R. Nederlanda* za vynikajúce výsledky jeho odbornej, vedeckej a pedagogickej práce a úspešnú reprezentáciu SLS v popredných funkciách (Prezidiu SLS, odborných spoločnostiach a Spolku

slovenských lekárov v Bratislave). Odovzdal mu ju prezident SLS, spolu s prof. MUDr. Štefanom Hrušovským, PhD., Dr. SVS, členom Prezídia SLS. Prof. Š. Hrušovský vo svojej prezentácii informoval prítomných o novej pocte Slovenskej neuropsychiatrickej spoločnosti SLS s názvom „*Medaila prof. MUDr. Leodegarda Cigánka, DrSc.*“, ktorej udeľovanie inicioval prof. MUDr. Peter Kukumberg, CSc. pri príležitosti nedožitých 90. narodenín prof. L. Cigánka.

Slávnostnú atmosféru podujatia spríjemnilo hudobné vystúpenie žiakov a pedagógov Základnej umeleckej školy Jozefa Kresánka v Bratislave. Odznali skladby: *Grand duo – Alegro* od Charlesa de Bériota a *In My Life* od J. Lennona a P. McCartneyho.

Sprievodnú výstavu obrazov prof. MUDr. Vladislava Zikmunda, DrSc. s názvom „*Zrkadlenia*“ zahájil prof. MUDr. Igor Riečan-ský, DrSc. V príhovore podrobnejšie informoval prítomných o mimo vedeckej tvorbe prof. V. Zikmunda.

Prof. MUDr. Emil Kmety, DrSc.

(*6. 9. 1923 – †11. 1. 2003)

Profesor E. Kmety promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1948). Bol nadšeným šíriteľom myšlienok preventívneho prístupu k zdraviu človeka. V rokoch 1958–1961 viedol Ústav mikrobiológie a epidemiológie LF UK. Od roku 1962 viedol 14 rokov Katedru epidemiológie LF UK (prvá na lekárskech fakultách v bývalom Československu). V roku 1963 založil Ústav epidemiológie Lekárskej fakulty UK v Martine, ktorý viedol do roku 1975. Umožnili mu to výborné organizačné schopnosti a hlboké znalosti odboru. Napísal viacero skript a učebníc pre študentov medicíny, vedecko-odborných publikácií, ktoré získali viac ako 500 SCI citácií. Vo svojej vedecko-výskumnej práci sa zameral na zoonózy, konkrétne

leptospirózy. Jeden z 19 genotypov leptospír bol nazvaný jeho menom (*Leptospira Kmetyi*). Spolupracoval so Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO). Bol dlhodobým aktívnym funkcionárom Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyňa. Dostal viaceré významné ocenenia. Profesora Kmetyho charakterizovala presnosť, pracovitosť, systematickosť a cielavedomosť práce. Vďaka týmto vlastnostiam, ale aj komunikativnosti a zmyslu pre humor, si získal uznanie a obdiv širokej odbornej verejnosti.

Prof. MUDr. Rudolf Korec, DrSc.

(*13. 2. 1921 – †23. 2. 2003)

Profesor R. Korec začal svoju profesionálnu dráhu v Bratislave. V rokoch 1948–1970 bol vedúcim Katedry patologickej fyziológie Lekárskej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (LF UPJŠ). Po roku 1970 bol preložený do Laboratória I. internej kliniky LF UPJŠ, kde pracoval na problematike transplantácie pankreasu. Po novembri 1989

sa stal prvým demokraticky zvoleným rektorom UPJŠ v Košiciach. Profesor Korec patrila k popredným osobnostiam slovenskej medicíny a medicínskej vedy. Bol uznávaný

ako diabetológ, ktorý založil základy experimentálnej diabetológie a stal sa čestným členom viacerých domácich i zahraničných odborných spoločností. V roku 1975 ako prvý v Európe vyliečil diabetes mellitus u experimentálnych zvierat transplantáciou Langerhansových ostrovčiek. Prednášal v 48 krajinách sveta. Slovenskú lekársku spoločnosť reprezentoval ako zakladateľ Slovenskej diabetologickej spoločnosti (1968). Pôso-bil aj vo funkcii predsedu Spolku lekárov

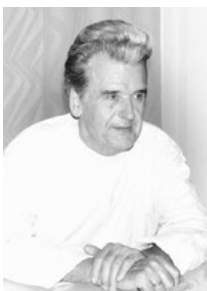
v Košiciach. Založil tradíciu organizova-nia Slovenských diabetologických dní. Prof. R. Korec dokázal spojiť duchovné vnímanie sveta, vedy a techniky. Miloval filozofiu, hudbu, umenie, poéziu a všetko krásne, čo život prináša. Svoj národ neo-pustil ani v časoch politického prenasle-dovania. Zaradil sa medzi charizmatické osobnosti patologickej fyziológie a expe-riementálnej medicíny. Za svoju prácu bol odmenený všetkými poctami Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prof. MUDr. Anton Pontůch, CSc.

(*16. 2. 1915 – †17. 8. 1989)

Profesor A. Pontůch promoval na Le-kárskej fakulte UK v Bratislave (1939). Na gynekologicko-pôrodníckej klinike v Bra-tislave pracoval od roku 1944 ako asistent, neskôr docent aj profesor. Prednostom kliniky sa stal v roku 1971 a v tejto funk-cii pôsobil do roku 1985. Vo vedecko-výskumnej práci sa venoval problematike perinatálnej medicíny, rizikovej a patolo-gickej gravidity. Zakladal Gynekologicko-pôrodnícku kliniku na LF UK v Martine. Bol autorom a spoluautorom 26 mo-nografií, 203 vedeckých publikácií a 89 zdravotno-výchovných článkov. Bol čle-nom Predsedníctva Slovenskej lekárskej spoločnosti, jeho čestným členom a stal sa čestným členom aj Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně. Opakovane bol

zvolený za pred-sedu Slovenskej aj Československej gynekologicko-pôrodníckej spo-ločnosti a Spolku slovenských leká-rov v Bratislave. Za jeho liečebno-preventívnu a organizačnú odbornú činnosť bol odmenený Zlatou Hippokratovou medailou J.E. Purkyně a Veľkou zlatou medailou Univerzity Ko-menského. Odborná verejnosť i pacienti poznali profesora Pontůcha ako človeka empatického, skromného, tolerantného ale zároveň náročného na seba i druhých. Lekárska činnosť nebola pre neho len po-volaním, ale službou a poslaním.

Prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc.

(*2. 2. 1925 – †15. 9. 2018)

Profesor V. Zikmund vyštudo-val medicínu na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. V rokoch 1951–1954 pra-coval na Psychiatrickej klinike. V roku 1954 prešiel ako vedecký pracovník do Laboratória klinickej fyziológie vyššej nervovej činnosti Slovenskej akadémie vied. Vo svojej vedecko-výskumnej prá-ci sa zamerával na výskum fyziologických základov a prejavov psychických funkcií v činnosti mozgu a na výskum pôso-benia psychických podnetov na ľudský organizmus v zdraví a chorobe. Takmer 25 rokov bol striedavo predsedom Čes-koslovenskej a Slovenskej spoločnosti pre štúdium vyššej nervovej činnosti a neskôr Spoločnosti pre vyššie funkcie

mozgu SLS. Pro-fesor Zikmund zastával mnohé významné funk-cie v orgánoch Slovenskej lekár-skej spoločnosti. Okrem iného ho zvolili aj za člena Royal Society of Medi-cine (London), International Brain Re-search Organization. Prof. V. Zikmund stál pri zakladaní *Sapientia klubu* na LF UK. Za výsledky svojej vedeckej, odbor-nej a organizačnej práce získal od Slo-venskej lekárskej spoločnosti, Sloven-skej akadémie vied a Lekárskej fakulty UK tie najvyššie ocenenia.

Prof. MUDr. Vladimír Zvara, DrSc, akademik SAV a ČSAV

(*22. 4. 1924 – †26. 7. 2012)

Profesor V. Zvara začal hneď po promócii pracovať na Urologickej kli-nike Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Odborný profil a chirurgickú zručnosť profesora Zvaru zásadne ovplyvnili jeho vynikajúci učitelia, ktorí ho viedli pri písaní habilitačnej aj doktorskej diza-rtáčnej práce. V roku 1970 bol Vladimír Zvara vymenovaný za profesora uroló-gie na Lekárskej fakulte UK v Bratislave,

v roku 1983 za akademika SAV a v roku 1985 za akademika ČSAV. Urologickú kli-niku viedol 24 rokov. Vytvoril špičkové urolo-gické pracovisko, ktoré bolo klinickou výučbovou bázou Lekárskej fakulty UK

aj Slovenskej zdravotníckej univerzity. Zaslúžil sa o zavedenie aktívnej liečby chronickej renálnej insuficiencie pomocou dialýzy. Zahájil úspešný program transplantácií obličiek na Slovensku. Profesor Zvara bol zakladajúcim členom a predsedom Slovenskej aj Československej urologickej spoločnosti, zakladajúcim a čestným členom Európskej urologickej spoločnosti, čestným členom viacerých národných urologických spoločností. Postupne bol ministrom zdravotníctva SR, predsedom Vedeckej rady a hlavným odborníkom MZ SR, dekanom Lekárskej fakulty UK, pred-

sedom komisií pre obhajoby kandidátskych o doktorských dizertačných prác vo vednom odbore chirurgia. Výsledkami svojej vedecko-výskumnej práce prispel k šíreniu dobrého mena slovenskej urológie u nás doma i v zahraničí. Za jeho prácu mu boli udelené najvyššie štátne ocenenia a pocty i ocenenia Slovenskej lekárskej spoločnosti. Profesor Zvara je pre svojich spolupracovníkov, žiakov a nasledovníkov príkladom mimoriadnych odborných vedomostí, profesionálnych zručností a kvalít, osobnej zodpovednosti a poctivosti v práci.

„Medaila prof. MUDr. Vladimíra Zvaru, DrSc.“
Averz a reverz (M. Polonský)

DS SLS V.

(8. 12. 2015)

Piate slávnostné uvádzanie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS V. sa uskutočnilo dňa 8. decembra 2015 v Dome zdravotníkov. Vtedajší prezident SLS, prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc. zahájil podujatie a vo svojom príhovore pripomenul medzníky vzniku projektu „Dvorana slávy slovenskej medicíny“.

Portréty jednotlivých lauteátov prezentoval a do Dvorany slávy SLS uvádzal prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc. Boli to: prof. MUDr. Gustáv Čatár, DrSc., prof. MUDr. Michal Horňák, DrSc.,

prof. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc., prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc. a prof. MUDr. Adriana Sakalová, DrSc.

Atmosféru slávnostného podujatia ozvláštnili svojim hudobným vystúpením žiaci a pedagógovia Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta v Bratislave.

Výstavu fotografií obrazov z názvom „Portréty“ z maliarskej tvorby doc. MUDr. Mariána Bátovského, CSc., mim. prof. otvoril a jeho základné životopisné údaje a profesijné zameranie uviedol prof. P. Krištúfek.

Prof. MUDr. Gustáv Čatár, DrSc, akademik SAV a ČSAV

(*4. 7. 1927 – †4. 9. 2017)

Profesor G. Čatár ukončil štúdium na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1952. Po ukončení štúdia sa začal venovať lekárskej parazitológii. V roku 1968 bol zakladateľom Parazitologického ústavu LF UK, jediného na lekárske fakultách v bývalom Československu. Vo veku 42 rokov sa stal riadnym profesorom Lekárskej fakulty UK, za člena korešpondenta SAV bol zvolený v roku 1977 a v roku 1987 aj ČSAV. Bol prvým vedecko-pedagogicky kva-

lifikovaným slovenským lekárom vo vednom odbore parazitológia. Venoval sa štúdiu nielen protozoárných nákaz, ale aj helmintológii. Otázky lekárskej parazitológie riešil v úzkej spolupráci s klinickými pracovníkmi. Bol prorektorom Univerzity Komenského, prodekanom

a najdlhšie pôsobiacim dekanom Lekárskej fakulty UK. Od roku 2005 bol emeritným profesorom Lekárskej fakulty UK. Profesor Čatár založil vedeckú školu v oblasti parazitológie, vychoval 2 profesorov, 6 docentov a 20 kandidátov vied. Výsledky vedeckovo-výskumnej práce uverejnil v 330 pub-

likáciách, 11 monografiách a 11 učebniciach. Ako pedagóg si získal vážnosť a obľubu za svoj citlivý a spravodlivý prístup ku študentom. Profesor Čatár za svoju úspešnú, všestrannú vedecko-výskumnú, organizačnú a liečebno-preventívnu prácu dostal mnohé významenia a ocenenia.

Prof. MUDr. Michal Horňák, DrSc.

(*16. 11. 1929 – †12. 6. 2016)

Profesor M. Horňák promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1953). V rokoch 1953–1964 pracoval ako sekundárny lekár-urológ v Trenčíne. Od roku 1964 pracoval na Urologickej klinike LF UK v Bratislave.

Úspešne obhájil doktorskú dizertačnú prácu aj inauguračnú prácu a bol vymenovaný za profesora urológie (1991). Bol dlhoročným členom Slovenskej lekárskej spoločnosti, stal sa Čestným členom Slovenskej aj Českej urologickej spoločnosti, čestným členom Nemeckej a Bulharskej urologickej spoločnosti a Slovenskej onkologickej spoločnosti.

Publikoval 310 prác, z toho 50 v zahraničí. Aktívne sa venoval klinickej uro-onkológii, endoskopickej urológii

a liečbe striktúr uretry.

Je autorom vyhladávaných učebných textov pre urológov (Praktická urológia), ktoré vychádzali

v opakovaných vydaniach. Zastával funkciu vedeckého sekretára a neskôr predsedu Československej a Slovenskej urologickej spoločnosti. Za svoju dlhoročnú, úspešnú odbornú, pedagogickú a vedecko-výskumnú prácu dostal viaceré ocenenia doma i v zahraničí. V roku 2004 mu rektor Univerzity Komenského udelil čestný titul profesor emeritus.

Dr.h.c. prof. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc., akademik SAV a ČSAV

(*1. 12. 1930 – †8. 2. 2019)

Profesor B. Lichardus promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1956. V rokoch 1957–1994 bol vedec-kým sekretárom Ústavu experimentálnej endokrinológie SAV. V roku 1988 bol zvolený za člena korešpondenta SAV. Profesor Lichardus sa vypracoval na medzinárodne uznávaného odborníka vo fyziológii a patofyziológii so zameraním na endokrinológiu a nefrológiu. V spolupráci s Ústavom organickej chémie a biochémie SAV a s II. detskou klinikou LF UK sa úspešne zapojil do aplikovaného výskumu účinnosti syntetického analóga vazopresínu. V roku 1988 bola jeho práca odmenená Štátnou cenou. Vychoval dvoch profesorov doktorov vied. Pedagogicky pôsobil na Slovenskej zdravotníckej univerzite, na Prírodovedeckej fakulte UK a na Trnavskej univerzite. V rokoch 1992–1998 bol predsedom Slovenskej akadémie vied. Bol zvolený za predsedu Slovenskej lekárskej spoloč-

nosti a 19 rokov pôsobil vo funkcii predsedu striedavo Slovenskej a Československej endokrinologickej spoločnosti. Bol čestným predsedom Slovenskej endokrinologickej spoločnosti. V rokoch 1994–1998 sa stal prvým veľvyslancom Slovenskej republiky v USA. Významne prispel k budovaniu diplomatických, ekonomických a kultúrnych vzťahov Slovenska s USA. Po návrate z USA bol zakladateľom Učenej spoločnosti SAV, spoluzakladateľom a 13 rokov rektorom prvej súkromnej vysokej školy City University na Slovensku. Univerzita v Seattle mu udelila titul Doctor honoris causa. Bol ocenený najvyššími rezortnými aj štátnymi oceneniami, vrátane pôct a cien SLS.

Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.

(*21. 7. 1932 – †6. 9. 2018)

Profesor M. Mydlík študoval medicínu na Karlovej univerzite v Prahe, kde promoval v roku 1957. Od roku 1959 až do odchodu do dôchodku (2003) pracoval na IV. internej klinike LF UPJŠ v Košiciach. Jeho hlavným odborným zameraním sa stala nefrológia, ktorej sa venoval celý svoj aktívny profesijný život. Kandidatúru i doktorát vied obhájil na Karlovej univerzite v Prahe. V roku 1992 bol vymenovaný za univerzitného profesora pre vnútorné lekárstvo. Je jedným zo zakladateľov Slovenskej nefrologickej spoločnosti SLS a Nefrologickej sekcie Slovenskej internitickej spoločnosti SLS. Do klinickej praxe postupne zaviedol všetky druhy liečby nahrádzajúce funkciu obličiek (1966–2003). Bol zakladateľom dialyzačného strediska na I., v súčasnosti IV. internej klinike Univerzitnej nemocnice L. Pasteura (1966). V roku 1977 uskutočnil v bývalom Československu prvú hemoperfúziu cez aktívne uhlie. V rokoch 1992–1997 bol prednostom IV. internej kliniky a v rokoch 1997–2003 prednostom Nefrologickej kliniky LF UPJŠ. Na jeho podnet bola ako prvá na Slovensku založená Nefrologická klinika LF UPJŠ a FN L. Pasteura (1997). 12 rokov bol predsedom Spolku lekárov v Ko-

šiciach. Prof. M. Mydlík má bohatú prednáškovú i publikačnú činnosť (400 publikácií v odborných časopisoch a 776 odborných pred-

nášok). Je spoluautorom prvej slovenskej monografie „*Nefrológia*“. Prof. M. Mydlíkovi bol v roku 2004 udelený čestný titul „emeritný profesor“. Stal sa čestným členom Slovenskej lekárskej spoločnosti a Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, čestným členom slovenskej, českej a poľskej nefrologickej spoločnosti. Za vynikajúce výsledky dostal mnohé ocenenia a vyznamenania. Počas aktívneho života prof. M. Mydlík zorganizoval 10 medzinárodných nefrologických sympózií, veľký počet nefrologických kongresov a konferencií, väčšinou s medzinárodnou účasťou. Prof. M. Mydlík patrí medzi popredné osobnosti slovenskej medicíny a odborné authority uznávané nielen doma ale aj v zahraničí. Významnou mierou prispel k budovaniu a rozvoju Slovenskej lekárskej spoločnosti, za čo mu patrí naša vďaka.

Prof. MUDr. Adriena Sakalová, DrSc.

(*21. 9. 1930 – †11. 9. 2020)

Profesorku A. Sakalovú už od mladosti formovalo harmonické rodinné zázemie, kresťanská viera, hlboké morálne hodnoty, láska k človeku a snaha pomáhať chorým ju priviedli k výkonu lekárskeho povolania. Promovala na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1955). Po absolvovaní atestácií z vnútorného lekárstva a hematológie pôsobila v bývalej Nemeckej demokratickej republike (NDR). Po návrate na Slovensko (1970) pracovala na Slovenskej zdravotníckej univerzite, ako prednostka Kliniky hematológie a fransfuziológie (v rokoch 1970–2003). Profesijná, vedecká i pedagogická činnosť profesorky Sakalovej je rozsiahla, predstavuje širokú klinickú, laboratórnu a liečebnú činnosť. Dôležitou súčasťou jej vedecko-výskumnej činnosti bola aktívna účasť v medzinárodných projektoch. Klinické skúsenosti a sústavné štúdium viedli k početným publikáciám:

4 zahraničné a 13 domácich monografií, 450 vedeckých publikácií s viac ako 700 SCI citáciami. 20 rokov vykonávala funkciu vedeckej

sekretárky Slovenskej hematologickej a transfuziologickej spoločnosti SLS. Významnou mierou prispela k zachovaniu celistvosti odboru hematológia a transfuziológie. Jej práca bol odmenená na viacerých úrovniach. Za prácu v odborných spoločnostiach SLS získala viaceré pocty, vrátane tých najvyšších. Napriek početným úspechom zostala skromným a láskavým človekom. Získala si uznanie svojich kolegov a obdiv a úctu širšej odbornej a laickej verejnosti.

DS SLS VI.

(14. 6. 2016)

Slávnostné uvádzanie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS VI. sa uskutočnilo opäť v Dome zdravotníkov, dňa 14. júna 2016. Prezident SLS, Dr. h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA privítal prítomných a oboznámil ich s programom podujatia. Srdečne blahoželal MUDr. Eve Sirackej, DrSc. a doc. RNDr. PhMr. Milanovi Lehkému, CSc. k okrúhlym životným jubileám, pri príležitosti ktorých im bola udelená „*Medaila založenia Společnosti lékařsko-slowanské*“, zároveň aj k ich uvedeniu do Dvorany slávy SLS. Za doc. RNDr. PhMr. Milana Lehkého, CSc., medailu prevzal jeho syn, Mgr. Milan Lehký. Laureátov do Dvorany slávy SLS VI. uvádzal prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc., spolu s prezidentom SLS. Boli to: prof. MUDr. Leodegar **Cigánek**, DrSc., prof. MUDr. Ivan **Ďuriš**, DrSc., doc. RNDr. PhMr. Milan **Lehký**, CSc., MUDr. Eva **Siracká**, DrSc. a prof. MUDr. Jozef **Strelka**, DrSc.

Slávnostnú atmosféru podujatia spríjemnilo hudobné vystúpenie žiakov a pedagógov Základnej umeleckej školy Jána Albrechta v Bratislave a prednes z vlastnej básnickej tvorby MUDr. Aleny Mosnárovej, CSc.

Výstavu fotografií obrazov z maliarskej tvorby MUDr. Igora Pappa, CSc. a MUDr. Evy Nevicej, CSc. s názvom „*Momentky z krás života*“ otvoril a vystavovateľov uviedol prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.

Výstavu fotografií obrazov z maliarskej tvorby MUDr. Igora Pappa, CSc. a MUDr. Evy Nevicej, CSc. s názvom „*Momentky z krás života*“ otvoril a vystavovateľov uviedol prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.

Prof. MUDr. Leodegar Cigánek, DrSc.

(*10. 2. 1925 – †16. 1. 2004)

Profesor L. Cigánek patril medzi uznávané autority československej medicíny v odbore neurológia. Po absolvovaní štúdia na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1950) pôsobil na Neuropsychiatrickej klinike LF UK. Za začiatky jeho vedecko-výskumnej kariéry možno pokladať obdobie, kedy bol

členom prestížnej výskumnej skupiny profesora Černáčka. Neskôr pracoval v Ústave experimentálnej medicíny SAV

(1953–1964) a Ústave normálnej a patologickej fyziológie SAV (1968–1971). Takmer 20 rokov (1973–1991) úspešne viedol II. neurologickú kliniku LF UK v Bratislave, ktorá sa pod jeho vedením stala moderným klinickým a vedecko-výskumným pracoviskom. Prispel zásadnými vstupmi do problematiky stanovenia smrti mozgu v začínajúcich transplantačných programoch. Publikoval množstvo zásadných originálnych prác a monografií, angažoval sa v problematike snímania EEG. Jeho prvé práce z oblasti EEG ho zaradili medzi najcitovanejších neuro-

lógov na svete. Vypracoval sa na jedného z najuznávanejších odborníkov na epilepsiu. Známe sú jeho unikátne operácie pri tzv. temporálnej epilepsii. Slovenská neuropsychiatrická spoločnosť SLS založila tradíciu udeľovania *Cigánkovej ceny*, ako prejav uznania, ocenenia a pripomenutia výsledkov jeho práce. Profesionálne, odborné, vedecké a pedagogické aktivity profesora Cigánka boli ocenené mnohými cenami a poctami. Ľudské, povahové a charakterové vlastnosti profesora Cigánka sú hodnotami, pre ktoré sa stal autoritou a osobnosťou.

Prof. MUDr. Ivan Ďuriš, DrSc.

(*29. 3. 1933 – †15. 5. 2014)

Profesor I. Ďuriš ukončil štúdium na Lekárskej fakulte UK v roku 1957. Na I. internú kliniku LF UK nastúpil v roku 1964. Svoj vedecký a výskumný záujem nasmeroval na problematiku prekancerózu žalúdka. Za prácu v tejto oblasti získal prestížnu cenu – *Medailu Japonskej onkologickej spoločnosti* (1978). Za profesora internej medicíny bol inaugurovaný v roku 1990. Bol členom redakčnej rady viacerých významných odborných časopisov, aktívne pôsobil v Redakcii LF UK pre vydávanie učebníc a monografií. Publikoval 150 odborných prác v zahra-

ničnej i domácej literatúre. Vrcholom prezentácie jeho rozsiahlych teoretických i praktických vedomostí je dielo *Princípy internej medicíny I.-III.* (Ďuriš, Hulín, Bernadič, 2001), ktorého bol koeditorom a spoluautorom. Zastával viaceré významné funkcie – bol prednosta I. internej kliniky, dekan Lekárskej fakulty UK, člen Predsedníctva SLS, predseda Slovenskej internistickej spoločnosti

SLS, čestný člen Polskej internistickej spoločnosti, Európskej federácie internej medicíny, čestný člen American College of Physicians. Boli mu udelené najvyššie štátne i rezortné vyznamenania. Celý život ostal skromným človekom – plne sa venoval svojim pacien-

tom, dni svojho života menil za dobro človeka. Jeho myšlienky, životné postoje, morálne zásady, vysoká odbornosť a profesionalita majú trvalú hodnotu a zostávajú vzorom osobnosti, na ktorú vždy s úctou spomínáme.

Doc. RNDr. PhMr. Milan Lehký, CSc.

(*21. 7. 1925 – †25. 4. 2018)

Docent M. Lehký sa po promócií na Prírodovedeckej fakulte UK (1958) stal vedúcim oddelenia v Slovafarme Hlohovec. V roku 1958 sa stal pedagógom na Katedre farmácie Slovenského ústavu pre doškoľovanie lekárov a farmaceutov. Rozpracoval koncepciu atestácií farmaceutov. V roku 1969 založil Katedru lekárenstva Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov (ILF). Pod jeho vedením absolvovalo atestačný program 2200 slovenských lekárníkov. Patrí medzi zakladajúcich členov Slovenskej farmaceutickej spoločnosti SLS. Vedeckú hodnotu kandidáta vied získal v roku 1969, habilitoval v roku 1975. V rokoch 1973–1980 pôsobil na Farmaceutickej fakulte UK, v rokoch 1989–1990 zastával funkciu hlavného odborníka MZ SR pre lekárenstvo. Po odchode do dôchodku

v roku 1997 založil Vydavateľstvo zdravotníckej literatúry Herba, v ktorom ako prvý autor a spoluautor vydal v rokoch 1997–2004 až 7 vydaní *Slovenského liekopisu* a tiež *Slovenský farmaceutický kódex*, čo sú kľúčové diela farmaceutickej vedy a praxe. Za svoju všestrannú činnosť bol ocenený najvyššími odbornými oceneniami doma i v zahraničí. Je čestným členom Československej farmaceutickej spoločnosti a Slovenskej farmaceutickej spoločnosti SLS. Popri vysokej odbornosti bol vzorom pre mimoriadne osobnostné a morálne hodnoty.

MUDr. Eva Siracká, DrSc.

(*1. 5. 1926 – †21. 2. 2023)

Doktorka E. Siracká promovala v roku 1951 na Lekárskej fakulte UK. Členkou Slovenskej lekárskej spoločnosti bola od jej založenia. Od roku 1953 pracovala na Rádiologickom oddelení Onkologického ústavu v Bratislave, neskôr na Rádiologickej klinike Onkologického ústavu Nemeckej akadémie vied v Berlíne. V roku 1965 sa stala vedúcou pracovníčkou Rádiologického oddelenia Ústavu experimentálnej onkológie SAV v Bratislave. V roku 1977 získala hodnosť doktora lekárskeho a biologického vied. Publikovala 130 odborných prác doma i v zahraničí. V roku 1990 založila neziskovú organizáciu s názvom „Liga proti rakovine“ a stala sa jej prezidentkou. Bola zvolená za členku Rady európskej ligy proti rakovine. Jej práca bola odmenená viacerými cenami a vyznamenaniami doma i v zahraničí (Rad Ľudovíta Štúra, Pribinov kríž I. triedy, Strieborné krídlo a iné). V roku

2005 bola na návrh Slovenskej lekárskej spoločnosti zaradená Svetovou zdravotníckou organizáciou (WMA) medzi 65 najlepších lekárov z 58 krajín sveta. Za celoživotnú prácu jej Svetová zdravotnícka organizácia v roku 2011 udelila individuálnu cenu *Sasakow Health Prize* a v roku 2015 jej Európsky parlament udelil *Cenu európskeho občana*. Eva Siracká patrí medzi výnimočné osobnosti slovenskej medicíny a Slovenskej lekárskej spoločnosti. Svojou rozsiahlou aktivitou sa zaslúžila o rozvoj medicíny. Kvalitou svojich ľudských vlastností, neutíchajúcim elánom a snahou pomáhať pacientom s onkologickými ochoreniami získala úctu a uznanie širokej verejnosti nielen u nás, ale aj v zahraničí.

Prof. MUDr. Jozef Strelka, DrSc.

(*14. 11. 1921 – †29. 05. 2001)

Profesor J. Strelka po oslobodení Československa dokončil štúdium na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe (1947). V roku 1950 nastúpil na Krčnú kliniku LF UK v Bratislave, kde pôsobil 15 rokov. V období 1965–1968 pôsobil ako prednosta ORL kliniky v Orane. Po skončení tejto misie v roku 1968 nastúpil na II. ORL kliniku LF UK v Bratislave ako prednosta. Venoval sa viacerým problémom v otorinolaryngológii, skúmal cievne poruchy vo vnútornom uchu a problémy retrobazilárnej insuficiencie. Neskôr sa venoval onkologickej problematike, najmä rakovine hrtanu. Vedeckú hodnosť, DrSc. získal v roku 1980. Prednášal na domácich i zahraničných fórach. Publikoval 100 vedeckých prác. Pod jeho vedením habi-

litovalo 6 docentov, vychoval 6 kandidátov vied. Mnohí z jeho žiakov vedú ORL pracoviská v Čechách a na Slovensku. Prof. J. Strelka bol temperamentný a noblesný človek s prirodzenou autoritou. Ako odborník bol zodpovedný, priamy a pri tom zostával skromný. Ani po odchode do dôchodku nestratil kontakt s klinikou. Významne ovplyvnil celú generáciu otorinolaryngológov, dôstojne a úspešne reprezentoval slovenskú medicínu a slovenskú otorinolaryngológiu doma a v zahraničí.

DS SLS VII.

(14. 12. 2016)

Siedme slávnostné uvádzanie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS VII., ktoré sa uskutočnilo dňa 14. decembra 2016 v Dome zdravotníkov, zahájil a účastníkov privítal prezident SLS, Dr. h.c. Prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA. Vo svojom príhovore pripomenul závery jubilejného XX. Zjazdu SLS (8. 12. 2016, Bratislava) a význam realizácie projektu Dvorany slávy SLS. Prof. MUDr. I. Riečanský, DrSc. predstavil jednotlivých laureátov krátkou charakteristikou a uviedol ich do Dvorany slávy SLS VII. Boli to: prof. MUDr. Vladimír **Haviar**, prof. MUDr. Mikuláš **Hrubíško**, DrSc., prof. MUDr. Martin **Janec**, DrSc., prof. MUDr. Karol **Kapeller**, DrSc., akad. Karol **Šiška** a prof. MUDr. Ján **Štencl**, CSc.

Na podujatí sa uskutočnila aj prezentácia knihy prof. MUDr. Igora Riečanského, DrSc. „*Slovenská kardiológia 1919–2015*“.

Počas hudobného vystúpenia klavírneho virtuóza Mgr. R. Rikkona odzneli v jeho majstrovskom prevedení známe a obľúbené skladby: *Memory*, *Ave Mária* a *Šablový tanec*.

Sprievodnú výstavu fotografií šperkov a umeleckých fotoobrazov z tvorby Mgr. Art. Martiny Minárikovej zahájil prezident SLS, prof. J. Breza. Umelkyňa sa vo svojej umeleckej práci inšpiruje poznatkami vied, najmä medicínskych, čo sa prejavuje aj v jej šperkárskej tvorbe. Je autorkou návrhov a umeleckého vyhotovenia strieborných odznakov SLS „*Strom života*“ a „*Ludský život*“.

Prof. MUDr. Vladimír Haviar

(*18. 10. 1911 – †4. 3. 1996)

Životnú dráhu **profesora V. Haviara** vytýčila rodinná výchova v duchu vysokých morálnych zásad, spätosť s národom a mimoriadna oddanosť medicíne. Štúdium medicíny na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave ukončil v roku 1934. V tom istom

roku nastúpil na Propedeutickú kliniku LF k profesorovi Sumbalovi, zakladateľovi slovenskej kardiologie.

Habilitoval v roku 1948 a v roku 1965 bol menovaný profesorom vnútorného lekárstva a prednostom II. internej kliniky LF UK. Po návrate zo študijného pobytu v Chicagu zaviedol moderné diagnostické a terapeutické postupy. Klinika sa pod jeho vedením stala popredným kardiologickým pracoviskom v Československu. Profesor Haviar upozornil na úlohu psychiky a sociálnych faktorov v etiopatogenéze koronárnej choroby. V 50. a 60. rokoch zaviedol včasnú rehabilitáciu do liečby koronárnej choroby. Svetová zdravotnícka organizácia ho menovala za experta pre rehabilitáciu kardiakov. V roku 1966 otvoril na klinike prvú koronárnu jednotku na Slovensku. Perspektívy Slovenska videl v úzkej spolupráci kardiolo-

gických a kardiochirurgov. V júni 1968 indikoval prvú transplantáciu srdca v strednej a východnej Európe. Profesor Haviar bol členom Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, členom Predsedníctva Slovenskej lekárskej spoločnosti, predsedom Spolku lekárov v Bratislave. Do roku 1973 bol predsedom Slovenskej kardiologickej spoločnosti. V roku 1945 sa stal poverenikom SNR pre zdravotníctvo, v období 1945–1948 bol poslancom Národného zhromaždenia. Patrí medzi osobnosti, ktoré možno charakterizovať vlastenectvom, humanitou, demokraciou, bol človekom pevných morálnych zásad, povýšil spoločenské a národné záujmy nad osobné ciele. Bol prvým slovenským kardiologom medzinárodného formátu.

Prof. MUDr. Mikuláš Hrubíško, DrSc.

(*1. 10. 1917 – †28. 7. 2005)

Profesor M. Hrubíško študoval medicínu na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Záujem o hematológiu prejavil už v začiatkoch praxe (1945–1956). Venoval sa otázkam transfúzie krvi, pokusom o konzerváciu krvi, výskumu moderných metód v hematológii. Aktívne spolupracoval s Československým červeným krížom pri budovaní transfúznej stanice v Bratislave. V roku 1949 sa stal primárom

prvej transfúznej stanice na Slovensku. Zaslúžil sa o výstavbu okresných transfúzných staníc. V roku 1958 prešiel s kolektívom spolupracovníkov do transfúznej stanice na Partizánskej ulici v Bratislave, kde vybudoval moderné zdravotnícke

zariadenie, vrátane transfúziologického centra. Vo vedecko-výskumnej práci sa zameriaval na diagnostiku a liečbu krvných ochorení, darcovstvo krvi a imunohematológiu. Zaviedol diagnostické punkcie pečene a liečbu leukémií. Rozsiahla je jeho publikačná činnosť a aktivita v zahraničných vedeckých spoločnostiach.

Prof. MUDr. Martin Janec, DrSc.

(*3. 11. 1921 – †30. 12. 2019)

Profesor M. Janec promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1949). Od roku 1950 pracoval na Oddelení detskej chirurgie a Oddelení neurochirurgie DFN v Bratislave. V roku 1962 bola zriadená samostatná Katedra chirurgie detského veku pod vedením profesora Kratochvíla. Na tejto klinike prof. M. Janec pôsobil 38 rokov až do odchodu do dôchodku (1988). Venoval sa preventívnej starostlivosti o deti, najmä novorodencov, liečbe hydrocefalu a vrodených chýb centrálného nervového systému, vrodených chýb hrudníka a dýchacích ciest. Mimoriadnu pozornosť venoval problematike úrazov u detí. Uverejnil 128 prác v domácich a zahraničných odborných časopisoch.

Prof. M. Hrubíško významnou mierou prispel nielen k obohateniu poznatkov z imunogenetiky, ale aj z humánnej genetiky. Rozvoj hematológie a transfúziológie je z veľkej časti jeho zásluha. Vypracoval a zaviedol koncepciu hematológie a transfúziológie krvi ako nového odboru.

Je autorom a spoluautorom 8 odborných knižných publikácií. Prof. M. Janec bol členom Slovenskej lekárskej spoločnosti od jej vzniku. Bol predsedom Spoločnosti detských chirurgov a Spolku slovenských lekárov v Bratislave. Prof. M. Janec bol uznávanou odbornou autoritou, popredný slovenský a aj medzinárodne uznávaný lekár, vedecko-výskumný pracovník a pedagóg, ktorý sa významnou mierou zaslúžil o rozvoj detskej chirurgie u nás.

Prof. MUDr. Karol Kapeller, DrSc.

(*12. 11. 1926 – †24. 4. 2023)

Profesor K. Kapeller štúdium na Lekárskej fakulte UK ukončil v roku 1953. Po promócii sa stal asistentom na Anatomickom ústave LF UK. Habilitoval v roku 1967 a v roku 1973 získal titul doktora lekárskych vied. V tom istom roku sa stal vysokoškolským profesorom anatómie a histológie. V období rokov 1980–1990 bol vedúcim Ústavu histológie a embryológie LF UK. Založil Laboratórium elektrónovej mikroskopie. Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti priekopnícky sledoval najmä štruktúru a funkcie autonómneho nervového systému. Za objav neuronálneho transportu získal v roku 1987 Národnú cenu SR. Profesor Kapeller publikoval 250 pôvodných vedeckých a experimentál-

ných prác, ktoré boli citované 320-krát. Na kongresoch predniesol 160 prednášok. Bol dlhoročným popredným funkcionárom Slovenskej a Českej anatomickej spoločnosti a Medzinárodnej anatomickej spoločnosti. Miloval prírodu, výtvarné umenie a literatúru. V dôchodkom veku nadviazal na svoje literárne pokusy z mladších čias a vydal postupne 14 zbierok poézie a esejí. Vyjadril v nich svoju lásku k rodnej Chtelmici, životné postoje, túžby, očakávania, radosti i sklamanie.

Prof. MUDr. Karol Šiška, DrS., akademik SAV a ČSAV

(*19. 3. 1906 – †12. 4. 2000)

Profesor K. Šiška študoval na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe v rokoch 1924–1930. Po promócii pracoval v Prahe na II. chirurgickej klinike u profesora Diviša (1933–1939). Po návrate na Slovensko pôsobil ako primár chirurgického oddelenia v Dolnom Smokovci a vo Vyšných Hágoch. V roku 1946 habilitoval na Lekárskej fakulte

UK v Bratislave. V roku 1953 sa stal prednostom II. chirurgickej kliniky LF UK so zameraním na hrudnú a kardiovaskulárnu chirurgiu. Za profesora bol menovaný roku

1953, akademikom SAV sa stal v roku 1957 a akademikom ČSAV v roku 1965. Klinikou viedol do roku 1979. V rokoch 1970–1974 bol predsedom SAV a podpredsedom ČSAV. Ústav experimentálnej chirurgie SAV spolu s II. chirurgickou klinikou zohrali rozhodujúcu úlohu v rozvoji slovenskej kardiochirurgie. Práve tu vznikol originálny mimotelový krvný obeh a pri jeho využití aj originálne výsledky experimentálnych transplantácií srdcových chlopní a aj srdca. Prof. K. Šiška realizoval prvú úspešnú operáciu defektu predsieňového septa, korekciu Fallotovej tetralógie a komisurolyzu mitrálnnej chlopne. Skúsenosti s experimentálnou chirurgiou srdca

u psov vyústili v roku 1968 do prvej transplantácie srdca v strednej a východnej Európe. Prof. K. Šiška stál pri zrode Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně a ako prvý Slovák bol jej predsedom. Stal sa čestným predsedom Slovenskej lekárskej spoločnosti. Po mnohé roky viedol Československú a Slovenskú chirurgickú spoločnosť. Bol nositeľom prestížnych ocenení a aj najvyšších domácich pôct, zaradil sa medzi najväčšie osobnosti slovenskej medicíny. Jeho zásluhy o rozvoj chirurgie sú mimoriadne. S plnou zodpovednosťou sa venoval aj výchove svojich početných žiakov, ktorí zveľadili dielo svojho učiteľa.

Prof. MUDr. Ján Štencl, CSc.

(*19. 5. 1940)

Profesor J. Štencl promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1963. Získal špecializáciu I. a II. stupňa v obore gynekológia a pôrodnictvo a atestáciu z reprodukčnej medicíny. V roku 1979 mu bol udelený titul profesora. V roku 1964 pracoval na I. gynekologicko-pôrodnickej klinike FN na Zochovej ulici. Neskôr pôsobil na Ženskej klinike v Martine. V roku 1970 sa vrátil do Bratislavy. Od roku 1973 pracoval ako expert na Gynekologicko-pôrodnickej klinike v Constantine (Alžírsko). Po úspešnom pôsobení v Al-

žírsku sa vrátil na Slovensko a v roku 1978 nastúpil na Kliniku ženských chorôb u profesora Dlhoša. V roku 1991 sa stal prednostom tejto kliniky. 14 rokov pôsobil vo funkcii prezidenta Slovenskej gynekologicko-pôrodnickej spoločnosti SLS. V roku 2000 ho v Paríži ocenili ako jedného z 10 najvýznamnejších gynekológov sveta.

Prof. J. Štencl je uznávanou odbornou a vedeckou osobnosťou, lekárom gynekológom a pôrodníkom a výborným operátorom. Na Slovensku založil odbor fetálna medicína. V roku 1996 sa stal riaditeľom Slovenskej postgraduálnej akadémie medicíny, neskôr premenovanej na Slovenskú zdravotnícku univerzitu. Bol zvolený za prvého rektora SZU, v roku 2010 za doživotného čestného rektora.

Prof. J. Štencl sa významnou mierou podieľal na činnosti a úspechoch Slovenskej gynekologicko-pôrodnickej spoločnosti SLS, na odbornom raste a rozvoji tohto odboru v Slovenskej republike, osobitne v perinatológii, fetálnej medicíne a v presadzovaní práv pacientiek v gynekológii a pôrodníctve.

DS SLS VIII.

(19. 9. 2017)

Dvorana slávy SLS VIII. sa uskutočnila dňa 19. septembra 2017 v príjemnej atmosfére Hotela Sorea Regia v Bratislave. Slávnostné podujatie zahájil prezident SLS, Dr. h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH. Privítal prítomných a vzácných hostí – prof. MUDr. Štěpána Svačinu, DrSc., MBA, predsedu Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, MUDr. Mariána Kollára, prezidenta Slovenskej lekárskej komory, prof. MUDr. Petra Šimka, CSc., rektora Slovenskej zdravotníckej univerzity, MUDr. Alexandra Mayera, PhD., MPH, riaditeľa Nemocnice ak. L. Dérera, prof. PhDr. Pavla Mešfana, DrSc., riaditeľa Múzea židovskej kultúry v Bratislave a bývalých dlhoročných predsedov SAV, akademika Ing. Štefana Lubyho, DrSc. a prof. MUDr. Branislava Lichardusa, DrSc., ktorý bol aj predsedom SLS. Prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA pozdravil účastníkov za ČLS J.E. Purkyně a MUDr. Marián Kollár za Slovenskú lekársku komoru. Obidvaja v príhovoroch poďakovali za pozvanie a zdôraznili význam vzájomne prospešnej, dlhoročnej spolupráce so SLS.

V rámci programu podujatia sa uskutočnila prezentácia monografie „60. výročie III. Internej kliniky LF UK a UNB v Bratislave – história a súčasnosť“. Do života ju uviedol prezident SLS, spolu s jej hlavným autorom, doc. MUDr. Viliamom

Mojtom, CSc., MHA. Ten podrobnejšie informoval prítomných o obsahu knihy zameranej na históriu kliniky od jej vzniku až po súčasnosť a významných osobností, ktoré tam pracovali. Jedným z nich bol akademik T. R. Niederland, prvý a dlhoročný predseda SLS.

V odbornej časti programu odzneli prednášky: „Symptómy deficitu testosterónu u mužov“ (doc. MUDr. Juraj Fillo, PhD.) a „Fyziologické formy vitamínu D“ (doc. Ing. Pavel Blažíček, CSc.). Následne prezident SLS predstavil osobnosti uvedené do Dvorany slávy SLS VIII. Boli to: prof. MUDr. Ivan **Balažovjeh**, DrSc., MUDr. Karol **Mika**, prof. MUDr. Zoltán **Oláh**, DrSc., prof. MUDr. Jozef **Černáček**, DrSc., akademik SAV, prof. MUDr. Juraj **Červenka**, CSc., prof. MUDr. Ladislav **Dérer**, DrSc., akademik ČSAV, MUDr. Karol **Kleibl**, CSc., prof. MUDr. Ladislav **Chmel**, DrSc., člen korešpondent SAV, prof. MUDr. František **Pór** a prof. MUDr. Ivan **Žucha**, CSc.

Spríevodnú výstavu obrazov a fotografií z umeleckej tvorby lekárov s názvom „Okolo mňa“ (MUDr. Ljuba Bachárová, DrSc., MBA) a „Dentart“ (MUDr. Vladislav Graus, PhD., MPH, MSc.) otvoril prezident SLS a uviedol základné životopisné údaje a profesijné zameranie vystavovateľov.

Prof. MUDr. Ivan Balažovjeh, DrSc.

(*6. 6. 1936)

Profesor I. Balažovjeh je popredný československý a slovenský internista a kardiológ, predstaviteľ tzv. Ondrejičkovej internistickej školy. Promoval na Lekárskej fakulte UK (1960). Začal pracovať na I. internej klinike LF UK. V roku 1986 obhájil na Karlovej univerzite doktorát vied a v roku 1990 bol vymenovaný za profesora pre odbor vnútorné lekárstvo. V rokoch 1990–2001 bol prednostom II. internej kliniky, ktorá vznikla z Kliniky fyziatrie a balneológie (1986). Klinika pod jeho koncepcným vedením prehĺbila kardiovaskulárne zameranie a prispela k rozvoju hypertenziológie po stránke liečebno-preventívnej, vedecko-výskumnej aj organizačnej.

Profesor Balažovjeh zaviedol na Slovensku vyšetřovanie katecholamínov v moči, čo umožnilo včas diagnostikovať feochromocytómy. Výsledky svojej práce prezentoval na mnohých kongresoch nielen v Európe, ale aj v Indii, USA a Austrálii. Profesor Balažovjeh je dlhoročným aktívnym členom Slovenskej lekárskej spoločnosti, zastával rôzne funkcie v odborných

spoločnostiach.

V roku 1983 založil a viedol Komisiu pre hypertenziu, bol predsedom Slovenskej hypertenziologickej spoločnosti, členom výboru Slovenskej internistickej spoločnosti a Slovenskej kardiologickej spoločnosti. V rokoch 1990–1996 bol predsedom Spolku slovenských lekárov v Bratislave.

Patrí medzi zakladajúcich členov Slovenskej lekárskej komory. Bol prijatý za člena Európskej kardiologickej spoločnosti a Medzinárodnej spoločnosti pre hypertenziu.

Za dosiahnuté výsledky celoživotnej práce mu boli udelené vysoké vyznamenania a pocty SLS, čestné členstvá odborných spoločností. Medzi charakteristické vlastnosti profesora Balažovjeha patrí pracovitosť, svedomitosť a čestnosť. Je uznávanou odbornou autoritou a váženou osobnosťou slovenskej medicíny.

Prof. MUDr. Jozef Černáček, DrSc., akademik SAV

(*11. 4. 1909 – †6. 5. 2006)

Profesor J. Černáček je jednou z najvýznamnejších osobností slovenských neurologických vied a zakladateľ neurologie na Slovensku. Začínal na Neurologickej klinike KU v Prahe, po návrate do Bratislavy (1939) nastúpil na Neuropsychiatrickú kliniku LF UK. Počas SNP liečil a ukrýval niekoľkých účastníkov odboja. V roku 1947 ho vymenovali za profesora neurologie, stal sa prednostom Neuropsychiatrickej kliniky LF UK. V roku 1950 bola klinika na jeho podnet rozdelená a on sa stal prednostom Neurologickej kliniky, ktorú viedol ďalších 26 rokov. Profesor Černáček bol autorom a spoluautorom viacerých medicínskych učebníc, jeho Neurologická propedeutika vyšla v opakovaných vydaniach. Od roku 1964 bol akademikom Slovenskej akadémie vied. Bol prvým

slovenským lekárom – vedcom, ktorý sa venoval nielen chorobám mozgu, ale aj fyziológii nervového systému. Bol predsedom Československej neurologickej spoločnosti a viceprezidentom Svetovej neurologickej federácie. Získal početné významné odborné a štátne vyznamenania. Svojou skromnosťou, usilovnosťou, húževnatosťou, obrovským rozhľadom a znalosťou cudzích jazykov si získal uznanie odbornej medicínskej verejnosti doma i v zahraničí. Prof. J. Černáček bol vzorom vynikajúceho lekára, vedca, pedagóga a človeka, na ktorého si spomínáme s úctou a vďakou.

Prof. MUDr. Juraj Červenka, CSc.

(*30. 6. 1918 – †3. 7. 2001)

Profesor J. Červenka je zakladateľom a nestorom modernej epidemiológie na Slovensku. Bol prvým hlavným hygienikom Slovenska (1952–1957) a zástupcom hlavného hygienika Československa. Bol profesorom Humboldtovej univerzity, prvým riaditeľom Výskumného

ho ústavu preventívneho lekárstva, vedúcim Katedry epidemiológie ILF, členom predsedníctva Medzinárodnej

epidemiologickej spoločnosti. Významný je jeho podiel na úspechoch povojnovej hygienickej služby. Profesor Červenka mnoho rokov viedol medzinárodné kurzy epidemiológie organizované Svetovou zdravotníckou organizáciou. Bol hlavným koordinátorom pri riešení epidémií a infekčných chorôb. V oblasti výskumu sa zameriaval na tbc, detskú obrnu, črevné infekcie, vírusové hepatitídy, nozokomiálne nákazy. Bol hlavným koordinátorom imunizačného programu. Osobitný

význam majú jeho medzinárodné aktivity počas pôsobenia v Svetovej zdravotníckej organizácii, kde mal významný podiel na projekte eradikácie varioly. Bol autorom 11 monografií a 140 vedeckých článkov v odbornej literatúre. Osobnosť profesora Červenku možno charakterizovať vysokou odbornosťou, zmyslom pre nové poznatky, schopnosťou rozpoznať prioritné problémy. Bol dôstojným reprezentantom československej a slovenskej medicíny, predovšetkým epidemiológie.

Prof. MUDr. Ladislav Dérer, DrSc., akademik ČSAV

(*11. 12. 1897 – †28. 3. 1960)

Profesor L. Dérer začal po absolvovaní vysokoškolského štúdia pracovať na I. internej klinike FN UK v Bratislave. Zapojil sa do protifašistickej činnosti. V roku 1945 sa stal dekanom Lekárskej fakulty UK. S citom pre spravodlivosť a humaným prístupom dokázal konsolidovať zložité problémy na LF UK. V rokoch 1950–1951 sa stal dekanom LF opakovane. Významnú pedagogickú, vedecko-výskumnú a spoločenskú činnosť uplatnil po oslobodení a pri budovaní modernej slovenskej medicíny. Patrí medzi zakladateľov slovenskej internej medicíny, vychoval celý rad osobností, právom sa hovorí o Dérerovej škole. Významne sa pričinil o rozvoj zdravotníctva na Slovensku, u svojich žiakov inicioval postgraduálne

vzdelávanie pracovníkov všetkých kategórií. Profesor Dérer vynikol aj v oblasti vedecko-výskumného bádania. Zaoberal sa patológiou pečene, fyziológiou a patológiou tráviaceho systému, včasnou diagnostikou rakoviny žalúdka, tbc pľúc, otázkami alergie. Osobitný význam majú jeho práce zaoberajúce sa problematikou periodicity biologických javov. Jeho zistenia patria medzi základy nového odvetvia medicíny – biochronológie. Zaslúžil sa o vznik Slovenskej internistickej spoločnosti SLS, ktorá sa stala významným činiteľom v ob-

lasti sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov. Akademik Dérer patril k výnimočným osobnostiam slovenskej medicíny, medicínskej vedy a školstva.

Patril k elite národa, vzácnym ľuďom, výsledky práce ktorých majú trvalú hodnotu. Právom mu patrí úcta a uznanie odbornej i laickej verejnosti.

Prof. MUDr. Ladislav Chmel, DrSc., člen korešpondent SAV

(*2. 3. 1915 – †30. 3. 1981)

Profesor L. Chmel študoval medicínu na Karlovej univerzite v Prahe v rokoch 1933–1939. Po promócií a po ukončení prezenčnej vojenskej služby pracoval v Martine. V roku 1941 prešiel na Dermatovenerologickú kliniku LF UK v Bratislave, kde zotrval 40 rokov. Od začiatku svojej odbornej kariéry sa venoval dovtedy neznámej problematike mykologie. Chmelová mykologická škola získala medzinárodné uznanie. Habilitoval a v roku 1951 bol vymenovaný za vedúceho Katedry dermatovenerológie na LF UK. Univerzitným profesorom sa stal v roku 1959 a v roku 1963 aj doktorom lekárskych vied. V roku 1964 bol zvolený za člena korešpondenta SAV. Pôsobil aj v akademických funkciách, bol prodekanom LF UK, prorektorom Univerzity Komenského, prednostom Katedry dermatovenerológie ILF. V roku 1973 bol poverený vedením Dermatovenerologickej kliniky v Martine. Dlhé roky zastával funkciu predsedu Slovenskej dermatovenerologickej spoločnosti a Slovenskej mykologickej spoločnosti SLS. Mno-

hostranná úspešná práca profesora Chmela bola ocenená mnohými poctami a cenami – Národnou cenou SR, Zlatou medailou

J.E. Purkyně. Bol čestným členom Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, ale aj Juhoslovenskej, Poľskej, Fínskej, Rakúskej, Belgickej, Francúzskej a Nemeckej dermatovenerologickej spoločnosti. Profesor Chmel má významné zásluhy na výchove dermatológov. Jeho prácu charakterizoval elán pri získavaní nových vedeckých poznatkov, rozvíjanie vedecko-výskumnej a liečebno-preventívnej činnosti. Patril medzi charizmatiké osobnosti slovenskej medicíny. Svojimi povahovými vlastnosťami, rozsiahlymi odbornými vedomosťami, profesionálnymi a pedagogickými schopnosťami a mimoriadnou ľudskosťou obohacoval všetkých, ktorí mali česť s ním spolupracovať a poznať ho.

MUDr. Karol Kleibl, CSc.

(*26. 10. 1923 – †19. 10. 1995)

Doktor K. Kleibl promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1948. Mal výnimočné nadanie pre cudzie reči, ovládol 6 cudzích jazykov. Od r. 1949 pracoval v Piešťanoch pod vedením známeho dermatovenerológa MUDr. E. Wohlsteina.

Venoval sa sérológii a mykológii. S týmto zameraním absolvoval študijný pobyt v Prahe na Bulovke. V roku 1957 nastúpil na miesto primára Kožného oddelenia v Skalici. V tomto období narástol výskyt kožných mykóz, došlo k epidémii tularémie. Prioritným centrom jeho záujmu boli zoonózy, obzvlášť tularémie. Tejto problematike sa venoval aj vo svojej dizertačnej práci na tému „*Klinicko-epidemiologická štúdia o tularémii na Záhorí*“, ktorú obhájl v roku 1965.

Nadviazal kontakt s viacerými renomovanými zahraničnými pracoviskami (Pasteurov inštitút, Paríž, Inštitút epidemiológie a hygieny, Moskva), spolupracoval s prof. Oharom z Japonska, Dermatologickou klinikou vo Viedni a ďalšími pracoviskami. Svoje odborné poznatky a praktické skúsenosti pre-

zentoval na domácich a zahraničných kongresoch. Publikoval niekoľko desiatok prác doma i v zahraničí (Dermatologica, Mykosen, Vestník dermatológie a venerologie, Acta virologica, Contact Dermatitis, Čsl. dermatologie a ďalšie). V období rokov 1965–1967 pracoval v Bou Saade a v Setife v Alžírsku ako dermatológ a mykológ. Po návrate domov (1968) prebudoval a modernizoval Kožné oddelenie nemocnice v Skalici.

Bol jedným zo zakladateľov Spolku lekárov Záhoria a stal sa jeho prvým predsedom. MUDr. Kleibl bol k ľuďom srdečný, úprimný a rozdával optimizmus. V klinickej praxi presadzoval požiadavky odbornosti a profesionality. Spolok lekárov Záhoria ako prejav uznania a ocenenia práce Dr. Kleibla založil tradíciu každoročného organizovania regionálneho odborného sympózia s názvom „*Kleiblove dni*“.

MUDr. Karol Mika

(*10. 4. 1927)

Doktor K. Mika ukončil štúdium na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1949. Po promócii cirkuloval na viacerých oddeleniach ako všeobecný lekár. Počas celej aktívnej činnosti všeobecného lekára sa venoval skúmaniu látok a ich terapeutickému využitiu. Okrem článkov v odborných časopisoch prednášal na lekárskych seminároch. Spolupracoval na prvej učebnici pre praktických lekárov *Všeobecné lekárstvo*, aj na obsiahlej publikácii *Praktické a rodinné lekárstvo*. V roku 1970 mu vyšla ilustrovaná knižka s názvom „*Čo neviete o sebe*“, ktorá vyvolala živý ohlas v odbornej aj laickej verejnosti. Ako pomôcku pre verejnú správu pripravil publikáciu „*Životné prostredie*“. Je autorom lekárskej časti „*Malého atlasu liečivých rastlín*“ (má 10 vydaní na Slovensku a 23 reedícií v cudzine). Jeho „*Monografia liečivých rastlín*“ sa využíva

v lekárskej praxi dodnes. Dr. Mika sa úspešne angažoval za obnovenie vydávania časopisu „*Slovenský lekár*“, kde od roku 1991 pracoval ako zástupca vedúceho redaktora. Od r. 1992 je členom redakčnej rady časopisu „*Naše liečivé rastliny*“. Je autorom a režisérom niekoľkých zdravotníckych filmov. Za film „*Slovo*“ získal na celoštátnej prehliadke Čestné uznanie. V Slovenskom rozhlase boli na pokračovanie odvysielané jeho lekárske príhody. Dr. Mika je výnimočnou osobnosťou, výsledkami svojej práce a neutíchajúcou aktivitou patrí k lekárom, ktorí sú pre nás vzorom a ku ktorým prechováame úctu a vďaku.

Prof. MUDr. Zoltán Oláh, DrSc.

(*27. 4. 1931)

Profesor Z. Oláh dokončil štúdium medicíny na Lekárskej fakulte UK v roku 1956 a stal sa asistentom na Anatomickom ústave. Po roku prešiel na Oftalmologickú kliniku LF UK. Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil na Karlovej univerzite v Prahe (1965), habilitoval v roku 1969 na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Na Slovensku zaviedol aplikáciu lokálnych beta-žiarivých do liečby vnútroočných nádorov. Vo vedecko-výskumnej práci sa sústredil na problematiku experimentálnej mikrochirurgie oka. Doktorát vied obhájil v roku 1979. V rokoch 1968–1971 zastával funkciu prednostu Očnej kliniky LF UK v Martine. V rokoch 1976–1997 viedol ako prednosta I. očné kliniku LF UK. Univerzitným profesorom pre odbor očné lekárstvo sa stal v roku 1981. Založil patohistologické laboratórium, venoval sa zavedeniu špecializovaných diagnostických metód a nových postupov mikrochirurgie oka do klinickej praxe. Sústredil sa na transplantáciu rohovky, aplikáciu umelých vnútroočných šošoviek, modifikáciu liečby odlúčenej sietnice a na mikrochirurgiu glaukómu.

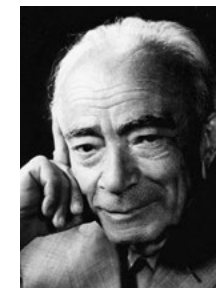
Zaoberal sa možnosťou využitia žiarivej energie v klinickej oftalmológii v súvislosti s liečbou nádorov oka. Na pracovisku vytvoril vlastnú vedeckú školu a vychoval rad oftalmológov, ktorí sa úspešne uplatnili v klinickej praxi. Absolvoval dlhodobé študijné pobyty vo viacerých krajinách. Je členom korešpondentom Oftalmologickej spoločnosti Nemecka a European Vision and Ophthalmology a členom redakčných rád viacerých zahraničných odborných časopisov. Profesor Oláh je autorom početných monografií, vysokoškolských učebníc a vedeckých publikácií v odbornej literatúre. Za zásluhy o rozvoj oftalmológie dostal mnoho prestížnych ocenení doma i v zahraničí. Odborná i laická verejnosť hodnotia s uznaním, úctou a obdivom jeho rozsiahle odborné vedomosti, početné aktivity a výsledky vedeckej, pedagogickej a klinickej práce.

Prof. MUDr. František Pór

(*15. 4. 1899 – †8. 9. 1980)

Profesor F. Pór začal študovať medicínu v roku 1918 na Lekárskej fakulte v Budapešti a od roku 1920 pokračoval v štúdiu na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Po promócii (1926) absolvoval rad študijných pobytov (Berlín, Zürich, Göttingen). V období rokov 1931–1940 pracoval ako primár Tbc liečebne v Ružomberku. V roku 1945 prežil deportáciu do koncentračného tábora v Seredi a v Terezíne. Po vojne bol poverený vedením Internej kliniky v Košiciach (1948–1971). Za docenta vnútorného lekárstva bol vymenovaný v roku 1948 a v roku 1961 za univerzitného profesora. V klinickej praxi sa venoval poruchám vodného a elektrolytového metabolizmu, diabetes insipidus a zlyhaniu srdca. Publikoval 40 odborných prác v domácich i zahraničných časopisoch. Na klinike vytvoril biochemické, hematologické

a nefrologické laboratória a podieľal sa na vytvorení dialyzačného strediska. Je jedným zo zakladateľov *Východoslovenských lekárskeho dní*. Profesor Pór vytvoril na východnom Slovensku internistickú školu, vychoval 7 profesorov, 3 doktorov vied, 13 docentov vnútorného lekárstva, 11 kandidátov vied a celý rad špecialistov pre rôzne oblasti internej medicíny. Profesor Pór bol múdry, vždy rád poradil, vedel anticipovať odborný rast svojich spolupracovníkov, dokázal sa plne sústrediť na svojich pacientov. V roku 1991 mu bola vo Fakultnej NsP L. Pasteura v Košiciach odhalená pamätná tabuľa.

Prof. MUDr. Ivan Žucha, CSc.

(*26. 4. 1935 – †31. 5. 2009)

Profesor I. Žucha promoval na Karlovej univerzite v Prahe v roku 1959. V rokoch 1960–1963 pôsobil na Psychiatrickom oddelení nemocnice v Žiline Bytčici, následne (1963–1965) v Trenčíne a od roku 1965 na Psychiatrickej klinike LF UK v Bratislave, kde

prešiel cez všetky pracovné zaradenia od odborného asistenta až po profesora a prednostu. V roku 1973 obhájil

kandidátsku dizertačnú prácu s neuropsychiatrickým zameraním. V roku 1989 habilitoval a o 5 rokov neskôr sa stal univerzitným profesorom. Profesor Žucha bol vynikajúcim vysokoškolským učiteľom, pôsobil nielen na LF UK, ale aj na ďalších fakultách UK a vysokých školách. Vynikal aj v liečebno-preventívnej činnosti. V období rokov 1996–2001 bol prednostom Psychiatrickej kliniky LF UK. Na klinike vytvoril tvorivé a tolerantné prostredie. Prejavoval krajne ľudský postoj ku kolegom, študentom i pacientom. Jeho prednášky pre medikov sú nezabudnuteľné. Mnohostranné bolo aj jeho vedecko-výskumné zameranie. Profesor Žucha sa venoval vyššej nervovej činnosti, klinickej patofyziológii

a psychoterapii, dlhé roky bol súdnym znalcom. Ako prvý autor a spoluautor pripravil viac ako 260 vedeckých a odborných článkov. Vydal 6 knižných diel. Mal prirodzenú autoritu, v osobnom kontakte bol presný, skromný a tolerantný. V roku 1990 bol prodekanom LF UK, členom Akademického senátu UK, členom regionálnej lekárskej komory a jej čestným predsedom. Bol zvolený za predsedu Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS. Spôsob jeho myslenia a komunikácie ostal zachovaný v publikovaných poviedkach a rozhovoroch. Jeho príklad a odkaz majú trvalú hodnotu a zostávajú inšpiráciou pre ďalšie generácie.

DS SLS IX.

(18. 9. 2018)

Deviate slávnostné uvádzanie významných osobností medicíny do Dvorany slávy SLS sa uskutočnilo v reprezentačných priestoroch Hotela Sorea Regia v Bratislave. Prítomných privítal a podujatie otvoril prezident SLS Dr. h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, ktorý zdôraznil význam projektu „Dvorana slávy SLS“. Osobitne vyzdvihol jej dimenziu, keď bol po prvýkrát do Dvorany slávy SLS uvedený významný predstaviteľ medicíny z Českej republiky, dlhoročný predseda Českej lekárskej spoločnosti J. E. Purkyně, prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.

Do Dvorany slávy SLS IX. boli uvedení: prof. MUDr. Ladislav **Baldík**, DrSc., prof. MUDr. Jaroslav **Blahoš**, DrSc., prof. MUDr. Eva **Brixová**, DrSc., prof. MUDr. Jozef **Buchvald**, DrSc., prof. MUDr. Ján **Lajda**, prof. MUDr. Dagmar **Michalková**, DrSc., prof. MUDr. Igor **Riečanský**, DrSc., prof. MUDr. Jaroslav **Siman**, CSc., Dr. h.c. prof. MUDr. Ján **Slezák**, DrSc., a prof. MUDr. Anton **Vavrečka**, DrSc.

V rámci odborného programu podujatia odzneli prednášky: *Stav transplantácie medicíny na Slovensku* (doc. MUDr. Zuzana Žilinská, PhD., MHA), *Quo vadis interná medicína* (prof. MUDr. Ivica Lazúrová, DrSc., FRCP) a *Pokroky v liečbe popálenín a rán iného pôvodu* (prof. MUDr. Ján Koller, PhD.).

Slávnostnú atmosféru podujatia spríjemnil hrou na violončelo študent pražského konzervatória, Benjamín Lajda, priamy potomok prof. J. Lajdu. V jeho podaní zazneli skladby J.S. Bacha – *Préludium* a *Gigue zo suity c. 1008*. Na záver podujatia a počas vernisáže vystúpila skupina S.R.O. Doc. MUDr. Pavla Doležala, CSc., mim. prof. v zložení: Zoltán Vince – bicie nástroje, Pavel Doležal – tenor saxofón a Peter Kuzma – klávesy, ktorá predniesla skladby *Záverečná*, *Prvý blues* a *Karamel*. Vystavené boli fotografie prác z umeleckej tvorby lekárov s názvami: *Čriepky* – MUDr. Pavol Borecký, PhD. (fotografie) a *In natura* – prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc. (olejomalby).

Prof. MUDr. Ladislav Badalík, DrSc.

(*26. 5. 1938 – †17. 2. 2014)

Profesor L. Badalík promoval na Lekárskej fakulte hygienickej Karlovej univerzity v Prahe. Nastúpil ako sekundárny lekár v OÚNZ Trenčín, odkiaľ prešiel na ILF do Bratislavy (dnes SZU – Slovenská zdravotnícka univerzita). Na SZU pracoval plných 41 rokov. 10 rokov pôsobil aj na Lekárskej fakulte UK na Ústave sociálneho lekárstva a lekárskej etiky. Venoval sa problematike epidemiologickej závažnosti tuberkulózy a jej recidívam. Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil na UEM ČSAV v Prahe (1967). Problematiku prognózy vývoja epidemiologickej situácie tuberkulózy na Slovensku spracoval v doktorskej dizertačnej práci (1983). Následne bol menovaný za profesora epidemiológie (1986). Funkciu námestníka ministra zdravotníctva pre vedecko-výskumnú činnosť zastával v období 1987–1989 a v roku 1989 sa stal námestníkom ministra zdravotníctva a sociálnych vecí. Profesor Badalík patril k zakladateľským osobnostiam v slovenskej medicíne a verejnom zdravotníctve.

Bol zakladateľom Školy verejného zdravotníctva, ktorá sa pod jeho vedením transformovala na Fakultu verejného zdravotníctva SZU. Útvary, na založení ktorých sa podieľal, sa vyznačovali perspektívnou stratégiou a rýchlym získaním medzinárodného kreditu. Okrem skutočnosti, že bol dobrý odborník, bol mimoriadne pracovitý a rozvážny, vedel si vždy zachovať názorovú autonómiu. Jeho typickou vlastnosťou bola schopnosť stmelovať pracovný kolektív. Pracoval ako skúsený manažér, prísny a náročný na seba a dobroprajný, a tolerantný k iným. Profesor Badalík publikoval 300 prác z oblasti epidemiológie tuberkulózy a medicínskej pedagogiky. Má podiel na vytvorení vedeckej a pedagogickej bázy vedného odboru verejné zdravotníctvo.

Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.

(*30. 6. 1930 – †27. 11. 2018)

Profesor J. Blahoš po promócii na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Plzni (1955) nastúpil do Endokrinologického ústavu, kde získal osobitný vzťah k internej medicíne a endokrinológii. Tento odbor rozvíjal aj v Nemocnici pod Petřínem, kde sa stal prednostom Internej kliniky a profesorom 2. lekárskej fakulty Karlovej univerzity. Následne prešiel pracovať do Ústrednej vojenskej nemocnice v Střešovicích, kde vytvoril pracovisko pre endokrinológiu a liečbu osteoporózy. Profesor Blahoš je autorom 380 odborných prác v domácich a zahraničných časopisoch a 10 monografií. Bol recenzentom mnohých monografií a vysokoškolských učebníc (napr. Princípy internej medicíny), čestným a riadnym členom mnohých renomovaných zahraničných odborných spoločností a vedeckých inštitúcií (Académie Nationale de Medicine v Paríži, Ruskej lekárskej akadémie, Českej lekárskej spoločnosti JEP, Slovenskej lekárskej spoločnosti a i.). Bol prezidentom World Medical Association (1999–2001). Za významný prínos a zásluhy v oblasti medicíny, medicínskeho vzdelávania a pre rozsiahle všeobecne prospešné aktivity boli profesorovi Blahošovi udelené početné ocenenia, pocty a ceny popredných domácich a zahraničných inštitúcií. V roku 2001 mu prezident Českej republiky udelil štátne vyznamenanie „Za zásluhy

o Český štát“ I. triedy. Prezident Francúzskej republiky ho v roku 2002 menoval za „Rytiera čestnej légie“. Česká lekárska komora ho

v roku 2007 pasovala za „Rytiera lekárskeho stavu“. Získal Cenu J.E. Purkyně, je nositeľom najvyšších ocenení Karlovej univerzity v Prahe, Komenského univerzity v Bratislave, Japonskej aj Americkej lekárskej spoločnosti. Čestným členom Slovenskej lekárskej spoločnosti sa stal v roku 1996. Profesor Blahoš patrí medzi výnimočné osobnosti a všeobecne uznávané autority česko-slovenskej aj svetovej medicíny. Počas svojho dlhého pôsobenia vo funkcii predsedu Českej lekárskej spoločnosti JEP významne prispel k zachovaniu tradície vzájomnej spolupráce medzi Českou a Slovenskou lekárskou spoločnosťou. Podieľal sa na šírení dobrého mena slovenských lekárov a slovenskej medicíny v zahraničí. Dôkazom toho je aj jeho zásluha na prijatí Slovenskej lekárskej spoločnosti za člena WMA po rozdelení ČSFR (1992). Svoj priateľský vzťah k Slovensku a Slovenskej lekárskej spoločnosti prejavil aj v roku 2005, keď na 57. Valnom zhromaždení WMA v Santiago de Chile, verejne vystúpil proti prijatiu

uznesenia za vylúčenie Slovenskej lekárskej spoločnosti z radov WMA v súvislosti s neopodstatneným obvinením slovenských lekárov z tzv. nedobrovoľnej sterilizácie rómskych žien na Slovensku. Aj vďaka tomuto jeho postoju bolo členstvo Slovenskej lekárskej spoločnosti vo WMA ponechané. Slovenská lekárska spoloč-

nosť, jej predstavitelia a členovia vnímali osobu profesora Blahoša ako vzácneho priateľa, osobnosť mimoriadnych odborných, morálnych a ľudských kvalít, ktorá bola vždy obdarená noblesou, diplomatickým taktom a múdrosťou.

Prof. MUDr. Eva Brixová, DrSc.

(*3. 6. 1928 – † 18. 9. 2005)

Profesorka E. Brixová promovala na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1951). Patrila do vedeckej a klinickej školy akad. T. R. Niederlanda. Spoločne vytvorili Ústav všeobecnej a klinickej biochémie Lekárskej fakulty UK. Patrila medzi spoluzakladateľov III. internej kliniky a jej experimentálneho pracoviska – Farmakobiochemického laboratória. Na III. internej klinike pracovala až do roku 1995. Venovala sa pedagogickej, liečebno-preventívnej a vedeckovýskumnej činnosti. Vo vedeckej práci sa sústredila na orgánovú biochémiu pečene a metabolické procesy v pečeni po jej poškodení rôznymi hepatotoxickými látkami. V roku 1979 obhájila doktorskú dizertačnú prácu a bola vymenovaná za profesorku vnútorného lekárstva (1981).

Dlhé roky pôsobila v rôznych funkciách v Slovenskej lekárskej spoločnosti a jej odborných spoločností – Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti, Slovenskej hepatologickej spoločnosti a Spolku slovenských lekárov v Bratislave. V skrátenom funkčnom období (1993–1994) úspešne reprezentovala SLS aj vo funkcii prezidentky Slovenskej lekárskej spoločnosti. Bola autorka a spoluautorka mnohých vedeckých článkov v odbore experimentálnej hepatológie, spoluautorkou 6 vysokoškolských učebníc a vysokoškolských textov. Za svoju prácu dostala mnohé ocenenia.

Prof. MUDr. Jozef Buchvald, DrSc.

(*25. 10. 1933)

Profesor J. Buchvald začal svoju profesionálnu dráhu v roku 1957 ako sekundárny lekár na Internom oddelení nemocnice v Trnave. Od roku 1958 pôsobil bez prerušenia na Lekárskej fakulte UK (LF UK). Začínal na Katedre dermatovenerológie LFUK v Bratislave, kde sa vypracoval z pozície vedeckého asistenta vo Výskumnom mykologickom laboratóriu, až po docenta (1978) a profesora (1983) Dermatovenerologickej kliniky. Obhájil kandidátsku dizertáciu (1965) a doktorskú dizertáciu (1979), nadobudol atestácie I. a II. stupňa z dermatovenerológie a z korektívnej dermatológie. Prednostom Dermatovenerologickej kliniky LF UK bol v rokoch 1981–2004, z toho dekanom LF UK v rokoch 1988–1991 a prodekanom LF UK v rokoch 1997–2003. Od roku 2010 je emeritným profesorom. Prof. J. Buchvald zastával rad významných funkcií. Bol jedným zo zakladateľov Slovenskej mykopatologickej spoločnosti SLS a niekoľko funkčných období jej prezidentom (1981–2010). Úspešne viedol aj Slovenskú dermatologickú spoločnosť SLS ako jej prezident (1981–1998). SLS reprezentoval aj ako člen Prezídia SLS

a významnou mierou prispel k jej rozvoju a rozvoju sústavného vzdelávania u nás v odbore dermatológie a mykológie. Stal sa čestným členom odborných spoločností v Nemecku, Poľsku, Českej republike, je čestným členom SLS a Slovenskej dermatovenerologickej spoločnosti SLS. Vychoval jedného profesora, 5 docentov a 20 kandidátov vied. Výsledky jeho klinickej, vedecko-výskumnej a pedagogickej práce ocenili viaceré domáce i zahraničné inštitúcie prestížnymi cenami. Je autorom 18 učebníc a skrípt, viac ako 420 vedeckých prác a 40 zdravotnícko-osvetových publikácií. Profesor Buchvald sa svojim celoživotným dielom a výsledkami svojej práce trvale zapísal do histórie slovenskej medicíny. Stal sa uznávanou odbornou autoritou, ktorá odbornými vedomosťami, rozsiahlymi aktivitami, noblesou a osobnou kultúrou patrí k tým členom Slovenskej lekárskej spoločnosti, ku ktorým prechováme úctu a vďaku.

Prof. MUDr. Ján Lajda

(*6. 08. 1908 – † 7. 2. 1992)

Profesor J. Lajda promoval na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave (1936). V rokoch 1945–1947 pôsobil ako odborný asistent ORL kliniky a v roku 1947 sa habilitoval za docenta. V roku 1967 bol vymenovaný za univerzitného profesora otorinolaryngológie. V období rokov 1945–1974 bol prednostom Otorinolaryngologickej kliniky a vedúcim Katedry otorinolaryngológie LF UK. Od roku 1958 pôsobil aj v Slovenskom ústave pre doškolovanie lekárov a od roku 1966 v Inštitúte pre vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Bratislave. V roku 1951 sa profesor Lajda zaslúžil o premiestnenie ORL kliniky zo Štátnej nemocnice do budovy bývalého sanatória Charitas, čím sa zvýšil počet postelí a zlepšili sa podmienky pre liečebno-preventívnu, pedagogickú i vedeckú prácu. Vychoval celú generáciu mladých a úspešných lekárov. Jedným z významných počínov profesora Lajdu bolo založenie Slovenskej otolaryngologickej spoločnosti. Bol editorom a spoluautorom zásadných, dodnes uznávaných odborných ORL publikácií. Publikoval 90 vedeckých štúdií v domácich i zahraničných odborných časopisoch a zborníkoch. Venoval sa vedeckovýskumnej, klinickej a pedagogickej činnosti. Zaoberal sa chorobami z povolania v otorinolaryngológii, najmä audiometrickým výskumom nahluchlosti s dôra-

zom na včasnú liečbu, rakovinou čeluste a hrtana, rekonštrukčnou chirurgiou stredného ucha, tonzilektómiou, problematikou cýst v čelustných dutinách, prekanceróz, endaurálnej chirurgie a plastik pooperačných postaurálnych píšťal, používaním antibiotík v otorinolaryngologickej praxi a pod. Zameral sa aj na históriu otorinolaryngológie na Slovensku a na tvorbu jej terminológie. Nie menej významná je jeho podpora česko-slovenskej vzájomnosti a spolupráce. V tomto smere organizoval kongresy, stretnutia a sympóziá. Ako prednosta ORL kliniky v Bratislave spolupracoval s podobnými klinikami v Prahe, Brne, Hradci Králové a ďalšími. Prof. J. Lajda bol členom Vedeckej rady Ministerstva zdravotníctva SR, podpredseda Československej otolaryngologickej spoločnosti, Československej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně, člen jej onkologickej sklerómovej a kofochirurgickej komisie, spoluzakladateľ a predseda Slovenskej otolaryngologickej spoločnosti. V roku 1969 bol vyznamenaný Zlatou medailou UK, Kutvirtovou cenou a je nositeľom viacerých ďalších ocenení.

Prof. MUDr. Dagmar Michalková, DrSc.

(*18. 10. 1928 – † 6. 7. 2012)

Profesorka D. Michalková vyštudovala medicínu na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. Po promócií (1953) nastúpila na I. detskú kliniku LF UK v Bratislave, kde pracovala 50 rokov. V roku 1975 obhájila kandidátsku dizertačnú prácu a v roku 1990 doktorát vied. Docentkou pediatrie sa stala v roku 1982 a profesorkou pediatrie v roku 1994. Jej odborné, vedecko-výskumné, pedagogické a organizačné aktivity boli mimoriadne rozsiahle. Treba spomenúť jej priekopnícku prácu v detskej diabetológii. Je autorkou 240 odborných prác. Jej zásluhou Slovensko patrilo medzi prvé krajiny sveta s celopopulačným registrom detí s diabetom. Vybudovala a metodicky usmerňovala pediatrické diabetologické ambulancie v každom okresnom meste. Výsledkom ocenenia dlhoročnej vedecko-výskumnej práce profesorky Michalkovej bolo jej ustanovenie za hlavnú koordinátorku 20 vedeckých výskumných prác z pediatrie a diabetológie. Jej práca a rozsiahle odborné aktivity boli ocenené mnohými poctami a cenami. Ako prvej bola na návrh Slovenskej diabetologickej spoločnosti udelená Cena Prezídia SLS

s názvom *Korecova cena*. V roku 1997 získala *Cenu rektora Univerzity Komenského* a v roku 2001 ocenenie *Vedec roka*. Profesorka Michalková získala za budovanie detskej diabetológie na Slovensku aj medzinárodné uznanie. Milovala svoju prácu, venovala sa jej s plným nasadením po celý svoj profesijný život, osobitne výchove mladých diabetikov. Ochotne im odovzdávala svoje bohaté odborné vedomosti a profesijné zručnosti, poradila aj v závažných životných situáciách. Mladí kolegovia jej boli za to vďační a chodili k nej pre radu a pomoc aj v dospelom veku. Angažovala sa aj v práci Zväzu diabetikov Slovenska, prispela k jeho založeniu, budovaniu a rozvoju, za čo jej bolo udelené „Čestné členstvo Zväzu diabetikov Slovenska“. Významnou mierou sa zapísala do histórie slovenskej medicíny, s vďakou a uznaním si to budú pripomínať generácie lekárov, pediatrov a diabetológov.

Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.

(*10. 5. 1938 – † 7. 3. 2022)

Profesor I. Riečanský promoval na LF UK v Bratislave (1961). V jeseni 1968 nastúpil na II. internú kliniku LF UK. Vedeckú hodnosť, CSc. získal v roku 1967 a DrSc. v roku 1914. V roku 1979 bol menovaný za prednostu Kardiologickej kliniky ÚKVCH, ktorá vznikla z II. internej kliniky, čo bola prvá špecializovaná klinika pre choroby srdca na lekárske fakultách a inštitútoch pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Československu. Od roku 1990 bol členom Prezídia SLS, v období 2003–2007 bol viceprezidentom SLS. Od roku 1998 bol prezidentom Spolku slovenských lekárov v Bratislave. Profesor Riečanský prispel k prieniku slovenskej medicíny do zahraničia. Bol predsedom redakčnej rady časopisu Lekársky obzor. Ako prvý z Československa bol zvolený za člena výboru Medzinárodnej svetovej spoločnosti neinvazívnej kardiológie. Z funkcie riaditeľa ÚKVCH presadil výstavbu Slovenského ústavu srdcových chorôb v Bratislave (SÚSCH). Bol iniciátorom a garantom zriadenia kardiovaskulárnych ústavov v Košiciach a Banskej Bystrici, kardiovaskulárnych

centier v Prešove, Martine a Nitre. Bol členom popredných európskych a svetových odborných spoločností. Za prácu a angažovanosť dostal mnohé významné ocenenia, medzi najcennejšie patria *Rad Ľudovíta Štúra I. triedy* (2008), *Čestná cena akademika T.R. Niederlanda* (2013), *Zlatá medaila SLS „Propter Merita“* a *Zlatá medaila SAV*. Profesor Riečanský ako jeden z mála predstaviteľov slovenskej medicíny získal Striebornú medailu Karlovej univerzity v Prahe za dlhoročnú spoluprácu so Spolkom lekárov českých (2002). Bol viacnásobným čestným členom domácich i zahraničných odborných spoločností. Patrí medzi významné osobnosti slovenskej medicíny, vážené a uznávané authority, ktoré svojimi rozsiahlymi aktivitami prispeli k rozvoju medicínskych vied u nás, najmä kardiológie a k budovaniu a rozvoju Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP, akademik UčSS

(*31. 5. 1943)

Profesor J. Rovenský absolvoval štúdium všeobecného lekárstva na Lekárskej fakulte J.E. Purkyně v Brne. V roku 1969 nastúpil do Výskumného ústavu reumatických chorôb v Piešťanoch. Od začiatku sa špecializoval na riešenie imunologických aspektov reumatických chorôb. Je autorom 13 monografií a 200 pôvodných vedeckých prác, jeho citačný index presahuje 5000 ohlasov. Odborné práce boli publikované v renomovaných domácich i zahraničných časopisoch. Jeho najvyšším záujmom vždy bolo, aby sa najnovšie reumatologické poznatky dostávali k lekárom, do ambulancií, aby pomáhali pacientom. Aj preto rád prijal spoluúčasť na tvorbe Princípov internej medicíny (2001), či Princípov chirurgie (2005–2020). Prof. J. Rovenský je členom Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) od r. 1969 a dôstojne ju reprezentoval niekoľko funkčných období vo viacerých popredných funkciách – člen Prezídia SLS (predtým Predsedníctva SLS), predseda Slovenskej reumatologickej spoločnosti (do r. 2017) a člen výboru ďalších odborných spoločností SLS. Bol členom mnohých odborných reumatologických spoločností, komisií a pracovných skupín významných inštitúcií doma a v zahraničí, členom redakčných rád domácich a zahraničných odborných časopisov. Bol hlavným odborníkom MZ SR pre reu-

matológiu, predsedom Odbornej pracovnej skupiny MO1 pre antireumatiká a antiflogistiká pri MZ SR, člen pracovnej skupiny EULAR pre postgraduálne vzdelávanie v reumatológii, člen Rady štátneho programu výskumu a vývoja s názvom „Komplexné riešenie podpory a efektívneho využitia infraštruktúry výskumu a vývoja“, predseda Ligy proti reumatizmu na Slovensku, člen Etickej komisie pri NÚRCH, vedúci Katedry reumatológie Slovenskej zdravotníckej univerzity, past prezident Slovenskej imunologickej spoločnosti a ďalších.

Prof. J. Rovenskému boli udelené najvyššie ocenenia Slovenskej lekárskej spoločnosti, napr. Strieborná a Zlatá medaila „Propter Merita“, Čestná plaketa T.R. Niederlanda, Čestná cena akademika Teofila Rudolfa Niederlanda, Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slovenskej, pocty, ceny a čestné členstvá odborných spoločností SLS a mnohých ďalších prestížnych inštitúcií. Prof. Rovenský dosiahol vynikajúce výsledky v medicínskej vede, šírení jej dobrého mena doma a v zahraničí a významnou mierou sa zaslúžil o jej rozvoj v odbore reumatológia.

Do histórie slovenskej medicíny sa trvale zapísal ako jeden z vrcholových riadiacich pracovníkov, ktorý 27 rokov úspešne viedol Národný ústav reumatických chorôb v Piešťanoch (od roku 1990) a vysokou mierou prispel k rozvoju medzinárodnej spolupráce v oblasti vedecko-výskumnej činnosti. Je váženým členom SLS, autoritou, voči ktorej prechováame obdiv, úctu a vďaku za výsledky jeho práce, prí-

nos v prospech rozvoja SLS, a sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov u nás. Významná je jeho angažovanosť v oblasti šírenia a propagácie medicínskej osvetu zameranej na ochranu zdravia našich občanov, príkladné a cenné sú jeho osobné vlastnosti a morálne hodnoty, ktoré vyznáva a ktorými žil a žije.

Prof. MUDr. Jaroslav Siman, CSc.

(*12. 10. 1933 – †19. 07. 2008)

Profesor J. Siman ukončil štúdium na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1960. Po promócii začal pracovať na Ústave pre normálnu a topografickú anatómiu LF UK, odkiaľ prešiel na Kliniku detskej chirurgie (1962). V roku 1968 sa začala na I. detskej klinike robiť katetrizačná a angiografická diagnostika vrodených chýb srdca. Začiatkom roku 1979 prešiel do novovytvoreného Slovenského ústavu kardiovaskulárnych chorôb ako jeden zo zakladajúcich lekárov Kliniky kardiovaskulárnej chirurgie. Obhájil kandidátsku dizertačnú prácu (1983) a habilitoval v odbore chirurgia (1988). V septembri 1991 vzniklo v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave Detské kardiocentrum, v ktorom sa detskí kardiológovia a kardiochirurgovia spojili do spoločného pracovného tímu. Profesor Siman bol spoluzakladateľom Detského kardiocentra.

Zohral kľúčovú úlohu pri nadviazaní spolupráce Detského kardiocentra s Detskou nemocnicou Harvardskej univerzity v Bostone.

Spolupráca pozdvihla slovenskú detskú kardiochirurgiu na svetovú úroveň. V rokoch 1996–2004 bol prednostom Kliniky detskej chirurgie LF UK. Za univerzitného profesora v odbore chirurgia bol vymenovaný v roku 1997. Prvú transplantáciu srdca u dieťaťa na Slovensku urobil v roku 1998. V roku 2000 úspešne oddelil siamské dvojčatá a v roku 2004 v spolupráci s Transplantačným centrom v Essene urobil prvú segmentálnu transplantáciu pečene u dieťaťa na Slovensku. Chirurgické výkony prof. Simana,

osobitne pri korigovaní kongenitálnych srdcových chýb u novorodencov, zaujalo zaslúžene pozornosť našej širokej verejnosti a vzbudili ohlas aj v zahraničí. Profesor Siman získal najvyššie rezortné vyznamenanie MZ SR, Zlatú medailu SLS „Propter Merita“, zlaté medaily UK a LF UK a *Krištáľové krídlo* za celoživotné dielo. Z rúk prezidenta SR si v roku 2003 prevzal vysoké štátne vyznamenanie „Rad Ľudovíta Štúra I. stupňa“ za založenie detskej kardiouchirurgie. Profesorovi Simanovi boli udelené mnohé ďalšie významné počty a ceny udelené doma

a v zahraničí. Patril medzi dlhoročných aktívnych členov SLS a úspešne ju reprezentoval ako člen Prezídia SLS, prezident Slovenskej spoločnosti detskej chirurgie SLS a člen výboru viacerých odborných spoločností. Bol predsedom spoločnej odbornej komisie pre udeľovanie PhD. v chirurgii a členom Humanitnej rady Slovenska. Čestné občianstvo mu udelila Obec Valaská a mesto Brezno. Z bohatej publikačnej činnosti (viac ako 100 vedeckých prác) vyniká monumentálne dielo „Princípy chirurgie I.–V.“, ktorého bol iniciátorom, editorom aj spoluautorom.

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Slezák, DrSc., FIACS, akademik UČSS

(*24. 5. 1940)

Profesor J. Slezák je významný slovenský vedec, fyziológ a experimentálny kardiológ. Po promócii na Lekárskej fakulte UK (1963) absolvoval postgraduálne štúdium na Ústave experimentálnej chirurgie SAV (terajší Ústav pre výskum srdca). Neskôr sa stal jeho riaditeľom (1984–1998) a inicioval zmenu jeho názvu na Ústav pre výskum srdca SAV. Habilitoval sa v roku 1990 a univerzitným profesorom v odbore „Normálna a patologická fyziológia“ sa stal v roku 1996. Pedagogicky pôsobil v rokoch 1965–1998. Bol prvým podpredsedom SAV (1998–2009), prorektorom Slovenskej zdravotníckej univerzity (2010–2014),

zakladateľom a dlhoročným predsedom Slovenskej Ligy za prevenciu a liečbu kardiovaskulárnych ochorení „Srdce srdcu“

(1991–2012), zakladateľom a predsedom Slovenskej histórie a cytochemickej spoločnosti (1977–1998) a organizátorom mnohých úspešných medzinárodných kongresov. Bol a stále je aktívnym členom viacerých európskych a svetových vedeckých akadémií a spoločností, členom domácich a zahraničných edič-

ných rád odborných časopisov. Vedecké myslenie profesora Slezáka ovplyvnilo jeho medicínske štúdium a ako lekár vždy podporoval riešenie projektov prepojených s klinickou praxou. Výsledky výskumu významne obohatili poznatky súvisiace s problematikou viability a adaptability srdcového svalu na ischémiu. Zaoberal sa dôsledkami maladaptácie, najmä v ochrane srdca pred poškodením, ako i odhaľovaním nových faktorov a mechanizmov využiteľných pre cieľnú terapiu. Odrazom dosiahnutých vedeckých výsledkov bolo jeho dlhoročné pôsobenie vo výbore International Society for Heart Research, mnohé zahraničné pobyty na renomovaných vedeckých pracoviskách (Ne-

mecko, Holandsko, USA, Kanada a i.) a pretrvávajúce členstvo vo vedení International Academy of Cardiovascular Sciences. Publikoval viac ako 550 vedeckých prác, má viac ako 1700 citácií a je spoluautorom 10 vedeckých monografií a 5 učebných textov. Za vynikajúce výsledky získal početné vyznamenania – Zlaté medaily SAV, SLS a SLK, Krištáľové krídlo, Rad Ľudovíta Štúra I. triedy a mnohé ďalšie. Je čestným občanom mesta Winnipeg (Kanada). Aj napriek pribúdajúcim rokom je stále veľmi aktívny, tak v profesionálnom, ale aj v súkromnom živote. Životnú energiu čerpá z rodiny, z lásky k prírode, je vášnivým záhradkárom, poľovníkom, včelárom a ochrancom prírody.

Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.

(*5. 9. 1938)

Profesor A. Vavrečka promoval na Lekárskej fakulte Univerzity Palackého v Olomouci (1962). Na lekársku prax nastúpil ako sekundárny lekár na Interné oddelenie vtedajšieho OÚNZ v Dunajskej Strede. Zaviedol do praxe laparoskopiu a robil laparoskopickú cholecysto-cholangiografiu. V roku 1975 nastúpil ako ordinár pre gastroenterológiu a vedúci pracoviska gastrointestinálnej endoskopie na 3. internú kliniku LF UK v Nemocnici ak. L. Dérera na Kramá-

roch. V roku 1977 úspešne atestoval v odbore gastroenterológia. Po návrate zo študijnej cesty v NSR začal rozvíjať endoskopické diagnostické a liečebné metódy tráviaceho traktu, predovšetkým endoskopickú retrográdnú cholangiopankreatikografiu. V roku 1982 sa mu touto metodikou, ako

prvému v Československu, podarilo urobiť endoskopickú papilosfinkterotómiu a odstrániť kamene zo žlčových ciest. V r. 1982 získal titul kandidáta lekárskeho vied. Na Slovensku zaviedol, ako prvý sklerotizácie varixov pažeráka u detí. V rokoch 1981–1985, okrem medicínskej praxe, vykonával aj funkciu námestníka riaditeľa NsP akademika L. Dérera pre LPS a urobil atestáciu v odbore sociálneho lekárstva a organizácie zdravotníctva. V roku 1986 sa stal asistentom Katedry vnútorného lekárstva vtedajšieho IVZ a v roku 1989 docentom uvedenej katedry. Založil Subkatedru gastroenterológie IVZ (dnes SZU), ktorej sa stal vedúcim. V roku 1992 založil Internú kliniku gastroenterologickú IVZ, v NsP sv. Kríža v Podunajských Biskupiciach, v tom čase jedinom špecializovanom gastroenterologickom pracovisku na Slovensku. V roku 1997 bolo toto pracovisko presťahované do priestorov FN sv. Cyrila a Metoda v Bratislave, kde vznikla Gastroenterologická klinika, stal sa jej prednostom. V roku 1998 bol menovaný profesorom pre odbor vnútorné lekárstvo. Okrem týchto funkcií a činností vykonával do roku 2003 funkciu hlavného odborníka MZ SR pre gastroenterológiu. V roku 2002 urobil atestáciu z hepatológie. Prof. Vavrečka bol predsedom Sekcie gastrointestinálnej endoskopie Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti SLS a v rokoch 1986–1990 a 1990–2002 predsedom Slovenskej gastroenterologic-

kej spoločnosti SLS. V rokoch 1991–1992 bol aj predsedom Československej gastroenterologickej spoločnosti J.E. Purkyně a členom výboru Slovenskej hepatologickej spoločnosti SLS. Intenzívne sa podieľal na činnosti SLS a reprezentoval ju ako člen Predsedníctva vo funkcii viceprezidenta (1994–2002). Bol zvolený za čestného člena Českej, Maďarskej, Poľskej, Juhoslovanskej aj Talianskej gastroenterologickej spoločnosti. Jeho práca bola ocenená mnohými vyznamenaniami. Aktívne sa zúčastňoval viacerých odborných vedeckých podujatí doma i v zahraničí. Na Slovensku zorganizoval viaceré odborné endoskopické podujatia s účasťou popredných európskych a svetových odborníkov. Na jednom z nich sa v roku 1996 po prvý raz v bývalom Československu uskutočnil živý prenos endoskopických výkonov. Je jedným zo zakladateľov odborného podujatia Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti s názvom „Gastrofórum“, ktoré sa koná vo V. Tatrách. Profesor Vavrečka, ako prvý na Slovensku, zaviedol na Gastroenterologickej klinike biologickú liečbu nešpecifických črevných zápalov a endosonografické vyšetrenie brušných orgánov. Významnou mierou sa pričínal o výchovu celej generácie slovenských gastroenterológov. Je uznávanou odbornou autoritou u nás a v zahraničí.

DS SLS X.

20. september 2019

Desiate uvádzanie osobností medicíny do Dvorany slávy SLS sa uskutočnilo v bratislavskom Hoteli Sorea Regia. Malo osobitne slávnostný rámec aj preto, že sa konalo v čase osláv 100. výročia vzniku Univerzity Komenského, jej prvej Lekárskej fakulty a 50. výročia vzniku Slovenskej lekárskej spoločnosti, ako samostatnej národnej spoločnosti. Podujatie zahájil a prítomných privítal prezident SLS, Dr. h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, ktorý spolu s prof. MUDr. Mariánom Bernadičom, CSc. program uvádzal a moderoval. Ocenil prítomnosť zástupcu ČLS J.E. Purkyňa, prof. MUDr. RNDr. Jiřího Beneša, CSc. a ďalších významných hostí, medzi ktorými boli: dekan LF UK, prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc., riaditeľ Národného ústavu detských chorôb v Bratislave, doc. MUDr. Ladislav Kužela, CSc., MHA, ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR, JUDr. Mgr. Martina Lubyová, PhD. a prof. Ing. Štefan Luby, DrSc., akademik SAV.

Do Dvorany slávy SLS X. boli uvedení: Dr. h.c. prof. RNDr. Jozef Čižmárik, PhD., prof. MUDr. Konštantín Čársky, DrSc., prof. MUDr. Stanislav Čársky, DrSc., Dr. h.c. prof. MUDr. Stanislav Kostlivý, prof. MUDr. Ján Kňa-

zovický, DrSc., doc. MUDr. Ladislav Kužela, DrSc., prof. MUDr. Miloš Nosál, DrSc., doc. MUDr. Julián Podoba, CSc., prof. MUDr. Ivan Šimkovic, DrSc., prof. MUDr. Pavol Šteiner, DrSc.

Na podujatí odzneli odborné prednášky: *100 rokov slovenskej chirurgie* (prof. MUDr. Juraj Pechan, CSc.), *Od kardiochirurgie ku gastroenterológii* (doc. MUDr. Ladislav Kužela, CSc., MHA), *Molekulárna farmakológia antihistaminík v inhibícii oxidačného vzplanutia profesionálnych fagocytov* (prof. MUDr. Radomír Nosál, DrSc.) a *Od endemickej strumy po súčasnú tyreideológiu* (doc. MUDr. Ján Podoba, CSc.).

Na podujatí zazneli v podaní klavírneho virtuóza R. Rikkona skladby: F. Schubert/R. Rikkon: Koncertná parafráza na tému „Ave Mária“, F.C. hopen: *Pologne in A-flat major Op. 53* a A.I. Weber/R. Rikkon: Koncertná parafráza na tému „Memory“.

Slávnostné uvádzanie do Dvorany slávy bolo spojené s výstavou fotografií z maliarskej tvorby MUDr. Júliusa Činčára s názvom „Môj maľovaný svet“ a MUDr. Miloslava Dvoráka, PhD. s názvom „Ako to vidím“.

Dr.h.c. prof. RNDr. Jozef Čižmárik, PhD.

(*17. 3. 1943)

Profesor J. Čižmárik promoval na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave (1967). Vedeckú hodnosť doktora filozofie získal v roku 1974. Docentom farmaceutickej chémie sa stal v roku 1979. V roku 1989 bol menovaný za profesora vo vednom odbore farmaceutická chémia. Celý profesijný život prežil na FaF UK, kde pôsobil na Katedre farmaceutickej chémie. Po úspešnom absolvovaní rigorózneho štúdia (1967) mu bol udelený akademický titul RNDr. Vedeckú hodnosť PhD. získal v roku 1974. Docentom farmaceutickej chémie sa stal v roku 1979 a v roku 1989 ho prezident SR menoval za profesora vo vednom odbore „farmaceutická chémia“, ako prvého Slováka, ktorému bola táto vedecko-pedagogická hodnosť udeľená v tomto vednom odbore. V rokoch 1992–2000 bol členom Akademického senátu FaF UK a jeho predsedom v rokoch 1995–1998. Slovenská akadémia vied mu v roku 2007 priznala I. stupeň vedeckého pracovníka – vedúci vedecký pracovník. Bol prednášateľom a examinátorom profilovej disciplíny farmaceutického štúdia Farmaceutickej chémie: Molekulové základy vývoja liečiv, Technológia syntetických liečiv, Projekcia liečiv a ďalších predmetov, v rokoch 2005–2012 aj predmet Dejiny farmácie. Vo vedeckovýskumnej

oblasti sa venoval štúdiu derivátov a analógov substituovanej kyseliny fenylkarbámovej ako potenciálnych liečiv a výskumu včelích produktov. Profiloval sa najmä v oblasti projekcie, syntézy, analýzy liečiv, v štúdiu vzťahu ich chemickej štruktúry, fyzikálno-chemických vlastností a ich biologického účinku. Doteraz je autorom alebo spoluautorom 420 pôvodných vedeckých experimentálnych prác, 34 súborných prehľadov a 16 patentov. Na domácich alebo zahraničných vedeckých fórach prezentoval viac ako 300 odborných prednášok a posterov. Uverejnil viac ako 1500 odborných a populárno-vedeckých článkov. Je spoluautorom 8 vysokoškolských učebných a série náučno-odborných publikácií v edícii Osobnosti farmaceutických vied. Bol členom Chemickej a predsedom Terminologickej sekcie Liekopisnej komisie pri ŠÚKL, členom Vedeckej rady FaF UK a Univerzity sv. Cyrila a Metóda v Trnave a členom Kolégia dekana FaF UK. Podieľal sa na tvorbe 1. vydania Československého liekopisu IV. a Slovenského liekopisu. Pôsobil v redakčných radách

viacerých odborných časopisov, napr. Česká a Slovenská farmácia. Profesor Čižmárik je členom Slovenskej lekárskej spoločnosti od jej vzniku. Aktívne sa podieľal na činnosti Prezídia SLS a Slovenskej farmaceutickej spoločnosti SLS (SFS), kde ako člen výboru zastával rôzne funkcie – vedecký sekretár a prezident. V rokoch 1986–1993 bol predsedom Sekcie farmaceutickej chémie SFS, v súčasnosti je jej čestným predsedom. Patrí medzi zakladateľov, členov a predsedov prípravných výborov konferencií „*Syntéza a analýza liečiv*“ a sympózií „*Syntéza a analýza liečiv a látok ovplyvňujúcich životné prostredie*“. Bol prezidentom VII.VIII., IX. a X. zjazdu SFS. Je jedným zo zakladajúcich členov Asociácie slovenských chemických a farmaceutických spoločností (2000). V rokoch 2003–2005 bol jej predsedom, neskôr podpredsedom. Za jeho doterajšiu všestrannú činnosť a výsledky odbornej vedeckej a pedagogickej práce mu boli udelené viaceré vyznamenania a ocenenia, vrátane pôct a cien SLS. Dekan FaF UK mu udelil *Striebornú Medailu Galenosa* (2008) a *Zlatú medailu Galenosa* (2012). Rektor Univerzity Komenského

ho v Bratislave mu udelil za tvorivé vedecko-pedagogické pôsobenie na FaF UK, prínos pri rozvíjaní vedného odboru farmaceutická chémia, chémia liečiv a apidológia, za organizátorskú prácu v akademických funkciách na fakulte a univerzite a za dôstojnú reprezentáciu UK doma i v zahraničí *Zlatú medailu Univerzity Komenského* (2009). V roku 2013 mu bolo udelené štátne vyznamenanie *Medaila prezidenta Slovenskej republiky*, za významné zásluhy o rozvoj vedy a vzdelávania v oblasti farmaceutických vied. Jeho ušľachtilým koníčkom je náuka o včelách – apidológia. Od r. 1967 je členom Slovenského zväzu včelárov (SZV) v Bratislave. V r. 2000 bol zvolený za Čestného člena Slovenskej farmaceutickej spoločnosti. Je Čestným členom SLS, Slovenskej chemickej spoločnosti a viacerých zahraničných odborných farmaceutických spoločností. V roku 2011 mu Univerzita sv. Cyrila a Metóda v Trnave udelila Čestnú hodnosť doctor honoris causa (Dr. h.c.). Prof. Čižmárik patrí medzi výnimočné osobnosti a uznávané odborné a morálne authority s obdivuhodným, neutíchajúcim tvorivým elánom.

Prof. MUDr. Konštantín Čársky, DrSc.

(*4. 4. 1899 – †23. 5. 1987)

Profesor K. Čársky bol jedným z najlepších žiakov profesora Kostlivého, neskôr sa stal jeho zaťom. Medicínu začal študovať v Prahe, v roku 1921 prestúpil na Lekársku fakultu UK v Bratislave. Po promócii (1925) nastúpil ako asistent na I. chirurgickú kliniku, kde pracoval 46 rokov. Najprv sa venoval endokrinnej chirurgii, neskôr chorobám žalúdka a dvannástorníka, onkologickým ochoreniam, ochoreniam žľáz a tráviaceho traktu. Docentom všeobecnej chirurgie sa stal v roku 1931, v roku 1939 sa stal riadnym profesorom chirurgickej propedeutiky a ortopedie a prednostom Kliniky chirurgickej propedeutiky a ortopedie. Po odchode profesora Kostlivého (1941) nastúpil na jeho miesto. Pod jeho vedením sa I. chirurgická klinika LF UK zameriavala na neoplastické ochorenia hrubého čreva, chirurgiu toxickej strumy a na chi-

rurgiu pažeráka. Chirurgickú školu obohatil o nové metódy a moderné trendy, dnes možno hovoriť o škole profesora Konštantína Čárskeho. V rokoch 1940–1942 bol dekanom Lekárskej fakulty UK. Stal sa členom Svetovej chirurgickej spoločnosti a International College of Surgeons, predsedom Československej a Slovenskej chirurgickej spoločnosti. 33 rokov bol hlavným chirurgom Slovenska. Vedeckú činnosť profesora Čárskeho dokladá viac ako 100 vedeckých publikácií, vychoval 5 profesorov, 9 docentov a celý rad primárov. Profesor Konštantín Čársky miloval prírodu, bol zanietým poľovníkom, športovcom, miloval hory, vodu a lyžovanie.

Prof. MUDr. Stanislav Čársky, DrSc.

(*7. 10. 1942 – †27. 12. 1999)

Profesor S. Čársky mal chirurgiu v krvi, bol vnukom profesora S. Kostlivého, po ktorom dostal aj meno, a synom profesora K. Čárskeho, dvoch vynikajúcich chirurgov. Po oboch predkoch zdedil tie najlepšie vlastnosti. Po starom otcovi bol mimoriadne slušný,

získal kvalitné vzdelanie, bol výborným odborníkom a bol manuálne zručný. Bol skromný, veľa zbytočne neroz-

prával, radšej sa vzdelával a operoval. Jeho priatelia i mnohí kolegovia a žiaci na Slovensku i v zahraničí si ho veľmi vážili. Po jeho smrti bola pod záštitou Slovenskej lekárskej spoločnosti, Slovenskej a Českej chirurgickej spoločnosti založená tradícia organizovania odborného podujatia „*Dni mladých chirurgov prof. MUDr. Stanislava Čárskeho, DrSc.*“. Profesor Čársky vyštudoval medicínu na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Po promócii (1965) nastúpil na Ústav patologickej anatómie LF UK. Po vojenskej službe nastúpil na II. chirurgickú kliniku. Je žiakom akademika K. Šišku a docenta L. Kuželu. V roku 1980 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu. Od roku 1980 pracoval ako asistent na Traumatologickej a neskôr Chirurgickej klinike ILF. Habilitoval v roku 1991. Od roku 1993 bol prednostom Chirurgickej kliniky ILF. Pod jeho

vedením bola klinika jedným z najlepších chirurgických pracovísk na Slovensku. Profesorom chirurgie sa stal v roku 1996. Patril k najvšestrannejším chirurgom na Slovensku. Robil najnáročnejšie krčné, hrudné aj brušné operácie. Ukázal, že chirurgia sa dá robiť naplno aj vtedy, keď sa človek musí pasovať s nalomenným zdravím. Bol príkladom toho, čomu sa chirurgovia neučia ľahko – veľkej skromnosti a pokore. Publikoval 75 vedeckých prác, je spoluautorom štvordielnej učebnice „*Špeciálna chirurgia*“. Bol členom Prezídia SLS, predsedom Slovenskej chirurgickej spoločnosti SLS a hlavným odborníkom MZ SR pre chirurgiu. K jeho záľubám patril šport, miloval prírodu a svoju rodinu. Rovnako ako jeho dedo a otec aj on ostáva natrvalo v našej pamäti ako vzor odbornosti, profesionality, pracovitosti, skromnosti a pokory.

Prof. MUDr. Ján Kňazovický, DrSc.

(*27. 10. 1893 – †20. 8. 1987)

Profesor J. Kňazovický absolvoval štúdium medicíny v sedmohradskom Kološvári (teraz Kluž). Vo víre udalostí I. svetovej vojny nastúpil do Nemocnice pre vojenských invalidov v Košiciach (1916). V rokoch 1920–1922 pracoval na II. chirurgickej klinike v Budapešti. V roku 1922 nastúpil na I. chirurgickú kliniku

k profesorovi Kostlivému, ktorý významne ovplyvnil jeho odbornú a vedeckú dráhu. V roku 1929 sa vrátil do Košíc a stal sa prednos-

tom 192-postelového chirurgického oddelenia Štátnej nemocnice. V roku 1933 bol habilitovaný za docenta patológie a terapie chirurgických chorôb. V roku 1939 nastúpil v Martine ako vedúci chirurgického oddelenia. Do Košíc sa vrátil v roku 1946, kde bol poverený funkciou riaditeľa Štátnej nemocnice a primára chirurgického oddelenia. V roku 1946 bol menovaný za profesora vo svojom odbore. V roku 1947 bol vymenovaný za predsedu komisie pre budovanie vysokého školstva v Košiciach. Profesor Kňazovický sa stal prvým dekanom novozaloženej lekárskej fakulty v Košiciach. Za tri desaťročia pôsobenia vo funkcii prednostu Chirur-

gickej kliniky vychoval celý rad špecialistov. Z pôvodnej materskej chirurgickej kliniky založenej profesorom Kňazovickým vzniklo 8 kliník, ktoré sú súčasťou LF UNLP, Detskej fakulnej nemocnice a Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb v Košiciach. Vedecská činnosť profesora Kňazovického bola všestranná a zameraná na aktuálne problémy chirurgie tej doby. Bol výborným chirurgom, príkladným vysokoškolským učiteľom a verejným zdravotníckym činiteľom. Bol vyhranenou svojráznou osobnosťou, dobrým človekom, priateľským radcom a pomocníkom.

Dr.h.c. prof. MUDr. Stanislav Kostlivý

(*30. 10. 1877 – †7. 12. 1946)

Profesor S. Kostlivý vyštudoval medicínu vo Viedni. V rokoch 1905–1909 pôsobil ako asistent na I. chirurgickej klinike Lekárskej fakulty Karlovej univerzity v Prahe u profesora O. Kukulu. Venoval sa všeobecnej chirurgii, popri brušnej chirurgii výborne zvládal aj urológiu, gynekológiu, ortopédiu a otorinolaryngológiu. Vo vedecko-výskumnej a klinickej práci sa zaoberal chirurgiou endokrinných žliaz (struma), problémami abdominálnej chirurgie, tuberkulózou pľúc, urológiou, traumatológiou a chirurgickou röntgenológiou. Habili-

toval na Českom vysokom učení technickom v Brne (1912) a stal sa docentom chirurgie. V roku 1919 sa ako univerzitný profesor, vymenovaný prezidentom T.G. Masarykom, stal prednostom Chirurgickej kliniky v Bratislave. Po vzniku Československej republiky bol pri vzniku Univerzity Komenského a jej Lekárskej fakulty v Bratislave. Stal sa

prorektorom a neskôr rektorom Univerzity Komenského, dekanom Lekárskej fakulty a prednostom I. chirurgickej kliniky. Profesor Kostlivý zastával názor, že z chirurgie je potrebné odčleňovať špecializácie a vytvárať samostatné chirurgické odbory. Prvá bola odčlenená urológia, neskôr ortopédia. Profesor Kostlivý bol spoluzakladateľom Spolku slovenských lekárov v Bratislave, predsedom Československej chirurgickej spoločnosti a predsedom Slovenskej lekárskej komory. Okrem toho bol členom Svetovej chirurgickej spoločnosti, Nemeckej chirurgickej spoločnosti a čestným členom poľskej a juhoslovanskej chirurgickej spoločnosti. Profesor Kostlivý prežil na Slovensku 20 najkrajších a najplodnejších rokov svojho profesionálneho i osobného života. Vychoval

7 profesorov, 3 docentov a 30 primárov chirurgických oddelení a ďalších odborníkov v 8 operačných odboroch pre celé Slovensko. Profesor Kostlivý je právom považovaný za zakladateľa slovenskej chirurgickej školy. Bol výnimočnou osobnosťou, obdarený mnohými talentami – rozsiahlymi odbornými vedomosťami, profesijnými a manuálnymi zručnosťami, bol výborný pedagóg, mal jemné spôsoby správania, pri komunikácii bol priateľský a korektný. Stal sa vzorom a uznávanou a odbornou a ľudskou autoritou pre ďalšie generácie lekárov. Významným ocenením pre chirurgov je Kostlivého cena SLS, ktorá sa na návrh Slovenskej chirurgickej spoločnosti SLS udeľuje každoročne začiatkom decembra na Kostlivého dňoch.

Doc. MUDr. Ladislav Kužela, DrSc.

(*5. 8. 1926 – †27. 5. 1980)

Docent L. Kužela promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1950). Od roku 1952 pracoval na II. chirurgickej klinike a od roku 1968 bol vedúcim Oddelenia kardiovaskulárnej chirurgie a zástupcom prednostu kliniky. Po roku 1977 pôsobil na Ústave experimentálnej chirurgie SAV. V rokoch 1966–1968 absolvoval študijný pobyt na Pacific Medical Center, kde získal vedecký titul Master of

Clinical Sciences. Po návšteve na Slovensko inicioval prvú transplantáciu srdca nielen v Československu, ale aj v strednej a východnej Európe. Operácia sa uskutočnila po dôkladnej experimentálnej a klinickej príprave

v júli 1968 na II. chirurgickej klinike. Druhá transplantácia srdca sa na Slovensku urobila až o 30 rokov neskôr. Docent Kužela sa vo svojej vedecko-výskumnej práci zaoberal všeobecnou hrudnou a srdcovou chirurgiou. Je autorom viacerých monografií, 106 odborných článkov a štúdií. Bol aktívnym členom Slovenskej chirurgickej spoločnosti SLS a vedeckým

sekretárom Československej chirurgickej spoločnosti. Výsledky jeho odbornej, vedeckej a pedagogickej práce s uznaním hodnotila odborná verejnosť doma i v zahraničí. Boli mu udelené viaceré počty a ceny, vrátane Ceny SAV. Docent Kužela sa výsledkami svojej práce, myšlienkami a postojmi trvale zapísal do histórie slovenskej medicíny.

Prof. MUDr. Miloš Nosál, DrSc.

(*29. 8. 1915 – †30. 12. 1995)

Profesor M. Nosál je zakladateľ a priekopník odboru chorôb z povolania a pracovného lekárstva na Slovensku. Promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1939). Nastúpil na I. internú kliniku. V roku 1951 na podnet profesora Dére- ra založil Kliniku chorôb z povolania, na ktorej nepretržite pracoval až do roku 1990. Bol zakladateľ a dlhoročný predseda Slovenskej spoločnosti pracovného lekárstva SLS, dlhoročný riaditeľ Výskumného ústavu hygieny práce a chorôb z povolania. Prednášal internú medicínu a pracovné lekárstvo na Lekárskej fakulte UK v Bratislave a v Martine. Po celom Slovensku sú ľudia, ktorí na neho s láskou a úctou spomínajú. Nielen ako na lekára, ale aj ako človeka, ktorý si dokázal prisadnúť k pacientovi a so záujmom s ním pohovoriť. V pracovnom lekárstve

zdôrazňoval komplexný prístup pri posudzovaní poškodenia zdravia a tiež preventívnu starostlivosť. Pracovné lekárstvo chápal ako integrálnu súčasť základných medicínskych disciplín. Profesor Nosál pochádzal z kultivovaného, národne orientovaného prostredia. V jeho medicínskom poslaní úspešne pokračujú tri z jeho piatich detí a vnuk, vynikajúci detský kardiochirurg. Odkazom profesora Nosála pre súčasných lekárov je kultivovaný prejav, vysoká odbornosť, široký rozhľad, komunikatívnosť, sociálne cítenie, spájanie ľudí a odborov – všetko pre dobro a zdravie pacientov.

Doc. MUDr. Julián Podoba, CSc.

(*9. 1. 1916 – †31. 8. 2005)

Docent J. Podoba patrí medzi zakladateľov slovenskej experimentálnej a klinickej endokrinológie. Je zakladateľom Ústavu experimentálnej endokrinológie SAV a Slovenskej endokrinologickej spoločnosti SLS. Po promócii na Lekárskej fakulte UK (1940) pracoval na Internej klinike v Bratislave pod vedením akademika L. Dérera. Po 2. svetovej vojne odišiel na študijný pobyt do Prahy, kde získal trvalý záujem o endokrinológiu.

Vykonaním rozsiahleho prieskumu príčin výskytu endemickej strumy, endemickeho kreténizmu na Slovensku a úspešným presadením ich prevencie sa stal zakladateľom slovenskej endokrinológie. Docent Podoba so spolupracovníkmi uskutočnili v rokoch 1949–1953 prieskum ochorení z nedostatku jódu na Slovensku. V 602 obciach vyšetrili 157 865 osôb a zistili, že príčinou uvedených chorôb je nedostatok jódu. Výsledky tohto výskumu (vyšetrilo sa 3,2 % obyvateľov Slovenska) viedli k zavedeniu jódovej profyla-

xie (od 1951). Zásluhou docenta Podoba sa na Slovensku vyriešil závažný zdravotnícky, ale aj sociálno-ekonomický problém. Za tento výskum získal docent Podoba medzinárodné uznanie. Výsledky výskumu publikoval a zaviedol aj do praxe. Významne sa angažoval nielen vo vedecko-výskumnej práci, ale aj vo verejnej činnosti. Publikoval 250 vedeckých a odborných článkov. Za svoju vedeckú, organizačnú a výskumnú prácu dostal viacero verejných a odborných ocenení, napr. zlaté medaily SLS a ČLS J.E. Purkyně a Kríž prezidenta SR. S uznaním a vďakou treba vyzdvihnúť, že docent Podoba svojou prácou prispel k pozdvihnutiu slovenskej medicíny a k zlepšeniu zdravotného aj mentálneho stavu obyvateľstva na Slovensku.

Prof. MUDr. Ivan Šimkovic, DrSc.

(*28. 6. 1919 – †26. 10. 2007)

Profesor I. Šimkovic promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1944). Nastúpil na I. chirurgickú kliniku, kde sa venoval najmä kardiochirurgii a hrudnej chirurgii. V tomto zameraní pokračoval aj na novozaloženej II. chirurgickej klinike. Po obhajobe kandidátskej práce získal titul CSc. (1957), následne sa habilitoval (1959). O niekoľko rokov obhájil titul DrSc. (1966) a stal sa univerzitným profesorom (1967). V období rokov 1968–1978 bol prednostom Chirurgickej kliniky ILF Dérerovej NsP v Bratislave, neskôr bol prednostom Kliniky kardiochirurgie v Ústave kardiovaskulárnych chorôb v Bratislave (1979–1990). Publikoval 220 odborných prác v lekárskych časopisoch a bol spoluautorom 4 monografií. Vychoval viacerých špičkových slovenských kardiochirurgov a cievných chirurgov. Bol členom počet-

ných slovenských a zahraničných lekárskejších spoločností. V rokoch 1992–1995 bol predsedom Spolku slovenských lekárov

v Bratislave. Profesor Šimkovic má veľké zásluhy na pozdvihnutí slovenskej kardiovaskulárnej chirurgie na medzinárodnú úroveň. Vypracoval sa na brilantného všeobecného chirurga, ktorého devízou bola pružná operačná stratégia, správne rozhodovanie pri operačnom stole aj v najťažších situáciách. Vo svojej činnosti bol veľmi svedomitý a cieľavedomý. Spomíname na neho ako na mimoriadne múdreho a dobrého človeka, vynikajúceho kolegu a priateľa, nositeľa vysokých morálnych a ľudských kvalít.

Prof. MUDr. Pavol Šteiner, DrSc.

(*28. 3. 1908 - †4. 6. 1969)

Profesor P. Šteiner získal medicínske vzdelanie na lekárskejších fakultách v Prahe, Viedni, Paríži a Bratislave, kde promoval (1932). Popri medicínskom štúdiu získal aj doktorát z filozofie na Filozofickej fakulte UK. V rokoch 1934–1939 pracoval na Chirurgickej klinike profe-

sora S. Kostlivého. V roku 1939 emigroval do Anglicka, tam aj nostrifikoval a do roku 1945 pracoval ako vojenský chirurg.

Jeho pracovné úspechy viedli k tomu, že dostal titul člena Kráľovskej chirurgickej spoločnosti. Po návrate na Slovensko (1945) viedol Chirurgické oddelenie Štátnej nemocnice v Košiciach. Po vzniku Slovenského ústavu pre doškoľovanie lekárov v Trenčíne a vzniku samostatných katedier základných medicínskych odborov sa klinickou základňou pre doškoľovanie v chirurgii stalo chirurgické pracovisko v Martine. Profesor Šteiner založil Chirurgickú katedru Slovenského ústavu pre doškoľovanie lekárov (1957), čo bolo začiatkom systémového postgraduálneho vzdelávania v chirurgii. V roku 1961 sa habilitoval za docenta chirurgie a po vzniku Lekárskej fakulty v Martine (1967) sa stal prednostom Chirurgickej kliniky. V roku 1967 obhájil doktorát vied, dostal vysoké štátne vyznamenanie

Rad práce a bol menovaný za profesora chirurgie. Profesor Šteiner viedol kliniku až do náhleho úmrtia (1969). Patril k zakladateľom slovenskej kardiochirurgie, ako prvý na Slovensku urobil plánovaný výkon na srdci. Pod jeho vedením sa na martinskom pracovisku urobilo vyše 300 operácií srdca. Profesor Šteiner priniesol Kostlivého chirurgickú školu do Martina. Publikoval 70 odborných prác. Profesor Šteiner bol aj vynikajúcim športovcom. Od roku 1929 bol celé desaťročie majstrom Československa v plávaní. Spolupracovníci a široká lekárska verejnosť prechovávala k profesorovi Šteinerovi úctu, uznanie a obdiv. Vážili si ho pre prístup k práci, rozsiahle vedomosti, chirurgickú erudíciu, ľudskosť, nadčasovosť a znalosť cudzích jazykov.

Na návrh Prezídia Slovenskej lekárskej spoločnosti boli pri príležitosti 100. výročia založenia Univerzity Komenského a jej prvej Lekárskej fakulty ako prejav mimoriadnej úcty, uznania a vďaky uvedení zakladajúci profesori – prví rektori Univerzity Komenského a dekan Lekárskej fakulty UK do Dvorany slávy SLS:

Dr.h.c. prof. MUDr. Kristián Hynek, DrSc.

(*15. 9. 1879 – †11. 1. 1960)

Spoluzakladateľ UK, 1. rektor UK, predseda Profesorského zboru UK, 1. prednosta Internej kliniky LF UK (1919–1930) a zakladateľ Bratislavských lekárskeho listov.

Dr.h.c. prof. MUDr. Stanislav Kostlivý

(*30. 10. 1877 – †7. 12. 1946)

Spoluzakladateľ UK, 4. rektor UK, prezident Lekárskej komory pre Slovensko a Podkarpatskú Rus (1929–1939), prvý prednosta 1. chirurgickej kliniky LF UK.

Dr.h.c. prof. MUDr. Jiří Brdlík, DrSc.

(*24. 10. 1883 – †6. 7. 1965)

Spoluzakladateľ UK, 8. rektor UK, 1. prednosta I. detskej kliniky LF UK (1919–1930).

Prof. MUDr. Viktor Reinsberg

(*12. 6. 1875 – †5. 11. 1938)

Spoluzakladateľ UK, 12. rektor UK, 7. dekan LF UK (1925–1926), 1. prednosta Kliniky pre choroby kožné a pohlavné LF UK (1921–1938).

Prof. MUDr. Bohuslav Polák

(*6. 10. 1886 – †18. 12. 1955)

Spoluzakladateľ UK, 15. rektor UK, 8. dekan LF UK (1926/1927), 1. prednosta Ústavu pre farmakológiu a farmakognóziu LF UK (1920–1938).

Prof. MUDr. Gustáv Müller

(*18. 3. 1875 – †17. 6. 1949)

Spoluzakladateľ LF UK, 1. dekan LF UK (1919–1921), 1. prednosta Kliniky pôrodnictva a gynekológie LF UK (1919–1925).

Prof. MUDr. Antonín Spilka

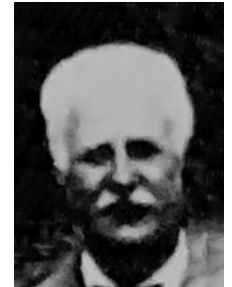
(*17. 1. 1876 - †24. 5. 1948)

Spoluzakladateľ LF UK, 2. dekan LF UK (1921–1922), 1. prednosta Ústavu pre patologickú anatómiu, histológiu a bakteriologiu LF UK (1919–1927).

Prof. MUDr. František Prokop

(*23. 1. 1870 – †20. 3. 1953)

Spoluzakladateľ LF UK, 3. dekan LF UK (1921–1922), 1. prednosta Ústavu súdneho lekárstva (1919–1938).

Prof. MUDr. Stanislav Růžička

(*14. 1. 1872 – †6. 11. 1946)

Spoluzakladateľ LF UK, 4. dekan LF UK (1922–1923), 1. prednosta Ústavu pre hygienu a bakteriologiu LF UK (1919–1938).

Prof. MUDr. Roman Kadlický

(*25. 12. 1878 - †9. 7. 1948)

Spoluzakladateľ LF UK, 5. dekan LF UK (1923–1924), 1. prednosta Očnej kliniky LF UK (1919–1930).

Prof. MUDr. Zdeněk Mysliveček, DrSc.

(*13.09.1881 - †11.03.1974)

Spoluzakladateľ LF UK, 6. dekan LF UK (1924–1925), 1. prednosta Psychiatrickej a neurologickej kliniky LF UK (1919–1930).

Prof. MUDr. Miloš Netoušek

(*1.12.1889 –† 29.10.1968)

11. dekan LF UK (1929–1930), nositeľ francúzskeho Radu Čestnej légie, 1. prednosta Ústavu pre všeobecnú a experimentálnu patológiu LF UK (1920–1925) a prednosta Kliniky internej propedeutiky LF UK (1922–1931).

DS SLS XI.

21. september 2021

Jedenáste slávnostné uvádzanie osobností medicíny do Dvorany slávy SLS sa uskutočnilo v Hoteli Sorea Regia v Bratislave po ročnom prerušení, nakoľko pre pandémiu COVID-19 nebolo možné v roku 2020 pokračovať v realizácii projektu „Dvorana slávy slovenskej medicíny“. Podujatie zahájil a prítomných privítal prezident SLS Dr. h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, ktorý spolu s prof. MUDr. Jurajom Payerom, PhD., MPH, FRCP podujatie moderoval a uvádzal jednotlivých laureátov.

Do Dvorany slávy SLS XI. boli uvedení: prof. MUDr. Pavol **Bakoss**, DrSc., prof. MUDr. Svetozár **Dluholucký**, CSc., prof. MUDr. Gejza **Bárdoš**, prof. MUDr. Ján **Birčák**, CSc., prof. MUDr. Ján **Černý**, DrSc., prof. MUDr. Andrej **Getlík**, CSc., prof. MUDr. Ján **Gvozdják**, DrSc., prof. MUDr. Irena **Jakubcová-Dérerová**, prof. MUDr. Jaroslava **Michaličková**, DrSc., prof. MUDr. Miroslav Anton **Šašinka**, DrSc. a prof. MUDr. Milan **Zaviačič**, DrSc.

Pri príležitosti 100. výročia vzniku Spolku slovenských lekárov v Bratislave prezident SLS uviedol do Dvorany slávy aj MUDr. Vavra Šrobára a MUDr. Pavla Blaha.

Na podujatí boli odovzdané ocenenia SLS jubilantom a významným osobnostiam SLS, ktoré im pre pandémiu nemohli byť odovzdané na Kongrese SLS. Boli to tieto počty a ceny SLS: *Čestná cena akad. T.R. Nederlanda* (prof. MUDr. Milanovi Kriškovi, DrSc.), *Čestná plaketa T.R. Nederlanda* (prof. MUDr. Andrejovi Černákovi, DrSc. a prof. MUDr. Jozefovi Glasovi, CSc., PhD.), *Čestné členstvo SLS* (prof. MUDr. Petrovi Krištúfkovi, CSc.), *Jesseniova cena SLS* (prof. MUDr. Tiborovi Šagátovi, PhD. a prof. RNDr. Ivanovi Vargovi, PhD.et PhD.), *Guothova cena SLS* (MUDr. Michaele Čupkovej, MUDr. Alene Rovňákovej, Miroslave Palušnej a MUDr. Matúšovi Virčíkovi), *Zlatá medaila SLS „Propter Merita“* (Dr. h.c. prof. MUDr. Vladimírovi Krčmérymu, DrSc.) a *Medaila založenia Společnosti lékařsko-slowanskej* (doc. MUDr. Margite Špalekovej, CSc. a doc. MUDr. Vojtechovi Ozorovskému, CSc.).

Do programu podujatia bola zaradená aj odborná prednáška prof. RNDr. Anny Gvozdjakovej, DrSc. s názvom „*Mitochondriálna medicína – história a perspektívy*“.

Slávnostnú atmosféru podujatia spríjemnil a obohatil klavírny virtuóz Richard Rikkon. V jeho podaní odzneli skladby: E. Morricone/R. Rikkon: „*Vtedy na západe*“, A.L. Weber/R. Rikkon:

Koncertná parafráza na tému „*Memo-ry*“ z muzikálu Cats, A. Chacaturjan/R. Rikkon: „*Šablový tanec*“ a Queen/R. Rikkon: „*Bohemian rhapsody*“. Tradične súčasťou podujatia bola aj výstava fotografií obrazov z umeleckej tvorby MUDr. Pavla Lackoviča s názvom „*Potulky prírodou*“ a výstava športových odznakov vybraných zo zbierky MUDr. Igora Vica.

Prof. MUDr. Pavol Bakoss, DrSc.

(*4. 7. 1933)

Profesor P. Bakoss študoval medicínu na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1951–1957). Po promócii nastúpil ako odborný asistent na Ústave hygieny LF UK. Po vzniku Ústavu epidemiológie postupne prešiel všetkými pracovnými zaradeniami až po prednostu. Bol hosťujúcim profesorom v Institut des Sciences Médicales, pôsobil ako vedúci Département de Médecine Sociale v Constantine (Alžírsko, 1981–1984). Prednostom Ústavu epidemiológie LF UK bol v období 1986–2000. Postupne získal atestáciu I. stupňa v odbore mikrobiológia (1961), vedecké hodnosti, CSc. (1961) a DrSc. (1982). Bol habilitovaný za docenta v odbore epidemiológia (1968) a vymenovaný za riadneho profesora epidemiológie (1986). Venoval sa epidemiologickým problémom chorôb ľudí, osobitne infekčných (vakcinácia a jej vývojové trendy, kolektívna imunita, nemocničné nákazy a iné). Študoval ochorenia prenosné zo zvierat na ľudí (napr. besnotu), osobitnú pozornosť venoval leptospíram, ktoré spôsobujú aj klinicky polymorfne ochorenia ľudí. Počas študijného pobytu v Pasteurovom ústave v Tunise (1964–1965) izoloval a identifikoval nový sérovar leptospír *L.tunis*.

Výsledky výskumu zverejnil vo viac ako 150 publikáciách v domácich i zahraničných časopisoch, má viac ako 300 SCI ohlasov. Bol

členom Taxonomic Subcommittee on Leptospira a International Leptospirosis Society. Bol veľmi obľúbeným pedagógom, pre alžírskych medikov napísal skriptá z epidemiológie vo francúzskom jazyku a na alma mater sa podieľal na príprave viacerých skript a učebníc. Bol iniciátorom a editorom celoštátnej učebnice Epidemiológia (2005). Je spoluautorom Compendium of Epidemiology (1999) pre výučbu študentov (angl.) a Epidemiológie vybraných cudzokrajných chorôb (1990). Pracoval aj vo výbore Slovenskej mikrobiologicko-epidemiologickej spoločnosti SLS, kde bol členom výboru (1986–1994), predseda a spolupredseda federálneho výboru Československej mikrobiologicko-epidemiologickej spoločnosti. Za svoju činnosť a rozsiahle aktivity získal mnohé ocenenia doma i v zahraničí.

Prof. MUDr. Gejza Bárdoš

(*1. 7. 1908 – †1. 5. 1961)

Profesor G. Bárdoš - internista a patofyziológ, vysokoškolský učiteľ, vedec a organizátor zdravotníctva, jeden z významných slovenských lekárov. Promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1933). Postupne sa stal docentom internej medicíny (1940), mimoriadnym profesorom (1945) a riadnym profesorom (1954). Absolvoval študijné pobyty na Ústave experimentálnej patológie v Bruseli (1935) a Ústave všeobecnej a porovnávacjej patológie v Londýne (1936). Pracoval ako sekundárny lekár a asistent na Internej klinike prof. M. Netouška a na Ústave pre experimentálnu patológiu (1933), kde sa stal prednostom a vedúcim Katedry experimentálnej patológie a farmakológie Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity (teraz UK) v Bratislave (1939–1961). V rokoch 1952–1954 ho Povereníctvo zdravotníctva SR poverilo vedením rezortného Výskumného ústavu endokrinologického (VÚE), ktorý sa v roku 1954 stal pracoviskom SAV. Profesor Bárdoš bol predseda Vedeckej rady VÚE. Ako prednosta Ústavu patologickej fyziológie Lekárskej fakulty UK položil základy moderne koncipovanej patologickej fyziológie. Pod jeho vedením bol na Ústave nakrútený film o pavlovovskej metóde výskumu chemizmu žalúdka, ktorý v roku 1957 získal 1. cenu v súťaži vedecko-náučných filmov na medziná-

rodnom kongrese nukleárnej medicíny v Turíne. Venoval sa hepatológii, poruchám metabolismu, termoregulácii, kardiológii a endokrinológii. Československú a slovenskú vedu reprezentoval na lekárskech kongresoch v Bruseli, vo Vichy, v Paríži, Turíne, Prahe. Niekoľko rokov pôsobil bezplatne ako internista a röntgenológ v Bratislavských elektrotechnických závodoch. Vychoval desiatky lekárov, vedecko-pedagogických pracovníkov. K rozvoju lekárskeho vied a zdravotníctva na Slovensku prispieval ako člen vedeckých rád, komisií a poradných orgánov Ministerstva zdravotníctva SR, vedeckých, pedagogických a iných vzdelávacích inštitúcií a ako člen redakčných rád viacerých odborných časopisov. V 50. rokoch minulého storočia bol hlavným redaktorom Bratislavských lekárskeho listov. V roku 1937 sa stal členom Société internationale de gastroenterologie, členom predsedníctva Vedeckej rady MZ SR a členom výboru Vedeckého poradného zboru Povereníctva zdravotníctva SR. Jeho život a dielo významne ovplyvnilo dlhoročné priateľstvo a spolupráca s akad. L. Dérerom. Bol autorom a spoluautorom početných

knižných publikácií: Rok zdravotníckeho patronátu Lekárskej fakulty UK nad bratislavskými závodmi (Bratislava, 1951–1957), Správna výživa zdravých a chorých (1951), Kapitoly z patologickej

fyziológie 1–3 (1953–57) a desiatok vedeckých štúdií. Na počesť prof. Bárdoša je pomenovaná ulica v Bratislave na Kramároch – Bárdošova ulica.

Prof. MUDr. Ján Birčák, CSc.

(*20. 1. 1923 – †5. 9. 2011)

Profesor J. Birčák - nestor slovenskej pediatrie, významný predstaviteľ slovenskej lekárskej vedy a vysokoškolský učiteľ. Promoval na Lekárskej fakulte vtedajšej Slovenskej univerzity v Bratislave (1950). Pôsobil v Oblastnej nemocnici v Michalovciach. Po vojenskej službe nastúpil na I. detskú kliniku DFNSP v Bratislave (1956). V roku 1963 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a v roku 1965 habilitoval. Zaoberal sa hodnotením funkčnej zdatnosti kardiovaskulárneho systému detí s vrodenými a získanými srdcovými chybami pomocou spiroergometrie, ktorú zaviedol do detskej kardiológie ako prvý v Československu. Za originálne výsledky dostal Hálkovu cenu (35 prác). Ako prvý zaviedol metódu mikrokatetrizácie u detí s vrodenými chybami srdca. Okrem kardiológie a vývojovej pediatrie sa venoval endokrinológii, hematológii, pneumológii a reumatológii. V školskom roku 1967–1968 absolvoval študijný pobyt v Paríži na klinike prof. Debré. V roku 1975 vystriedal prof. I. Jakubcovú vo

funkcii prednostu kliniky a v roku 1979 bol vymenovaný za profesora detského lekárstva. Klinika, na ktorej pôsobil 55 rokov bola ustanovená Ministerstvom zdravotníctva SR za Kardiologické diagnostické centrum s celoslovenskou pôsobnosťou pre deti do 3 rokov. Prof. Birčák bol iniciátorom a spoluautorom viacerých učebníc pediatrie, napísal viac ako 300 vedeckých prác publikovaných doma a v zahraničí, aktívne prednášal na pediatrických a kardiologických kongresoch po celom svete (Viedeň, Buenos Aires, New Delhi, Moskva, opakovane Nemecko a Poľsko). Pracoval ako krajský odborník pre pediatriu, člen výboru Slovenskej a Československej pediatickej spoločnosti, Slovenskej kardiologickej spoločnosti a vo výbore Spolku slovenských lekárov v Bratislave. Bol predseda celoštátnej komisie

pre obhajobu kandidátskych a doktor-
ských dizertačných prác z pediatrie, člen
medzinárodnej redakčnej rady časopisu
„Cor et Vasa“, člen viacerých redakčných
rád domácich lekárskejších časopisov. Za
prácu dostal mnohé ocenenia a pocty
(napr. Zlaté medaily SLS, UK, LF UK, JLF
UK, Hynkovu medailu, Medailu akad. L.
Dérera, čestné členstvá odborných spo-
ločností: Československej kardiologickej
spoločnosti, Slovenskej kardiologickej
spoločnosti SLS, Československej a Slo-

venskej pediatrickej spoločnosti, Spolku
slovenských lekárov v Bratislave a Čestné
členstvo SLS). Prof. Birčák mal zmysel pre
spravodlivosť, hľadanie a obranu pravdy,
dodržiavanie lekárskej etiky, vždy otvo-
rené srdce pre choré deti. Tieto vlastnosti
potvrdil rozhodným postojom v pohnu-
tých časoch normalizačného procesu, keď
ochránil svoju kliniku aj učiteľku prof. I.
Jakubcovú a umožnil vývoj slovenskej pe-
diatrickej kardiológie.

Prof. MUDr. Ján Černý, DrSc.

(*16. 2. 1925 - †14. 9. 2000)

Profesor J. Černý promoval na Lekár-
skej fakulte UK v Bratislave (1950). Na-
stúpil ako asistent na Chirurgickú klini-
ku prof. J. Kňazovického v Košiciach. Od
roku 1957 pracoval ako vedecký pracov-
ník na Lekárskej fakulte UK v Bratislave,
kde sa stal vedúcim výskumného labo-
ratória chirurgickej patofyziológie. Kan-
didátsku dizertačnú prácu z hepatochi-
rurgickej problematiky obhájil v roku
1960, docentom sa stal v roku 1964 a za
profesora chirurgie bol menovaný v roku
1984. V období 1969–1982 bol primárom
Chirurgického oddelenia NsP v Žiline.
V roku 1982 sa stal vedúcim Katedry
chirurgie ILF v Bratislave a v roku 1983
prednostom Chirurgickej kliniky ILF
v NsP akad. L. Dérera, ktorú viedol do

roku 1993. V re-
zortnom výskume
a v klinickej praxi
sa venoval chi-
rurgickej liečbe
portálnej hyper-
tenzie, proximál-
nej selektívnej
vagotómii pri liečbe peptických vredov,
resekcii pankreasu a pečene, rekonštruk-
cii žlčových ciest. Profesor Černý publiko-
val 164 vedeckých prác, bola mu udelená
Kostlivého cena (2x). Z jeho monografií
k najznámejším patria Chirurgia trávia-
cej rúry (1988) a Špeciálna chirurgia I–IV
(1990–1996). Obidve sa stali základnými
učebnicami chirurgie. Profesor Černý
s kolektívom zdokonalili systém pred-

testačnej prípravy. Patril k výrazným,
dominantným osobnostiam chirurgie na
Slovensku. Na chirurgických podujatiach
prezentoval takmer 200 prednášok. Vyni-
kal originálnym spôsobom slovného pre-

javu a logikou myslenia. Profesor Černý
bol učiteľom modernej chirurgie takmer
kompletnej generácie slovenských chi-
rurgov a trvale sa zapísal do histórie slo-
venskej medicíny v odbore chirurgia.

Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.

(*9. 11. 1940)

Profesor S. Dluholucký vyštudoval
odbor pediatria na Lekárskej fakulte UK
v Bratislave. Po promócii (1964) pracoval
rok na Pediatrickej klinike FN v Marti-
ne a následne odišiel pracovať na Detské
oddelenie KÚNZ Banská Bystrica, kde
pôsobil celý profesijný život. Atestoval
z pediatrie (I. stupeň v roku 1967 a II.
stupeň v roku 1970) a titul CSc. získal
v roku 1979. Docentom pediatrie sa stal
v roku 1990 a profesorom zo sociálnej
práce v roku 1997. Odborné zamera-
nie prof. Dluholuckého odrážalo prácu
KÚNZ – ako odborného a metodického
centra pediatrie Stredoslovenského kraja.
Venoval sa problematike starostlivosti
o kriticky chorých novorodencov a poru-
chám vnútorného prostredia. Výsledkom
boli prioritné objavy stimulácie tvorby
surfaktantu publikované v zahraničí,
prvé široké použitie distenčnej liečby
(CPAP), desať zlepšovacích návrhov a dva
priemyselné vzory. V roku 1978 vytvo-
ril protokol liečby otráv muchotrávkou
zelenou. S prof. J. Švejcarom vypracoval

laktičný program
pre obnovenie pri-
rodzenej výživy
dojčiat (program
„Baby Friendly
Hospital Iniciati-
ve“ UNICEF). Ini-
cioval vytvorenie
detských onkologických centier (1982).
Za rozvoj a skvalitnenie pediatrickej sta-
rostlivosti dostal Cenu predsedu Federál-
nej populačnej komisie ČSSR (1985). Bol
členom poradného zboru pre pediatriu
Ministerstva zdravotníctva Českej repub-
liky. Profesor Dluholucký bol hlavným
iniciátorom vakcinácie dojčiat proti he-
patitíde B, prispel k zavedeniu očkovania
proti inváznym hemofilovým a pneumo-
kokovým nákazám. Je držiteľom zlatých
Červenkovej medaily. Prof. Dluholucký
sa významnou mierou podieľal na roz-
voji pediatrie u nás, či už ako krajský
pediater (1974–1990), hlavný odborník
pre pediatriu MZ SR (1990–1999), ale-
bo ako člen poradných výborov MZ SR.

Aktívne vyučoval pediatriu a sociálnu prácu na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej Univerzity. Inicioval vznik Fakulty zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU) v Bratislave. Profesor Dluholucký sa v roku 2005 stal dekanom SZU a bol ním až do roku 2013. V roku 2005 inicioval vznik Detskej nemocnice v Banskej Bystrici. Bol zástupcom Slovenskej pediatrickej spoločnosti SLS v Európskej pediatrickej asociácii UNEPSA, člen výboru UNICEF, prezidentom Commission Permanente of Speleotherapy, Union International of Speleology (1996–2008) a aj jej Honorary president (CPS-UIS UNESCO B). Počas celého profesionálneho života bol profesor Dluholucký aktívnym členom SLS, úspešne ju reprezentoval v rôznych

funkciách, či už ako člen Predsedníctva SLS, dnes Prezídia SLS (1990–1996), predseda a dlhoročný člen výboru Slovenskej pediatrickej spoločnosti SLS (1990–2003), predseda Spolku lekárov Banská Bystrica (1990–2004) a člen výboru Slovenskej onkologickej spoločnosti SLS (1990–1995). Za výsledky svojej práce dostal desiatky vyznamenaní - rezortných, štátnych, odborných spoločností SLS, univerzít a iných odborných a vzdelávacích inštitúcií. Je autorom viac ako 410 odborných publikácií s viac ako 210 citácií. Prof. Dluholucký je osobnosťou slovenskej medicíny, odbornou i ľudskou autoritou, ktorý výsledkami svojej práce významne prispel k zvyšovaniu kvality poskytovanej starostlivosti o zdravie detí.

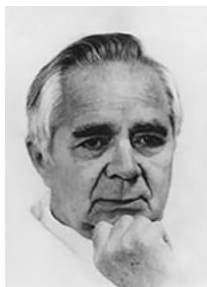
Prof. MUDr. Andrej Getlík, CSc.

(*27. 2. 1916 – †19. 10. 1990)

Profesor A. Getlík promoval na Lekárskej fakulte Slovenskej univerzity (1944) v Bratislave s výborným prospechom. Nastúpil ako asistent na Detskú kliniku v Bratislave. Počas 2. svetovej vojny (1944) narukoval a aktívne sa zúčastnil Slovenského národného povstania. V rokoch 1945–1952 pracoval ako sekundárny lekár v OÚNZ v Trenčíne, pod vedením prof. A. Churu. Neskôr ako asistent nového Doškolovalacieho stredis-

ka pre pediatrov Ministerstva zdravotníctva v Havlíčkovom Brode a v Trenčíne.

Vedúcim Katedry pediatrie Slovenského ústavu pre doškolovanie lekárov v Trenčíne sa stal v roku 1957. Profesor Getlík vyučoval postgraduálne

pediatriu celých 33 rokov. V roku 1967 úspešne habilitoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Absolvoval viacero študijných pobytov na detských klinikách v zahraničí (Čechy, Centre International de l'enfant v Paríži, Nemecko, Španielsko, ZSSR, Poľsko, Maďarsko), kde prezentoval výsledky svojej vedeckej práce a rozvinul medzinárodnú spoluprácu. Na kongresoch dokázal diskutovať v niekoľkých jazykoch súčasne (nemecky, anglicky, francúzsky a rusky, pasívne španielsky, taliansky a poľsky). Bol aktívnym členom Československej pediatrickej spoločnosti a počas dvoch funkčných období (od roku 1969) aj jej federálnym predsedom. Organizoval mnoho odborných pediatrických podujatí s medzinárodnou účasťou. Po príchode do Bratislavy bol poverený funkciou mestského pediatra. Podarilo sa mu úspešne znížiť dojčenskú úmrtnosť. Bol čestným členom poľskej a maďarskej pediatrickej spoločnosti. Profesor Getlík sa významne podieľal na výchove slovenských pediatrov, alergológov a klinických imunológov. Bol odborníkom na imunodeficiencie u detí, ich klinickú diagnostiku a terapiu. Osobitnú pozornosť venoval vrodeným anomáliam a genetickým poruchám. Venoval sa celiakii a všetkým formám celiakálneho syndró-

mu. Rozpracoval diétnu terapiu celiakie, jej princípy platia dodnes. Prof. Getlík bol spoluautorom 11 knižných publikácií, uverejnil 183 prác v domácich a zahraničných periodikách, prezentoval viac ako 600 prednášok na pôde Slovenskej lekárskej spoločnosti, Českej lekárskej spoločnosti J.E.P. a v zahraničí. Ako zostavovateľ, autor a spoluautor sa podieľal na napísaní postgraduálnej učebnice „*Diagnostické a terapeutické výkony u detí*“, ktorá sa stala základnou príručkou pediatrie. Ako prvý vo svetovej literatúre opísal celulárnu imunodeficienciu pri infekcii Pyoderma vegetans. Zaviedol liečbu imunodeficiencií podávaním transfer faktoru. Profesor Getlík bol vynikajúci pediater, zakladateľ pediatrickej alergológie a imunológie. Stal sa nestorom slovenskej pediatrie a jej vedúcou osobnosťou. V práci i v osobnom živote bol vzorom pre jeho vzácne vlastnosti a morálne hodnoty, predovšetkým profesionalita, pracovitosť, húževnatosť, skromnosť, čestnosť, vytrvalosť a hlboká viera. Z úcty a na pamiatku profesora Getlíka sa každoročne uskutočňujú odborné konferencie s medzinárodnou účasťou: *Getlíkov memoriál* na východnom Slovensku a *Getlíkov deň* v Bratislave.

Prof. MUDr. Ján Gvozdják, DrSc.

(*4. 8. 1926 – †10. 12. 2000)

Profesor J. Gvozdják patrí medzi predstaviteľov Niederlandovej internistickej biochemicky a klinicko-farmakologicky orientovanej školy, popredné osobnosti slovenskej kardiológie a internej medicíny. Bol uznávaným pedagógom a výskumným pracovníkom. Promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1952). Začal pracovať na Ústave pre všeobecnú a klinickú biochémiu LF UK pod vedením akademika T.R. Niederlanda. V rokoch 1956–1998 pracoval na III. internej klinike LF UK a v rokoch 1984–1995 bol jej prednostom. Postupne získal titul kandidáta lekárskeho vied (1961), habilitoval z vnútorného lekárstva (1964), obhájil doktorskú dizertačnú prácu (1973) a v roku 1979 bol menovaný za profesora vnútorného lekárstva. Absolvoval študijný pobyt v Göttingene (1964) a v Londýne (1967). Bol Fellow of the European Society of Cardiology (1988–2000). Medzinárodný vedecký prínos profesora Gvozdjaka je v štúdiu metabolizmu myokardu a kardiomyopatií. Bol medzinárodne uznávanou odbornou autoritou. Stal sa členom výborov pracovných skupín Európskej kardiologickej spoločnosti a ISFC pre kardiomyopatie a expertom WHO a RVHP pre oblasť SCCH. Na medzinárodných konferenciách prednášal anglicky, nemecky, maďarsky, taliansky a rusky. Je spoluautorom prvej

monografie zameanej na využitie počítačov v medicíne (1970). Bol vedúcim autorom 5-dielnych skrípt z internej medicíny pre medikov (1983–1985), za čo mu bola udelená cena Rektora UK. Na ich báze vznikla učebnica Interná medicína (Gvozdják a kol.). Originálne výsledky uverejnil vo viacerých zahraničných publikáciách a monografiách: *Nekoronárne kardiomyopatie*, (1973) a *Srdcový sval* (1980). Bola mu udelená Cena Predsedníctva ČLS J.E. Purkyně a prémia Literárneho fondu. Profesor Gvozdják je iniciátorom tzv. mitochondriálnej medicíny (1970). Študoval bioenergetiku mitochondrií, koenzým Q10 a oxidačný stres v rôznych experimentálnych modeloch poškodenia a farmakologického ovplyvnenia srdcového svalu. Bol predsedom Komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác z vnútorného lekárstva, člen Komisie pre udeľovanie štátnych a národných cien. V roku 1968 stál pri vzniku Slovenskej kardiologickej spoločnosti (SKS) a bol jej prvý vedecký sekretár. Túto funkciu vykonával do roku 1977, kedy sa stal predsedom Slovenskej kardiologickej spoločnosti SLS. Úspešne ju viedol 16 rokov, až do roku 1993.

Opakovane a striedavo bol predsedom aj Československej kardiologickej spoločnosti. V rokoch 1989–1995 bol prvým prodekanom LF UK. Prof. Gvozdják bol nositeľom najvyšších pôct SLS, Slovenskej kardiologickej spoločnosti SLS, Lekárskej

fakulty UK a Univerzity Komenského. Bol čestným členom Československej kardiologickej spoločnosti a viacerých zahraničných kardiologických spoločností. Podstatnou mierou prispel k výchove novej generácie slovenských kardiológov.

Prof. MUDr. Irena Jakubcová-Dérerová

(*30. 12. 1910 – †3. 5. 1995)

Profesorka I. Jakubcová-Dérerová bola vedúcou osobnosťou povojnovej československej kardiológie, prvá prednostka I. detskej kliniky Lekárskej fakulty UK, zakladateľka a budovateľka slovenskej detskej kardiológie. Promovala na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1935). Špecializáciu z pediatrie získala na I. detskej klinike Lekárskej fakulty Karlovej univerzity v Prahe v (1937–1938) u prof. Brdlíka, od roku 1939 pôsobila v Bratislave ako odborná detská lekárka. V rokoch 1945–1953 bola odbornou asistentkou na Detskej klinike a vedúcou oddelenia pre väčšie deti. V roku 1946 založila Dojčenecký ústav v Bratislave. V roku 1953 bola menovaná docentkou a prednostkou I. detskej kliniky na Úprkovej ulici v Bratislave. V roku 1963 sa stala profesorkou pediatrie na Lekárskej fakulte UK. Rozhodujúci význam pre kardiologické zameranie profesorky Jakubcovej-Dérerovej mal polročný študijný pobyt v Štokholme (1949). Poznatky uplatnila pri kardiolo-

gickej orientácii svojho pracoviska, ktoré viedla do roku 1975. Prvoradú pozornosť zamerala na reumatickú horúčku, incidenciu reumatickej kardiitidy u detí a jej ťažké dôsledky v podobe poreumatických srdcových chýb. Už v roku 1951 zriadila liečebňu pre detských kardiakov na Sliači a výskumné reumatologické laboratórium na klinike (1959). V úzkej nadväznosti na kardiológiu dospelého veku zaviedla na klinike katetrizáciu srdca, funkčné vyšetrenie kardio-pulmonálneho systému a echokardiografiu. Vďaka jej úsiliu sa I. detská klinika stala vedúcim pracoviskom detskej kardiológie v Československu. V roku 1957 sa na klinike ustanovila báza pre postgraduálnu výučbu detskej kardiológie. Celý vývoj detskej kardiológie na klinike usmerňovala k vytvoreniu detské-

ho kardiocentra. Prednášala na mnohých medzinárodných odborných podujatiach (Rím, Mníchov, Rostock, Drážďany, Varšava). Stala sa čestnou členkou Poľskej kardiologickej spoločnosti (1962) a riadnou členkou Európskej kardiologickej pediatickej spoločnosti (1967). Bola hlavným organizátorom Československého pediatrického zjazdu v Bratislave (1968). Historickým počinom profesorky Jakubcovej-Déerovej a jej spolupracovníkov bola prvá slovenská monografia *Detská kardiológia* (1978). Bola hlavnou autorkou koncepcie detskej kardiológie a zabezpečila jej realizáciu ako expertka Ministerstva zdravotníctva SR. V rokoch 1953–1961 bola predsedníčkou Slovenskej odbočky pediatickej sekcie Československej spoločnosti J.E. Purkyňe. Bola zakladajúca členka Slovenskej kardiologickej spoločnosti (1968) a dlhoročná

členka jej výboru. Za celoživotnú angažovanosť v Slovenskej lekárskej spoločnosti dostala jej boli udelené najvyššie ocenenia SLS. Stala sa čestnou členkou Československej kardiologickej spoločnosti (1981) a čestnou členkou Slovenskej kardiologickej spoločnosti (1994). V roku 2005 jej prezident Ivan Gašparovič udelil vysoké štátne vyznamenanie *Rád Ľudovíta Štúra I. triedy in memoriam*. Pri hodnotení práce a diela profesorky Jakubcovej-Déerovej nemožno obísť profilujúce osobnostné črty a vzácne vlastnosti určujúce jej životnú cestu: lásku k rodnej zemi, spätosť s pokrokovými národnými tradíciami, poctivý prístup k povinnostiam bez ohľadu na vlastný prospech a zisk, obetavosť a čestnosť. Zdôrazňovala preventívny potenciál detskej kardiológie vo väčšine srdcovo-cievnych chorôb.

Prof. MUDr. Jaroslava Michaličková, DrSc.

(*12. 8. 1914 – †23. 10. 1993)

Profesorka J. Michaličková promovovala na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1940). Na detskej klinike pracovala viac ako 50 rokov až do odchodu do dôchodku (1991). Prednostkou II. detskej kliniky bola 32 rokov (1952–1984). Po skončení 2. svetovej vojny (1945) sa stala odbornou asistentkou. Je zakladateľka pediatrického smeru štúdia na

LF UK v Bratislave (1952). Pre nový študijný smer sa vytvorili z Krajskej detskej nemocnice dve detské kliniky. Profesorka Michaličková bola

poverená vedením

2. detskej kliniky na Duklianskej ulici v Bratislave. Docentkou pediatrie bola menovaná v roku 1965. Štúdium pediatrického smeru zabezpečovalo vysokú odbornosť detských lekárov. Výsledkom bola znížená dojčenská úmrtnosť, pokles chorobnosti a zlepšenie zdravotného stavu detskej populácie. Profesorka Michaličková sa zaslúžila o výstavbu novej budovy Detskej fakultnej nemocnice na Kramároch (1977) a rekonštrukciu dojčenského pavilónu (1980). Bola oblastným odborníkom starostlivosti o dieťa pri Povereníctve SNR pre zdravotníctvo, poslankyňou SNR a predsedníčkou výboru SNR pre veci pracovné, sociálne a zdravotníctvo. Na Lekárskej fakulte UK zastávala funkciu prodekanu (1960–1962). Bola predsedníč-

kou komisie pre obhajoby doktorských a kandidátskych dizertačných prác z vedného odboru pediatria, členkou Vedeckej rady MZ SR a vedeckého kolégia Slovenskej akadémie vied (SAV) pre lekárske a biologické vedy. Aktívne pracovala aj v Slovenskej lekárskej spoločnosti, bola členkou Predsedníctva (dnes Prezídia) SLS a dlhoročná predsedníčka Slovenskej pediatickej spoločnosti SLS. Dosiahnuté výsledky boli základom pre jej vymenovanie za členku korešpondentku SAV (1977). Prof. Michaličková bola silnou osobnosťou s veľkou seba-disciplínou. Úspechy, ktoré dosiahla, boli výsledkom neúnavnej, tvorivej práce, usilovnosti a náročnosti k sebe aj svojim spolupracovníkom.

Prof. MUDr. Miroslav Anton Šašíka, DrSc.

(*13. 7. 1935 – †4. 3. 2019)

Profesor M.A. Šašíka promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave v roku 1959. Získal atestáciu z pediatrie I. stupňa (1962) a II. stupňa (1965), atestáciu z dorastového lekárstva (1979) a z nefrológie (1980). V roku 1969 sa stal kandidátom vied, veľký doktorát obhájil roku 1981 a profesorom pediatrie sa stal v roku 1989. Ako sekundárny lekár pracoval na Detskom oddelení NsP vo Vranove nad Topľou. Popritom

bol odborným asistentom na Katedre pediatrie Ústavu pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov v Trenčíne. Neskôr pôsobil na Katedre pediatrie a Katedre dorastového lekárstva ILF. V roku 1991 sa stal prednostom Detskej kliniky FNsP v Ko-

šiciach, kde bol až do roku 1999. Významným spôsobom prispel k pozdvíhnutiu kvalitatívnej úrovne pediatrie na východnom Slovensku. Klinika sa pod jeho vedením zaradila medzi špičkové pediatrické pracoviská. Jeho láskou bola nefrológia. V závere svojho profesionálneho pôsobenia sa vrátil na Katedru pediatrie Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave. Stal sa šéfredaktorom časopisu *Lekársky obzor* a zaslúžil sa o zvýšenie úrovne jedného z najstarších slovenských lekárskech periodík. Pracoval ako redaktor aj v časopisoch *Detský lekár* a *Pediatrics*. Bol vyhľadávaným prednášateľom na domácich i zahraničných odborných podujatiach. Odprednášal viac ako 450 prednášok. Bol predsedom komisie pri atestačných skúškach z pediatrie, dorastového lekárstva a nefrológie, členom komisie pre štátne rigorózne skúšky LF UK v Bratislave a na LF UPJŠ v Košiciach. Vychoval početnú generáciu vysoko erudovaných pediatrov. Publikoval viac ako 380 prác v domácich a viac ako 70 v zahraničných periodikách. Bol zvolený za člena European Society of Pediatric Nephrology (1976) a International Pediatric Nephrology Association (1986). Bol autorom, spoluautorom a editorom 29

domácich a 4 zahraničných knižných publikácií (napr. *Vademecum medici*, *Nefrológia detí a mladistvých* a *Pediatrics I. a II.*). Prínos profesora Šašinka pre česko-slovenskú nefrológiu vyzdvihli aj českí nefrológovia v knihe o dejinách českej nefrológie. Boli mu udelené mnohé prestížne ocenenia (napr. Hálkova cena, Dérerova cena a Jeseniova cena SLS, Cena Literárneho fondu a ďalšie). Najvyššími boli: osobné vyznamenanie prezidenta SR R. Šustera a Pribinov rad II. triedy za zásluhy o rozvoj slovenskej pediatrie a slovenskej medicíny. Bol čestným členom Spoločnosti dorastového lekárstva SLS (1996) a Slovenskej pediatrickej spoločnosti SLS (2000). Slovenská nefrologická spoločnosť SLS mu udelila *Zlatú obličku* a Spolok lekárov Prešov *Zlatú Reimanovu medailu*, Slovenská zdravotnícka univerzita *Dieškovu medailu*. Profesor Šašinka bol expertom MZ SR pre postgraduálne vzdelávanie, členom Vedeckej rady MZ SR, hlavným odborníkom MZ SR pre dorastové lekárstvo, námestníkom riaditeľa ILF pre vedeckú činnosť. Patril k popredným osobnostiam slovenskej medicíny a pediatrie, je považovaný za zakladateľa slovenskej detskej nefrológie.

Prof. MUDr. Milan Zaviačič, DrSc.

(*17. 5. 1940 – †9. 1. 2010)

Profesor M. Zaviačič sa od príchodu na Ústav patologickej anatómie Lekárskej fakulty UK a FN v roku 1965 venoval histopatologickým vyšetrovacím metódam. Stal sa vedúcim katedry (1988) a prednostom Ústavu patologickej anatómie LF UK (1989–2002). Z odboru patológia atestoval v roku 1967 a kandidátsku dizertačnú prácu obhájil v roku 1975. Originálne výsledky pri sledovaní vplyvu hladu na štruktúru žalúdočnej sliznice, ku ktorým sa dopracoval aj autoexperimentom, publikoval v roku 1975 v časopise *Japanese Journal of Gastroenterology*. Habilitačnú prácu obhájil v roku 1979. Ako prvý dokázal, že v sliznici potkana, žijúceho v prirodzených svetelných podmienkach, existuje cirkadiánnny rytmus. Od konca 70. rokov sa začal zaoberať problematikou funkčno-morfologických aspektov ženskej prostaty. Výsledky tejto práce zhrnul v doktorskej dizertačnej práci. Za profesora v odbore patologickej anatómie a súdne lekárstvo bol menovaný v roku 1989. Monografia *„The human female prostate“* vyšla v roku 2003 v Japonsku. Jeho termín *prostate femina* sa stal súčasťou medzinárodnej anatomickej terminológie FICAT. Za dosiahnuté výsledky bol navrhnutý na Nobelovu cenu. Profesor Zaviačič je autorom a spoluautorom 522 odborných publikácií, učeb-

níc a učebných textov. Absolvoval študijný pobyt na University of Helsinki (1982) a University of Minnesota (1983). Bol garant pre habilitácie docentov a menovanie profesorov, garant postgraduálneho štúdia v odbore patologickej anatómie a súdne lekárstvo, člen pracovnej skupiny Akreditačnej komisie vlády pre akreditáciu lekárskech fakúlt v Bratislave, Martine a v Košiciach, člen Etickej komisie a člen redakčných rád viacerých odborných časopisov. Profesor Zaviačič bol dlhoročným členom SLS a úspešne ju reprezentoval v rôznych funkciách (ako člen Predsedníctva SLS, predsed Slovenskej spoločnosti patológov, čestný člen Slovenskej gynekologicko-pôrodnickej spoločnosti, Slovenskej sexuologickej spoločnosti a Slovenskej urologickej spoločnosti a aj ako zakladajúci člen Slovenskej divízie IAP pri Slovenskej spoločnosti patológov). Ako predseda Slovenskej spoločnosti patológov sa zaslúžil o jej prijatie do World Association of Societies of Pathology. Originalita výsledkov jeho vedeckovo-výskumnej práce a ich prínos v oblasti rozvoja medicínskych vied bola ocene-

ná udelením mnohých prestížnych cien a pôct doma i v zahraničí (napr. Medaila Štátneho inštitútu pre výskum rakoviny v Tokiu, Cena Prezídia ČLS J.E. Purkyň, Cena MZ SR, Pamätná medaila Výskumného ústavu lekárskej bioniky, Pamätná medaila Československej histochemickej a cytochemickej spoločnosti, Pamätná medaila UK, Hynkova medaila LF UK, Jesseniova cena SLS, Dérero-

va cena SLS, Cena Literárneho fondu, Krištáľové krídlo (1998) a iné). Profesor Zaviacič bol osobnosťou, ktorá dosiahla vynikajúce výsledky vo svojom vednom odbore a úspešne reprezentovala Lekársku fakultu UK, Slovenskú lekársku spoločnosť a Slovensko vo vedeckom a lekárskom svete. Bol človekom, ktorý bol prísny na seba i iných, vyžadoval vysokú profesionalitu a odbornosť.

MUDr. Pavel Blaho

(*25. 3. 1867 – † 29. 11. 1927)

Doktor P. Blaho bol lekár, publicista, politik a národný buditeľ. Narodil sa v Skalici. Ako praktický lekár najskôr pôsobil v Skalici (od roku 1898) a neskôr ako kúpeľný lekár v Luhačoviciach (1903–1918). Intenzívne sa venoval novinarskej a publikačnej činnosti. Založil časopis „Hlas“, ktorého bol prvým šéfredaktorom. Okolo tohto časopisu sa sústredila nová generácia slovenských politikov tzv. „Hlasisti“. Podnecoval rozvoj družstevného hnutia, založil Obchodnú banku v Skalici, zakladal spolky trizvosti a ľudové knižnice. Zaslúžil sa o prehlbovanie česko-slovenskej vzájomnosti v období Uhorska. Organizoval štúdium mladých Slovákov na českých a moravských

školách. Doktor Blaho bol člen dočasnej vlády Československého štátu na Slovensku (1919–1920) a ministrom poľnohospodárstva na Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska. V tomto období bol aj členom Revolučného národného zhromaždenia a v rokoch 1920–1927 poslancom Národného zhromaždenia za agrárnu stranu. Bol spoluzakladateľom a prvým predsedom Spolku slovenských lekárov (vtedy československých lekárov) v Bratislave (13. 6. 1920).

MUDr. Vavro Šrobár

(*9. 8. 1867 – † 6. 12. 1950)

Doktor V. Šrobár bol lekár, politik, univerzitný profesor, publicista – spisovateľ, národne osvetový pracovník, stúpenec národnej jednoty Čechov a Slovákov a ústredná postava medzivojnovkej slovenskej politiky v Československu. Narodil sa v Liskovej na Slovensku. V roku 1919–1920 bol splnomocnený predseda dočasnej vlády Československého štátu na Slovensku, súčasne aj ministrom zdravotníctva a telesnej výchovy s plnou mocou pre správu Slovenska. Osobnosť profesora Šrobára je trvale spojená s históriou Lekárskej fakulty UK v rokoch 1919–1938, ako i so vznikom Spolku slovenských lekárov v Bratislave

v roku 1920. Aktívne sa zapojil do odboja proti fašizmu v SNP, bol spolupredsedom povstaleckej Slovenskej národnej rady. Po oslobodení zastával funkciu ministra financií a ministra pre zjednotenie zákonov československej vlády (1945–1950). Boli mu udelené najvyššie štátne vyznamenania. Zomrel v Olomouci, ale pochovaný bol so všetkými štátnickými poctami na Ondrejskom cintoríne v Bratislave.

DS SLS XII.

28. jún 2022

Dvanásť ročník slávnostného uvádzania osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS sa uskutočnil už tradične v Hoteli Sorea Regia v Bratislave. Podujatie zahájil prezident SLS, Dr. h.c. prof. MUDr. Ján Breza, MHA, MPH. Privítal prítomných a vzácných hostí, medzi ktorými boli prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA, predseda Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyňu, prof. MUDr. Juraj Šteňo, DrSc., dekan Lekárskej fakulty UK, MUDr. Jaroslav Šimo, viceprezident Slovenskej lekárskej komory, MUDr. Rudolf Zajac, bývalý minister zdravotníctva SR a Mgr. Art. Eva Blahová, vnučka MUDr. Pavla Blaha.

V prvej časti programu boli uvedené do života dve knižné publikácie. Prvá z nich s názvom „*Naši lekári a ich vzdelávacie aktivity*“ bola vydaná pri príležitosti 55. výročiu vzniku Spolku lekárov v Bardejove. Jej autorom je MUDr. Jozef Chovanec, bývalý dlhoročný predseda Spolku lekárov v Bardejove. Autorom druhej publikácie s názvom „*Kúpele – Slovensko, krajina živej vody*“ je doc. PhDr. Martin Kasarda, PhD., spisovateľ, publicista a pedagóg. Reprezentatívna publikácia s kvalitnou fotodokumentáciou je sprievodcom nielen kúpeľnými mestami na Slovensku ale aj turistickým sprievodcom zaujímavými miestami u nás.

V ďalšej časti programu boli odovzdané pocty SLS. *Medailu založenia Společnosti lékařsko-slowanskej* si prevzal prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., MBA a MUDr. Jozef Chovanec. Z rúk prezidenta SLS prevzala diplomy o uvedení prof. MUDr. Vavro Šrobára a MUDr. Pavla Blaha do Dvorany slávy SLS XI. Mgr. Art. Eva Blahová. Tieto neboli odovzdané v plánovanom termíne, nakoľko DS SLS XI. sa pre pandémiu COVID-19 uskutočnila o rok neskôr.

Do programu podujatia bola zaradená aj odborná prednáška prof. MUDr. Juraja Payera, PhD., MPH, FRCP, FEFIM s názvom: „*Osteoporóza... Per angusta ad augusta*“.

Jednotlivých laureátov predstavili a do Dvorany slávy SLS XII. uvádzali prof. J. Breza a prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD. Boli to: prof. MUDr. Augustín **Bárdoš**, CSc., prof. MUDr. Ivan **Hulín**, DrSc., prof. MUDr. Milan **Kokavec**, DrSc., MUDr. Radko Alexej **Menkyna**, prof. MUDr. Vladimír **Novotný**, CSc., prof. MUDr. Mikuláš **Ondrejička** doc. MUDr. Juraj **Payer**, CSc., prof. MUDr. RNDr. Rudolf **Pullmann**, CSc., prof. MUDr. Ivan **Stanek**, DrSc., akademik SAV a člen korešpondent ČSAV a prof. MUDr. Július **Vajó**, DrSc.

Laureáti a ich rodinní príslušníci sa poďakovali za udelenie prestížnej pocty SLS, akou je uvedenie do Dvorany slávy SLS. Z príhovorov citujeme slová MUDr. Júlii Brandeburovej, ktoré zanechal jej otec, prof. MUDr. Július Vajó, DrSc. ako odkaz všetkým lekárom: „*Klinická medicína sa robí pri posteli chorého... Klinický lekár analyzuje stav svojimi zmyslami a ďalší diagnosticko-terapeutický postup syntetizuje svojim rozumom, ktorý je naplnený odbornými vedomosťami a svojimi klinickými skúsenosťami*“.

Na podujatí vystúpil klavírny virtuóz Richard Rikkon. V jeho podaní odzneli skladby: N.Rota/R.Rikkon: Film music „*Krstný otec*“, A.L.Weber/R.Rikkon: Koncertná parafráza na tému „*Memory*“ z muzikálu Cats a E.Lecuona/A.Volodos: „*Malagueña*“.

Súčasťou podujatia bola výstava fotografií MUDr. Jána Hollého s názvom „*Na ceste z 20. do 21. storočia*“ a výstava fotografií obrazov z umeleckej tvorby PharmDr. Miroslava Vörösa s názvom „*Premeny*“.

Prof. MUDr. Augustín Bárdoš, CSc.

(*28. 8. 1921 – † 3. 3. 1992)

Profesor A. Bárdoš promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1946). V čase jeho štúdií bolo Slovensko a celá Európa pod tlakom fašizmu. Ako človek so silným zmyslom pre vlastenectvo a spravodlivosť prerušil štúdium medicíny (1944–1945) a odišiel do hôr a ako príslušník vysokoškolského strážneho oddielu a aktívne sa zúčastnil bojov v SNP. Po promócii pracoval ako asistent na patológii, následne prešiel na Ženskú kliniku LF UK v Bratislave na Zochovej ulici, ktorej ostal celú svoju úspešnú profesijnú kariéru. Postupne obhájil kandidátsku dizertačnú prácu (1962), habilitoval (1964) a bol menovaný za docenta pre vedný odbor gynekológia a pôrodníctvo. V roku 1964 sa stal aj prodekanom Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Obdobie „normalizácie“ (1970–1971) poznačilo jeho život na najbližších 20 rokov. Až po roku 1990 sa dožil rehabilitácie a bol menovaný za profesora, ale mnohé rany na duši už nebolo možné

vymazať. Na jeho pracovnom stole zostalo viacero rozpracovaných projektov, vrátane doktorskej dizertačnej práce.

Spektrum jeho vedeckých štúdií zameraných na etiopatogenézu ženských ochorení, možnosti ich prevencie, diagnostiku a liečbu bolo veľmi široké a veľmi pokrokové (tbc ženských pohlavných orgánov, patologické zmeny endometria a placenty, mechanizmy pôrodnej činnosti a patológia pôrodu). Jeho publikačná činnosť bola veľmi rozsiahla. Je autorom množstva populárno-vedeckých publikácií (napr. knihy „Žena = zdravie + krása“, „Venujem ženám“). Prof. A. Bárdoš bol múdry, vzdelaný a priateľský človek s obrovskou empatiou, ľudskosťou a pochopením, hlbokým vzťahom a úctou k rodine a priateľstvu.

Prof. MUDr. Ivan Hulín, DrSc.

(*23. 08. 1938)

Profesor I. Hulín promoval na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1961). Už ako študent pracoval ako pomocný asistent na Katedre experimentálnej patológie a farmakológie, kam po ukončení vysokoškolského štúdia aj nastúpil ako odborný asistent. Na tomto pracovisku, ktoré sa postupne zmenilo na Ústav patologickej fyziológie LF UK pracoval celý život. Profesor I. Hulín rád prednášal, organizoval vedecko-výskumnú činnosť, publikoval, pracoval ako člen skúšobných komisií, oponent vedeckých prác, recenzent publikácií a člen odborných komisií v rámci pregraduálnych a postgraduálnych študijných programov. Kandidatúru obhájil v roku 1967, docentom sa stal v roku 1972, doktorom lekárskych vied v roku 1984 a profesorom normálnej a patologickej fyziológie v roku 1985. Pracoval ako študijný prodekan LF UK (1980–1991), bol dlhoročným prezidentom Spoločnosti patologickej a klinickej fyziológie SLS. V rokoch 1990–2000 bol prednostom Ústavu patologickej fyziológie LF UK a vedúcim Oddelenia klinickej patofyziológie. Popri tom pracoval viac ako 4 desaťročia ako šéfredak-

tor Bratislavských lekárskeho listov, ktoré dokázal pozdvihnúť na medzinárodnú úroveň s IF 1,5 a viac. Je autorom a spoluautorom

viac ako 60 kníh nielen z patofyziológie, ale aj internej medicíny a kníh o vede. Vydal aj dialogické knihy o vede a o zložitých medicínskych i čisto ľudských problémoch. Najvýznamnejšie zrejme ostanú *Patofyziológia* a *Hulínova patofyziológia* (7 vydání, aj v angličtine). Vedný odbor presahujú diela, v ktorých bol iniciátorom, editorom a spoluautorom (*Princípy internej medicíny* a *Interná medicína*). Za prácu získal postupne najvyššie ocenenia LF UK, Univerzity Komenského, Slovenskej lekárskej spoločnosti, Literárneho fondu SR a mnohé iné (napr. Orin Panacea 2003, Krištáľové krídlo a ďalšie). Rád sa obklopoval ľuďmi, s ktorými mohol diskutovať, zamýšľal sa nad všetkým, obdivoval umenie pre iný pohľad na život, snažil sa pochopiť nielen podstatu vecí, ale aj spoločenského diania.

Prof. MUDr. Milan Kokavec, DrSc.

(*29. 4. 1927 – †6. 4. 2004)

Profesor M. Kokavec promoval na Lekárskej fakulte UK Bratislave (1951). Nastúpil na Ústav súdneho lekárstva, kde mu bol zverený úsek histopatológie. V roku 1958 získal špecializáciu z odboru patologická anatomia a nadstavbovú špecializáciu z odboru súdne lekárstvo. Vedeckú hodnosť kandidáta lekárskych vied získal v roku 1962, už o dva roky habilitoval a v roku 1973 sa stal profesorom v odbore patologická anatomia a súdne lekárstvo. V r. 1987 získal hodnosť doktora lekárskych vied. Na LF UK v Bratislave pracoval nepretržite od roku 1951 do roku 1993, v období rokov 1967–1991 ako vedúci katedry a Ústavu súdneho lekárstva LF UK. V rokoch 1965–1980 pôsobil súbežne aj na LF UK v Martine ako externý učiteľ a určitý čas aj externý vedúci Ústavu súdneho lekárstva. Svoju vedecko-výskumnú činnosť zamerl na problematiku náhlych úmrtí, najmä z príčin ochorenia srdca a ciev. Je autorom a spoluautorom niekoľkých monografií, vysokoškolských učebníc zo súdneho lekárstva ale aj z ďalších odborov (*chirurgia, preventívna medicína, náhle úmrtia, vademecum medicí a i.*). Absolvoval študijné pobyty v Bonne, Heidelbergu a Münsteri. V období rokov 1970–1980 bol prodekanom LF UK pre vedu a výskum. Bol členom Vedeckej rady Ministerstva zdravotníctva

SR, vedeckých rád LF UK a Fakulty vyšetrovania Vysokej školy Zboru národnej bezpečnosti. Zúčastňoval sa výučby na Právnickej fakulte UK a justičných orgánov. Dlhú dobu pôsobil ako krajský odborník Ministerstva zdravotníctva SR pre súdne lekárstvo, od roku 1967 bol znalcom Ministerstva spravodlivosti SR. Bol členom Medzinárodnej Akadémie súdneho a sociálneho lekárstva, čestným členom Maďarskej súdno-lekárskej spoločnosti, Československej súdno-lekárskej spoločnosti a dopisujúcim členom Poľskej spoločnosti súdneho lekárstva a kriminológie. Bol aktívnym členom SLS (1969), dlhoročný vedecký sekretár a neskôr predseda Spolku slovenských lekárov v Bratislave SLS (1986–1990) a predseda Slovenskej súdnolekárskej spoločnosti SLS. Profesor M. Kokavec dostal za výsledky svojej práce najvyššie ocenenia a vyznamenania LF UK, SLS a ďalšie rezortné a fakultné ceny a pocty. Bol čestným členom SLS (1983) a Slovenskej súdnolekárskej spoločnosti SLS (1983). Profesor M. Kokavec sa svojou celoživotnou odbornou, vedeckou a pedagogickou prácou trvale zapísal do his-

tórie LF UK aj SLS. Významnou mierou prispel k rozvoju medicíny a medicín-

skeho vzdelávania u nás. Jeho práca zostáva príkladom, jeho osobnosť vzorom.

MUDr. Radko Alexej Menkyna

(*15. 10. 1926 – †10. 6. 2012)

Doktor R.A. Menkyna promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1951). Akademik Dérer ho ako dekan LF UK po zmene režimu v roku 1948 podporil ako mimoriadne nadaného študenta a umožnil mu doštudovať. Postupne prešiel niekoľkými pracoviskami až sa dostal na Internú kliniku akad. L. Dére. V roku 1960 odišiel z LF UK pracovať do mestského zdravotníctva. Pôsobil v NsP na Bezručovej ulici ako zástupca primára, neskôr ako mestský odborník – internista. Bol priamym žiakom akad. L. Dére a spoluautorom jeho prác. Podieľal na zhotovení prvého elektroforetického prístroja a prístroja pre hemodialýzu. Neskôr bol primárom I. internej kliniky v NsP na Kramároch (1967–1990) a dva roky riaditeľom NsP na Kramároch. Riaditeľom ÚNZ Hlavného mesta SR Bratislavy bol v rokoch 1969–1988. Bol spoluzakladateľom Národného centra pre surveillance rezistencie na antibiotiká (1972), ktoré vzniklo ako druhé v Európe. Stál pri založení Národného centra pre pomalé vírusové nákazy (HIV-AIDS). Vedecky sa orientoval na problémy vnútorného le-

kárstva, osobitne na urgentné stavy, nefrológiu, homeostázu vnútorného prostredia, na zobrazovacie a bioptické metódy. Publikoval vyše 120 odborných prác v domácich i zahraničných periodikách. Bol spoluautorom viacerých učebníc pre stredné zdravotné školy. Bol výborným redaktorom, zostavovateľom a autorom mnohých originálnych diel (napr. *Vademecum medicí*). Pol storočia bol zástupcom vedúceho redaktora Lekárskeho obzoru. Inicioval a redigoval odborné časopisy pre sestry. Pôsobil ako autorská a produkčná hnacia sila vydavateľstva Herba. Aktívnym členom SLS bol od roku 1969. Bol zakladajúcim členom Československej internistickej spoločnosti ČLS JEP a jej slovenskej pobočky, neskôr aj ich dlhoročným vedeckým sekretárom. Pracoval v Komisii pre účelnú farmakoterapiu a v Komisii pre dovoz liekov. Bol členom kolégia postupne šiestich ministrov a povereníkov

zdravotníctva. Zaslúžil sa o vybudovanie mnohých komplexných a špecializovaných zdravotníckych zariadení nielen v Bratislave ale aj na Slovensku. Bol nositeľom mnohých cien SLS a ČLS JEP. Boli mu udelené: Zlatá medaila SLS „Propter Merita“ (1986), Čestné členstvo Slovenskej internistickej spoločnosti SLS (1986), Čestná medaila Predsedníctva ČLS JEP (1986), Čestné členstvo SLS (2001). Doktor R.A. Menkyna bol výraznou osobnosťou s prioritami v medicíne aj v organizácii práce. Sféra jeho profesionálnych záujmov sa týkala oblasti liečebnej, organizátorskej, riadiacej, vedecko-výskumnej,

publikačnej a prednáškovej (doma i v zahraničí), pedagogickej, autorskej i redakčnej. To všetko bolo u neho prepojené navzájom výraznými prvkami invencie, zmyslom pre spoluprácu a koordináciu. Bol čestný, skromný, mimoriadne pracovitý, všestranne orientovaný a vzdelaný, schopný komplexného pohľadu. Dával cenné rady a vtlačil pečať generáciám svojich žiakov aj súčasníkov. Jeho vďaka svojmu učiteľovi akad. L. Déerovi sa prejavila aj tým, že navrhol a presadil pomenovanie NsP na Kramároch – Nemocnica akademika Ladislava Déra.

Prof. MUDr. Vladimír Novotný, CSc.

(*23. 10. 1946 – † 17. 4. 2012)

Profesor V. Novotný promoval na Lekárskej UK v Bratislave (1970). Na Psychiatrickej klinike LF UK a FN pôsobil celý svoj pracovný život. Začínal ako sekundárny lekár (1970–1974), potom vedúci ambulancie (1974–1984) a neskôr ordinár pre alkohológiu (1985–1989). V období rokov 1990–2001 bol zástupcom prednostu kliniky pre liečebno-preventívnu činnosť, prednostom sa stal v roku 2001. Atestoval z odboru psychiatria (1974, 1979) a v roku 1984 z adiktológie. Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil v roku 1990. V roku 1997 sa habilitoval na docenta psychiatrie

a v roku 2004 sa stal profesorom psychiatrie. Prednášal, viedol praktické cvičenia, bol školiteľom pri príprave diplomových prác. Prednášal aj na Filozofickej fakulte UK, na Právnickej fakulte UK a na Akademii policajného zboru SR. Bol dlhoročným členom Akademického senátu LF UK a členom Vedeckej rady LF UK. Zaujímal sa o psychofarmakológiu, biologickú psychiatriu, psychopatológiu,

adiktológiu, súdnu psychiatriu a neskôr aj o psychiatrickú epidemiológiu. Ako zodpovedný riešiteľ realizoval viaceré výskumné úlohy a granty. Profesor V. Novotný bol autorom alebo spoluautorom viac ako 380 vedeckých a odborných prác publikovaných v domácich a zahraničných časopisoch, 8 monografií, početných kapitol vo vysokoškolských učebných textoch a učebniciach, recenzií v časopisoch a zborníkoch, ktoré získali viac ako 450 citácií. Za publikačnú činnosť získal rad ocenení, napr. Cenu časopisu Psychiatria pre prax (2003), ceny Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS – Matulayovu (2004) a Guensbergerovu cenu (2005), Cenu Literárneho fondu (2004) a ďalšie. Bol organizátorom a spoluorganizátorom československých odborných podujatí. Bol členom viacerých redakčných rád odborných časopisov a zahraničných

odborných spoločností a asociácií, napr. Českej psychiatrickej spoločnosti ČLS JEP, Českej neuropsychofarmakologickej spoločnosti, Českej spoločnosti pre biologickú psychiatriu, European College of Neuropsychopharm, International Brain Research Organisation, European Association for Psychiatry, Board Danube Psychiatric Association a ďalšie. Pracoval vo výbore Slovenskej psychiatrickej spoločnosti SLS (1994–2002) a bol predsedom jej Sekcie alkoholizmu drogových závislostí (1992–2002). Profesor V. Novotný bol výborný lekár, človek so zvláštnym kúzlom osobnosti, pre ktoré nebol vnímaný ako autorita, ale súčasne ako kolega a priateľ. Patril medzi popredných predstaviteľov slovenskej, českej a aj európskej psychiatrie. Osobnosťou, ktorá pre psychiatriu vykonala veľa záslužnej práce.

Prof. MUDr. Mikuláš Ondrejička

(*24. 11. 1910 – † 19. 11. 1995)

Profesor M. Ondrejička bol medzinárodne uznávaná osobnosť a odborná autorita československej a slovenskej medicíny. Promoval na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe (1939). Nastúpil ako sekundárny lekár Liečebného ústavu Robotníckej sociálnej poisťovne (1940–1945) pod vedením

akad. L. Déra. Po skončení II. svetovej vojny prešiel na Internú kliniku Lekárskej fakulty Slovenskej univerzity. Orientoval sa na

kardiológiu. Habilitoval (1950) a stal sa univerzitným profesorom pre odbor patológia a terapia vnútorných chorôb (1956). V rokoch 1956–1980 zastával rad významných pracovných pozícií a funkcií: prodekan LF UK, člen Vedeckej rady UK, predseda Internistickej sekcie Československej spoločnosti J.E. Purkyně, predseda Vedeckej rady MZ SR (1969–1970), hlavný internista Slovenska, člen kolégia SAV pre biologické a lekárske vedy a celoštátny koordinátor výskumu v oblasti srdcovo-cievnych chorôb, predseda Slovenskej kardiologickej spoločnosti SLS, člen International society of Internal medicine (od roku 1968), člen Rady vlády SSR pre boj proti rakovine a iné. V roku 1956 sa stal prednostom I. internej kliniky LF UK, ktorým bol až do roku 1982. Klinika sa stala vedúcim internistickým pracoviskom na Slovensku. Zriadil moderné biochemické a spirometrické laboratóriá, izotopové pracovisko, centrum pre hemodialýzu a v roku 1960 laboratórium pre výskum pohybu vody a elektrolytov. Výsledky z pracoviska získali medzinárodný ohlas. Výborná metodická laboratórna báza umožnila prepojenie kardiologie s endokrinológiou. Ako editor pripravil viac odborných monografií (napr. Interná propedeutika, Vnútorné lekár-

stvo). Publikoval mnoho štúdií doma i v zahraničí. V roku 1963 sa stal hlavným redaktorom Bratislavských lekárskeho listov. Profesor M. Ondrejčka profiloval časopis do klinicko-experimentálnej podoby so zahraničným ohlasom. Za svoje dielo bol ocenený viacerými prestížnymi poctami (Medaila J.E. Purkyňa ČLS JEP, Zlatá medaila Univerzity Komenského, Medaila 150. výročia založenia Spoločnosti lekársko-slovenskej, čestné členstvo Slovenskej kardiologickej spoločnosti SLS, Rad práce a iné). Akademik J. Charvát, zakladateľ českej endokrinológie sa v laudácii pri príležitosti 60. narodenín profesora Ondrejčka vyjadril, že je „kompletným internistom“ v klasickom slova zmysle, ktorí sú na celom svete čoraz vzácnejší. Oceňoval jeho rozvážne vystupovanie, múdrosť získanú rozsiahlymi vedomosťami a praktickými skúsenosťami, jeho pevný charakter. V závere laudácie uviedol „...som rád, že Vás môžem započítať medzi svojich priateľov a že Univerzita Komenského našla vo Vás tak vynikajúceho pokračovateľa a dovršiteľa Dérerovej práce...“. Pre Slovenskú lekársku spoločnosť bolo a je ctou, že profesor Ondrejčka patrila medzi jej dlhoročných, aktívnych členov a jej dôstojných reprezentantov.

Doc. MUDr. Juraj Payer, CSc.

(* 9. 8. 1930 – † 12. 6. 2011)

Docent J. Payer promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Svoju pedagogickú, odbornú a vedeckovýskumnú činnosť začal ako odborný asistent (1954–1959), potom ako sekundárny lekár Urologického oddelenia Ústavu tuberkulózy a respiračných chorôb v Podunajských Biskupiciach (do roku 1963). V roku 1963 sa vrátil na LF UK v Bratislave a ako vedecký pracovník pôsobil vo Výskumnom laboratóriu chirurgickej patofyziológie u prof. M. Kratochvíla. Súčasne pracoval ako ordinár – urológ na Klinike detskej chirurgie Detskej fakultnej nemocnice v Bratislave. V rokoch 1975–1990 bol zástupcom prednostu Urologického oddelenia ÚTRCH v Podunajských Biskupiciach. Docent J. Payer bol všeobecný urológ, osobitne sa venoval urológii detského veku. Dosiahol významné medzinárodné úspechy. Jeho publikačná a prednášková činnosť je bohatá zameraním i výsledkami. Pozornosť vzbudila štúdia intrahepatálneho cievneho riečiska, sledovanie hemodynamiky solitárnej obličky bezprostredne po kontralaterálnej nefrektomii. S kolektívom spolupracovníkov získal „Cenu Európskej urologickej spoločnosti“ (1976). V rokoch 1966–1967 pôsobil na Urologickej klinike v Innsbrucku a v roku 1986 založil a budoval Urologickú kliniku v Saná (Jemen). Získal vedeckú hodnosť kandidáta lekár-

ských vied (1966), ale za docenta bol menovaný až v roku 1990 na LF UK v Bratislave, následne bol menovaný za prednostu Oddelenia detskej urológie DFN v Bratislave. V tejto funkcii pôsobil do roku 2001, neskôr ako odborný konzultant (do roku 2003). Vybudoval pracovisko nového zamerania, zdôrazňoval multidisciplinárny prístup. Aktívne pracoval na projekte postnatálneho skríningu obštrukčných uropatií. Zaviedol endoskopickú liečbu vezikorenálného refluxu u detí. V tíme profesora J. Simana bol zodpovedný za urologickú časť rozdelenia siamských dvojčiat. Napriek tomu, že splňal odborné, pedagogické, vedecko-výskumné, organizačné aj morálne osobnostné predpoklady na inauguráciu za univerzitného profesora, nebol z politických dôvodov dlhé roky pripustený k habilitácii. Dočkal sa jej až po roku 1989. Patrí medzi významné osobnosti slovenskej urológie a má rozhodujúce zásluhy pri vzniku detskej urológie. V roku 2005 mu prezident SR udelil *Rad Ludovíta Štúra I. triedy*. Jeho vedomosti mali encyklopedický charakter. Hovoril dokonale nemecky, maďarsky, francúzsky, anglicky a vždy vedel použiť

svoje gymnaziálne vedomosti z latinčiny a gréčtiny. Zaujímali sa o históriu, najmä svojho rodného mesta, geografiu, umenie a šport. Docent J. Payer bol uznávaný urológ špecializovaný na urológiu detského veku. Do histórie SLS sa trvale zapísal ako jeden z jej dlhoročných, aktívnych členov a popredných predstaviteľov (vedecký sekretár Slovenskej urologickej spoločnosti SLS). Ako prejav uznania a vďaky

za zásluhy o rozvoj SLS mu boli udelené viaceré počty, napr. Zlatá medaila SLS „Propter Merita“ (1990), Čestné členstvo Slovenskej urologickej spoločnosti SLS (1995), Medaila 150. výročia založenia Spoločnosti lekársko-slovanskej (2000) a ďalšie. Odborný a morálny odkaz docenta J. Payera rezonuje u všetkých, ktorí ho poznali a ktorí s ním mohli spolupracovať.

Prof. MUDr. RNDr. Rudolf Pullmann, CSc.

(*24. 9. 1937)

Profesor R. Pullmann promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1960) a neskôr aj na Prírodovedeckej fakulte UK (1970). Nastúpil ako sekundárny lekár do OÚNZ v Žiline. Aktívnu pedagogickú činnosť začal ako odborný asistent I. internej kliniky LF UK v Martine (1964). Postupne získal atestácie I. stupňa a II. stupňa v internej medicíne (1965 a 1972). Absolvoval študijné pobyty v Prahe u akad. J. Charváta, prof. V. Schreiberu a prof. J. Stárka. Bol primárom Oddelenia klinickej biochémie v Martine. Založil laboratórium naliehavých vyšetrení. Na tomto pracovisku začalo fungovať laboratórium biochemickej genetiky Ústavu molekulárnej biológie SAV (1985). Obhájil vedecký titul PhD. (1977), súčasne obhájil titul RNDr. O päť rokov neskôr habilitoval v odbore interná medi-

cína, v roku 1988 si rozšíril špecializáciu o atestáciu II. stupňa v klinickej biochémii. Titul profesora internej medicíny získal v roku 1977. V období rokov 2002–2012 pôsobil ako prednosta Ústavu klinickej biochémie JLF UK v Martine. V rokoch 2014–2017 viedol Katedru laboratórnych vyšetrovacích metód Katolíckej univerzity v Ružomberku. Popri svojej práci sa venoval aj etickým aspektom práce lekára a skrínungu, molekulárno-genetickej diagnostiky a etike výskumu. Profesor R. Pullmann je autorom vyše 450 publikácií a 10 monografií s odpovedajúcim počtom citácií. Je členom viacerých významných

národných a medzinárodných inštitúcií, kde pôsobil v popredných funkciách. Bol členom Centrálny etickej komisie MZ SR a SLK, niekoľko rokov bol hlavným odborníkom Ministerstva zdravotníctva SR pre klinickú biochémiu. Je členom celého radu medzinárodných vedeckých organizácií (napr. American Association of Clinical Chemistry, German Lipid Liga, Deutsche Gesellschaft für Klinische Chemie und Laboratoriumsmedizin, National Committee for Clinical Chemistry and Laboratory Science a i.). Tiež členom vedeckých rád a redakčných rád odborných časopisov, odborných komisií, pracovných skupín a poradných orgánov rôznych inštitúcií. Participoval na realizácii medzinárodného projektu „The goals of medicine – The Hastings Centre USA“. Prínos profesora R. Pullmana bol ocenený mnohými prestížnymi cenami (Rad Ľudovíta Štúra II. triedy, Rád sv. Gregora Veľkého II. triedy, Strieborná medaila

J.E. Purkyně, Čestná cena akad. Niderlanda, Cena Literárneho fondu, Zlatá plaketa Grand Prix Incheba, Veľká cena Slovak Gold za najlepšiu publikáciu desaťročia, Cena primátora mesta Martin a ďalšie). Profesor R. Pullmann patrí medzi dlhoročných, aktívnych a zaslužilých členov SLS. Niekoľko funkčných období ju úspešne reprezentoval ako člen Predsedníctva (podpredseda, člen Dozornej rady SLS), člen výborov viacerých odborných spoločností (Slovenskej spoločnosti klinickej biochémie, Slovenskej endokrinologickej spoločnosti) a Spolku lekárov v Martine. Významnou mierou sa podieľal na jej budovaní a rozvoji, čím sa trvale zapísal do histórie SLS. Profesor R. Pullmann je uznávanou odbornou autoritou, osobnosťou výnimočných kvalít, tak odborných, ako i ľudských, s vysokým morálnym kreditom.

Prof. MUDr. Ivan Stanek, DrSc., akademik SAV a člen korešpondent ČSAV

(*5. 12. 1915 – † 6. 2. 1972)

Profesor I. Stanek promoval na Lekárskej fakulte v Bratislave (1940). Počas štúdia tam pôsobil ako demonštrátor, neskôr ako výpomocný asistent na Histologicko-embryologickom ústave. Profesor A.L. Ledényi-Ladziansky ho poveril vedením praktických cvičení a zastu-

povaním na prednáškach. V roku 1945 bol poverený dočasným vedúcim Histologicko-embryologického ústavu LF UK.

Habilitoval na docenta histológie a embryológie (1946) a bol vymenovaný za profesora (1953). Vedúcim Katedry histológie a embryológie LF UK sa stal v roku 1954. Aktívne sa podieľal na založení Slovenskej akadémie vied (SAV), ako člen komisie zriadenej Zborom povereníkov (1952). Akademikom SAV sa stal v roku 1954. Bol prvým predsedom sekcie biologických a lekárskeho vied a od roku 1957 jej podpredsedom. Pôsobil ako člen Vedeckého kolégia všeobecnej biológie SAV (1962) a obecnej biológie ČSAV. V roku 1962 bol vymenovaný za člena korešpondenta ČSAV a za člena Juhoslovanskej akadémie vied v Záhrebe v roku 1965. Založil Laboratórium experimentálnej cytológie, ktoré sa stalo oddelením Ústavu experimentálnej medicíny SAV (1958). Profesor I. Stanek sledoval malformácie, ktoré vznikajú počas ontogenetického vývoja, venoval sa aj morfológii retikuloendotelového systému makrofágov centrálného nervstva. Výsledky uverejňoval v domácich a zahraničných odborných časopisoch. Bol zanietým pedagógom a autorom vynikajúcich vysokoškolských učebníc (*Repetitórium embryológie človeka* (1944, 1945), *Mikroskop a základy mikroskopikkej techniky* (1944), *Všeobecná histológia* (1946), *Základy embryológie človeka na porovnávacom základe* (1948, 1949), *Úvod do histológie I. a II.* a ďalšie). Ako dekan a prodekan

LF UK sa venoval výstavbe nových teoretických ústavov. Vydal Generálny register Bratislavských lekárskeho listov. Prekladal nielen zahraničné práce zdravotníckeho charakteru, ale aj literárne diela. Bol členom redakčných rád viacerých zahraničných časopisov. Záslužná bola jeho rozsiahla redaktorská činnosť - bol odborný redaktor nakladateľstva Tatran, hlavný redaktor „*Zdravovedy*“, predseda redakčno-vydavateľskej rady biologickej sekcie SAV, člen redakčnej rady Vestníka SAV, predseda Edičnej rady SAV, Štátneho zdravotníckeho nakladateľstva, člen redakčnej rady Osvety, hlavný redaktor Biológie a Biologických prác v SAV. Profesorovi I. Stanekovi boli za dosiahnuté výsledky odbornej, vedeckej a pedagogickej práce udelené viaceré pocty a ceny (napr. vyznamenanie „*Za zásluhy o výstavbu*“, Strieborná a Zlatá medaila UK, Čestné uznanie SAV, uznanie Ministerstva školstva a rektorátu Univerzity Komenského za výstavbu Teoretických ústavov LF UK a ďalšie). Profesor I. Stanek bol významným predstaviteľom slovenskej a československej medicíny, ktorému vďačíme za rozvoj viacerých lekárskeho disciplín, no najmä histológie a embryológie. Bol mimoriadne nadaným a kultivovaným človekom, obdarený vedomosťami a zručnosťami v rôznych oblastiach, ktoré majú trvalú hodnotu a záslužia si náš obdiv, úctu a vďaku.

Prof. MUDr. Július Vajó, DrSc.

(*9. 7. 1938 – † 7. 8. 2020)

Profesor J. Vajó promoval na Fakulte všeobecného lekárstva Karlovej univerzity v Prahe (1962). Prvé chirurgické skúsenosti získal na Chirurgickom oddelení v Michalovciach. V roku 1963 začal pracovať na Chirurgickej klinike Lekárskej fakulty UPJŠ a FN v Košiciach. Docentom chirurgie sa stal v roku 1987. V tom istom roku bol menovaný za prednostu Kliniky detskej chirurgie Lekárskej fakulty UPJŠ a FN v Košiciach, neskôr premenovaná na II. chirurgickú kliniku (1990–2005). V roku 1996 inauguroval a stal sa profesorom pre odbor chirurgia. Chirurgické špecializácie I. a II. stupňa získal v roku 1965 a 1970, ktoré v roku 1985 doplnil špecializáciou z hrudníkovej chirurgie. V roku 1993 obhájil na I. lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe doktorskú dizertačnú prácu. Významne sa podieľal na vytváraní cievných prístupov pre hemodialýzu. Vo vedecko-výskumnej práci sa venoval problematike náhlych príhod brušných, cievnnej chirurgii, detskej chirurgii, parenterálnej výžive, hrudníkovej chirurgii, problematike benígnych a malígnych ochorení pažeráka a aktuálnym otázkam endokrinochirurgie, kolorektálnej chirurgie a onkochirurgie. V rokoch 1996–2005 bol hlavným odborníkom Ministerstva zdravotníctva SR pre chirurgiu a podieľal sa na riešení metodických a koncepčných otázok činnosti a rozvoja chirurgie v SR. Venoval sa aj pedagogickej práci, doškoľovaniu všeobecných lekárov a chirurgov. Je autorom a spoluautorom mnohých knižných aj časopiseckých publikácií. Získal Prémium Literárneho fondu (1996) a Kostlivého cenu. Ako koeditor a spoluautor sa podieľal na príprave a tvorbe výnimočného diela „*Princípov chirurgie I.–V.*“ Bol predsedom Spoločnej odborovej komisie pre obhajoby dizertačných prác doktorandského štúdia PhD. v odbore chirurgia, členom Vedeckej rady LF UPJŠ, Vedeckej rady UPJŠ, v rokoch 1997–2003 prorektorom pre vedu výskum na UPJŠ v Košiciach a členom redakčných rád odbornej tlače. Má viac ako 160 pôvodných vedeckých prác, predniesol 450 prednášok. Profesor J. Vajó získal početné ocenenia: Zlatú medailu SLS „Propter Merita“, Čestnú plaketu T.R. Niederlanda, Medailu prof. Karla Maydla, Zlatú medailu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, Pamätnú medailu 90. výročia vzniku Spolku slovenských leká-

tva SR pre chirurgiu a podieľal sa na riešení metodických a koncepčných otázok činnosti a rozvoja chirurgie v SR. Venoval sa aj pedagogickej práci, doškoľovaniu všeobecných lekárov a chirurgov. Je autorom a spoluautorom mnohých knižných aj časopiseckých publikácií. Získal Prémium Literárneho fondu (1996) a Kostlivého cenu. Ako koeditor a spoluautor sa podieľal na príprave a tvorbe výnimočného diela „*Princípov chirurgie I.–V.*“ Bol predsedom Spoločnej odborovej komisie pre obhajoby dizertačných prác doktorandského štúdia PhD. v odbore chirurgia, členom Vedeckej rady LF UPJŠ, Vedeckej rady UPJŠ, v rokoch 1997–2003 prorektorom pre vedu výskum na UPJŠ v Košiciach a členom redakčných rád odbornej tlače. Má viac ako 160 pôvodných vedeckých prác, predniesol 450 prednášok. Profesor J. Vajó získal početné ocenenia: Zlatú medailu SLS „Propter Merita“, Čestnú plaketu T.R. Niederlanda, Medailu prof. Karla Maydla, Zlatú medailu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika, Pamätnú medailu 90. výročia vzniku Spolku slovenských leká-

rov v Bratislave, Pamätnú medailu 90. výročia vzniku Lekárskej fakulty UK, Medailu prof. S. Kostlivého, prof. K. Čárského a prof. S. Čárského a ďalšie. Bolo mu udelené Čestné členstvo Českej chirurgickej spoločnosti ČLS J.E.P., Čestné členstvo Slovenskej chirurgickej spoločnosti SLS a iné. Profesor J. Vajó bol dlhoročným aktívnym členom SLS.

Od roku 1998 bol opakovane členom Prezídia SLS. S uznaním a vďakou hodnotíme jeho záslužnú prácu. Bol vzorom pre nás a ďalšie generácie lekárov, nielen ako zaniatený chirurg, precízny v plnení pracovných povinností, obetavý k pacientom, ale i láskavý a múdry človek, spoľahlivý priateľ.

DS SLS XIII.

27. jún 2023

Trináste slávnostné uvádzanie osobností slovenskej medicíny sa opäť uskutočnilo v Hoteli Sorea Regia V Bratislave. Podujatie zahájil a hostí privítal prezident SLS Dr. h.c. mult. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH. Menovite privítal vzácných hostí z Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně – predsedu, prof. MUDr. Štěpána Svačinu, DrSc., MBA, členku Predsedníctva ČLS JEP MUDr. Alenu Šteflovú, PhD, MPH, riaditeľku Sekretariátu ČLS JEP Moniku Šenderovú a hostí zo Špecializovanej nemocnice sv. Svorada, Zobor, n.o. v Nitre, riaditeľa MUDr. Plamena Kabaivanova, a jeho námestníka pre lekársku zdravotnú starostlivosť, MUDr. Daniela Magulu, CSc. V Čestnom predsedníctve boli členovia Prezídia SLS: Dr. h.c. Prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, prof. MUDr. Jozef Glasa, CSc., PhD., III. viceprezident SLS a prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc., vedecký sekretár SLS a za delegáciu Predsedníctva ČLS JEP: prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc. Podujatie moderovali: prezident SLS a vedecký sekretár SLS.

Na podujatí boli odovzdané ocenenia SLS: *Čestná cena Teofila Rudolfa Niederlanda* prof. MUDr. Jozefovi Holomáňovi, CSc. pri príležitosti jeho životného jubilea, *Čestné členstvo SLS*

prof. MUDr. Júliusovi Mazuchovi, DrSc. za jeho zásluhy o budovanie a rozvoj SLS. Ďalej Medaily SLS „*Propter Merita*“ pri príležitosti životných jubileí - *Zlatá medaila SLS* prof. MUDr. Pavlovi Jarčuškovi, PhD. a MUDr. Petrovi Slovíkovi a Bronzová medaila SLS MUDr. Petrovi Makarovi, MPH. *Medaila založenia Spoločnosti lekárske-slowanskej* bola udelená Špecializovanej nemocnici sv. Svorada, Zobor, n.o. Nitra, pri príležitosti 75. výročia jej činnosti.

Do programu podujatia boli zaradené prezentácie syna a vnučky doc. MUDr. Karola Holomáňa, CSc., jedného z laureátov uvedených do DS SLS XIII.: *Spomienka a odkazy prof. T.R. Niederlanda, DrSc.* (prof. MUDr. Jozef Holomáň, CSc.) a *doc. MUDr. Karol Holomáň, CSc. – odkaz pre ďalšie generácie* (prof. MUDr. Ingrid Brucknerová, PhD.).

Do DS SLS XIII. boli uvedení: prof. MUDr. Pavol **Pafko**, DrSc., MUDr. Milan **Onderčanin**, PhD., pdoc. MUDr. Karol **Holomáň**, CSc., prof. MUDr. Emil **Matejíček**, DrSc., prof. MUDr. Alexander **Rehák**, DrSc., prof. MUDr. František **Švec**, DrSc., prof. MUDr. Juraj **Švec**, DrSc., prof. MUDr. Viliam **Thurzo**, DrSc., ak.

SAV a ČSAV a prof. MUDr. Štefan **Velgos**, DrSc.

V podaní klavírneho virtuóza Richarda Rikkona odznali skladby: A. Vi- valdi/R.Rikkon: „*Winter*“, Queen/R. Rikkon: „*Bohemian Rhapsody*“, A.L. Weber/R.Rikkon: Koncertná parafráza na tému „*Memory*“ z muzikálu Cats a A.Chacaturian/R.Rikkon: „*Šablový tanec*“.

Súčasťou slávnostného uvádzania osobností medicíny do Dvoraný slávy

SLS XIII. bola sprievodná výstava fotografií z umeleckej tvorby lekárov, ktorej sa venujú v rámci svojej záujmovej činnosti. Prezentované boli fotografie motýľov MUDr. Viliama Revického s názvom „*Lietajúce šperky*“, fotografie z maliarskej tvorby MUDr. Štefana Bodnára, MPH s názvom „*Impresie*“ a MUDr. Mareka Kajana s názvom „*Eudské telo ako umenie*“.

Prof. MUDr. Pavol Pafko, DrSc.

(* 3. 6. 1940)

Profesor P. Pafko promoval na Fakulte všeobecného lekárstva Karlovej Univerzity v Prahe (1963). Nastúpil ako asistent na Anatomickom ústave Lekárskej fakulty Karlovej univerzity (LF KU), pokračoval ako lekár v nemocnici v Prahe Na Františku. Od roku 1966 začal pracovať na III. chirurgickej klinike I. LF KU, kde pôsobil väčšinu svojho profesijného života. Postupne prešiel všetkými pracovnými zaradeniami od sekundárneho lekára, asistenta, docenta až profesora. Po stáži v Nordhorne (1968–1970) nastúpil na traumatologické oddelenie, kde u prof. Jana Knoblocha zložil II. atestáciu z chirurgie (1972). Po roku bol vymenovaný za vedúceho lekára na traumatológii. Venoval sa hrudnej chirurgii, najmä náročným operáciám pažeráka a pľúc. V roku 1981 získal titul kandidáta vied, o päť rokov sa stal docentom. Habilitoval s prácou na tému „*Vstrebávanie alkoholu a acylpyrinu po resekcii žalúdka*“. V roku 1989 získal titul doktora vied a následne bol menovaný za profesora chirurgie Univerzity Karlovej. Prednostom sa stal v roku 1992 a kliniku viedol 18 rokov. V roku 1994 začali s kolektívom III. chirurgickej kliniky I. LF KU pripravovať transplantáciu pľúc, ktorá sa uskutočnila v roku 1997. Súčasťou prípravy boli aj jeho zahraničné študijné pobyty v Londýne a vo Viedenskej všeobecnej nemocnici pod vedením

univ. prof. Waltera Klepetka. Získané poznatky uplatnil aj pri náročnej operácii tumoru pľúc Václava Havla, prezidenta Českej republiky (1996). Transplantácie pod jeho vedením pokračovali až do 100. operácie. Pracovisko bolo ako jediné v ČR zaradené do najvyššej kategórie pre vzdelávanie v tejto odbornej špecializácii. Profesor P. Pafko je žiakom prof. MUDr. Františka Řeháka, DrSc., jedného z najväčších československých odborníkov hrudnej chirurgie. Sám dokázal svojim nadaním, pracovitosťou, zručnosťou, vedomosťami a zásluhami dosiahnuť, aby bol tento odbor v Českej republike a bývalom Československu na európskej a svetovej úrovni. Je uznávaná osobnosť rešpektovaná odbornou i laickou verejnosťou. Desiatky rokov patrí k reprezentácii ČLS JEP v rôznych funkciách. Niekoľko funkčných období bol vo vedení Českej chirurgickej spoločnosti ČLS JEP (predseda, podpredseda, člen výboru). Česká lekárska komora ho za zásluhy v oblasti medicíny vyhlásila v roku 2015 za „*Rytiera českého lékařského stavu*“. Patrí medzi obľúbených prednášateľov na odborných vedeckých podujatiach na Slovensku, významnou

mierou sa zaslúžil o rozvoj a prehlbovanie spolupráce medzi Českou chirurgickou spoločnosťou JEP a Slovenskou chirurgickou spoločnosťou SLS. Získal mnoho pôct a cien (Medaila prezidenta ČR, Čestné členstvo Českej chirurgickej spoločnosti JEP, Čestné členstvo Slovenskej chirurgickej spoločnosti SLS, Tošovského medaila za prínos v odbore traumatológia, Maydlova medaila, za majstrovstvo v odbore chirurgia, Cena J.E. Purkyně, Zlatá medaila SLS „Propter Merita“, Medaila

založenia Společnosti lékařsko-slovenské, Medaila prof. Kostlivého a prof. Čárských – otca a syna a ďalšie). Profesor P. Paľko je autorom viacerých knižných publikácií (napr. Náhle príhody brušné, Causae mortis v chirurgii). Spolu s prof. R. Lischkem vydal monografiu „*Pľúcna chirurgia*“. Svojimi pevnými morálnymi zásadami, postojmi a skromnosťou sa zaradil medzi osobnosti a uznávané autority lekárskeho stavu.

MUDr. Milan Onderčanin, PhD.

(* 18. 7. 1943)

Doktor M. Onderčanin promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1966). Začal pracovať v nemocnici v Šali, postupne získal špecializáciu v odbore chirurgia (1971) a v odbore anestéziológia a resuscitácia (1975). Stal sa zástupcom primára oddelenia anestéziológie a resuscitácie v NsP Šaľa. V roku 1981 prešiel do novej nemocnice v Galante. Ako primár oddelenia anestéziológie a resuscitácie mal zásadný podiel na vybudovaní tohto pracoviska. Na výborne vybavenom pracovisku vchoval početnú generáciu anestéziológov. V období rokov 2000–2004 bol riaditeľom nemocnice. Pracoval aj ako odborný asistent KAIM Lekárskej fakulty Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU)

v Bratislave. Získal špecializáciu zo sociálneho lekárstva a ukončil doktorandské štúdium (2003). Bol okresným aj krajským odborníkom, členom poradného zboru hlavného odborníka pre AR pri Ministerstve zdravotníctva SR, aj členom pre prípravu Národného programu vzdelávania v odbore. V Galante bol prezidentom Regionálnej Slovenskej lekárskej komory (1992–1996). Na rozvoji odboru anestéziológie a resuscitácie sa podieľal aj ako podpredseda výboru Slovenskej spoločnosti anestéziológie a intenzívnej

medicíny (SSAIM) SLS a neskôr jej prezident (2003–2014). Organizoval mnohých odborných podujatí na regionálnej a medzinárodnej úrovni. Po rozdelení Československa významne prispel k samostatnému vstupu SSAIM do európskych aj svetových organizácií anestéziológie (World Federation of Societies of Anesthesiologists WFSA Haag, 1992) a intenzívnej medicíny (World Federation of Intensive and Critical Care Medicine WFICCM Madrid, 1993). Stal sa členom Council of ESA (European Society of Anaesthesiology). Za najlepšiu prednášku odbornej spoločnosti predchádzajúceho roka dostal Cenu SSAIM SLS, za výsledky jeho práce Striebornú

Zlatú medailu SLS „*Propter Merita*“. Povolanie lekára bolo pre neho celoživotnou túžbou a poslaním. Hovorí sa, že keď niekomu zachrániš život, tento život patrí aj tebe. Pri dlhoročnom pôsobení MUDr. M. Onderčanina ako anestéziológa by mu patrili stovky zachránených životov. Je potrebné, aby osobnosti ako MUDr. Onderčanin ostali trvale v historickej pamäti slovenského zdravotníctva. Za jeho pôsobenia vo funkcii prezidenta SSAIM odbor anestéziológie dosiahol vysoké odborné a spoločenské uznanie. Jeho životným krédom je „*že čím je človek vyššie na spoločenskom rebríčku, tým by mal byť ľudskejší a skromnejší*“.

Doc. MUDr. Karol Holomáň, CSc.

(* 16. 9. 1908 –† 24. 4. 1993)

Docent K. Holomáň promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1935). Po vojenskej službe nastúpil na Internú kliniku v Bratislave (1938). V roku 1945, ako prvý asistent kliniky, habilitoval a ako docent vnútorného lekárstva prevzal po akad. L. Déřerovi primariát Interného oddelenia nemocnice na Bezručovej ulici v Bratislave. Na novom pracovisku venoval veľkú pozornosť výchove mladých lekárov do života. Docent K. Holomáň bol mnoho rokov predsedom Spolku slovenských lekárov v Bratislave a členom

výboru odborných spoločností SLS – Slovenskej internistickej spoločnosti, Slovenskej gastroenterologickej spoločnosti a Slovenskej hepatologickej spoločnosti. Od roku 1965 bol hlavným internistom Povereníctva zdravotníctva, neskôr Ministerstva zdravotníctva SR. V roku 1969 ako Spiritus rector inicioval vznik Bardejovských

gastroenterologických dní, ktorých tradícia a odkaz úspešne pretrvávajú dodnes. Po odbornej stránke bol docent K. Holomán príkladom klasického komplexného internistu. Venoval sa internej medicíne v celej šírke – štúdiu, výučbe i klinickej praxi. Jeho práce boli prevažne zamerané na gastroenterológiu, hepatológiu a choroby z povolania – azbestózu a pneumokoniózu. S osobnosťou docenta K. Holomána je spojený vznik samostatného špecializačného odboru pre „obvodných“ lekárov všeobecného lekárstva. Po zriadení Katedry všeobecného lekárstva na ILF (1972) sa stal vedúcim tejto výučbovej bázy. Ako skúsený lekár bol toho názoru, že všeobecný lekár prvého kontaktu, musí byť v prvom rade dobrý a pohotový diagnostik, musí vedieť, čo môže liečiť sám a čo iní odborníci. V duchu tomto školil

mladých lekárov, vychovával ich a skúšal na atestáciách. Popri rozsiahlych profesijných aktivitách a vyťažení sa s veľkým citom a zodpovednosťou venoval rodine. Vychoval troch synov, ktorí sa stali tiež lekármi a úspešne sa presadili v odborných medicínskych špecializáciách, v ktorých pôsobili. Marián ako kardiochirurg, Karol-Igor ako gynekológ a Jozef, ako internista – hepatológ a klinický farmakológ. Jeho vnučka – prof. MUDr. Ingrid Brucknerová, PhD. je prednostkou Neonatologickej kliniky intenzívnej medicíny LF UK a NÚDCH v Bratislave. Docent K. Holomán okrem rodiny a svojej profesie miloval pokoj a rovnováhu, ktorú nachádzal v prírode. Priateľom a žiakom chýba jeho prísny, ale srdečný a spravodlivý pohľad a úsmev.

MUDr. Michal Králik, CSc.

(* 15. 8. 1930 – † 25. 1. 2011)

Doktor M. Králik promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave. Nastúpil na Detskú kliniku Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, kde sa venoval detskej neurológii. Klinické skúsenosti získaval na študijných pobytoch v Prahe, ale aj na špičkových pracoviskách v zahraničí. Po obhájení kandidátskej práce nastúpil na miesto primára Detského neurologického oddelenia Fakultnej nemocnice

v Košiciach, kde pracoval až do odchodu do dôchodku (1982–1991). Popri tom zastával aj funkciu riaditeľa Krajskej detskej nemocnice. Zameriaval sa najmä na elektroencefalografiu a epileptológiu detí. Jeho

odborné prednášky boli vždy obohatením kongresov, nezabúdaj na publikačnú činnosť. Za priekopnícku činnosť získal titul *Zaslúžilý lekár* a v roku 2000 *Cenu ministra zdravotníctva SR*. Okrem mnohých ocenení je držiteľom pamätných medailí Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, Fakultnej nemocnice v Starej Zagore, Medaily 150. výročia založenia Spoločnosti lekársko-slowanskej v Pešti. Vydal dve monografie - *Netraumatický edém mozgu* a *Edém mozgu v detskom veku*. Podieľal sa na prvom vydaní *„Repetitoria pediatria“*. Aktívne pracoval vo viacerých výboroch odborných spoločností SLS. V rokoch 1990–1996 bol

predsedom Sekcie detských neurológov Slovenskej neurologickej spoločnosti SLS. Za zásluhy o budovanie a rozvoj SLS mu bola udelená Zlatá medaila SLS „*Propter Merita*“. Česká lekárska spoločnosť J.E. Purkyně mu udelila Čestné členstvo ČLS JEP, v roku 2000 mu bola udelená Cena mesta Košice. Za hlavného odborníka Ministerstva zdravotníctva SR pre detskú neurológiu bol vymenovaný v roku 1996. Doktor M. Králik sa významnou mierou zaslúžil o rozvoj detskej neurológie, najmä vo Východoslovenskom regióne. Jeho život a práca boli príkladné, jeho myšlienky a odkazy majú trvalú hodnotu.

Dr.h.c. prof. MUDr. Emil Matejiček, DrSc.

(* 5. 1. 1920 – † 30. 3. 2013)

Profesor E. Matejiček študoval medicínu na Lekárskej fakulte UK v Bratislave a na Lekárskej fakulte Karlovej Univerzity v Prahe, kde promoval (1964). Nastúpil na Chirurgické oddelenie Štátnej nemocnice v Košiciach ako sekundárny lekár. Po zriadení Chirurgickej kliniky Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ) sa stal odborným asistentom. Zapojoil sa do vedecko-výskumnej činnosti kliniky, zaslúžil sa o založenie oddelenia experimentálnej chirurgie so zameraním na kardiovaskulárnu chirurgiu a transplantológiu. Po obhajobe experimentálnej

dizertačnej práce na pôde ČSAV v Prahe (1960) získal ako prvý lekár na Slovensku titul, DrSc. V roku 1956 sa stal docentom a v roku 1963 bol menovaný za profesora chirurgie. Pri príležitosti 400. výročia narodenia Jana Jessenia (1967) založil v Košiciach tradíciu organizovania vedeckého podujatia s názvom „*Dies Jessenii*“. Od roku 1960 pôsobil ako krajský odborník pre

chirurgiu. V rokoch 1960–1961 bol prodekanom Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach a v rokoch 1964–1969 bol rektorom UPJŠ v Košiciach. Ako minister zdravotníctva SSR mal zásluhy na skvalitňovaní nemocničnej, ambulantnej a kúpeľnej starostlivosti na Slovensku (1972–1986). Zaslúžil sa o dokončenie výstavby FNŠP a novej Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach. Prednostom chirurgickej kliniky bol od roku 1965 až do odchodu do dôchodku (1990). Spolupracovníkov viedol k dôslednej starostlivosti o pacientov a k odbornému rastu. Vychoval 9 kandidátov vied, 3 doktorov vied, 7 docentov a 4 profesorov. V roku 1988 uskutočnil prvú transplantáciu obličiek v Košiciach. Za výsledky vedeckej práce dostal mnohé ocenenia (vedeckú hodnosť Dr. h.c. Krakowskej Jagelonskej univerzity, Čest-

né členstvo Československej chirurgickej spoločnosti, ČLS J.E. Purkyně a Čestné členstvo SLS). Bol menovaný za čestného člena viacerých zahraničných chirurgických spoločností. Za zásluhy o rozvoj medicíny a chirurgie mu bolo udelené štátne vyznamenanie *Pribinov kríž II. triedy*. Profesor E. Matejiček pracoval s vytrvalosťou a nadšením, či už ako chirurg, vysokoškolský učiteľ, rektor alebo minister zdravotníctva SR. S nadšením sa púšťal do odbornej, vedeckej, pedagogickej a verejno-zdravotníckej činnosti. Jeho žiaci i celá odborná chirurgická verejnosť obdivovali jeho neuveriteľnú húževnatosť, cieľavedomosť, lásku k chirurgii a medicíne, jeho zmysel pre disciplínu, poriadok a pracovitosť, ktoré ho sprevádzali po celý život.

Prof. MUDr. Alexander Reháč, DrSc.

(* 1. 12. 1918 – † 17. 9. 2018)

Profesor A. Reháč promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1942). Počas 2. svetovej vojny na východnom fronte prešiel na ruskú stranu a vstúpil do Česko-Slovenskej armády. Ako šéflekár II. paradesantnej brigády sa zúčastňoval bojových akcií a podieľal na zabezpečovaní zdravotníckej služby v bojoch o Duklu. Boli mu udelené vysoké vojenské vyznamenania (napr. Vyznamenanie M.

R. Štefánika 4. triedy; 1992). V roku 1946 začal pracovať ako asistent na Kožnej klinike LF UK v Bratislave. Spolu s profesorom L. Chmelom sa podieľal na knihe *„Pohlavný život a pohlavné choroby“* (1951),

bol spoluautorom učebnice *„Laboratorne vyšetrovacie metódy v dermatológii a venerológii“* (1954). SAV vydala jeho *„Diagnostický atlas kožných chorôb“* (1955). Podieľal sa na založení klinického fotolaboratória a histologického laboratória. Výsledky histologických štúdií diferenciácie rohovania, vlasových štruktúr a diferenciácie keratínových štruktúr v bazalióme boli uverejnené v mnohých vedeckých publikáciách. Bohatá publikačná aktivita boli základom jeho habilitácie aj inaugurácie (1962) a získania vedeckej hodnosti, DrSc. Zaslúžil sa o vytvorenie Kožného oddelenia Detskej fakultnej nemocnice (1960), ktoré sa zmenilo na Detskú dermatovenerologickú kliniku (1965), bol jej prvým prednostom. Klinika sa stala výučbovou základňou pre študentov pediatrického smeru. Zameriaval sa na alergológiu v pediatrickej dermatológii. S docentom J. Drgoncom napísali skriptá *„Vybrané kapitoly z pediatrickej dermatovenerológie“* (1965, 1968 a 1972) a *„Dermatovenerológia pre pediatrov“* (1978). Z túžby po nových vedomostiach prijal výzvu na odbornú pomoc medicíne v Iraku. Zmodernizoval tam výučbu dermatovenerológie na Univerzite v Mosule (1967–1970) a zostavil *„Manual of Dermatology and Venerology“* (1971). Napísal modernú

učebnicu *„Dermatovenerológia“* (1975). Vedomosti a praktické skúsenosti využil aj pri dlhodobom pobyte v Kuvajte (1977–1985), kde pôsobil ako profesor konzultant a prednášal na novovzniknutej lekárskej fakulte. V závere pobytu bol poradcom ministra zdravotníctva Kuvajtu. Profesor A. Reháč publikoval viac ako 75 vedeckých článkov v domácich a zahraničných odborných časopisoch. Je autorom alebo spoluautorom 9 odborných knižných publikácií, odprednášal stovky vedeckých prednášok. Zaslúžil sa o vznik slovenskej vetvy Československej dermatovenerologickej spoločnosti, neskôr samostatnej Slovenskej dermatovenerologickej spoločnosti SLS (1969). Spoločnosť *Prometheus* (2008) mu udelila čestný titul *„Veľvyslanec humanizmu“*. Za zásluhy o rozvoj československej dermatovenerológie dostal ocenenia SLS a Slovenskej dermatovenerologickej spoločnosti SLS (2014). Patrí medzi uznávané osobnosti a odborné authority slovenskej dermatológie a medicíny. Bol výnimočný nielen vedomosťami, cieľavedomosťou, nadčasovým rozhľadom, pracovitosťou, húževnatosťou, ale aj pokorou a spravodlivosťou k spolupracovníkom. Robil to, o čom bol presvedčený, že je správne a čestné. Patrí mu za to náš obdiv, úcta a vďaka.

Prof. MUDr. František Švec, DrSc.

(* 29. 8. 1906 – † 16. 3. 1973)

Profesor F. Švec promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1930). Počas štúdia bol pomocným asistentom na Ústave fyziológie, kde sa po promócii stal riadnym asistentom (1931–1933). Od roku 1933 pôsobil na Ústave pre farmakológiu a farmakognóziu LF SU. V habilitačnej prednáške (1937) sa venoval *farmakodynamike zdravého a chorého srdca*. Stal sa prvým slovenským docentom pre odbor farmakológia a farmakognózia. Ako externý asistent na Propedeutickej klinike LF UK (neskôr I. internej klinike) získal odbornosť lekára pre vnútorné choroby (1936). V roku 1939 sa stal profesorom farmakológie a farmakognózie. Stal sa prednostom Ústavu pre farmakológiu a farmakognóziu (1939–1949). Pod jeho vedením ústav zabezpečoval aj štúdium lekárnictva (od r. 1940). Bol vedúcou osobnosťou začiatkov vysokoškolského štúdia lekárnikov na Slovensku. Na Ústave vytvoril základ pre vznik neskoršej samostatnej Farmaceutickej fakulty UK. V rokoch 1947–1948 bol dekanom LF UK v Bratislave, ale po politickom prevrate vo februári 1948 bol z tejto funkcie odvolaný a následne prepustený zo školských služieb. Prácu mu ponúkol riaditeľ Ústavu pre výskum a liečenie nádorov profesor V. Thurzo. Od roku 1949 profesor F. Švec pracoval na tomto ústave ako vedecký

pracovník. Bol vedúcim Oddelenia experimentálnej patológie. Skúmaním problémov interakcie nádorových vírusov s bunkou

a vírusového pôvodu rakoviny vzbudil pozornosť v zahraničí. Vo výskume nádorových ochorení sa zamerával na farmakodynamiku acetylcholínu v nádorovom tkanive. Výsledky jeho práce majú svetový význam. Absolvovoval viacero zahraničných študijných pobytov (Švajčiarsko, Veľká Británia, Rakúsko). Je autorom početných monografických prác, vyše 200 štúdií a odborných článkov. Doktorskú dizertačnú prácu obhájil v Prahe (1962). Na Farmaceutickej fakulte UK v Bratislave pôsobil ako profesor na Katedre farmakodynamiky a toxikológie (do roku 1972). V roku 1972 sa stal predsedom Komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác z odboru farmakológie, bol koordinátorom Štátneho plánu základného výskumu a bol menovaný za člena Komisie expertov členských štátov RVHP pre problematiku chemoterapie nádorov. Pracoval aj v Poradnom zbore Švédskej akadémie vied pre udeľovanie Nobelovej ceny v medicíne (1956–1958). Bol

predsedom Zdravotníckej komisie pri Ústrednom výbore Československej telesnej výchovy – ČSTV (1958), členom organizačného výboru Slovenského ústredného výboru ČSTV pre prípravu a organizáciu Majstrovstiev Európy v krasokorčuľovaní v Bratislave (1958) a členom Československej mierovej rady. Okrem rozsiahlych profesijných aktivitách sa aktívne venoval aj športu (gymnastika, hokej) a rád hral šach. Jeho najväčšou oporou mu bola jeho rodina,

spoľahlivé a pokojné rodinné zázemie. Jeho dvaja synovia, Juraj a Pavol pokračovali v rodinnej tradícii a stali sa profesormi a doktormi vied v medicínskych odboroch onkológia a farmakológia. Tretí syn Otto študoval na SVŠT v Bratislave a stal sa stavebným inžinierom. V roku 1992 obec Bytča umiestnila na jeho rodnom dome Pamätnú tabuľu. Ako prejav vďaky a úcty k slávnemu rodákovi pomenovali jednu z ulíc v Bytči po ňom.

Prof. MUDr. Juraj Švec, DrSc.

(* 16. 1. 1938 – † 17. 2. 2017)

Profesor J. Švec promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1961). Krátko pôsobil ako sekundárny lekár v Sobranciach, neskôr aj v Liečebni TBC vo Vyšných Hágach (1961–1962). Na Inštitút pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov (ILF) v Bratislave prišiel v roku 1962. Klinickú prax absolvoval na Rádiologickom oddelení a Oddelení nukleárnej medicíny Ústavu klinickej onkológie (špecializácia I. stupňa z vnútorného lekárstva, 1966). Na Oddelení chemoterapie nádorov pracoval pod vedením docenta A. Winklera (1919–1981). Dizertačnú prácu z odboru onkológia obhájil v roku 1969. Od roku 1970 pracoval na Katedre onkológie a rádiológie LF UK (špecializácia z klinickej

onkológie, 1980), kde aj habilitoval v odbore onkológia. V roku 1983 získal vedeckú hodnosť doktora lekárskej vied. Za profesora onkológie bol vymenovaný v roku 1987. Bol vedúcim Katedry onkológie a rádiológie (1980), neskôr aj nukleárnej medicíny LF UK. V rokoch 1985–1988 bol externým vedúcim Laboratória molekulárnej biológie nádorov Ústavu experimentálnej onkológie SAV a v rokoch 1992–1996 jeho riaditeľom. Zároveň bol v období rokov 1990–1997 aj prednostom Onkologického ústavu

LF UK, neskôr prednostom Onkologickej kliniky LF UK (1998–2003). V roku 1991–1997 bol rektorom UK v Bratislave a následne prorektorom Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU) pre medzinárodné vzťahy (2003–2010). Bol prezidentom Slovenskej rektorskej konferencie, predsedom Klubu rektorov českých a slovenských vysokých škôl, členom Klubu európskych rektorov, Európskej rektorskej konferencie i Konferencie rektorov Podunajskej nížiny, členom Stálej komisie Rady Európy pre vysoké školstvo a vedu, Stálej komisie Rady Európy pre legislatívnu reformu vysokého školstva v Európe, zástupcom SR v Európskej komisii pri Rade Európy pre humanizmus a toleranciu a zástupcom SR v Edukačnej komisii OECD v Paríži. Zaoberal sa problematikou klinickej a experimentálnej onkológie, onkovirologie, molekulárnej biológie onkogenézy a imunológie nádorovej choroby (karcinóm prsníka). Bol zodpovedným riešiteľom viacerých projektov, koordinoval československý onkologický výskum, bol hlavným riešiteľom úloh v rámci Komplexného programu onkologického výskumu členských štátov RVHP. Prednášal nielen na LF UK, ale aj na Prírodovedeckej a Farmaceutickej fakulte UK, SZU a Vysokej škole zdravotníctva

a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. Absolvoval niekoľko medzinárodných študijných a pracovných pobytov na špičkových onkologických pracoviskách a univerzitách v Európe a v USA. Pod jeho vedením vyrástli desiatky pedagogických a vedeckých pracovníkov. Je spoluautorom monografie Rady Európy „*Demokracia a riadenie vo vysokom školstve*“. Bol členom viacerých domácich a zahraničných odborných spoločností, dostal veľa prestížnych pôct a cien (napr. Zlatá medaila Cornell University USA, City University Seattle, University Ottawa, University Utrecht, University Trieste, Pontifica Universitas Gregoriana, Ain Sharm University Al-Assune, Káhira, The Zinman College of Physical Education, Jeruzalem, University Gröningen, Universidad Complutense di Madrid, Masarykovej Univerzity v Brne, Zlatá medaila Rady Európy, Hynkova medaila LF UK, Veľká zlatá medaila UK, Zlatá medaila pápeža Jána Pavla II. a iné). Profesor J. Švec bol svetovo uznávanou vedeckou autoritou v medicínskom odbore onkológia. Spomíname na neho aj ako na dlhoročného aktívneho člena Slovenskej lekárskej spoločnosti, ktorý ju úspešne reprezentoval v rôznych funkciách a významne prispel k jej budovaniu a rozvoju.

Prof. MUDr. Viliam Thurzo, DrSc., akademik SAV a ČSAV

(* 13. 11. 1912 – † 2. 3. 1984)

Profesor V. Thurzo promovoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1940). Pôsobil ako pracovník Štátneho zdravotníckeho sociálneho ústavu v Bratislave (1940–1941). Následne pracoval v sanatóriu Penzijného ústavu súkromných úradníkov v Novom Smokovci (1941–1945). Bol účastníkom SNP a členom povstaleckej SNR. V roku 1945 sa stal poverením Slovenskej národnej rady pre zdravotníctvo a v roku 1946 hlavným radcom Povereníctva zdravotníctva. V roku 1954 sa stal členom–korešpondentom SAV, v roku 1960 docentom LF UK, v roku 1965 doktorom lekárskeho vied (DrSc.) a v roku 1967 univerzitným profesorom onkológie. V roku 1975 sa stal akademikom SAV a v roku 1977 akademikom ČSAV. Z jeho iniciatívy vznikol v Nemocnici sv. Alžbety v Bratislave Ústav pre výskum a liečenie nádorov (1946). V roku 1948 bol tento Ústav premenovaný na Štátny oblastný ústav pre výskum a liečbu nádorov. V roku 1966 z neho vznikol Onkologický ústav pre Slovensko (časť z neho bola začlenená do SAV ako Ústav experimentálnej onkológie SAV). Profesor V. Thurzo bol jeho riaditeľom do roku 1982. Bol zakladateľom onkologického výskumu a onkovirologie na Slovensku. Významné úspechy dosiahol v problematike onkogénym RNA vírusom ako objaviteľ vtáčieho onkogénneho vírusu

B77. Bol jeden z prvých v Európe, keď zaviedol pregraduálnu výučbu onkológie na bratislavskej Lekárskej fakulte UK a v roku 1964

založil Katedru onkológie a rádiológie na Lekárskej fakulte UK v Bratislave, ktorá sa v roku 1978 rozšírila na Katedru onkológie, rádiológie a nukleárnej medicíny LF UK. Od roku 1954 sa stal hlavným redaktorom novozaloženého medzinárodného časopisu *Neoplasma*. Bol riadnym a čestným členom viacerých zahraničných a medzinárodných odborných spoločností, expertom WHO v Ženeve pre onkológiu, československý zmocnenec pre vedeckú spoluprácu krajín bývalej RVHP pre výskum zhubných novotvarov. Pracoval aj ako predseda Československého červeného kríža na Slovensku (1948–1952). Bol nielen predsedom Slovenskej mierovej rady (1966), ale aj v predsedníctve Svetovej rady mieru. Bol držiteľom mnohých medzinárodných cien, pôct, uznaní, čestných doktorátov a vysokých štátnych vyznamenaní (Rad SNP I. stupňa (1945), Rad Víťazného februára, Rad práce (1972), laureát Štátnej ceny Klementa Gottwalda (1973), Československá cena mieru (1955), Medaila Svetovej rady mie-

ru, Medaila J.E. Purkyně (1962), Strieborná plaketa ČSAV za zásluhy o vedu a ľudstvo (1977), Medaila Jonáša B. Guotha, Zlatá plaketa SAV J. Jessenia a mnoho ďalších). Profesor V. Thurzo patril medzi výnimočné osobnosti našej medicíny, bol

uznávanou odbornou a ľudskou autoritou, úspešne a dôstojne reprezentoval slovenskú medicínu a medicínsku vedu nielen doma, ale aj v zahraničí, za čo mu patrí úcta a vďaka.

Prof. MUDr. Štefan Velgos, DrSc.

(* 22. 4. 1915 – † 14. 10. 1989)

Profesor Š. Velgos promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1940) a po základnej vojenskej službe pracoval ako sekundárny lekár v Michalovciach, Prešove a Trenčíne. V roku 1946, ako štipendista Povereníctva zdravotníctva, odišiel do Prahy na I. stomatologickú kliniku, kde získal odbornú kvalifikáciu v ústnej a čeľustnej chirurgii, ktorej sa venoval po celý život. V roku 1948 prijal pozvanie prof. V. Besedu na Stomatologickú kliniku v Bratislave, s cieľom vybudovať na stomatologickej klinike chirurgické a lôžkové oddelenie. Po splnení tejto úlohy bol poverený vedením katedry a kliniky (1956). Doktorskú dizertačnú prácu obhájil v roku 1965 na Karlovej univerzite v Prahe a v roku 1967 sa stal riadnym profesorom. Profesor Š. Velgos sa významne zaslúžil o postavenie novej budovy na Heydukovej ulici v Bratislave. Prevádzka novej kliniky začala v januári 1968. Vytvorili sa nové špecializované stomatologické pracoviská a katedry, čím vznikli výrazne

lepšie podmienky na liečebno-preventívnu starostlivosť, výučbu a odborný rast. V roku 1970 zriadil v novej budove Výskumné stomatologické laboratórium. Doma a v zahraničí publikoval viac ako 100 odborných článkov, je autorom a spoluautorom štyroch vysokoškolských učebníc. Na domácich a zahraničných kongresoch predniesol viac ako 180 vedecko-odborných prednášok. Bol čestným členom stomatologických spoločností Nemeckej demokratickej republiky, Maďarskej ľudovej republiky a Bulharskej ľudovej republiky. Zastával rôzne funkcie nielen v odbore na LF UK v Bratislave a aj v celoštátnom meradle. Bol predsedom Komisie pre udeľovanie vedeckých hodností zo stomatológie a tri funkčné obdobia podpredsedom Vedeckej rady Ministerstva zdravotníctva

SR. Za vedeckú, pedagogickú a verejnoprospešnú prácu bol ocenený prezidentom republiky niekoľkými štátnymi vyznamenaniami, pamätnou medailou a mnohými prestížnymi oceneniami. Vo voľnom čase sa profesor Š. Velgos venoval telovýchove, športu a turistike. Bol predsedom TJ Slávia Medik pri LF UK Bratislava, predsedom Zdravotnej komisie SÚV ČSTV a členom predsedníctva Zdravotnej rady SÚV ČSTV. Je autorom knihy „Zdravoveda pre turistiku“. Profesor Š. Velgos vo svojom živote neraz preukázal svoju osobnosť, odvahu a statočnosť. Počas 2. svetovej vojny bol od začiatku zapojený do protifašistickej činnosti. Napriek vlastnému ohrozeniu zachraňoval a ošetroval prenasledovaných utečencov

a partizánov, za čo dostal od FÚV ZPB v Prahe „Čestnú medailu I. stupňa - Zaslúžilý bojovník proti fašizmu“. Bol predsedom Komisie pre udeľovanie vedeckých hodností zo stomatológie a tri funkčné obdobia podpredsedom Vedeckej rady Ministerstva zdravotníctva SR. Profesor Š. Velgos, vedec a obetavý lekár, sa zapísal do histórie medicíny u nás v odbore stomatológie. Pre Slovenskú lekársku spoločnosť je ctou, že patril k jej popredným predstaviteľom a úspešne ju reprezentoval v popredných funkciách (napr. člen Predsedníctva SLS, predseda Slovenskej stomatologickej spoločnosti a i.) Bol osobnosťou, človekom s hlbokými morálnymi a ľudskými vlastnosťami, ktorý zostáva aj pre ďalšie generácie vzorom.

DS SLS XIV.

25. jún 2024

Štrnásť slávnostné uvádzanie osobností medicíny do Dvorany slávy SLS sa už tradične uskutoční v Hoteli Sorea Regia v Bratislave. Prezident SLS, Dr. h.c. mult. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, akademik UčSS zahájí podujatie a privíta hostí. Moderovať ho bude vedecký sekretár SLS, prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc., ktorý predstaví jednotlivých laureátov a následne uvedie do Dvorany slávy SLS. Medzi čestnými hosťami budú členovia delegácie Predsedníctva ČLS JEP, predseda Slovenskej akadémie vied, prof. RNDr. Pavol Šajgálík, DrSc., rektor Slovenskej zdravotníckej univerzity, Dr. h.c. Prof. MUDr. Peter Šimko, CSc., vojenský ordinár Ozbrojených síl SR, Mons. František Rábek. Pozvanie prijala aj ministerka zdravotníctva SR Zuzana Dolinková, ktorá sa ho zúčastní v prípade, že jej to pracovné povinnosti dovoľia.

Na podujatí budú slávnostne uvedené do života dve publikácie: *Dvorana slávy popredných osobností medicíny 2013–2024* (Breza J. st., Bernadič M., Mácová Ž.) a *Zdravé dieťa – ruka novorodenca* (Brucknerová I., Trnka M. a kol.). Do programu podujatia sú zaradené dve odborné prednášky tematicky zamerané na chirurgiu: *História cievej chirurgie na Slovensku* (Mazuch J.) a *Quo vadis úrazová chirurgia na Slovensku* (Šimko, P.).

Dvorany slávy SLS XIV. budú uvedení: Dr. h.c. mult. prof. MUDr. Ján **Breza**, DrSc., MPH, MHA, akademik UčSS, prof. MUDr. Ján **Buchanec**, DrSc., prof. MUDr. Janka **Buchancová**, CSc., doc. MUDr. Štefan **Hubka**, DrSc., prof. MUDr. Viliam **Izakovič**, CSc., prof. MUDr. Peter **Krištúfek**, CSc., prof. MUDr. Karol **Matulay**, DrSc. a prof. MUDr. Július **Mazuch**, DrSc.

Dr.h.c. mult. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, akademik UčSS
(*13. 11. 1948)

Profesor J. Breza promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1973) a na pozvanie akad. Zvaru nastúpil na Urologickú kliniku LF UK na Kramároch. Postupne tam prešiel všetkými pracovnými zaradeniami od asistenta až po prednostu, získal špecializáciu z urológie I. a II. stupňa (1976 a 1981), obhájil kandidátsku dizertačnú prácu, bol habilitovaný na docenta urológie (1987), obhájil doktorát lekárskeho vied (1991), doplnil si nadstavbovú špecializáciu zo sexuológie (1993) a stal sa profesorom urológie (1996). Roku 2005 získal certifikáciu pre urologickú onkológiu. Absolvoval niekoľko zahraničných študijných pobytov, najdlhšie pôsobil na Urologickej klinike University of California v San Franciscu (1991–1993). Ťažiskom jeho odbornej a vedeckej činnosti bola problematika odberov a transplantácií obličiek, neskôr problematika erektilnej dysfunkcie, inkontinencie moču a riešenie problémov tzv. andropauzy. Urologickú kliniku LF UK UNB viedol dlhé obdobie ako prednostu (1996–2023). Na LF UK bol prodekanom pre zahraničné styky (1997–2000) a dlhoročný člen Vedeckej rady. V období rokov 2003–2010 pôsobil aj ako prorektor SZU pre liečebno-preventívnu činnosť, významne sa zaslúžil o úpravu špecializačného a kontinuálneho vzdelávania v oblasti

urológie, kompatibilného so systémom vzdelávania v krajinách EÚ (tzv. sústavné - kontinuálne medicínske vzdelávanie a kontinuálny profesionálny rozvoj – CME/CPD). Bohatá je jeho prednášková a publikačná aktivita (više 600 záznamov, má 2600 SCI citácií). Profesor Breza pracoval ako člen viacerých redakčných rád domácich i medzinárodných odborných a vedeckých časopisov. Je nositeľom mnohých významných ocenení: Dr. h.c. Jagellonskej univerzity v Krakove (2000), Dr. h.c. Prešovskej univerzity (2010), Dr.h.c. Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. v Bratislave (2021), cena Európskej urologickej spoločnosti (EAU), dve ceny Západnej sekcie Americkej urologickej spoločnosti (AUA), cena Medzinárodnej spoločnosti pre umelé orgány. Prof. Breza je laureátom Krištáľového krídla (2009) a výročnej ceny Zlatý biatec (2011). V roku 2011 mu prezident SR udelil štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra II. triedy. Od r. 2023 je laureátom ceny „*Fides et Ratio*“, ktorú udeľuje Konferencia biskupov Slovenska za zásluhy o dialóg medzi vierou a vedou. V období rokov

1994–2010 bol prof. Breza prezidentom Slovenskej urologickej spoločnosti SLS. V roku 2016 bol zvolený za prezidenta Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) a je ním aj vo funkčnom období 2021–2024. Boli mu udelené viaceré pocty SLS – Zlatá medaila SLS „*Propter Merita*“, Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slowanskej, Medaila prof. MUDr. Vladimíra Zvaru, Medaila 100. výročia založenia Spolku SL v Bratislave, Kostlivého cena (2x), Jesseniova cena, Reimanova cena, Čestné členstvo SLS a čestné členstvá odborných spoločností SLS - Slovenskej urologickej spoločnosti a Spolku slovenských lekárov v Bratislave. Bolo mu udelené aj najvyššie vyznamenanie SLS – Čestná cena akad. T.R. Nederlanda. Prof. Breza je čestným členom aj Českej lekárskej spoločnosti J.E. Purkyně a nositeľom medaily Jana Evangelistu Purkyně, Ceny prof. Eduarda Hradca (2018), čestným členom Európskej asociácie urológov (EAU), kde pôsobil ako člen vedeckého výboru (1994–2000), laureátom Frans Debruyne Lifetime Achievement Award

(2013), čestným členom viacerých odborných spoločností – Slovenskej urologickej spoločnosti (SUS), Českej urologickej spoločnosti (ČUS), Maďarskej urologickej spoločnosti (MUT) a Rumunskej urologickej spoločnosti (ARU), členom korešpondentom Nemeckej urologickej spoločnosti (DGU). Od roku 2008 je aktívnym členom Európskej akadémie vied a umenia. Lekárska fakulta UK mu udelila svoje najvyššie vyznamenanie – Hynkovu medailu LF UK. V roku 2023 bol prijatý do Učenej spoločnosti Slovenska SAV (akademik UČSS). Prof. Breza čerpá energiu zo svojej rodiny, z prírody, miluje podtatranský kraj, je čestným občanom kráľovského mesta Hybe a Vranova nad Topľou. Profesora Brezu obdivujeme pre jeho zanietenosť v práci, pre nadšenie, ktoré okolo seba šíri. Neľutuje čas ani energiu pre dobro vecí, neváha kedykoľvek vo dne – v noci prísť a pomôcť riešiť vážne situácie, nezištne odovzdávať svoje rozsiahle odborné vedomosti a praktické skúsenosti.

Prof. MUDr. Ján Buchanec, DrSc.

(*29. 8. 1936)

Profesor J. Buchanec promoval na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach (1960). Postgraduálne štúdium absolvoval vo Fakultnej nemocnici Martin a ukončil na ILF/IVZ Bratislava v špecializáciách: pediatria I. st. (1964) a II. st. (1968), nefrológia (1972) a dorastové lekárstvo (1974). Ašpirantúru z pediatrie absolvoval na LF UK v Bratislave (1973), veľký doktorát obhájil na UK v Prahe (1982). Na JLF UK v Martine sa habilitoval z pediatrie (1974) a z pediatrie aj inauguroval (1981). Po promócií prešiel niekoľkými pracoviskami, až na Kliniku detí a dorastu JLF UK a UNM Martin, kde pôsobí doteraz. Na pracovisku postupne prešiel rôznymi pracovnými zaradeniami, od odborného asistenta (1963–1974), cez docenta a profesora pediatrie, až po vedúceho Kliniky pediatrie JLF UK a MFN (1983–2002). Zaslúžil sa o zriadenie externých výučbových pracovísk detskej TBC a respirológie v Dolnom Smokovci a Endokrinologickom ústave v Lubochni (1992). V rámci pedagogickej činnosti garantoval a vyučoval medikov pediatriu a pediatrickú propedeutiku. Bol predsedom komisie štátnych rigorózných skúšok na JLF UK v Martine (1995–2007), podpredsedom Celoslovenskej komisie pre udeľovanie titulov, CSc./PhD. (1997–2010), predsedom Hlavnej problemovej komisie pre výskum z pediatrie

pri MZ SR (1980–1990), hlavným riešiteľom a spoluriešiteľom početných vedeckovýskumných úloh (15 obhájenných záverečných správ), oponent vedeckovýskumných projektov, grantov a pod. Vychoval 24 doktorandov v odbore pediatria, 7 docentov a 2 profesorov. Pracoval aj ako školiteľ v rámci špecializačných pediatrických kurzov v odboroch pediatria a dorastové lekárstvo. Bol spolupredseda Vedeckého laboratória pre výskum vegetatívnych funkcií u detí na JLF UK a vo FN Martin (1991–2002). Absolvoval niekoľko zahraničných študijných pobytov (Pediatrická klinika Univerzity Martina Luthera v Halle, Pediatrická klinika Univerzitnej nemocnice Charité v Berlíne a krátkodobé pobyty v Rostocku, Charkove, Bazileji a Zürichu). Vedecky sa zamerával na problematiku zavedenia nových metodík rádionuklidových vyšetrení uropoetického systému u detí. Najvýznamnejším objavom bolo objasnenie príčiny ortostatickej proteinúrie v súvislosti s poklesom perfúzie obličiek u detí. Študoval toxický vplyv salicylanov u dojčiat (aj pri odporúčanej dávke). Prispel k zamedzeniu vzniku nefropatie včasným podaním kor-

tikoidov u detí so Schoenleinovou –Henochovou purpurou. Sledoval vegetatívne funkcie u detí s hypertenziou, kolapsovémi stavmi, s obezitou, s diabetes mellitus. Je autorom a spoluautorom viacerých učebníc, monografií a zborníkov prác. K najvýznamnejším patria Repetitórium pediatria (1994) a Vademékum pediatra (2001). Spolu má v štatistike 579 publikačných záznamov vedeckých a odborných prác a 893 citačných ohlasov (Evi-pub, 2024). Profesor Buchanec je jedným zo zakladajúcich členov International Pediatric Nephrology Association USA (1988). Patrí medzi aktívnych členov SLS a reprezentoval ju v popredných funkciách (predseda Spolku lekárov v Martine v rokoch 1979–1990, člen výboru Slovenskej pediatrickej spoločnosti - od roku 1976 doteraz a člen výboru Slovenskej nefrologickej spoločnosti). Je členom redakčnej rady časopisu Čsl. Pediatrie (od roku 1977–doteraz), člen redakč-

nej rady Folia medica Martiniana a Acta medica Martiniana, člen redakčnej rady časopisov Detský lekár a Neonatologické zvesti. Je čestným členom Českej pediatrickej spoločnosti JEP, nositeľ Guothovej ceny, bola mu udelená Zlatá medaila SLS „Propter Merita“, Cena Literárneho fondu (2x), prémia Literárneho fondu (4x), Cena za celoživotný prínos, Zlatá medaila JLF UK Martin, Adasheková cena (USA), Zlatá medaila mesta Martina a jeho čestným občanom. Bol členom výboru celoslovenskej Rady národnej kultúry a v súčasnosti je členom Rady primátora mesta Martin pre seniorov a osoby zdravotne znevýhodnené. Profesor Buchanec je nielen významný vysokoškolský učiteľ, lekár – pediater, ale aj vzácny človek vysokých morálnych zásad, rovnako, ako jeho manželka, prof. MUDr. Janka Buchancová, CSc. Sú pre nás príkladom celým svojim profesionálnym aj osobným životom.

Prof. MUDr. Janka Buchancová, CSc.

(*3. 6. 1938)

Profesorka J. Buchancová promovala na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1961). Pracovala v martinskej nemocnici na viacerých oddeleniach, postupne na infekčnom, chirurgickom a internom. Klinike pracovného lekárstva a toxikológie (1966–2008). Atestovala z internej

medicíny (1964), chorôb z povolania (1970), všeobecného lekárstva (1995) a z klinického pracovného leká-

stva a toxikológie (2008). Na pracovisku postupne prešla všetkými zaradeniami – od odbornej asistentky (1966) až po vedúcu Kliniky pracovného lekárstva a toxikológie JLF UK a MFN v Martine (1980–2008). Klinika pod jej vedením získala vysoký odborný a vedecký kredit doma aj v zahraničí, typickou pre ňu bola široká medziodborová spolupráca. Kandidátsku dizertačnú prácu u prof. MUDr. Miloša Nosáľa obhájila v roku 1977, habilitovala v roku 1979 a profesorkou internej medicíny sa stala v roku 1997. Absolvovala viaceré študijné pobyty (Bazilej, Ljubljana, Charkov, Praha, opakovane Boston a Cleveland). V pregraduálnej výchove medikov vyučovala v študijnom odbore všeobecné lekárstvo internú propedeutiku, internú medicínu a pracovné lekárstvo (predmetová vedúca), v odbore verejné zdravotníctvo predmety pracovného lekárstva, prednášala aj v odboroch ošetrovateľstva a stomatológie. Postgraduálnu výchovu vo svojom odbore vykonávala na JLF UK v Martine, ILF/SZU v Bratislave, na Trnavskej univerzite a aj na ILF v Prahe. Bola podpredsedníčkou odborovej komisie č. 51-05/09 vnútorné choroby pre udeľovanie hodností a garantom PhD štúdiá v odbore toxikológia. Bola vedúcou učiteľkou Univerzity III. veku pri JLF UK Martin a UK Bratislava (2014–2020), kde prednáša dodnes. Vo svojom profesijnom zameraní sa venovala hlavne oblasti využitia špeciálnych vyšetrovacích metód v odbore pracovné lekárstvo (reografické

a rádioizotopové vyšetrenia periférnej cirkulácie a cirkulácie pľúc pri silikóze), hodnoteniu toxicity kovov pomocou atomabsorpčnej spektrofotometrie v populácii dospelých a detí, u darcov krvi, u rôznych rizikových skupín zamestnancov. Počas intenzívnej spolupráce s IHE Praha a Českou akadémiou vied v Prahe získala nové cenné poznatky v oblasti genotoxicity u zamestnancov vystavených riziku karcinogenity. V oblasti verejného zdravotníctva sú významné výsledky jej epidemiologických sledovaní rizikových faktorov pracovného prostredia a výskytu chorôb z povolania. Je autorkou viac ako 750 vedeckých prác evidovaných v EVIDENCE, 22 vedeckých monografií a učebníc (napr. rozsiahla učebnica Pracovné lekárstvo a toxikológia, 2003). Za výsledky jej práce dostala celý rad ocenení (Zlatá medaila MUDr. J. Teisingera, Adasek Awar v USA, Za práci pro rozvoj pracovního lékařství, 2 x Pamätná medaila k 90. výročiu UK, opakovane ceny a prémie Literárneho fondu za celoživotný prínos k rozvoju slovenskej vedy doma i v zahraničí, Zlatá, Strieborná a Bronzová medaila SLS „Propter Merita“, Cena Metalurg ČSFR a iné). Profesorka J. Buchancová je členkou viacerých redakčných rád odborných časopisov (Pracovní lékařství, České pracovní lékařství, CEJOEM). Patrí medzi dlhoročných aktívnych SLS s členstvom v Spoločnosti všeobecného lekárstva, Spoločnosti pracovného lekárstva, ktorej bola v rokoch 1999–2003 predsedníčkou

a Spolku lekárov Martin. V minulosti bola aj členkou federálneho výboru Československej spoločnosti pracovného lekárstva ČLS JEP. V roku 1979 iniciovala založenie tradície organizovania a postupne organizovala odborné vzdelávacie podujatie - *I.-VIII. Martinské dni pracovného lekárstva a toxikológie*. Počet jej odborných, vedeckých a verejne prospešných aktivít je veľmi rozsiahly. Profesorka J. Buchancová je uznávanou

odbornou autoritou, obľúbená pre svoju priateľskú povahu, skromnosť, pokoj, pohodu a optimizmus, ktoré okolo seba šíri. Má rada svoju prácu, svojich študentov a budúcich lekárov. Príživkuje im, že len práca vykonávaná s rozumom, láskou a taktom, môže byť úspešná a prospešná. Miluje svoju rodinu, rodný kraj, Slovensko. Medzi jej záľuby patrí záhradkárstvo, turistika, lyžovanie, maľovanie. Jej tvorivý elán je obdivuhodný a príkladný.

Doc. MUDr. Štefan Hupka, DrSc.

(*22. 5. 1929 – †11. 6. 2008)

Docent Š. Hupka – lekár, fyzik, zkladateľ nukleárnej medicíny na Slovensku. Promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1944) a po promócii nastúpil ako asistent na Ústav pre lekársku fyziku LF UK, kde nielen učil, ale kde sa venoval aj štúdiu fyziky, fyzikálnej chémie a rozvíjajúcej sa biofyzike. Po odchode prof. MUDr. Jozefa Skotnického z ústavu sa doc. Hupka pokúsil získať miesto s klinickým zameraním. Ujal sa ho akad. L. Dérier, prednosta I. internej kliniky. Tu získal špecializáciu z internej medicíny. Na vyžiadanie prof. MUDr. V. Thurzu, DrSc., akademika SAV a ČSAV doc. Hupka prešiel do Onkologického ústavu (1952). Profesor Thurzo akceptoval návrh doc. Hupku použiť umelé rádioizotopy na značkovanie bielkovín a sledovať ich správanie

v experimente. Spracovaním výsledkov z týchto pokusov vznikla práca *„Štúdium interaxie histónu z izolovaného telacieho brzlička s bielkovinami plazmy“*, za čo mu bola udelená vedecká hodnosť kandidáta lekárskeho vied (1960). V roku 1957 doc. Hupka absolvoval študijný pobyt na Katedre medicínskej rádiológie Botkinskej nemocnice v Moskve, kde sa pod vedením prof. V.K. Modestova venoval práci s umelými rádioizotopmi. Hneď po návrate začal doc. Hupka organizovať podobné kurzy u nás. Doškolať ústav ustanovil Subkatedru nukleárnej

medicíny a doc. Hupka sa stal prvým vedúcim katedry. V roku 1959 bol doc. Hupka na študijnom pobyte v Inštitúte Curie, prestížnom vedeckom pracovisku. Už o dva roky (1961) nastúpil na študijný pobyt v laboratóriách Experimentálnej Lekárskej fakulty Univerzity v Bruseli. Po návrate habilitoval (1963) a pokračoval v práci na Onkologickom ústave. V roku 1964 sa stal externým pracovníkom LF UK pre výučbu biofyziky a nukleárnej medicíny na Katedre biofyziky a nukleárnej medicíny a jej prednostom. Bol ním až do roku 1977 kedy túto funkciu po ňom prevzal prof. Ing. Vít Šajter, CSc. Posledný študijný pobyt doc. Hupku sa uskutočnil na Ústave nukleárnej medicíny v Heidelbergu (1980). Nové poznatky systematicky rozvíjal s cieľom využiť nové možnosti jadrovej fyziky a prispieť do diagnostiky a liečby v medicíne a tak založil nový odbor - nukleárna medicína. Vedeckú hodnosť, DrSc. získal v r. 1980. Vybudovaním prvého oddelenia nukleárnej medicíny na Slovensku doc. Hupka splnil základný predpoklad pre všestranný rozvoj nukleárnej medicíny. V 60. rokoch sa výučba nukleárnej medicíny stala súčasťou pregraduálneho lekárskeho štúdia a v roku 1967 sa nukleárna medicína stala nadstavbovým špecializovaným odborom. Doc. Hupka sa stal vedúcim novovzniknutej Subkatedry nukleárnej medicíny ILF (v súčasnosti SZU). Jeho rozsiahle odborné vedomosti v odbore fyziky, biofyziky a lekárskej prístrojovej

techniky, doplnené o klinickú prax mu neskôr umožnili rozvíjať nový a na teoretické znalosti tak náročný odbor, akým je nukleárna medicína. Bol prvý, ktorý so svojimi spolupracovníkmi zostrojil pohybový gamagraf a spolu s Dr. H. Skupenovou jeden z prvých profilografov v Strednej Európe. Inicioval aj zhotovenie viacerých drobných, ale klinicky veľmi užitočných zariadení, ako napr. prístroj na meranie kožnej teploty na princípe termočlánku, laboratórne lyofilizačné zariadenie, najmä však unikátne zariadenie pre kyvetovú elektroforézu, ktoré vyhotovil spolu s doc. MUDr. RNDr. A. Winklerom, DrSc. a za čo im bolo udelené vyznamenanie. Publikoval vyše 150 vedeckých prác doma, aj v zahraničí. Počet odborných prednášok sa ráta na stovky. Od roku 1956 bol zakladajúcim členom všetkých odborných spoločností zahrňujúcich nukleárnu medicínu buď v Československu, na Slovensku, ako aj v Európe. Patril medzi dlhoročných, aktívnych členov Slovenskej lekárskej spoločnosti. Veľa rokov bol poradcom ministra zdravotníctva SR a hlavným odborníkom MZ SR pre nukleárnu medicínu. Za výsledky svojej práce a zásluhy v oblasti vedy a výskumu mu boli udelené mnohé vyznamenania, pocty, ceny a uznania. Náklonnosť k prírodným vedám, najmä k fyzike doc. Hupka prejavoval už od mladosti. Vysoko si vážil a oceňoval podporu a pomoc akad. L. Dériera, akad. V. Thurzu, doc. A. Winklera aj akad. F. Běhouňka, ale aj

ďalších, lebo len spoločné úsilie mohlo viesť k organickému začleneniu jadrovej fyziky do vzniku nového odboru nukleárnej medicíny. Spolupracovníci a žiaci doc. Hupku spomínajú na neho s úctou a vďakou za to, že ich učil k láske ku

krásnemu, náročnému a dobrodružnému odboru pri zrode, ktorého stál, významnou mierou prispieval k jeho rozvíjaniu až jeho vyvrcholeniu do metabolickej (molekulárnej) formy diagnostiky a liečby.

Prof. MUDr. Viliam Izakovič, CSc.

(*24. 6. 1925 – †26. 5. 1986)

Profesor V. Izakovič promoval na LF UK v Bratislave (1950) a po absolvovaní základnej vojenskej služby nastúpil na interné oddelenie OÚNZ vo Zvolene. Najprv tam pracoval ako sekundárny lekár a neskôr ako ordinár pre endokrinológiu. Zásadným spôsobom ovplyvnil rozvoj lekárskej genetiky. Už krátko od zavedenia cytogenetických metód do praxe objasnil nálezmi gonozómových anomálií príčinu porúch somatosexuálneho vývinu u slovenských pacientov. Dosiahnuté výsledky spracoval v monografii *„Cytogenetika v klinickej endokrinológii“* (1972) a ako spoluautor v ďalších publikáciách: *„O dedičnosti“* (1979), *„Klinická endokrinológia“* (1982) a *„Patologická fyziológia“* (1984). Jeho odborné prednášky a publikácie z oblasti klinickej cytogenetiky boli doma aj v zahraničí vysoko uznávané. Odprednášal viac ako 400 prednášok, publikoval 150 vedeckých prác, z toho 14 knižných. Najvýznamnejšie práce prof. Izakoviča boli z oblasti gonozómo-

vého mozaicizmu a cytogenetiky hemoblastóz. Bol spoluzakladateľom a predsedom Slovenskej spoločnosti lekárskej genetiky SLS (1981–1986), členom viacerých významných odborných spoločností, nositeľ mnohých ocenení. Profesor Izakovič sa vysokou mierou angažoval aj pri budovaní a rozvoji postgraduálneho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov u nás, od jeho vzniku v Trenčíne, až do konca svojho života na báze Subkatedry klinickej genetiky ILF, terajšej SZU. Pri riešení odborných problémov úzko spolupracoval s pediatriami (prof. A. Getlíkom, prof. M.A. Šašinkom, Dr. J. Černayom) a hematológmi (prof. A. Sakalovou, Dr. A. Vahančíkom a ďalšími). Profesor Izakovič položil základy pre súčasné špecializačné a certifikačné štúdium laboratórnych a diag-

nostických metód v klinickej genetike pre laborantov a iných vysokoškolákov pracujúcich v odbore. Ako autor prvej koncepcie lekárskej genetiky v roku 1972 dal impulz pre budovanie siete pracovísk lekárskej genetiky. Významným počínom Slovenskej spoločnosti lekárskej genetiky SLS bolo založenie tradície organizovania celoslovenskej konferencie s názvom *„Izakovičov memoriál“*, ktorý sa koná každoročne od roku 1990. Je trvalou spomienkou na uznávanú odbornú autoritu lekárskej genetiky u nás, je prejavom úcty a vďaky za zásluhy a výsledky práce prof. Izakoviča. Od roku 1999 sa na tomto podujatí udeľuje *„Pamätná medaila prof. MUDr. Viliama Izakoviča, CSc.“* osobnostiam, ktoré dosiahli mimoriadne výsledky v odbore lekárska genetika. Prof. Izakovič predvídal vývoj lekárskej genetiky. Pokrok v laboratór-

nych diagnostických metódach v oblasti onkogenetiky hemoblastóz, ktorej bol priekopníkom na Slovensku by ho určite veľmi potešil, rovnako práca Centrálného genetického registra, o zriadenie ktorého sa roky usiloval. Význam a prínos výsledkov práce prof. Izakoviča v medicínskej sfére v odbore lekárska genetika a najmä v postgraduálnom vzdelávaní na pôde Inštitútu pre ďalšie vzdelávanie lekárov a farmaceutov (v súčasnosti Slovenskej zdravotníckej univerzity) a Slovenskej lekárskej spoločnosti, majú trvalú hodnotu. Spolupracovníci, študenti a odborná verejnosť ho charakterizovali ako excelentného lekára, vynikajúceho učiteľa a prednášateľa, húževnatého a pracovitého človeka, náročného tak na seba, ako i na ostatných. Svojimi vlastnosťami, prejavmi a láskou k medicíne a pedagogickej práci vzbudzoval prirodzený rešpekt a obdiv.

Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.

(*18. 8. 1945 – †28. 3. 2022)

Profesor P. Krištúfek promoval na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe (1969). Po promócii začal pracovať v Ústave tuberkulózy a respiračných chorôb (ÚTaRCH) v Podunajských Biskupiciach, kde od roku 1979 viedol oddelenie funkčnej diagnostiky. Stal sa nadšeným žiakom a blízkym spolupracovníkom prof. MUDr. Karola Virsika, DrSc.,

zakladajúceho riaditeľa ústavu a jeho nástupcom vo funkcii riaditeľa (1990–2003). Postupne získal atestácie so špecializáciou na špecializované pracovné činnosti v odbore

vnútorné lekárstvo I. a II. stupňa (1973, 1977) a v odbore TBC a pľúcne choroby (1985). Okrem klinickej a manažérskej práce sa od roku 1975 venoval pedagogickej a publikačnej činnosti v problematike funkčnej diagnostiky, pneumológie a ftizeológie a vnútorného lekárstva. Prednášal geriatrom, detským lekárom, imunológom a alergológom, všeobecným a posudkovým lekárom, odborníkom z epidemiológie a verejného zdravotníctva. Vo vedeckovýskumnej činnosti sa zameriaval predovšetkým na diferenciálnu diagnostiku a dlhodobé sledovanie chronických pľúcnych chorôb, epidemiológiu bronchopulmonálnych ochorení a na využitie informačných technológií a techniky vo funkčnom vyšetrení a v respirológii. Bol priekopníkom respirologickej funkčnej diagnostiky. Prof. Krištúfek sa zapísal zlatými písmenami do histórie odboru pneumológia a ftizeológia na Slovensku, ale aj v Československu. Zaslúžil sa o budovanie a rozvoj tohto odboru nielen v NÚTaRCH, ale aj v Univerzitnej nemocnici Bratislava a Klinike pneumológie a ftizeológie Lekárskej fakulty SZU, kde pôsobil vo funkcii prednostu, tiež ako vedúci Katedry pneumológie a ftizeológie a vedúci Sukatedry funkčnej diagnostiky. Od roku 1975 pôsobil ako vysokoškolský pedagóg. V roku 1992 sa stal docentom a v roku 2010 bol menovaný za vysokoškolského profesora. Ako špičkový manažér v oblasti zdravotníctva bol laureátom viacerých ocenení (napr.

Zlatý biatec). V roku 1992 získal certifikát o absolvovaní manažérskeho kurzu „Výkonný manažment zdravotníckej starostlivosti“, ktorý sa uskutočnil v rámci Project Hope vo Virgínii (USA) a certifikát Executive Health Care Management (Millwod, Virgínia, USA). Aktívne sa podieľal na riešení mnohých výskumných prác, z ktorých viaceré získali významné ocenenia. Bol prvým autorom takmer 300 odborných článkov publikovaných doma a v zahraničí a 5-tich monografií. Tiež spoluautorom mnohých ďalších odborných prác, členom redakčných rád renomovaných časopisov, vedeckých rád lekárskech fakúlt, komisií a pracovných skupín MZ SR, hlavným odborníkom MZ SR pre odbor TBC a respiračné choroby a poradných orgánov rôznych inštitúcií. Angažoval sa v rôznych odborných a profesijných organizáciách. Členom SLS bol od roku 1972 s členstvom vo viacerých odborných spoločnostiach SLS (pneumologickej a ftizeologickej, alergologickej a klinickej imunológie, epidemiologickej, vakcinologickej, spánkovej medicíny, pre farmakoeconomiku a v Spolku slovenských lekárov v Bratislave). Zastával v nich popredné funkcie, bol predsedom a opakovane podpredsedom Slovenskej pneumologickej a ftizeologickej spoločnosti SLS. V troch funkčných obdobiach (2003–2016) bol zvolený za prezidenta Slovenskej lekárskej spoločnosti. Patril medzi tých, ktorí sa významnou mierou zaslúžili o vydávanie časopisu Medicín-

sky monitor SLS (1995–2009), neskôr Monitor medicíny SLS (2010–2022), písal do nich úvodníky, ktoré boli čitateľsky veľmi obľúbené. Zaslúžil sa o rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, o prijatie SLS do EACCME (Európskej akreditačnej rady pre kontinuálne medicínske vzdelávacie) zriadenej Úniou európskych medicínskych špecialistov (UEMS). Bol iniciátorom založenia SACCME – Slovenskej akreditačnej rady pre kontinuálne medicínske vzdelávanie. Zaslúžil sa o kreovanie a budovanie Domu zdravotníkov „*Domus medica*“,

súčasného sídla SLS a o založenie tradície uvádzania osobností slovenskej medicíny do *Dvorany slávy slovenskej medicíny SLS* (2013). Boli mu udelené viaceré počty a ceny SLS, Čestné členstvá viacerých odborných spoločností, ale aj početné ocenenia významných domácich a zahraničných inštitúcií. Profesor Krištúfek zostane v našich spomienkach nezabudnuteľný a príkladom pre jeho obdivuhodný tvorivý elán, pracovitost, zápal a túžbu odovzdať čo najviac svojich vedomostí a skúseností mladým generáciám zdravotníkov, pre jeho optimizmus a šírenie dobrej nálady.

Prof. MUDr. Karol Matulay, DrSc.

(*11. 10. 1906 – †20. 6. 1998)

Profesor K. Matulay promoval na Lekárskej fakulte UK v Bratislave (1930). Najskôr ho zaujala chirurgia a interná medicína, nakoniec sa rozhodol pre neurológiu a psychiatriu. Svoje výnimočné organizačné schopnosti uplatňoval už ako študent v Spolku slovenských lekárov, kde bol aj predsedom (1929–1930). Do práce nastúpil na Klinikum pre choroby nervové a duševné v Bratislave, ako neplatený sekundár. Prvé psychiatrické oddelenia začali vznikať až v rokoch 1931–1932 (Nitra, Trenčín, Levoča). Stav v nemocniciach bol úplne nevyhovujúci, ako lekár musel doslova prekračovať pa-

cientov ležiacich na chodbách. Moderné názory preberal od viedenských a nemeckých psychiatrov a snažil sa ich uplatňovať doma.

Do liečby zaviedol pracovné dielne, zriadil stolovanie pacientov pri stoloch prikrytých obrusmi, zrušil používanie tzv. ešusov a pod. V roku 1936 publikoval prácu „*Liečenie horúčkou*“. Habilitoval sa prácou „*Priamy postoj u človeka*“ (1939), v ktorej sa zameriaval na vývinovú

neurofyziológiu a proces vzpriamovania. Pre vojnový stav v tom období však nebola zverejnená. Prof. Matulay túto prácu vydal na vlastné náklady až v roku 1996. Po habilitácii sa stal prednostom Kliniky psychiatrickej a neurologickej v Bratislave. Do praxe zaviedol prácu v dielňach (tkanie na krosnách, vyšívanie, rôzne domáce práce, vrátane opráv bielizne pre nemocnicu). Problematike sa venoval aj v monografii „*Liečba pracou*“. Významná je jeho práca „*Choroby duševné a nervové na Slovensku*“ (1939), ktorú uverejnil v časopise *Slovenský lekár*, ktorého bol spoluzakladateľ. V roku 1942 bol menovaný za profesora psychiatrie a neurológie. Podieľal sa na napísaní „*Vademeka slovenského lekára*“ (1943). Bol prvým slovenským docentom a profesorom psychiatrie a neurológie. Dramatické zmeny v živote prof. Matulaya nastali po 2. svetovej vojne, kedy bol zbavený nielen funkcie prednostu kliniky, ale aj funkcie profesora psychiatrie a neurológie a prepustený z LF UK, bez uvedenia dôvodov. Trvalo 45 rokov, kým rehabilitačná komisia LF UK podala návrh na jeho plnú občiansku, spoločenskú a politickú rehabilitáciu. Prof. Matulay vyoral výraznú brázu v Psychiatrickej liečebni v Pezinku (vtedy Štátny liečebný ústav pre choroby mozgu), kde pracoval od roku 1947. Zariadil nielen prestavbu nemocnice, ale aj zmenu systému liečby, zaviedol elektrokonvulzívnu liečbu a liečenie pracou a pracovným režimom. Vy-

budoval tam Liečebno-športové stredisko a založil tradíciu organizovania „*Pinelových športových dní*“. S rovnakými cieľmi odišiel zakladať psychiatrickú kliniku aj v Martine, bol jej prvým prednostom. Po návrate do Bratislavy, prakticky až do svojej smrti sa intenzívne venoval mentálne poškodeným deťom. Vo svojej odbornej činnosti dosiahol viaceré významné výsledky, v niektorých oblastiach aj odborné priority. Dostal mnohé ocenenia, ale až po rehabilitácii (Cena mesta Bratislavy, Psychiatrická nemocnica prof. Matulaya v Kremnici, Centrum sociálnych služieb prof. Karola Matulaya pre deti a dospelých v Bratislave a ďalšie.). Inicioval vytvorenie novej odbornej spoločnosti – Slovenskej spoločnosti pre výskum porúch detského vývinu SLS. Stal sa jej prvým predsedom (1994) a úspešne ju viedol až do konca života. Organizoval odborné vedecké podujatia aj s medzinárodnou účasťou na tému „*Mentálna retardácia*“ a s rovnakým názvom vydal aj monografiu. Často na prvom mieste zdôrazňujeme pracovné úspechy, v prípade profesora Matulaya je treba obdivovať aj úžasnú silu jeho ducha. Bol veľakrát kruto skúšaný osudom a nepriazňami bývalého režimu, vždy vyrovnané znal svoj údel a posilňoval druhých na ich ceste životom. Je obdivuhodné, s akou zanietenosťou a láskou sa venoval dlhé roky pacientom s mentálnym handicapom. Je isté, že na tejto ceste životom ho posilňovala silná viera. Prof. Matulay

bol výraznou osobnosťou slovenskej medicíny a vedy, bol nestorom slovenskej psychiatrie. V myšliach tých, ktorí ho mali možnosť poznať bližšie, trvale zostáva jeho obraz ako človeka skromného,

pokorného a pracovitého, oplývajúceho tvorivým elánom a plánmi do budúcnosti. Človeka, ktorý vedel s láskavým humorm komentovať nedostatky spoločnosti i jednotlivcov.

Prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc. (*24. 4. 1936)

Profesor J. Mazuch promoval na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach v roku 1960. Po promócii nastúpil na Chirurgické oddelenie OÚNZ v Rožňave a v roku 1964 sa stal odborným asistentom na Chirurgickej klinike JLF UK v Martine, kde bol aj vedúcim študentskej vedeckej činnosti a zúčastňoval sa na rezortnom výskume. Bol členom operačného tímu prof. MUDr. Pavla Šteinerja, DrSc. Neskôr sa stal vedúcim Oddelenia všeobecnej a cievnej chirurgie v NsP v Lučenci, kde pracoval 25 rokov. Jeho zásluhou sa pracovisko stalo centrom modernej chirurgie s dobrým vybavením, špeciálnym pracoviskom cievnej chirurgie. V roku 1971 ako prvý v Československu aplikoval lokálne streptokinázu do kmeňa a pulmonalis pri liečbe masívnej pľúcnej embólie. Ako predseda Spolku lekárov v Lučenci založil tradíciu organizovania *Gemersko-Novohradských lekárskeho dní* (1975–1993). Významne sa podieľal na organizovaní celoštátnych kongresov cievnej chirurgie s medzinárodnou

účasťou (1997–2000). Absolvoval študijné pobyty u prof. Litmanova v Budapešti a prof. Charlesa Dubosta v Paríži. Od roku 2000 pracuje na Chirurgickej klinike JLF UK v Martine. Jeho odborný záber je veľmi rozsiahly, od angiochirurgie a všeobecnej chirurgie, po flebochirurgiu a gastrointestinálnu chirurgiu, od pulmonálnych embolektómií po miniinvazívnu a torakoskopickú chirurgiu. Má patentovaný zlepšovaci návrh: kuželovú papilosfinkteroskopickú sondu. Publikoval takmer 300 odborných a vedeckých prác v odborných časopisoch, je autorom alebo spoluautorom viacerých monografií. Profesor J. Mazuch patrí medzi dlhoročných, mimoriadne aktívnych členov SLS s členstvom vo viacerých odborných spoločnostiach a spolku (Slovenská chirurgická spoločnosť, Slovenská spoločnosť cievnej

chirurgie, Slovenská angiologická spoločnosť, Slovenská transplantologická spoločnosť, Slovenská spoločnosť estetickej dermatológie a kozmetiky a Spolok lekárov Martin). Za významný prínos v prospech rozvoja medicíny a medicínskeho vzdelávania v odbore chirurgia a cievná chirurgia u nás a za zásluhy o rozvoj SLS mu bol udelený celý rad vysokých cien a pôct SLS – Čestná cena akad. T.R. Niederlanda, Čestná plaketa T.R. Niederlanda, Zlatá medaila SLS „*Propter Merita*“ a celý rad ďalších ocenení. Profesor J. Mazuch je uznávanou odbornou autoritou. Obdivuhodný je jeho neutíchajúci tvorivý elán, ktorý s uznaním hodnotí a prijíma odborná verejnosť doma i v zahraničí. Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc., ktorý sa ako prezident Slovenskej lekárskej

spoločnosti zúčastnil osláv sedemdesiatin profesora J. Mazucha v Lučenci, v laudácii zverejnenej v Medicínskom monitore SLS č. 4/2006 veľmi výstižne zhodnotil jeho životný príbeh: „...*Pri oslave sedemdesiatin prof. Mazucha sa zišli nielen jeho priatelia, spolupracovníci, obdivovatelia, honorability, primátori obidvoch miest, v ktorých pôsobil, ale aj viacerí z tých, ktorým pomohol a všetci o ňom rozprávali tak, že som pochopil jednu krásnu vec: **Profesor Mazuch si svojim životom napísal nevšedný príbeh, ktorý je nielen o odbornosti, ale aj o ľudskosti a človečine v ňom.***“ S tým možno len súhlasiť, je to nasledovania hodný životný príbeh.

Dvorana slávy slovenskej medicíny Slovenskej lekárskej spoločnosti (2013–2024)

Záverom

Účelová publikácia je vydaná pri príležitosti 55. výročia vzniku Slovenskej lekárskej spoločnosti, je venovaná pamiatke výnimočným osobnostiam medicíny na Slovensku, ktorí významnou mierou prispeli k jej budovaniu a rozvoju vo vedných odboroch a špecializáciách, v ktorých pôsobili. Nehľadeli na osobný prospech a úžitok, ani na hmotné ocenenie a iné výhody. Svojim životom, profesionalitou, pracovitosťou, zodpovednosťou, skromnosťou a morálkou boli vzorom a stále sú nasledovania hodným

príkladom nielen pre budúce generácie lekárov a zdravotníckych pracovníkov, ale aj pre celú našu spoločnosť. Publikácia je našim príspevkom k budovaniu kultúry, posilneniu kultúrnych tradícií a „*duchovného priestoru*“, v ktorom sa môže medicína ďalej rozvíjať.

Obsah tohto vydania sa naplnil, ale Dvorana slávy slovenskej medicíny je otvorená pre ďalších laureátov. Veríme, že ďalšia etapa bude rovnako úspešná ako táto prvá.

**Dvorana slávy
slovenskej medicíny**
Slovenskej lekárskej spoločnosti
(2013–2024)

**Pozvánky na DS SLS
I.–XIV.**

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na slávnostné zahájenie uvádzania
popredných osobností slovenskej medicíny do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa **09. 09. 2013** (pondelok) o **14,00 hod.**
v **budove sídla SLS** (Cukrová ul. 3, Bratislava)

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny I. bude uvedený:

prof. MUDr. Teofil Rudolf **Niederland**, DrSc., akademik ČSAV a SAV

Program

Slávnostné otvorenie a príhovor prezidenta SLS
(prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.)

Príhovor riaditeľky Kancelárie WHO Slovensko
(MUDr. Darina Sedláková, MPH)

Príhovor kurátorky výstavy
(PhDr. Aleny Piatrovej, PhD.)

Príhovor autorky vystavovaných obrazov
(MUDr. Eva Nevická, CSc.)

Uvedenie poprednej osobnosti slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS I.
(prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.)

Otvorenie výstavy obrazov z maliarskej tvorby
MUDr. Evy Nevickej, CSc. „*Pokoj v duši*“

Projekt „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na druhé slávnostné uvádzanie
popredných osobností slovenskej medicíny do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré sa uskutoční dňa **25. 03. 2014** (utorok) o **13,30 hod.**
v **budove sídla SLS** (Cukrová ul. 3, Bratislava)

Program

Slávnostné otvorenie a príhovor prezidenta SLS
(prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.)

**Uvedenie popredných osobností slovenskej medicíny
do Dvorany slávy SLS II. a ich portréty**
(prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.)

prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc.
prof. MUDr. František Makai, DrSc., MUDr. Imrich Sečanský
prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc., akademik SAV, člen korešpondent ČSAV

Prezentácia projektu „Krajina záchranárov“
(doc. MUDr. Viliam Dobáš, CSc.)

Otvorenie výstavy obrazov z maliarskej tvorby
Prof. MUDr. Fedora Šimka, CSc., FESC „*Krása okamžiku*“
(prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.)

Projekt „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezident Slovenskej lekárskej spoločnosti
prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.

Vás srdečne pozýva na
tretie slávnostné uvedenie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

spojené s výstavou z medailárskej tvorby
akad. sochára Mariána Polonského

Pocta medicíny v kove

ktoré budú v sídle Slovenskej lekárskej spoločnosti na Cukrovej ul. 3 v Bratislave
dňa 16. decembra 2014 o 14,30 hod.

Do Dvorany slávy budú uvedení:

prof. MUDr. Dionýz **Dieška**, DrSc., prof. MUDr. Rastislav **Dzúrik**, DrSc.,
prof. MUDr. Alica **Kapellerová**, DrSc., prof. MUDr. Michal **Valent**, DrSc.
a prof. MUDr. Karol **Virsík**, DrSc.

V slávnostnej časti zahájenia vystúpia žiaci
Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta v Bratislave:

Kornélia **Nemcová** – husle (ped. D. Bogaczová),
Kornélia a Sylvia **Nemcové** – flauta a husle (ped. M. Nováková a D. Bogaczová),
Klára a Rea **Magové** – zobcové flauty (ped. E. Uličná).

Cieľom vzniku Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na
na štvrté slávnostné uvedenie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

a výstavu prác z mimo vedeckej tvorby

prof. MUDr. Vladislava **Zikmunda**, DrSc.

Zrkadlenie

ktoré budú v sídle Slovenskej lekárskej spoločnosti na Cukrovej ul. 3 v Bratislave

dňa 15. apríla 2015 o 14,30 hod.

Do Dvorany slávy budú uvedení:

prof. MUDr. Emil **Kmety**, DrSc., prof. MUDr. Rudolf **Korec**, DrSc.,
prof. MUDr. Anton **Pontúch**, DrSc., prof. MUDr. Vladislav **Zikmund**, DrSc. a
prof. MUDr. Vladimír **Zvara**, DrSc.

V slávnostnej časti zahájenia vystúpia žiaci
Základnej umeleckej školy Jozefa Kresánka, Karloveská 3, Bratislava:
Terézia **Hledíková** a Magdaléna **Štefánicová** – husle (pedagóg: Jana Spálová)
Lukáš **Šatura** – gitara (pedagóg: Marcela Kukumbergová)

a

prof. MUDr. Petrovi **Kukumbergovi**, CSc.
bude pri príležitosti jeho životného jubilea odovzdaná „Čestná plaketa T.R. Niederlanda“

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na
na piate slávnostné uvedenie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

a výstavu fotografií obrazov

prof. MUDr. Mariána Bátovského, CSc.

Portréty

ktoré budú v sídle Slovenskej lekárskej spoločnosti na Cukrovej ul. 3 v Bratislave

dňa 16. decembra 2015 o 15,00 hod.

Do Dvorany slávy budú uvedení:

prof. MUDr. Gustáv Čatár, DrSc., prof. MUDr. Michal Horňák, DrSc.,
prof. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc., prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc. a
prof. MUDr. Adriena Sakalová, DrSc.

V slávnostnej časti zahájenia vystúpia žiaci

Základnej umeleckej školy Miloša Ruppeldta, Panenská 11, Bratislava:

1. J. Maret: Hebrajská pieseň a B. Dobrodinský: Jede, jede poštovský panáček
Rebecca Blarovičová, 1. r./1.č./1.st. – husle,
Pedagóg: Daniela Bogaczová,
2. Vianočné koledy: Nesiem vám noviny, Do hory, do lesa
Rea Magová, 4 r./1.č./1.st. a Klára Magová, 4 r./1.č./1.st. – duo zobcových flaut,
Pedagóg: Mgr. art. Eva Uličná,
3. G. Dufay: Par le regard de vos beaux yeux a D. Ortiz: Recercada
Judita Lambert, 4 r./2.č./1. st. a Zuzana Lambert, 2 r./11.st. – husle duo
Pedagóg: Mgr. Darina Maršovská

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na
šieste slávnostné uvedenie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

a výstavu fotografií obrazov z výtvarnej tvorby

MUDr. Igora Pappa, CSc. a MUDr. Evy Nevickej, CSc.

Momentky z krás života

ktoré bude v sídle Slovenskej lekárskej spoločnosti na Cukrovej ul. 3 v Bratislave

dňa 14. júna 2016 o 15.00 hod.

Do Dvorany slávy SLS budú uvedení:

prof. MUDr. Leodegar Cigánek, DrSc., prof. MUDr. Ivan Ďuriš, DrSc.,
doc. RNDr. PhMr. Milan Lehký, CSc., MUDr. Eva Siracká, DrSc. a
prof. MUDr. Jozef Strelka, DrSc.

V slávnostnej časti zahájenia vystúpia žiaci

Základnej umeleckej školy Jána Albrechta na Topoľčianskej ul. 15 v Bratislave

Zuzana Pohánková, Chiara Krčmárová, Dominika Petrjánošová a Klára Jantáková
- kvarteto zobcových flaut (ped. Martin Vyskočil, DiS. art.)
Zuzana Bystrická - husle a ped. Martin Jantula - gitara (príprava: ped. Mgr. Ján Lukáč)

MUDr. Alena Mosnárová, CSc. zarecituje básne z vlastnej tvorby

a
MUDr. Eve Sirackej, DrSc. a doc. RNDr., PhMr. Milanovi Lehkému, CSc.
bude udelená „Medaila založenia Spoločnosti lekársko-slowanskej“

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na
siedme slávnostné uvedenie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

a výstavu fotografií šperkov a umeleckých fotoobrazov z tvorby

Mgr. Art. Martiny Minárikovej

Mikro a makrosvet

ktoré bude v sídle Slovenskej lekárskej spoločnosti na Cukrovej ul. 3 v Bratislave

dňa 14. decembra 2016 o 15.00 hod.

Dvorana slávy slovenskej medicíny

Do Dvorany slávy SLS budú uvedení:

prof. MUDr. Vladimír **Haviar**, DrSc., prof. MUDr. Mikuláš **Hrubiško**, DrSc.,

prof. MUDr. Martin **Janec**, DrSc., prof. MUDr. Karol **Kapeller**, DrSc.,

prof. MUDr. Karol **Šiška**, DrSc., prof. MUDr. Ján **Štencl**, CSc.

V úvodnej časti slávnostnej zahájenia vystúpi

Richard Rikkon – klavírny virtuóz

Program

A.L.Weber/R.Rikkon: *Koncertná parafráza na tému „Memory“*

Schubert/Rikkon: *Ave Maria*

Chacaturian/Rikkon: *Sablový tanec*

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na ôsme slávnostné uvádzanie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa 19. septembra 2017 (utorok) o 14,30 hod.

v Hoteli Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny budú uvedení:

prof. MUDr. Ivan **Balažovjeh**, DrSc., MUDr. Karol **Mika**, prof. MUDr. Zoltán **Oláh**, DrSc.,

prof. MUDr. Jozef **Černáček**, DrSc., akademik SAV, prof. MUDr. Juraj **Červenka**, CSc.,

prof. MUDr. Ladislav **Déer**, DrSc., akademik ČSAV, MUDr. Karol **Kleibl**, CSc.,

prof. MUDr. Ladislav **Chmel**, DrSc., člen korešpondent SAV,

prof. MUDr. František **Pór** a prof. MUDr. Ivan **Žucha**, CSc.

Dvorana slávy slovenskej medicíny

Podujatie bude spojené:

s uvedením monografie do života s názvom:

“60. výročie III. Internej kliniky LF UK a UNB v Bratislave – história a súčasnosť“

(doc. MUDr. V. Mojto, CSc., MHA a kol.)

s odbornými prednáškami

„Symptómy deficitu testosterónu u mužov“ (doc. MUDr. Juraj Fillo, PhD.)

„Fyziologické formy vitamínu D“ (doc. Ing. Pavel Blažiček, CSc.)

s výstavou fotografií z umeleckej tvorby lekárov

„Okolo mňa“

(MUDr. Ljuba Bachárová, DrSc., MBA)

„Dentart“

(MUDr. Vladislav Graus, PhD., MPH, MSc.)

Na podujatí vystúpi klavírny virtuóz Richard Rikkon s programom:

F. P. Schubert/R. Rikkon: *Koncertná parafráza na tému „Ave Mária“*

A. Durand/R. Rikkon: *Erste Walzer arr. R. Rikkon*

F. Liszt: *Petrarca del Sonet 104*

F. Liszt/R. Rikkon: *La Campanella*

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na deviate slávnostné uvádzanie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa **18. septembra 2018** (utorok) o **13,30 hod.**
v **Hoteli Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava**

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny budú uvedení:

prof. MUDr. Ladislav **Badalík**, DrSc., prof. MUDr. Jaroslav **Blahoš**, DrSc.,
prof. MUDr. Eva **Brixová**, DrSc., prof. MUDr. Jozef **Buchvald**, DrSc.,
prof. MUDr. Ján **Lajda**, prof. MUDr. Dagmar **Michalková**, DrSc.,
prof. MUDr. Igor **Riečanský**, DrSc., prof. MUDr. Jozef **Rovenský**, DrSc., FRCP,
prof. MUDr. Jaroslav **Siman**, CSc., prof. MUDr. Ján **Slezák**, DrSc.
a prof. MUDr. Anton **Vavrečka**, CSc.

Podujatie bude spojené s odbornými prednáškami:

„**Stav transplantácie medicíny na Slovensku**“ (MUDr. Zuzana Žilinská, PhD., MHA)

„**Quo vadis interná medicína**“ (prof. MUDr. Ivica Lazúrová, DrSc., FRCP)

„**Pokroky v liečbe popálenín a rán iného pôvodu**“ (prof. MUDr. Ján Koller, PhD.)
a

s výstavou fotografií z umeleckej tvorby lekárov

„**In natura**“

(prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc., fotografie olejomalieb)

„**Čriepky**“

(MUDr. Pavol Borecký, PhD., umelecké fotografie)

Na podujatí vystúpia:

Benjamín **Lajda** (violončelo)

Skladby: *Prelúdium* (J.S. Bach) a *Gigue zo suity č. 1008* (J.S. Bach)

Doc. MUDr. Pavel **Doležal**, CSc., mim. prof. a **hudobná skupina S.R.O.**

(Zoltán **Vince** – bicie nástroje, Pavel **Doležal** – tenor saxofón a Peter **Kuzma** – klávesy)

Skladby: *Záverečná*, *Prvý blues* a *Karamel*

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na desiate slávnostné uvádzanie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa **20. septembra 2019** (piatok) o **13,30 hod.**
v **Hoteli Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava**

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny budú uvedení:

Dr.h.c. prof. RNDr. Jozef **Čižmarík**, PhD., prof. MUDr. Konštantín **Čársky**, DrSc.,
prof. MUDr. Stanislav **Čársky**, DrSc., prof. MUDr. Stanislav **Kostlivý**,
prof. MUDr. Ján **Kňazovický**, DrSc., doc. MUDr. Ladislav **Kužela**, DrSc.,
prof. MUDr. Miloš **Nosál**, DrSc., doc. MUDr. Julián **Podoba**, CSc.,
prof. MUDr. Ivan **Šimkovic**, DrSc. a prof. MUDr. Pavol **Šteiner**, DrSc.

Podujatie bude spojené s odbornými prednáškami:

„**100 rokov slovenskej chirurgie**“ (prof. MUDr. Juraj Pechan, CSc.)

„**Od kardiokirurgie ku gastroenterológii**“ (doc. MUDr. Ladislav Kužela, CSc., MHA)

„**Molekulárna farmakológia antihistaminík v inhibícii oxidačného vzplanutia
profesionálnych fagocytov**“ (prof. MUDr. Radomír Nosál, DrSc.)

„**Od endemickej strumy po súčasnú tyreoidológiu**“ (doc. MUDr. Ján Podoba, CSc.)
a

s výstavou prác z umeleckej tvorby lekárov

„**Môj maľovaný svet**“ (MUDr. Július Činčár)

„**Ako to vidím**“ (MUDr. Miloslav Dvorák, PhD.)

„**Výber zo zbierky odznakov**“ (MUDr. Igor Vico)

Na podujatí vystúpi klavírny virtuóz **Richard Rikkon**

F. Schubert/R. Rikkon: Koncertná parafráza na tému „**Ave Mária**“

F. Chopen: **Polonaise in A-flat major Op. 53**

A. I. Weber/R. Rikkon: Koncertná parafráza na tému „**Memory**“

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na jedenáste slávnostné uvádzanie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa **22. septembra 2020** (utorok) o **13,30 hod.**
v **Hoteli Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava**

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny XI. budú uvedení:

prof. MUDr. **Pavol Bakoss**, DrSc., prof. MUDr. **Svetozár Dluholucký**, CSc.,
prof. MUDr. **Gejza Bárdoš**, CSc., prof. MUDr. **Ján Birčák**, CSc., prof. MUDr. **Ján Černý**, DrSc.,
prof. MUDr. **Andrej Getlík**, CSc., prof. MUDr. **Ján Gvozdják**, DrSc.,
prof. MUDr. **Irena Jakubcová-Déřerová**, prof. MUDr. **Jaroslava Michaličková**, DrSc.,
prof. MUDr. **Miroslav Šašinka**, DrSc., prof. MUDr. **Milan Zaviacich**, DrSc.

a

pri príležitosti **100. výročia vzniku Spolku slovenských lekárov v Bratislave:**
MUDr. **Vavro Šrobár** a MUDr. **Pavel Blaho**

Slávnostné uvedenie publikácie „**KOENZÝM Q10 – v zdraví a v chorobách**“
(prof. RNDr. A. Gvozdjáková, DrSc., PharmDr. J. Kucharská, CSc., RNDr. Z. Sumbalová, PhD.)

Odborný program podujatia:

„**Mentálna anorexia – úskalí a riziká**“ (doc. MUDr. Jaroslava Strnová, CSc.)
„**Poznáme všetky účinky vitamínu D?**“ (doc. MUDr. Katarína Furková, PhD.)
„**Mitochondriálna medicína – história, súčasnosť a perspektívy**“ (prof. RNDr. Anna Gvozdjáková, DrSc.)
„**Basedow z pohľadu chirurga**“ (MUDr. Ivan Brychta, CSc.)

Výstava fotografií:

obrazov z umeleckej tvorby MUDr. Pavla Lackoviča „**Potulky prírodou**“
a odznakov zo zbierky MUDr. Igora Vica

Na podujatí vystúpi klavírny virtuóz **Richard Rikkon**

E. Morricone/R. Rikkon: „**Vtedy na západe**“
A.L. Weber/R. Rikkon: Koncertná parafráza na tému „**Memory**“ z muzikálu Cats
A. Chacaturjan/R. Rikkon: „**Šablový tanec**“
Queen/R. Rikkon: „**Bohemian rhapsody**“

Cieľom vzniku projektu Dvorany slávy je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na dvanáste slávnostné uvádzanie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa **28. júna 2022** (utorok) o **13,30 hod.**
v **Hoteli Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava**

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny XII. budú uvedení:

prof. MUDr. Augustín **Bárdoš**, CSc., prof. MUDr. Ivan **Hulín**, DrSc.,
prof. MUDr. Milan **Kokavec**, DrSc., MUDr. Radko Alexej **Menkyn**,
prof. MUDr. Vladimír **Novotný**, CSc., prof. MUDr. Mikuláš **Ondrejčka**,
doc. MUDr. Juraj **Payer**, CSc., prof. MUDr. RNDr. Rudolf **Pullmann**, CSc.,
prof. MUDr. Ivan **Stanek**, DrSc., prof. MUDr. Július **Vajó**, DrSc.

Odborný program podujatia:

„**Osteoporóza... Per angusta ad augusta**“
(prof. MUDr. Juraj Payer, PhD., MPH, FRCP)

Slávnostné uvedenie publikácie

vydanej pri príležitosti 55. výročia Spolku lekárov v Bardejove
„**Naši lekári a ich vzdelávacie aktivity**“ (MUDr. Jozef Chovanec)

Výstava fotografií:

MUDr. Ján Hollého „**Na ceste z 20. do 21. storočia**“
obrazov z umeleckej tvorby PharmDr. Miroslava Vörösa „**Miro Vörös – Premeny**“

Na podujatí vystúpi klavírny virtuóz **Richard Rikkon**

N. Rota/R. Rikkon: Film music „**Krstný otec**“
A.L. Weber/R. Rikkon: Koncertná parafráza na tému „**Memory**“ z muzikálu Cats
E. Lecuona/A. Volodos: „**Malagueña**“

Projekt „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na trináste slávnostné uvádzanie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa **27. 06. 2023** (utorok) o **13,30 hod.**
v **Hoteli Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava**

Do Dvorany slávy slovenskej medicíny XIII. budú uvedení:

prof. MUDr. Pavol **Pafko**, DrSc., MUDr. Milan **Onderčanin**, PhD.,
doc. MUDr. Karol **Holomáň**, CSc., MUDr. Michal **Králik**, CSc.,
prof. MUDr. Emil **Matejíček**, DrSc., prof. MUDr. Alexander **Rehák**, DrSc.
prof. MUDr. František **Švec**, DrSc., prof. MUDr. Juraj **Švec**, DrSc.,
prof. MUDr. Viliam **Thurzo**, DrSc., ak. SAV a ČSAV. a prof. MUDr. Štefan **Velgos**, DrSc.,

Odborný program podujatia:

„*Spomienka a odkazy prof. T.R. Nederlanda, DrSc.*“

(prof. MUDr. Jozef Holomáň, CSc.)

„*Doc. MUDr. Karol Holomáň, CSc. – odkaz pre ďalšie generácie*“

(prof. MUDr. Ingrid Brucknerová, PhD.)

Výstava fotografií motýľov:

MUDr. Viliama Revického: „*Lietajúce šperky*“

a

Výstava fotografií obrazov:

MUDr. Štefana Bodnára, MPH: „*Impresie*“

MUDr. Mareka Kajana: „*Eudské telo ako umenie*“

Na podujatí vystúpi klavírny virtuóz Richard Rikkon

A. Vivaldi/R.Rikkon: „*Winter*“

Queen/R.Rikkon: „*Bohemian Rhapsody*“

A.L. Weber/R.Rikkon: Koncertná parafráza na tému „*Memory*“ z muzikálu Cats

A. Chacaturian/R.Rikkon: „*Šablový tanec*“

Projekt „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

Prezídium Slovenskej lekárskej spoločnosti

Vás srdečne pozýva na štrnásté slávnostné uvádzanie osobností do

Dvorany slávy slovenskej medicíny

ktoré bude dňa **25. 06. 2024** (utorok) o **13,30 hod.**
v **Hoteli Sorea Regia, Kráľovské údolie č. 6, 811 02 Bratislava**

Do Dvorany slovenskej medicíny XIV. budú uvedení:

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján **Breza**, DrSc., MHA, MPH,
prof. MUDr. Janka **Buchancová**, CSc., prof. MUDr. Ján **Buchanec**, DrSc.,
doc. MUDr. Štefan **Hupka**, DrSc., prof. MUDr. Viliam **Izakovič**, CSc.,
prof. MUDr. Peter **Krištúfek**, CSc., prof. MUDr. Karol **Matulay**, DrSc.,
prof. MUDr. Július **Mazuch**, DrSc.

Uvedenie publikácie

Dvorana slávy popredných osobností slovenskej medicíny
(2013-2024)

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH

Prof. MUDr. Marián Bernadič, CSc.

Udeľovanie ocenení SLS

Odborný program podujatia

Quo vadis úrazová chirurgia na Slovensku – Dr.h.c. prof. MUDr. Peter Šimko, CSc.

História cievnej chirurgie na Slovensku – prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.

Uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy SLS

Výstava fotografií obrazov

prof. MUDr. Janky **Buchancovej**, CSc. „*Slovensko moje*“

Na podujatí vystúpi klavírny virtuóz Richard Rikkon

A.L. Weber/R.Rikkon: Koncertná parafráza na tému „*Memory*“ z muzikálu Cats

F.Chopin/R.Rikkon: „*Nocturne cismol*“

M.Rota/R.Rikkon: „*Krstný otec*“ (piano transcription)

Queen/R.Rikkon: „*Bohemian Rhapsody*“

Projekt „Dvorana slávy slovenskej medicíny“ je popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny, ktorí významnou mierou prispeli k budovaniu slovenskej medicíny, medicínskeho školstva a vzdelávania, k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti u nás, šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma a v zahraničí a ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj Slovenskej lekárskej spoločnosti.

**Dvorana slávy
slovenskej medicíny**
Slovenskej lekárskej spoločnosti
(2013–2024)

**Vystavovatelia
na Dvorane slávy
slovenskej medicíny
SLS**

„Pokoľ v duši“

(DS SLS I., 9. 9. 2013)

MUDr. E. Nevická ukončila štúdium na LF UK v roku 1957. Po roku pôsobenia na Detskom oddelení v nemocnici v Trenčíne nastúpila do Národného ústavu tbc a respiračných chorôb v Podunajských Biskupiciach v Bratislave, kde bola zástupkyňou primára na Detskom oddelení tbc a respiračných chorôb a od roku 1986 až do odchodu do dôchodku primárkou. V rámci ďalšieho medicínskeho vzdelávania absolvovala dve atestácie z pediatrie (1960, 1964), atestáciu z pneumoftizeológie (1975) a v roku 1983 obhájila kandidátsku prácu. Je autorkou a spoluautorkou viac ako 300 odborných prednášok a 65 odborných publikácií, ktoré úspešne prezentovala doma a v zahraničí. Ako prejav uznania a ocenenia výsledkov práce jej boli udelené viaceré pocty a ceny: Zlatá medaila „Propter Merita“ Slovenskej lekárskej spoločnosti (1998), Zlatá medaila K. Virsika (2003), Guothova medaila (2008), Čestná medaila SPS (2008), Rudnikova medaila (2008) a Strieborný odznak Slovenskej lekárskej spoločnosti (2013). Pod jej odborným vedením vyrástli u nás desiatky detských pneumoftizeológov. Maľovaniu sa venuje od roku 2004, je členkou Ateliéru neprofesionálnych výtvarníkov Bratislava – Mesto.

MUDr. Eva Nevická, CSc.

(* 27. 7. 1933)

Pokoľ v duši

Pokoľ v duši, prienik svetla, radosť z farby, podmanivosť a meditatívnosť zobrazených výjavov, potreba maľby pre maľbu samotnú – bola moja prvá reflexia nad tvorbou Evy Nevickej, autorky, ktorej sa podarilo po odchode do dôchodku svoj koníček pre výtvarné umenie preklenúť do roviny neprofesionálneho výtvarného prejavu. S obdivuhodným zápalom začala vnikáť do maliarskeho umenia, priučať sa maliarskym technikám. Verná svojmu lekárske mu exaktnému prístupu nechcela byť iba samoukom a od roku 2009 navštevuje kurzy kreatívneho kreslenia a maľovania pod vedením akad. mal. Ladislava Mareša. Dokonca sa v lete 2013 zúčastnila krajinného plenéru v Beluškých Slatinách. Krajinomáľba je aj najčastejším motívom v tvorbe Evy Nevickej.

Jej krajiny nie sú sentimentálne ani melancholické, vnáša do nich tón láskavého pohľadu na svet. Ďalším obľúbeným motívom v jej tvorbe sú zátišia, najmä kytice. Fascinuje ju odkaz impresionistov – farba a svetlo, a tak sa postupne kompozícia jej obrazov stáva dynamickejšou, rukopis sa uvoľňuje.

Hortenzie

2014, koláž, akryl (Eva Nevická)

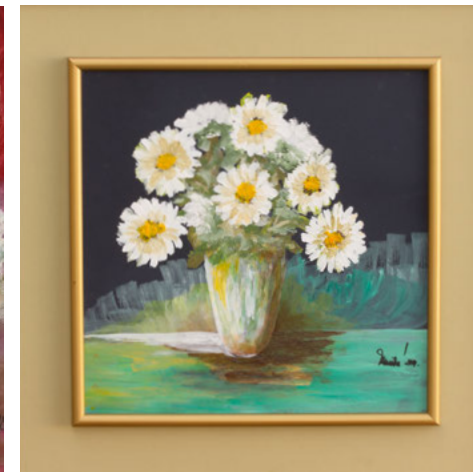
Obrazy Evy Nevickej sú vo svojej kompozícii a výtvarnom názore jasným vyjadrením okamihu prežitého v láske a vďačnosti k životu, človeku i Stvoriteľovi.

Alena Piatrová

Farby

2013, olej na plátne (Eva Nevická)

Margarétky

2014, akryl (Eva Nevická)

„Krása okamžiku“

(DS SLS II., 25. 3. 2014)

Prof. MUDr. Fedor Šimko, CSc., FESC

(* 13. 4. 1956)

Profesor F. Šimko sa narodil v Bratislave. Je absolventom bratislavského Gymnázia na Metodovej ulici (1975). Štúdium na LF UK v Bratislave ukončil s vyznamenaním (1981), za vynikajúce výsledky štúdia mu bola udelená Cena rektora UK. V roku 1988 absolvoval atestačné skúšky I. stupňa z internej medicíny (s vyznamenaním) a v roku 1996 z kardiológie. Titul kandidáta vied (CSc.) obhájil v roku 1987, habilitoval a docentom sa stal v roku 1991. Profesorom normálnej a patologickej fyziológie sa stal v roku 2000. Európska kardiologická spoločnosť mu udelila titul FESC (2008). Odborne sa zameriava na hypertrofiu a zlyhanie srdca a nové trendy v terapii hypertenzie. Publikoval množstvo in extenso prác (100), viac ako polovicu z nich v karentovaných zahraničných časopisoch. Má vyše 180 kumulatívny IF, vyše 600 citácií podľa SCI a Hirschov index 20. Získal mnohé vysoké ocenenia v karentovaných časopisoch (24). Výsledky jeho rozsiahlych odborných a vedeckých aktivít boli ocenené mnohými poctami a cenami: Guothova cena SLS (1988), Purkyňova prednáška (2007), Rektorská prednáška (2008), Vedec roka Slovenskej republiky 2008, Nominácia na prestížne ocenenie Krišťálové krídlo (2009), Haviarova prednáška (2010). Prof. Šimko je členom viacerých Vedeckých rád (MZ

SR, SAV, LF UK, SLK), grantových komisií a pracovných skupín. Jeho záľubou je šport, literatúra, hra na akordeón, rybárstvo a olejomalba.

Krása okamžiku

„Maľovať som začal asi pred dvoma rokmi na podnet môjho syna, ktorý je aj prvotným a prísny kritikom. Otec bol známy architekt a jeho perspektívne videnie a architektonické myslenie som vždy obdivoval. Mama - lekárka mne aj bratovi zase vštúpila myšlienku, že všetko sa dá naučiť- nadanie je len vecou vôle a usilovnosti.“

Za zaujímavými momentmi a dojmi som precestoval po Slovensku stovky kilometrov. Podstatné je zachytiť krásu v krásnom momente – všedná realita je málo zaujímavá. Vždy sa snažím, aby bol obraz príbehom – prítiažlivým a aspoň trochu pravdivým. Určujúcim faktorom je pre mňa výber a spracovanie témy tak, aby obraz ľudí potešil, a aby v nich zanechal dojem – radostný a zapamätateľný.

prof. MUDr. Fedor Šimko, CSc., FESC

Bratislava v noci

2013, olej na plátne (Fedor Šimko)

Jarná nádej (lesík pri Jarovciach)

2013, olej na plátne (Fedor Šimko)

„Pocta medicíny v kove“

(DS SLS III., 16. 12. 2014)

Popredný slovenský, doma a v zahraničí uznávaný keramikár a medailér, akademický sochár Marián Polonský sa narodil v Hubine pri Piešťanoch. Je absolventom Vysokej školy výtvarných umení, kde v rokoch 1961–1969 študoval u prof. Rudolfa Pribiša, v ateliéri reliéfného sochárstva.

V začiatkoch umeleckej tvorby sa Marián Polonský venoval prevažne keramike. Postupne prechádzal od hravých, veselých asambláží, cez mohutné točené plastiky až po keramické reliéfy, tanieri a vazy. Od roku 1995 sa venuje najmä medailérskej a reliéfnjej tvorbe. Osobitnú kolekciu tvoria medaile s medicínskou tematikou a diela spojené s misiou svätého Cyrila a Metóda.

Marián Polonský vystavoval na mnohých miestach našej republiky (Bratislava, Komárno, Kremnica, Nitra, Piešťany, Trenčín) a v zahraničí (Bulharsko, Česká republika, Egypt, Francúzsko, Irak, Maďarsko, USA). Získal mnoho prestížnych cien.

Za medailu „Pocta svätého Gorazda“ získal v septembri 2014 na Celosvetovom medailérskom bienále v Sofii cenu za najvýraznejšie stvárnenie klasickej medaily. Medzinárodná federácia ume-

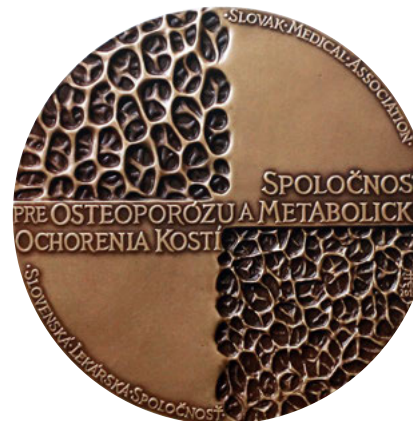
Akad. sochár Marián Polonský

(*23. 8. 1943)

leckej medaily posudzovala kolekciu troch Polonského medailérskych opusov a dominantnou medzi nimi bola práve uvedená medaila.

Medaila „Pocta svätého Gorazda“ je morálne ocenenie nefinančného charakteru. Na averze medaily kompozične dominuje postava svätého Gorazda v pohybe na pozadí veľkej otvorenej knihy. Vľavo vystupujú svätí Cyril a Metod z knihy so svojimi atribútmi (hlaholika, dvojramenný kríž a evanjelium). Biskupská berla v ruke svätého Gorazda, spojená s trojvrším, symbolizuje súvislosť – následníctvo s biskupskou berlou u svätého Metóda. Vo svätožiarach svätcov sú vpísané ich mená hlaholikou a svätý Gorazd ukazuje ľavou rukou na trojicu slov vyjadrujúcich zmysel jeho poslania - VIERA, VZDELÁVANIE a TVORBA. Na reverze medaily je mladá žena ako alegória osvetu a štátny znak s nápisom Slovenská republika.

„Medaila Slovenskej spoločnosti pre osteoporózu a metabolické ochorenia kostí, o.z. SLS“

Averz a reverz (M. Polonský)

Medaila Slovenskej internistickej spoločnosti, o.z. SLS

Averz a reverz (M. Polonský)

„Zrkadlenia“

(DS SLS IV., 15. 4. 2015)

Príhovor prof. MUDr. Igora Riečanského, DrSc., člena Predsedníctva SLS na zahájení sprievodnej výstavy „Zrkadlenia“

Vážení prítomní, je pre mňa veľkou ctou, že môžem z poverenia Prezídia SLS uviesť pri tejto vzácnej príležitosti výstavu prác z mimo vedeckej tvorby dnešného laureáta, prof. MUDr. Vladislava Zikmunda, DrSc. pod názvom „Zrkadlenia“.

Prof. Zikmund sa radí medzi veľkánov slovenskej medicíny. V oblasti neurovied je vedcom prinajmenšom európskeho formátu. Výstava, ktorú si budeme môcť pozrieť, presvedčivo odhaľuje ďalšie charakteristiky jeho výnimočnej osobnosti, v ktorej exaktné vedecké myslenie sa spája v harmonickej jednote so sférou umeleckej tvorby, tak literárnej (úvahy, eseje, verše), ako aj výtvarnej (maľba, plastiky). Tvorba prof. Zikmunda poukazuje na vzájomnú blízkosť vedy a umenia. Umelecká výtvarná tvorba je pre autora záľubou, poskytuje mu radosť, potešenie a uspokojenie a je iste účinným spôsobom generovania energie a nových síl do tvorivej vedeckej činnosti. Literárna tvorba štylisticky vybrúsená, logicky presne vystavaná, čerpá podnety z jeho vedeckého zamerania. Zrkadlí sa v nej hlbavý, citlivý lekár – psychiater, psychológ a filozof v jednej osobe.

Prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc.

(* 2. 2. 1925 – †15. 9. 2018)

Aj táto výstava poukazuje na veľký intelektový myšlienkový záber prof. Zikmunda, ktorý medicínu chápe vo všetkých jej súvislostiach, rôznorodosti a mnohorozmernosti. Z takéhoto syntetizujúceho filozofického pohľadu vyviera jeho celoživotná angažovanosť. Dokazuje to nielen jeho trvalý a vzácny prínos do pokladnice slovenskej medicíny, ale aj jeho rozsiahla hodnotná umelecká tvorba.

Zrkadlenia

Život a svet jestvujú pre človeka ako skutočnosť iba tým, že je schopný odzrkadľovať ich vo svojom vnímaní, vedomí a správaní. To mu umožňuje poznávať ich a pokúšať sa ich pretvárať. Vo svete prírody si vytvoril vnútorný svet psychiky a vonkajší svet ľudskej spoločnosti.

Ako osobitný druh živočíchov prekročil hranice Prírody, Zeme i Vesmíru.

Ako jednotlivá bytosť však ostal zajaťcom krásnej, ale aj trpkkej skúsenosti vlastného života.

Pravda

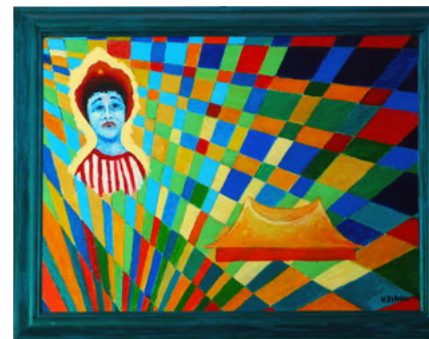
Človek sa usiluje poznať pravdu. Dokáže však spraviť aj najneuveriteľnejšie veci, aby sa jej nemusel pozrieť do očí, keď mu nevyhovuje a sa jej obáva. Pravda je neosobná. Nezávisí od toho, koľkí ľudia ju uznávajú. Môže ju mať hocikto a nemusí ju mať nik.

Presvedčenie

Presvedčenie je stotožňovanie osobného názoru s pravdou. Ani to najhlbšie presvedčenie však nemôže zabrániť, že človek sa môže aj hlboko myliť.

Sloboda

Pre slobodu treba nielen vonkajšie podmienky, ale aj vnútornú spôsobilosť. Sloboda človeka je vždy iba relatívna. Nevedomosť ho zväzuje, zodpovednosť zaväzuje. Človek nie je iba svojím vládcom, ale aj svojím otrokom. V demokracii sa dá hovoriť a písať o hocičom. Nemalo by sa však hovoriť a písať hocičo a hocijako.

Cirkus

2004, akryl (Vladislav Zikmund)

Pocta Chagallovi

2001, akvarel (V. Zikmund)

Autoportrét

2001, akryl (Vladislav Zikmund)

„Portréty“

(DS SLS V., 8. 12. 2015)

Profesor M. Bátovský absolvoval Lekársku fakultu v Bratislave, v roku 1976 a o dvanásť rokov neskôr získal titul, CSc. Medzitým urobil dve atestácie z internej medicíny a atestáciu z gastroenterológie. O ďalšie štyri roky habilitoval z internej medicíny. Po piatich rokoch práce sekundára na internom oddelení v Dunajskej Strede prešiel na III. internú kliniku LFUK, kde vykonával 19 rokov funkciu primára, aby napokon zakotvil na Gastroenterologickej klinike Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU) a UNB vo funkcii jej prednostu.

Vydal 8 samostatných monografií a je autorom 9 kapitol v knižných publikáciách. Uverejnil 305 odborných domácich i zahraničných publikácií a absolvoval 335 prednáškových prezentácií doma i v zahraničí.

Prof. MUDr. Marian Bátovský, CSc.

(* 13. 10. 1951)

Olejomaľba je jeho amatérskym koníčkom, ktorému sa venuje od svojich 15 rokov. Služi mu najmä ako relax, ale i prostriedok na vyjadrenie emócií.

Baletka

1997, olej (Marian Bátovský)

Rodina

1989, olej
(Marian Bátovský)

„Momentky krás života“

(DS SLS VI., 14. 6. 2016)

MUDr. Igor Papp, CSc. sa narodil v Bratislave. Po skončení LF UK v Bratislave pracoval ako lekár na RTG oddelení OÚNZ v Galante (6 mesiacov). Vrokoch 1978–1990 začal pracovať vo Výskumnom ústave humánnej bioklimatológie v Bratislave (1978–1990), kde sa venoval výskumu meteorosenzitivity a vplyvom umelej hypobárie a chladových inhalačných stimulov na pacientov s prieduškovou astmou. V roku 1982 získal atestáciu I. stupňa z vnútorného lekárstva a v roku 1988 II. stupňa.

V roku 1988 obhájil titul CSc. Zároveň pracoval ako lekár – internista na lôžkovom oddelení Fyziatricko-geriatrickej kliniky FN v Bratislave, neskôr na jej II. internej klinike (1978–1994).

Na dôchodku je od roku 2014 a plne sa venuje svojej záľube – maľovaniu.

Kreslí a maľuje už takmer 50 rokov (od 15-tich rokov), s meniacou sa intenzitou vo svojich rôznych životných obdobiach. V jeho výtvarných technikách dominuje olejomaľba, v neskoršom období akvarel, kresby tušom, grafika.

V motívoch diel dominujú „klasické“ námety: zátišia s kvetmi, ovocím, motívy mesta, krása ženského tela. Doteraz mal v Bratislave štyri samostatné výstavy svojich prác: vo FN v Bratislave (2001), na GR SPP (2004 a 2006) a v Kláštore Milosrdných bratov v Bratislave (2014).

MUDr. Igor Papp, CSc.

(* 15. 11. 1951)

Obchodná ulica v Bratislave

2014, koláž (Igor Papp)

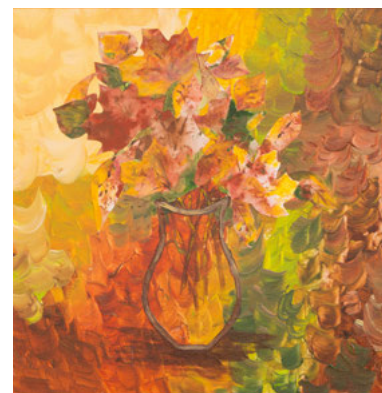
Tanier a dievča z okolia Stupavy
2010, olej (Igor Papp)

Hrušky z Valašskej Belej
2015, olej (Igor Papp)

„Momentky krás života“ (DS SLS VI., 14. 6. 2016)

MUDr. Eva Nevická, CSc. už mala ako prvá výstavu svojich obrazov na Dvorane slávy SLS I., ktorá sa uskutočnila dňa 9. 9. 2013 pri zahájení realizácie projektu „Dvorana slávy slovenskej medicíny SLS“.

Symfónia farieb jesene
2015, akryl (Eva Nevická)

Jeseň, víchrica
2015, akryl (Eva Nevická)

MUDr. Eva Nevická, CSc.
(* 27. 7. 1933)

Kvety,
2015, akryl (Eva Nevická)

Modranská madona
2015, koláž, akryl (Eva Nevická)

„Mikro a makrosvety“

(DS SLS VII., 14. 12. 2016)

Mgr. Art. Martina Mináriková sa narodila v Bratislave, kde študovala na Strednej umeleckopriemyselnej škole, odbor keramika. Vysokú školu umeleckopriemyselnú, odbor sochárstvo (kov a šperk) vyštudovala v Prahe u prof. Růžičku, Harcubu a Nováka. Absolvovala aj štúdium na Fachhochschule v Kieli, v Nemecku u prof. Koblasu. Žije a tvorí v Čechách.

Vo svojej umeleckej práci sa inšpiruje poznatkami vedy, osobitne medicínskej vedy, čo sa prejavuje aj v jej šperkárskej tvorbe. Vytvára a realizuje projekty, ktoré prepájajú vedu, umenie a filozofiu.

Okrem samostatných výstav sa prezentovala aj na mnohých skupinových výstavách v zahraničí i na Slovensku. Konceptne a kurátorsky pripravuje a re-

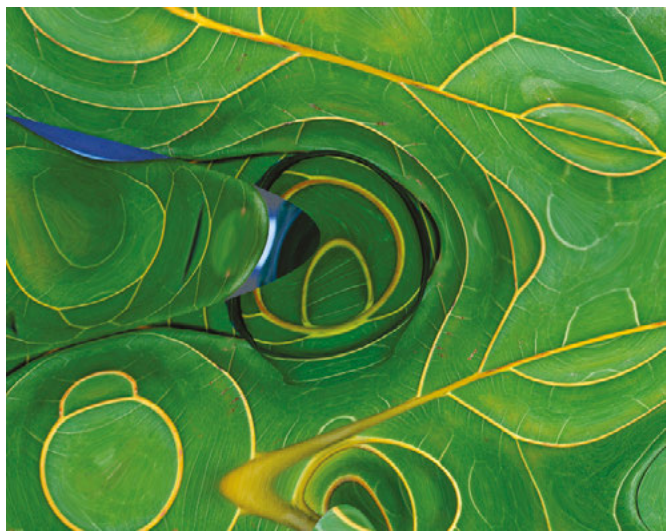
Mgr. Art. Martina Mináriková

(* 7. 5. 1968)

alizuje vzdelávacie výstavy pre školy. Vytvorila aj insígnie pre niekoľko vysokých škôl v Čechách, na Morave aj na Slovensku, odznaky pre pražský Sokol a je autorkou návrhov a umeleckého vyhotovenia strieborných odznakov SLS „Strom života“ a „Ludský život“.

Jej záľuba vo fotografovaní ju doviedla k experimentovaniu s úpravou vlastných fotografií prírody alebo štruktúr pomocou rôznych počítačových programov. Dopracováva sa tak ku novo vytvoreným štruktúram alebo k mikroskopickým detailom.

Tropické listy

2016, fotoobraz II.
(Martina Mináriková)

„Strom života“

„Ludský život“

Strieborné odznaky SLS

umelecké spracovanie, 2008 (Martina Mináriková)

Odznak „Strom života“ umelecky stvárňuje štruktúru ľudského mozgu, ktorý svojim tvarom pripomína strom a preto je v encyklopédiách označovaný aj ako „Arbor vitae“. Jeho umiestnenie v strede loga SLS je symbolickým vyjadrením hlavného predmetu činnosti SLS – transferu najnovších vedeckých poznatkov do praxe formou ďalšieho sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov v celom jeho rozsahu a rozmanitosti, aké množstvo medicínskych poznatkov a ich rozvoj v jednotlivých odboroch a špecializáciách prináša.

Odznak „Ludský život“ je umeleckým vyjadrením zjednodušenej schémy srdca a krvného obehu. Červená farba skla v strede symbolizuje ľudský život a cirkulácia jednotlivých línií je vyjadrením komplexnej starostlivosti o zdravie, jeho udržanie, či záchranu. Biela farba malého zirkónu umiestneného v strede hornej časti odznaku symbolizuje kyslík a jeho význam pre ľudský život.

Cytoskelet, proteinová bunčná sieť

2007, náramok – rhodiované striebro, farebné drevo, farebná koža (Martina Mináriková)

Srdce

2003, brošňa – striebro, sklo, syntetické rubíny, zirkony (Martina Mináriková)

„Okolo mňa“

(DS SLS VIII., 19. 9. 2017)

MUDr. Ljuba Bachárová, DrSc., MBA je vedeckou pracovníčkou Medzinárodného laserového centra v Bratislave. Záujem o výskum prejavila už počas štúdia na lekárskej fakulte a vede sa venuje prakticky celý svoj profesionálny život. Jej hlavným zameraním je hodnotenie elektrickej činnosti srdca. Je medzinárodne uznávanou vedeckou odborníčkou, výkonnou redaktorkou amerického vedeckého časopisu *Journal of Electrocardiology* a členkou redakčných rád viacerých zahraničných vedeckých časopisov.

V rokoch 1997–1999 bola prezidentkou Medzinárodnej spoločnosti pre elektrokardiológiu, neskôr jej vedeckou sekretárkou.

MUDr. Ljuba Bachárová, DrSc., MB

(* 6. 1. 1947)

Organizuje na Slovensku a aj v zahraničí medzinárodné letné školy zamerané na rozvoj vedomostí a zručností potrebných na prípravu vedeckých projektov završených publikáciou vedeckých článkov. Táto iniciatíva je súčasťou širokej medzinárodnej siete mentorov a študentov Euro-DUCCS.

Od mladosti sa vo voľnom čase venuje maľovaniu. V jej tvorbe prevažujú krajinky, z techník používa najmä akvarel, pastel a temperu.

Bratislava, Michalská brána

2001, tempera

(Ljuba Bachárová)

Liptovská Mara

2005, akvarel

(Ljuba Bachárová)

**Bratislava,
pohľad z hradu**

2001, akvarel

(Ljuba Bachárová)

Jesenná kytica

2008, akvarel

(Ljuba Bachárová)

Zlaté lalíe

2006, akvarel

(Ljuba Bachárová)

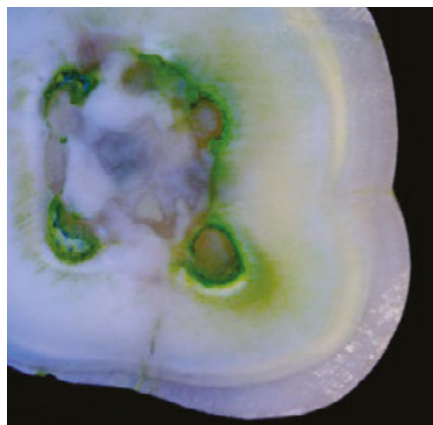
„Dentart“

(DS SLS VIII., 19. 9. 2017)

MUDr. Vlastimil Graus sa narodil v Zlatých Moravciach. Je absolventom Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (1977). Pracovať začal vo Fakultnej nemocnici v Bratislave. V rokoch 1978–1982 pracoval v OÚNZ Levice. Od roku 1982 pracuje nepretržite v Bratislave a od roku 1994 je v privatej stomatologickej praxi. V posledných 15 rokoch absolvoval mnoho kurzov a tréningov zameraných na endodonciu. Od roku 2010 je aj konzultantom pre kolegov CBCT (Cone beam computed tomography). Je členom mnohých odborných spoločností. Pedagogicky pôsobí ako externý lektor Slovenskej zdravotníckej Univerzity FVZ a Univerzity zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. Je krajským odborníkom pre zubné lekárstvo, zakladateľ a predseda Slovenskej endodontickej spoločnosti a člen ESE (European Society of Endodontology).

Dr. V. Graus sa venuje fotografovaniu od svojich 15-tich rokov. Prvú výstavu svojich prác mal už na strednej škole. S prestávkou niekoľkých rokov fotografoval najmä dokument, krajinu, kvety a venoval sa aj portrétom. Neskôr bol oslovený organizátormi SDD a aj pri tejto príležitosti prezentoval svoje práce (2009 a 2016). Je absolventom Akadémie kreatívnej fotografie. Vo svojej tvorbe vychádza z klinickej praxe. Pri

príprave prednášok a analyzovaní chýb pri ošetrovaní koreňových kanálikov na extrahovaných zuboch sa stretáva s výjavmi, ktoré ani bežný zubný lekár neregistruje. Veľmi mu v tejto práci pomáha mikroskop, ktorý je jeho základnou pomôckou pri riešení jednoduchších, ale aj komplikovaných endodontických zákrokov.

MUDr. Vlastimil Graus, PhD., MPH, MSc.

(* 25. 2. 1954)

„In natura“

(DS SLS IX., 18. 9. 2018)

Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc. sa narodil v Bratislave, pracuje na I. internej klinike LF UK a UNB. Výtvarné zázemie získal v detstve návštevou Ľudovej školy umenia v Bratislave, kde svoj talent rozvíjal pod profesionálnym a citlivým vedením akad. maliarov Olgy Hoffstädterovej a Alexandra

Na brehu2014, olejomalba
(Ľudovít Gašpar)**Prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.**

(*14. 12. 1956)

Viku. Svojimi obrazmi podáva výtvornú výpoveď o rozmanitých zákutiach krajiny v rôznych ročných obdobiach. Precízne pracuje

s detailom, jemne ho rozpracúva do optimálneho estetického vyznenia a citlivo ho necháva vyznieť v rámci celkovej kompozície, keď sa z plochy plátna stáva priestor.

Brieždenie2014, olejomalba
(Ľudovít Gašpar)**Po snežení**2015, olejomalba
(Ľudovít Gašpar)

„Čriepky“

(DS SLS IX., 18. 9. 2018)

MUDr. Pavol Borecký, PhD. sa narodil v Bratislave. Je absolventom Lekárskej fakulty Univerzity Komenského, pracuje ako lekár – internista. Amatérskej fotografii sa venuje od svojich 14-tich rokov, teoretické i praktické základy fotografie získaval pod vedením „mága“ (nielen) vedeckej fotografie pána P. Kvíčalu z Virologického ústavu SAV.

Z podnetu a pod odborným vedením akademického maliara Jozefa Baláža vznikol projekt „Orbis pictus“ (1999–2001) – koláž fotografií, hudby (MUDr. P. Doležal) a poézie (MUDr. D. Hornáčková). Ďalšie samostatné výstavy mal v rámci ArtFilmu v Trenčianskych Tepliciach (2006), v Bardejove (fotoklub BARDAF, 2007, 2014), v Galante (2011, 2012, 2013), v Hlohovci (2012) a v Bratislave (2013, 2x 2014, 2016).

Klematis
fotografia
(Pavol Borecký)

MUDr. Pavol Borecký, PhD.

(* 1. 5. 1959)

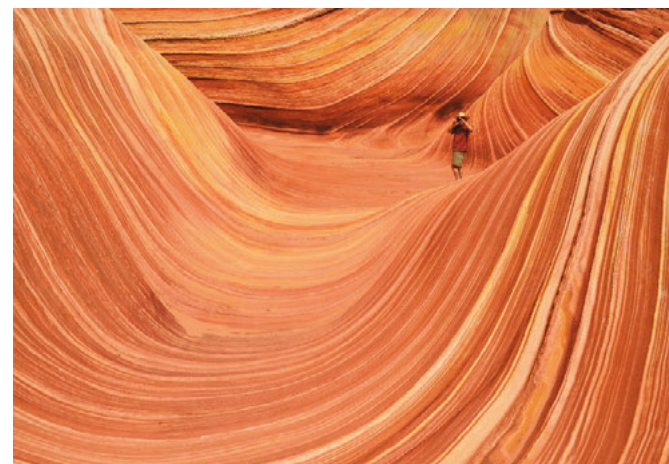
Bol iniciátorom a prispievateľom výstav a fotografických súťaží lekárov – špecialistov („Súťaž o najzadýchanejšiu fotografiu“, „Súťaž o najsladšie foto“). Je autorom niekoľkých nástenných fotografických kalendárov. Je nositeľom Ceny Domu ukrajinskej umeleckej fotografie (2014).

Fotografiu chápe v jej puristickej až konzervatívnej podobe ako zrkadlový odraz skutočnosti a súčasne ako analytický poznávací proces, ktorý pomáha odhaľovať veci síce videné, ale v dnešnom uponáhľanom svete často neuvedomované a adekvátne neprecitované či nepochopené v súvislostiach. Objektom je predovšetkým človek a jeho „stopy“ v konkrétnom čase

a priestore, univerzálna harmónia prírody či krása veľkých malých vecí, ako aj vytrvalá snaha o zachytenie nezachytiteľného.

Zwinger v noci, Drážďany
fotografia
(Pavol Borecký)

Vlna
fotografia
(Pavol Borecký)

Bazilika San Giorgio Maggiore, Benátky
fotografia
(Pavol Borecký)

„Môj maľovaný svet“

(DS SLS X., 20. 9. 2019)

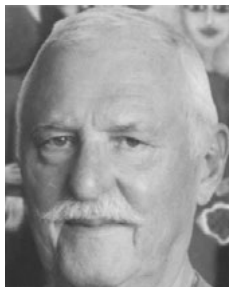
MUDr. Július Činčár sa narodil v Michalovciach. Po absolvovaní štúdia medicíny pôsobil ako lekár v Čechách a na Orave. V roku 1964 sa presťahoval do Trenčína, kde žil až do smrti. Výtvarnému umeniu sa začal venovať už na strednej škole. Potom sa mu venoval ako autodidakt, ktorý verejne prezentoval svoje diela od osemdesiatych rokov 20. storočia. Tvoril v oblasti maľby, grafiky, kresby, plastiky, koláže, asambláže i knižnej ilustrácie, objektu a kombinovaných technikách.

MUDr. J. Činčár namaľoval stovky obrazov. Maľoval na všetkých možných miestach, v obývacej izbe, kuchyni, pivnici, v záhrade i na pracovisku zdravotníckeho zariadenia.

Tam, kde mohol maľovať, bol jeho ateliér, miesto jeho tvorivých hľadání, rozvíjania vlastných myšlienok, pokoja a meditovania nad večnými otázkami nad tým,

kto sme, odkiaľ prichádzame, prečo sme a kam ideme.

Obrázky MUDr. J. Činčára sú jeho umeleckou výpoveďou o vnímaní sveta, ľudských vzťahoch, radoch, smútku, nádeji, tragédiách, osudoch a všetkého, čo ho zaujalo, čo vo svete jeho fantázie vzniklo. Bol filozof, básnik, maliar a sochár v jednej osobe. Analýzám jeho tvorby sa venovali mnohí výtvarní teoretici, publicisti a výtvarní kritici. Zomrel v Trenčíne vo veku 83 rokov.

Na modro – Platys
akryl, 2012 (Július Činčár)

MUDr. Július Činčár
(* 13. 2. 1932 – † 19. 6. 2015)

Beata
olej na lepenke, 1960–61 (Július Činčár)

Zalúbenci
olejomalba, 1985 (Július Činčár)

Bathory
olej, 2004, (Július Činčár)

Golgota II. Otče, prečo si ma opustil
olej, 2008 (Július Činčár)

„Ako to vidím“

(DS SLS X., 20. september 2019)

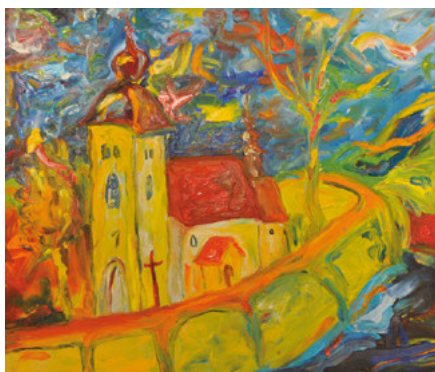
MUDr. Miloslav Dvorák, PhD. sa narodil v Nitre, maturoval na Strednej všeobecnej vzdelávacej škole v Nitre, po jej ukončení študoval na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Promoval v roku 1978. Pred nástupom vojenskej prezenčnej služby pracoval na Patologicko-anatomickom oddelení vo Zvolene. Od roku 1979 pôsobil na Neurologickom oddelení v Levoči ako sekundárny lekár. V rokoch 1981–1991 pracoval v Horskej službe v Slovenskom Raji. Po absolvovaní atestácie I. a II. stupňa z odboru neurológia nastúpil v roku 1987 do funkcie primára oddelenia. Pod jeho vedením sa Neurologické oddelenie v Levoči vyprofilovalo na pracovisko so zameraním na vertebrologickú problematiku s modernými diagnostickými a liečebnými postupmi ochorení drierkovej a krčnej chrbtice. Svoje teoretické vedomosti, ako aj praktické skúsenosti zhrnul spolu s kolektívom autorov v dvoch publikáciách o drierkovej chrbtici: Protipólom jeho početných pracovných aktivít je jeho umelecké zameranie, ktoré začal u seba postupne objavovať a rozvíjať. V roku 1989 začal vyrezávať drevené sošky a maľovať prvé obrazy, od roku 2003 je už jeho zbierka obrazov pomerne bohatá. Maľuje svet okolo seba, živú aj neživú krásu, inšpirujú ho miesta, ktoré navštívil, vlastné zážitky i vnútorné pocity. Nebojí sa sýtosti farieb, ani ich kombinácií, stavia na kultivovanej farebnosti, ktorá vyznieva

MUDr. Miloslav Dvorák, PhD.

(* 11. 2. 1954)

poeticky. Jeho obrazy sú pestré, vyžarujúce pozitívnu energiu, inokedy striedmo svieže či smutne dramatické, citlivo zachytávajúce jeho bohatý vnútorný svet.

V roku 2006 a 2007 bol v rámci podujatia „Harmónia duše“ spoluautorom netradičnej výstavy výtvarných diel pacientov s diagnózou sclerosis multiplex. Na jeseň roku 2006 mal samostatnú výstavu v Galérii umelcov Spiša v Spišskej Novej Vsi a v októbri 2007 výstavu obrazov v nemocnici v Šaci. Koncom roka 2008 mal samostatnú výstavu v Rožňavskej Galérii, poslednou výstavou v roku 2009 bola pod názvom Impresie Levoča.

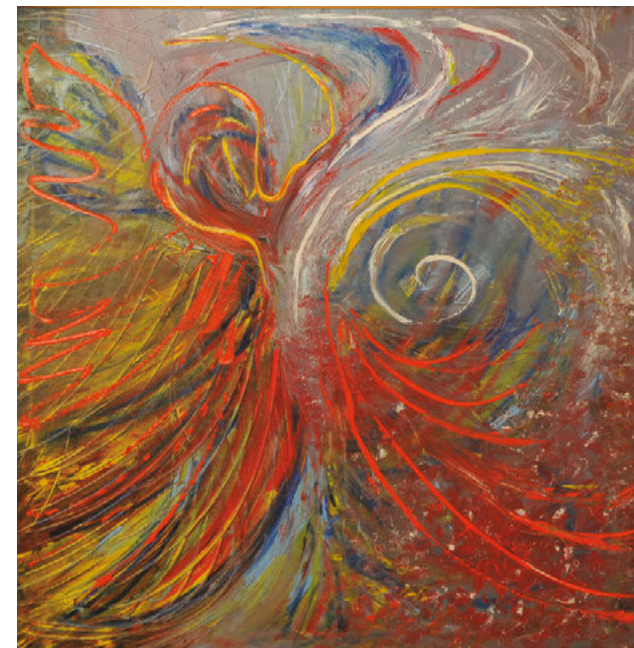
Žehra

2003 (Miloslav Dvorák)

Zvířený anjel

2015

(Miloslav Dvorák)

Špirála

2010

(Miloslav Dvorák)

„Potulky prírodou“

(DS SLS XI., 21. september 2021)

MUDr. Pavel Lackovič sa narodil v Nitre. V Bratislave žije od svojich 3 rokov. Po skončení gymnázia absolvoval LF UK odbor pediatria. Základnú vojenskú službu nastúpil do FN v Bratislave, na oddelenie ARO, odkiaľ prešiel pracovať na Fyziatricko-geriatrickú kliniku FN.

Nakoľko túžil špecializovať sa na chirurgickú disciplínu, po roku prestúpil na Očnú kliniku FN, kde sa venoval najmä detským pacientom. Po vybudovaní Detskej FN na Kramároch, začal pracovať na očnej klinike ako odborný asistent, kde bol spoluzakladateľom Elektrofyziologického pracoviska, na ktorom sa venoval diagnostike dedičných a zís-

kaných ochorení oka.

Od mladosti sa zaujímal o umenie, najskôr sochárske, neskôr najmä maliarske. K umeniu ho priviedli rodičia, s ktorými absolvoval množstvo výstav v Bratislave, v Prahe, či Budapešti. Spočiatku ho inšpirovali hlavne impresionisti, expresionisti, ako aj všetky prúdy moderny. Inšpiráciu pri svojej tvorbe nachádza na potulkách po Slovensku, ale aj na dovolenkách v zahraničí. Veľmi rád trávi voľný čas v kruhu svojej rozrastajúcej sa rodiny, ktorá mu dodáva energiu a elán.

V poslednom období dominuje u neho maľba akrylovými farbami. V rokoch 2004 a 2014 mal súborné výstavy svojich prác v Galérii F7 na Františkánskom námestí v Bratislave. Najviac ho teší, ak sa jeho obrazy ľuďom páčia a môže im ich venovať.

MUDr. Pavel Lackovič

(* 17. 10. 1954)

Po búrke
2014, akryl
(Pavol Lackovič)

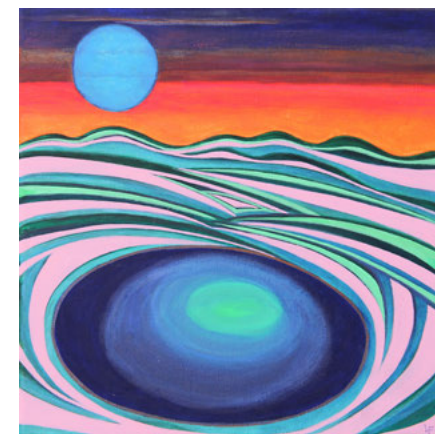
Tatranské končiare pri brieždení
2020, akryl
(Pavol Lackovič)

Oranžové nebo
2016, akryl
(Pavol Lackovič)

Čln na mori
2009, akryl
(Pavol Lackovič)

Zelené pleso
2014, akryl
(Pavol Lackovič)

„Výstava odznakov futbalových klubov“

(DS SLS XI., 21. september 2021)

MUDr. Igor Vico

(* 6. 7. 1954)

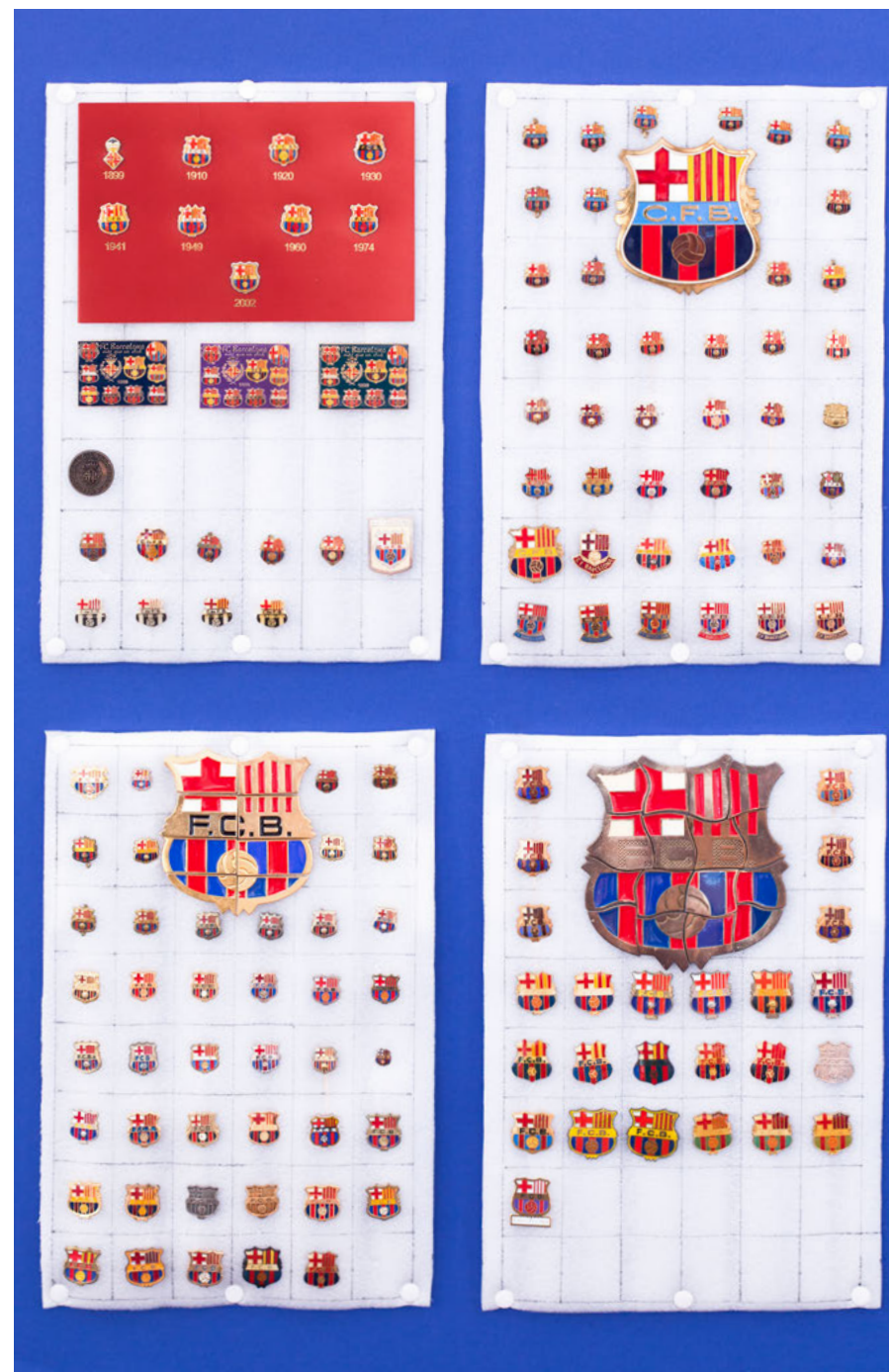
MUDr. Igor Vico sa narodil v Po-
važskej Bystrici, vyrastal v Bratislave.
Lekársku fakultu absolvoval v roku
1978 v Moskve. Pracoval na ortope-
dickom oddelení KÚNZ v Banskej
Bystrici. Atestáciu I. stupňa z ortopé-
die získal v roku 1984. Následne pra-
coval v OÚNZ v Trnave a v Nemocnici
v Piešťanoch. Od roku 1986 pôsobil
v Bratislave, pracoval na ortopedic-
kej ambulancii v Poliklinike Petržalka
a v Nemocnici v Ružinove. V roku 1990
sa stal riaditeľom Polikliniky Petržalka,
neskôr riaditeľom Nemocnice Petržal-
ka. V roku 1992 získal nadstavbovú
atestáciu v odbore sociálne lekárstvo
a organizácia zdravotníctva.

Bol riaditeľom Národnej pois-
ťovne Bratislava a Zdravotnej pois-
ťovne Perspektíva. V roku 1997 sa
stal spoluzakladateľom spoločnosti
ROWEX, spol. s r. o., ktorej je konate-
lom a riaditeľom. Uvedená firma po-
skytuje marketingové služby v rezorte
zdravotníctva.

Od detstva mal blízko k športu. Ak-
tívne hrával basketbal v TJ Slovan

CHZJD Bratisla-
va, TJ Internacio-
nál Slovnaft Bra-
tislava, Burevest-
nik Moskva, TJ
Červená hviezda
Banská Bystrica
a TJ Lokomotí-
va Břeclav. 14 rokov bol oddielovým
lekárom basketbalistov v TJ ČH Ban-
ská Bystrica a futbalistov TJ Matador
Bratislava. V mladosti sa začal venovať
zberateľstvu športových odznakov. Ak-
tuálne má v zbierke viac ako 21 000 od-
znakov futbalových klubov a federácií.

Je riadnym členom klubu FC Barce-
lona v Španielsku, členom výkonného
výboru Penya Barcelonista Eslovaca
del Alts Tatrás (Klub fanúšikov FC Bar-
celona spod Vysokých Tatier), členom
Slovenskej spoločnosti olympijských
a športových zberateľov patriacej do
štruktúry Slovenského olympijského
a športového výboru a Medzinárodné-
ho olympijského výboru.

„Na ceste z 20. do 21. storočia“

(DS SLS XII., 28. jún 2022)

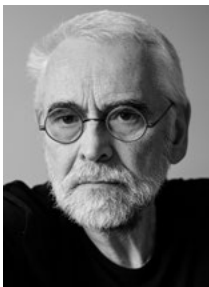
MUDr. Ján Hollý

(* 6. 11. 1949)

MUDr. Ján Hollý sa narodil v Martine. Lekársku fakultu Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach absolvoval v roku 1973, v odbore Zubné lekárstvo. Do roku 1974 pracoval ako zubný lekár v Závodoch ťažkého strojárstva (ZŤS) Martin. Po ukončení základnej vojenskej služby (1975), nastúpil do Okresného ústavu národného zdravia v Bardejove.

V rokoch 1990–1992 pracoval na „Cenníku stomatologických výkonov“ v tíme zakladajúcom Slovenskú komoru zubných lekárov.

Fotografovať začal na gymnáziu pod vedením otca, farára evanjelickej cirkvi a.v. v Záturčí pri Martine. Do tajov fotografie začal hlbšie prenikať od roku 1980

vstupom do Fotoklubu BARDAF Bardejov, v ktorom (s prestávkou) pôsobí dodnes, od roku 2016 vo funkcii predsedu. Venuje sa najmä mestskej krajine, dokumentárnej a reportážnej fotografii.

Fotografické vzdelanie

1982–1985: diaľkové školenie fotografie pri Osvetovom ústave v Bardejove

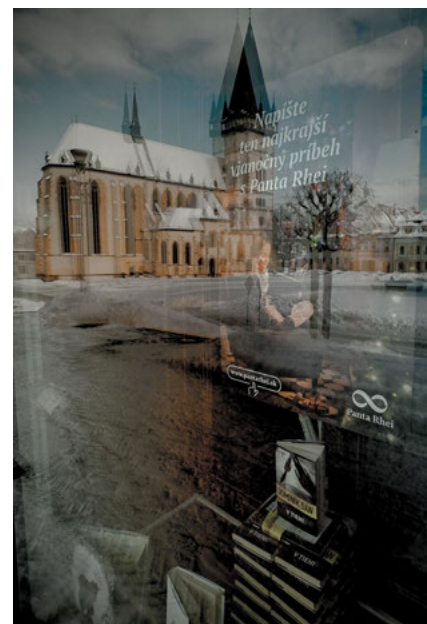
1985–1988: Institut výtvarné fotografie (IVF), Svazu českých fotografů, Praha, absolvoval tam fotoknihou Locus Dolorum pod vedením Antonína Braného.

Samostatné výstavy

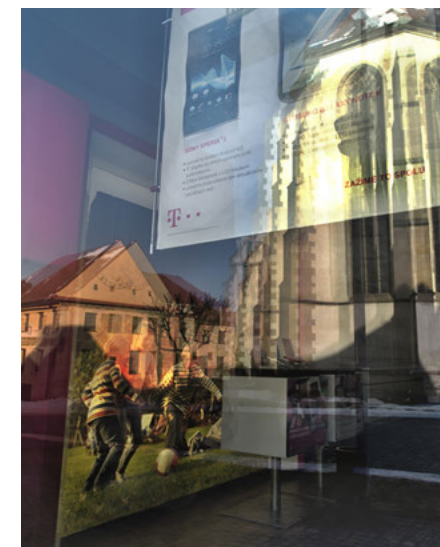
Bardejov (1985, 2013, 2015, 2017)
Krosno (PL, 1986)

MUDr. Ján Hollý na výstave fotografií počas Dvorany slávy SLS XII. prezentoval svoje práce z knihy „Locus Dolorum“, ktoré zachytávajú zubnú ambulanciu v Bardejove v 80. rokoch 20. storočia.

Na ceste
(Ján Hollý)

Impresie 2021 (Ján Hollý)

Impresie 2013 (Ján Hollý)

Impresie staršie
(Ján Hollý)

„Miro Vörös – Premeny“ (DS SLS XII., 28. 6. 2022)

PharmDr. Miroslav Vörös sa narodil v Šali. Základnú deväťročnú školu navštevoval v Hornej Kráľovej. V roku 1976 maturoval na gymnáziu v Šali a v roku 1982 promoval na Farmaceutickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 1985 získal akademickú hodnosť PharmDr.

V rokoch 1985–1994 pracoval v lekárni NsP Nové Zámky a v roku 1994 založil vlastnú lekáreň s názvom „Na Nábřeží“, kde pôsobí dodnes. V roku 2017 mu

boli, pri príležitosti životného jubilea, udelené pocty Slovenskej farmaceutickej spoločnosti SLS: „Medaila PhMr. Vladimíra J. Žuffu“ a „Medaila Jána Halašu“ za významný prínos v oblasti rozvoja slovenského lekárnictva.

Maľovaniu sa venuje už od základnej školy. Pre spoločnosť UNIPHARMA, 1. slovenskú, a. s. vytvoril kolekcie niekoľkých nástenných kalendárov s tematikou Bojníc, Hornej Nitry, či lekárenskými zátišiami.

Diela PharmDr. M. Vörösa sú súčasťou mnohých súkromných zbierok milovníkov umenia nielen na Slovensku, ale aj v Nemecku, Francúzsku, Taliansku, USA a Kanade.

PharmDr. Miroslav Vörös
(* 6. 3. 1957)

Slnéčnice
olej (Miroslav Vörös)

Toskánska krajina
akryl (Miroslav Vörös)

Vlkolíneč
olej (Miroslav Vörös)

Slovenský drotár
akryl (Miroslav Vörös)

Banská Štiavnica
akvarel (Miroslav Vörös)

„Lietajúce šperky“

(DS SLS XIII., 27. 6. 2023)

MUDr. Viliam Revický sa narodil v Breznici pri Stropkove. Základnú školu a SVŠ navštevoval v Stropkove, kde maturoval (1970). Po ukončení štúdia na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach (1976) a promócii začal pracovať na Detskom oddelení nemocnice vo Svidníku. Primárom oddelenia sa stal v roku 1986 a bol ním až do roku 2018. Popri tom začal od roku 1991 pracovať na čiastočný úväzok aj na imunoalergologickej ambulancii, kde od roku 2018 až doteraz pracuje na plný úväzok. Prvú atestáciu z pediatrie absolvoval v roku 1980 a druhú v roku 1984. Atestáciu z imunoalergológie absolvoval v roku 2007.

MUDr. Viliam Revický

(* 28. 5. 1952)

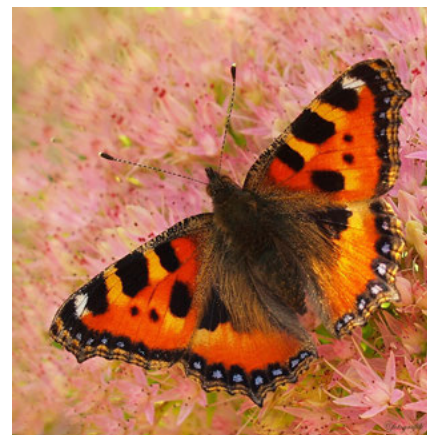
Maľovanie mal rád už od detstva, venuje sa mu od základnej školy. Mnoho vlastných olejomalieb daroval rodine a priateľom. Neskôr svoju záľubu rozšíril o fotografovanie. Najradšej fotografuje motýle, i keď si to vyžaduje trpezlivosť, dlhé a tiché čkanie, často nepohnuté státie. V minulosti fotografoval aj motýle, ktoré sa práve vyľahli z kukly prinesenej zo záhrady.

Výber z jeho fotografií motýľov bol vystavený počas XVIII. Bardejovských dní pneumológov a ftizeológov v Bardejovských kúpeľoch (10.–12. 5. 2012).

Jeho fotografie si možno pozrieť na portáli „*ephoto.sk*“, pod menom „*fotografik*“. Mnohé boli ocenené ako TOP fotografia dňa.

Nová generácia

fotografia (Viliam Revický)

Bábôčka prhlavová

fotografia (Viliam Revický)

Vretienka

fotografia (Viliam Revický)

Čas bábôčiek

fotografia (Viliam Revický)

Heliconius charithonia

fotografia (Viliam Revický)

„Impresie“

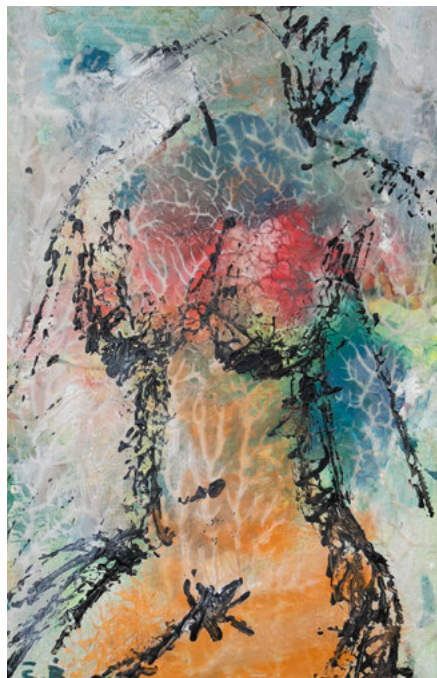
(DS SLS XIII., 27. jún 2023)

MUDr. Štefan Bodnár, MPH sa narodil v Michalovej, okr. Brezno. Na základnú a strednú školu chodil v Košiciach. Lekársku fakultu UPJŠ v Košiciach absolvoval v roku 1974. Po promócii nastúpil do Nemocnice s poliklinikou (Okresný ústav národného zdravia) v Gelnici, do chirurgickej ambulancie. Má atestácie z chirurgie. V roku 1980 bol vyslaný pracovať do Líbye. Po návrate zmenil špecializáciu a následne atestoval z fyziatrie, balne-

ológie a liečebnej rehabilitácie. V roku 1994 sa na základe konkurzného výberu stal primárom na Fyziatricko-rehabilitačnom oddelení Fakultnej nemocnice Louisa Pasteura v Košiciach, kde pracoval až do dôchodku.

MUDr. Štefan Bodnár

(* 14. 12. 1949)

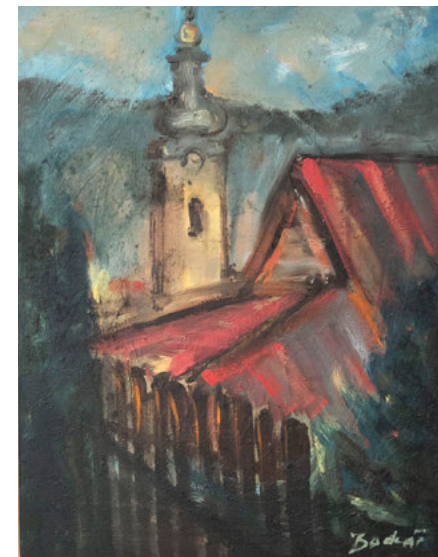
Akt
akryl (Štefan Bodnár)

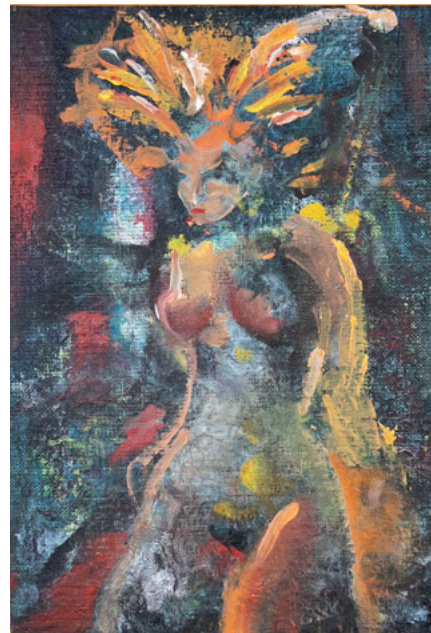
Poľné maky
akryl (Štefan Bodnár)

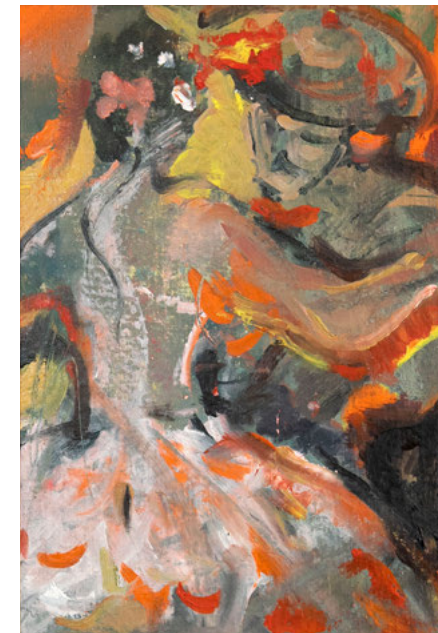
Hrnčiarska ulička v Košiciach
akryl (Štefan Bodnár)

Smolník I.
akryl (Štefan Bodnár)

Karneval I.
akryl (Štefan Bodnár)

Karneval II.
akryl (Štefan Bodnár)

„Ľudské telo ako umenie“

(DS SLS XIII., 27. 6. 2023)

MUDr. Marek Kajan sa narodil v Komárne. Počas štúdia na základnej deväťročnej škole v Hurbanove tam navštevoval aj Základnú umeleckú školu, kde sa štyri roky venoval výtvarnej výchove. Popri tom sa venoval aj spevu, kde získaval popredné umiestnenia. Úspešne ukončil štúdium na Gymnáziu v Nových Zámkoch.

V roku 2015 bol prijatý na Lekársku fakultu UK v Bratislave, ktorú ukončil v roku 2021. Umeniu sa opäť začal venovať v druhom ročníku štúdia na LF UK, kde začal kresliť realistické anatomické obrazy. Postupne k nim začal pridávať kvety. Venuje sa aj pretváraniu svetových umeleckých diel, ku ktorým pridáva medicínsku tematiku. Najradšej

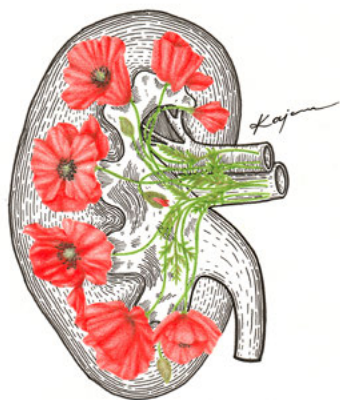
MUDr. Marek Kajan

(* 26. 4. 1996)

tvorí ceruzkami a menej obrazov namaloval olejom a akrylom na plátno.

Po ukončení štúdia na LF UK, v roku 2021 mal autorskú výstavu na Kongrese Slovenskej spoločnosti všeobecných lekárov Slovenska v Šamoríne – Čilistov, kde získal ocenenie laureát „Orbis pictus“. V novembri 2022 vystavoval svoje práce v Twin City v Bratislave. Po ukončení štúdia začal pracovať ako lekár na III. chirurgickej klinike LF UK NsP Milosrdní Bratia v Bratislave.

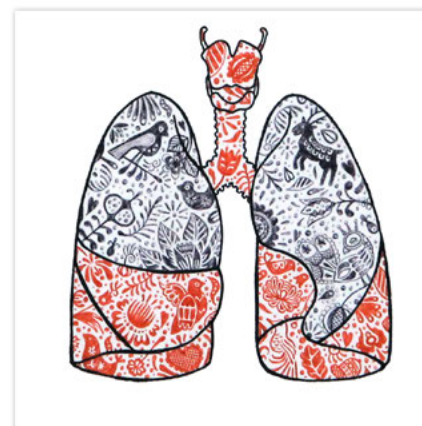
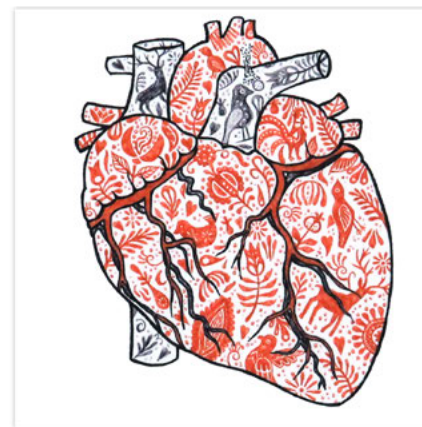
Foetor uremicus

kresba ceruzkou a čiernym fixom (Marek Kajan)

Floral Heart

ceruzka (Marek Kajan)

Na ľudovú nôtu

pero (Marek Kajan)

Welcome to the jungle

ceruzka (Marek Kajan)

Spolupráca

ceruzka (Marek Kajan)

„Slovensko moje“

(DS SLS XIV., 25. 6. 2024)

Prof. MUDr. Janka Buchancová, CSc. bola uvedená do Dvorany slávy SLS XIV. dňa 25. 6. 2024, počas ktorej boli vystavené fotografie jej obrazov. Maľovaniu sa venuje posledných dvadsať rokov, najmä krajinomalbe z prostredia, kde žila a žije.

Je členkou ateliéru výtvarníčky Mgr. E. Bebčákovej a členkou Turčianskych neprofesionálnych výtvarníkov. Vernisáže jej výstav boli na rôznych miestach v SR aj v zahraničí, na Kon-

Prof. MUDr. Janka Buchancová, CSc.

(*3. 6. 1938)

grese PL v Luhačovicích, každoročne v AKAS JLF Martin a na konferenciách dorastového lekárstva na Starých Horách.

Podrobnejšie životopisné údaje prof. J. Buchancovej sú uvedené v tomto zborníku v časti Dvorana slávy SLS XIV.

Krajina z letného plenéra v Španej Doline
1999 (Janka Buchancová)

Aj vtáčik Ti blahoželá
2017 (Janka Buchancová)

Septembrová kytica
2022 (Janka Buchancová)

Zátišie s chlebom a solničkou
2006 (Janka Buchancová)

Daj mlieka kozička!
2020 (Janka Buchancová)

Voľnosť
2023 (Janka Buchancová)

Ružové pivónie
2012 (Janka Buchancová)

Monetovská záhrada v Strážach
2023
(Janka Buchancová)

**Dvorana slávy
slovenskej medicíny**
Slovenskej lekárskej spoločnosti
(2013–2024)

**Zoznam osobností slovenskej
medicíny uvedených
do Dvorany slávy SLS
(2013–2024)**

9. september 2013

- Prof. MUDr. Teofil Rudolf Niederland, DrSc., akademik SAV

Výstava obrazov:
MUDr. E. Nevickej, CSc.
„Pokoje v duši“

25. marec 2014

- Prof. MUDr. Gustáv Čierny, DrSc.
- Prof. MUDr. František Makai, DrSc.
- MUDr. Imrich Sečanský
- Prof. MUDr. Ján Štefanovič, DrSc., akademik SAV, člen korešpondent ČSAV

Výstava obrazov:
prof. MUDr. Fedora Šimka, CSc., FESC
„Krása okamžiku“

16. december 2014

- Prof. MUDr. Dionýz Dieška, DrSc.
- Prof. MUDr. Rastislav Dzúrik, DrSc.
- Prof. MUDr. Alica Kapellerová, DrSc.
- Prof. MUDr. Michal Valent, DrSc.
- Prof. MUDr. Karol Virsik, DrSc.

Výstava výberu z medailárskej tvorby
akad. sochára Mariána Polonského
„Pocta medicíny v kove“

15. apríl 2015

- Prof. MUDr. Emil Kmety, DrSc.
- Prof. MUDr. Rudolf Korec, DrSc.
- Prof. MUDr. Anton Pontuch, CSc.
- Prof. MUDr. Vladislav Zikmund, DrSc.
- Prof. MUDr. Vladimír Zvara, DrSc., akademik ČSAV a SAV

Výstava fotografií mimo vedeckej tvorby:
prof. MUDr. Vladislava Zikmunda, DrSc.
„Zrkadlenia“

8. december 2015

- Prof. MUDr. Gustáv Čatár, DrSc.
- Prof. MUDr. Michal Horňák, DrSc.
- Prof. MUDr. Branislav Lichardus, DrSc.
- Prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.
- Prof. MUDr. Adriena Sakalová, DrSc.

Výstava fotografií obrazov
z maliarskej tvorby:
doc. MUDr. Mariána Bátovského,
CSc., mim. prof. „Portréty“

14. jún 2016

- Prof. MUDr. Leodegar Cigánek, DrSc.
- Prof. MUDr. Ivan Ďuriš, DrSc.
- Doc. RNDr. PhMr. Milan Lehký, CSc.
- MUDr. Eva Siracká, DrSc.
- Prof. MUDr. Jozef Strelka, DrSc.

Výstava fotografií obrazov z maliarskej
tvorby: MUDr. Igora Pappa, CSc. a
MUDr. Evy Nevickej, CSc.
„Momentky z krás života“

14. december 2016

- Prof. MUDr. Vladimír Haviar
- Prof. MUDr. Mikuláš Hrubíško, DrSc.
- Prof. MUDr. Martin Janec, DrSc.
- Prof. MUDr. Karol Kapeller, DrSc.
- Prof. MUDr. Karol Šiška, DrSc., akademik SAV a ČSAV
- Doc. MUDr. Ján Štencl, CSc.

Výstava fotografií šperkov
a umeleckých fotoobrazov z tvorby
Mgr. Art. Martiny Minárikovej
„Mikro a makrosvet“

19. september 2017

- Prof. MUDr. Ivan Balažovjeh, DrSc.
- Prof. MUDr. Jozef Černáček, DrSc.
- Prof. MUDr. Juraj Červenka, CSc., akademik SAV,
- Prof. MUDr. Ladislav Dérer, DrSc., akademik ČSAV
- Prof. MUDr. Ladislav Chmel, DrSc., člen korešpondent SAV
- MUDr. Karol Kleibl, CSc.
- MUDr. Karol Mika
- Prof. MUDr. Zoltán Oláh, DrSc.
- Prof. MUDr. František Pór
- Prof. MUDr. Ivan Žucha, CSc.

Výstava fotografií z umeleckej
tvorby lekárov:
MUDr. Ljuba Bachárová, DrSc., MBA
„Okolo mňa“
MUDr. Vlastimil Graus, PhD., MPH, MSc.
„Dentart“

18. september 2018

- Prof. MUDr. Ladislav Badalík, DrSc.
- Prof. MUDr. Jaroslav Blahoš, DrSc.
- Prof. MUDr. Eva Brixová, DrSc.
- Prof. MUDr. Jozef Buchvald, DrSc.
- Prof. MUDr. Ján Lajda
- Prof. MUDr. Dagmar Micháľková, DrSc.
- Prof. MUDr. Igor Riečanský, DrSc.
- Prof. MUDr. Jozef Rovenský, DrSc., FRCP, akademik UČSS
- Prof. MUDr. Jaroslav Siman, CSc.
- Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Slezák, DrSc., FIACS
- Prof. MUDr. Anton Vavrečka, CSc.

Výstava fotografií z umeleckej
tvorby lekárov:
prof. MUDr. Ľudovít Gašpar, CSc.
„In natura“
MUDr. Pavol Borecký, PhD. „Čriečky“

20. september 2019

- Dr.h.c. prof. RNDr. Jozef Čížmárik, PhD.
- Prof. MUDr. Konštantín Čársky, DrSc.
- Prof. MUDr. Stanislav Čársky, DrSc.
- Dr.h.c. prof. MUDr. Stanislav Kostlivý
- Prof. MUDr. Ján Kňazovický, DrSc.
- Doc. MUDr. Ladislav Kužela, DrSc.
- Prof. MUDr. Miloš Nosál, DrSc.
- Doc. MUDr. Julián Podoba, CSc.
- Prof. MUDr. Ivan Šimkovic, DrSc.
- Prof. MUDr. Pavol Šteiner, DrSc.

Výstava fotografií z umeleckej tvorby lekárov: MUDr. Július Činčár „Môj maľovaný svet“, MUDr. Miloslav Dvorák, PhD. „Ako to vidím“

21. september 2021

- Prof. MUDr. Pavol Bakoss, DrSc.
- Prof. MUDr. Gejza Bárdoš
- Prof. MUDr. Ján Birčák, CSc.
- Prof. MUDr. Ján Černý, DrSc.
- Prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc.
- Prof. MUDr. Andrej Getlík, CSc.
- Prof. MUDr. Ján Gvozdjak, DrSc.
- Prof. MUDr. Irena Jakubcová-Dérerová
- Prof. MUDr. Jaroslava Michaličková, DrSc.
- Prof. MUDr. Miroslav Anton Šašinka, DrSc.
- Prof. MUDr. Milan Zaviačič, DrSc.
- MUDr. Pavel Blaho
- MUDr. Vavro (Vavrinec Ján) Šrobár

Výstava fotografií: obrazov z umeleckej tvorby MUDr. Pavla Lackoviča „Potulky prírodou“ a odznakov zo zbierky MUDr. Igora Vica

28. jún 2022

- Prof. MUDr. Augustín Bárdoš, CSc.
- Prof. MUDr. Ivan Hulín, DrSc.
- Prof. MUDr. Milan Kokavec, DrSc.
- MUDr. Radko Alexej Menkyna
- Prof. MUDr. Vladimír Novotný, CSc.
- Prof. MUDr. Mikuláš Ondrejčka
- Doc. MUDr. Juraj Payer, CSc.
- Prof. MUDr. RNDr. Rudolf Pullmann, PhD.
- Prof. MUDr. Ivan Stanek, DrSc.
- Prof. MUDr. Július Vajó, DrSc.

Výstava fotografií MUDr. Jána Hollého: „Na ceste z 20. do 21. storočia“ a výstava fotografií obrazov PharmDr. Miroslava Vörösa: „Miro Vörös – PREMENY“

27. jún 2023

- Prof. MUDr. Pavol Pafko, DrSc.
- Doc. MUDr. Karol Holomáň, CSc.
- MUDr. Michal Králik, CSc.
- Dr.h.c. prof. MUDr. Emil Matejiček, DrSc.
- MUDr. Milan Onderčanin, PhD.
- Prof. MUDr. Alexander Reháč, DrSc.
- Prof. MUDr. František Švec, DrSc.
- Prof. MUDr. Juraj Švec, DrSc.
- Prof. MUDr. Viliam Thurzo, DrSc., akademik SAV a ČSAV
- Prof. MUDr. Štefan Velgos, DrSc.

Výstava fotografií motýľov:

MUDr. Viliam Revický:

„Lietajúce šperky“,

Výstava obrazov:

MUDr. Štefan Bodnár, MPH: „Impresie“, MUDr. Marek Kajan: „Ľudské telo ako umenie“

25. jún 2024 – DS SLS XIV.

- Dr. h.c. mult. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH, akademik UčSS
- Prof. MUDr. Ján Buchanec, DrSc.
- Prof. MUDr. Janka Buchancová, CSc.
- Doc. MUDr. Štefan Hupka, DrSc.
- Prof. MUDr. Viliam Izakovič, CSc.
- Prof. MUDr. Peter Krištúfek, CSc.
- Prof. MUDr. Karol Matulay, DrSc.
- Prof. MUDr. Július Mazuch, DrSc.

Výstava fotografií obrazov

z umeleckej tvorby

prof. MUDr. Janky Buchancovej, CSc.: „Slovensko moje“

Rektori Univerzity Komenského (UK) a dekaní Lekárskej fakulty UK

uvedení do Dvorany slávy SLS X. dňa 20. 09. 2019
pri príležitosti 100. výročia založenia UK 100. výročia založenia LF UK

- 1. Dr.h.c. prof. MUDr. Kristián Hynek, DrSc.** (15.9.1879 – 11.1.1960),
spoluzakladateľ UK,
1. rektor UK, predseda
Profesorského zboru UK,
1. prednosta Internej kliniky LF UK
(1919 – 1930),
- 5. Prof. MUDr. Bohuslav Polák**
(6.10.1886 – 18.12.1955),
spoluzakladateľ UK, 15. rektor UK,
8. dekan LF UK (1926/1927),
1. prednosta Ústavu pre farma-
kológiu a farmakognóziu LF UK
(1920 – 1938),
- 2. Dr.h.c. prof. MUDr. Stanislav Kostlivý**
(30.10.1877 – 7.12.1946),
spoluzakladateľ UK,
4. rektor UK, prezident
Lekárskej komory pre Slovensko
a Podkarpatskú Rus (1929 – 1939),
1. prednosta 1. Chirurgickej kliniky
LF UK,
- 6. Prof. MUDr. Gustáv Müller**
(18.3.1875 – 17.6.1949),
spoluzakladateľ LF UK,
1. dekan LF UK (1919 – 1921),
1. prednosta Kliniky pôrodnictva
a gynekológie LF UK (1919 – 1925),
- 3. Dr.h.c. prof. MUDr. Jiří Brdlík, DrSc.** (24.10.1883 – 6.7.1965),
spoluzakladateľ UK, 8. rektor UK,
1. prednosta I. detskej kliniky LF
UK (1919 – 1930),
- 7. Prof. MUDr. Antonín Spilka**
(17.1.1876 – 24.5.1948),
spoluzakladateľ LF UK,
2. dekan LF UK (1921 – 1922),
1. prednosta Ústavu pre patologic-
kú anatómiu, histológiu a bakte-
riológiu LF UK (1919 – 1927),
- 4. Prof. MUDr. Viktor Reinsberg**
(12.6.1875 – 5.11.1938),
spoluzakladateľ UK,
12. rektor UK, 7. dekan LF UK
(1925 – 1926),
1. prednosta Kliniky pre choroby
kožné a pohlavné LF UK
(1921–1938),
- 8. Prof. MUDr. František Prokop**
(23.1.1870 – 20.3.1953),
spoluzakladateľ LF UK,
3. dekan LF UK (1921 – 1922),
1. prednosta Ústavu súdneho
lekárstva (1919 – 1938),

- 9. Prof. MUDr. Stanislav Růžička**
(14.1.1872 – 6.11.1946),
spoluzakladateľ LF UK,
4. dekan LF UK (1922 – 1923),
1. prednosta Ústavu pre hygienu
a bakteriologiu LF UK
(1919 – 1938),
- 12. Prof. MUDr. Miloš Netoušek**
(1.12.1889 – 29.10.1968),
11. dekan LF UK (1929 – 1930),
nositeľ fran. Radu Čestnej légie,
1. prednosta Ústavu pre všeobecnú
a experimentálnu patológiu LF UK
(1920 – 1925) a prednosta Kliniky
internej propedeutiky LF UK
(1922 – 1931).
- 10. Prof. MUDr. Roman Kadlický**
(25.12.1878 – 9.7.1948),
spoluzakladateľ LF UK,
5. dekan LF UK (1923 – 1924),
1. prednosta Očnej kliniky LF UK
(1919 – 1930),
- 11. Prof. MUDr. Zdeněk Mysliveček, DrSc.,**
(13.9.1881 – 11.3.1974),
spoluzakladateľ LF UK,
6. dekan LF UK (1924 – 1925),
1. prednosta Psychiatrickej
a neurologickej kliniky LF UK
(1919 – 1930),

**Dvorana slávy
slovenskej medicíny**
Slovenskej lekárskej spoločnosti
(2013–2024)

**Štatút Dvorany slávy
slovenskej medicíny**

Slovenská lekárska spoločnosť, Cukrová 3, 813 22 Bratislava**Š T A T Ú T****Dvorany slávy popredných osobností slovenskej medicíny****I.****Všeobecné ustanovenia**

Slovenská lekárska spoločnosť (ďalej len „SLS“) v rámci svojej činnosti **podporuje** zvyšovanie a prehlbovanie profesionálnej úrovne, rozvoj vedeckej a odbornej práce svojich členov, **oceňuje** všeobecne uznávané vynikajúce výsledky dlhodobej odbornej činnosti, publikačnú a prednáškovú aktivitu v medicínskych a farmaceutických vedných odboroch, zásluhy o budovanie, rozvoj a tvorivú činnosť Slovenskej lekárskej spoločnosti, jej organizačných zložiek a zdravotníctva.

II.**Zriadenie Dvorany slávy
popredných osobností slovenskej medicíny**

Slovenská lekárska spoločnosť zriadila **Dvoranu slávy popredných osobností slovenskej medicíny** dňom 2.09.2013.

III.**Cieľ Dvorany slávy
popredných osobností slovenskej medicíny**

Cieľom zriadenia Dvorany slávy popredných osobností slovenskej medicíny (ďalej len „Dvorana slávy“) je **popularizácia popredných osobností slovenskej medicíny**, ktorí významnou mierou prispeli k:

- budovaniu slovenského zdravotníctva, medicínskeho školstva a celoživotného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov,
- zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti v SR,
- šíreniu dobrého mena slovenskej medicíny doma i v zahraničí a
- ktorí sa zaslúžili o vznik a rozvoj SLS.

IV.**Kritéria, podávanie návrhov****1. Kritéria:**

Do Dvorany slávy môže byť uvedená popredná osobnosť slovenskej medicíny, ktorá:

- dosiahla vek 75 rokov (na vek sa neprihliada ak osoba už nežije),
- významnou mierou prispela k budovaniu slovenského zdravotníctva, alebo medicínskeho školstva a vzdelávania,
- významnou mierou prispela k zvyšovaniu odbornej úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti v SR,
- šírla dobré meno slovenskej medicíny doma a v zahraničí a to najmä výsledkami svojej odbornej práce, členstvom a reprezentáciou v uznávaných odborných spoločnostiach, spolkoch lekárov a spolkoch farmaceutov, ako i zdravotníckych inštitúciách, alebo organizáciách,
- zaslúžila sa o vznik a rozvoj SLS (ako dlhoročný člen Prezídia SLS alebo člen výboru a člen dozornej rady organizačných zložiek SLS, prípadne ich komisií a pracovných skupín).

2. **Návrhy** na uvedenie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy predkladajú komisii výbory organizačných zložiek SLS a Prezídium SLS.

Návrh musí obsahovať:

- meno, priezvisko, tituly, profesijný životopis,
- odôvodnenie,
- fotografiu (v elektronickej forme).

V.**Výber osobností**

1. **Návrhy posudzuje komisia**, ktorú zriaďuje Prezídium SLS ako stálu komisiu, alebo ad hoc. Komisia má najmenej troch členov, ktorí sú členmi Prezídia SLS alebo členmi Dozornej rady SLS.
2. **Komisia pri výbere osobností postupuje podľa kritérií uvedených v tomto štatúte.** O výnimke z veku u žijúcej osoby ktorá dosiahne vek 70 rokov, môže rozhodnúť Prezídium SLS len v mimoriadnych prípadoch, hodných osobitného zreteľa a to dvojtretinovou väčšinou hlasov.
3. **Komisia zostavuje poradie vybraných osobností** do Dvorany slávy a predkladá ho na schválenie Prezídia SLS.

VI.**Slávnostný akt uvedenia osobností**

Prezídium SLS určí termíny slávnostných aktov uvedenia osobností do Dvorany slávy, ktoré sa budú konať najmenej raz ročne v sídle SLS (Dome zdravotníkov), prípadne na inom vhodnom mieste. Ustanovený maximálny počet osobností pri jednom akte je spravidla 6 (šesť) osobností.

VII.**Prechodné a záverečné ustanovenia**

Zrušuje sa Štatút Dvorany slávy popredných osobností slovenskej medicíny zo dňa 08.12.2020, ktorý bol schválený Prezidiom SLS dňa 08.12.2020.

Tento štatút bol schválený Prezidiom SLS dňa 12.12.2023.

Štatút nadobúda účinnosť dňom schválenia Prezídia SLS.

Tlačivo návrhu kandidáta na uvedenie do Dvorany slávy je v *Prílohe č. 1* tohto štatútu.

Dr.h.c. prof. MUDr. Ján Breza, DrSc., MHA, MPH.
prezident SLS

Bratislava, 12.12.2023

Literatúra

Bernadič M., Breza J., Mácová Ž., Riečanský I.: *Slávnostné uvedenie osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny*. Monitor medicíny SLS 2017, 7 (1–2): 31–35.

Bernadič M., Breza J., Mácová Ž.: 8. *uvádzanie osobností slovenskej medicíny do Dvorany slávy*. Monitor medicíny SLS 2018, 8 (1–2): 30–36.

Bernadič M., Breza J., Mácová Ž.: *Deviate slávnostné uvedenie osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny 18. septembra 2018*. Monitor medicíny SLS 2019, 9 (1–2): 11–18.

Bernadič M., Breza J., Mácová Ž.: *Šieste slávnostné uvedenie osobností do Dvorany slávy slovenskej medicíny*. Monitor medicíny SLS 2016, 6 (3–4): 28–31.

Bernadič M., Riečanský I., Šagát T., Lehký M.: *Za prof. MUDr. Miroslavom Antonom Šašíňkom, DrSc. (1935–2019)*. Lekársky obzor (Med Horizon), 2019, 68 (4): 115–117.

Breza J., Bernadič M., Mácová Ž.: *História Slovenskej lekárskej spoločnosti*. Bratislava 2019, 463 s.

Breza J., Bernadič M., Mácová Ž.: *XIII. Dvorana slávy osobností slovenskej medicíny Slovenskej lekárskej spoločnosti*. Monitor medicíny SLS 2023, 13 (3–4): 35–43.

Breza J., Mácová Ž.: *XI. Dvorana slávy popredných osobností slovenskej medicíny Slovenskej lekárskej spoločnosti*. Monitor medicíny SLS 2022, 12 (1–2): 32–45.

Breza J., Mácová Ž.: *XII. Dvorana slávy popredných osobností slovenskej medicíny Slovenskej lekárskej spoločnosti*. Monitor medicíny SLS 2022, 12 (3–4): 24–33.

Kukurová E., Traubner P.: *Akademickí a verejní činitelia. Fragmenty z dejín LF UK 1919–2000*. Bratislava 2000, 192 s.

Ondruš D. : *Spomienka na MUDr. Evu Sirackú, DrSc., prvú dámu rádioterapie na Slovensku*. Monitor medicíny SLS 2023, 13 (3–4): 58.

Riečanský I., Bernadič M.: *Za primárom MUDr. Radkom A. Menkynom*. Monitor medicíny SLS 2012, 3–4: 45–46.

Szelepcsényi J.: „*Nedýchajte prosím*“. *Rozhovory s akad. Niederlandom*. 1. vyd. Tankred: Bratislava 2000, 286 s. ISBN 80-968180-1-5.

Valent M., Štencel J., Bernadič M.: *Medailóniky významných osobností ženského lekárstva na Slovensku*. Herba: Bratislava 2016, 250 s.

Menný index

B

Badalík Ladislav **64**

Bachárová Ljuba* **186**

Bakoss Pavol **93**

Balažovjeh Ivan **54**

Bárdoš Augustín **110**

Bárdoš Gejza **94**

Bátovský Marián* **180**

Birčák Ján **95**

Blaho Pavel **106**

Blahoš Jaroslav **65**

Bodnár Štefan* **206**

Borecký Pavol* **190**

Brdlík Jiří **87**

Breza Ján **139**

Brixová Eva **66**

Buchancová Janka* **142, 210**

Buchanec Ján **141**

Buchvald Jozef **67**

C

Cigánek Leodegar **42**

Č

Čársky Konštantín **79**

Čársky Stanislav **79**

Čatár Gustáv **37**

Černáček Jozef **55**

Černý Ján **96**

Červenka Juraj **55**

Čierny Gustáv **17**

Činčár Július* **192**

Čižmárik Jozef **77**

D

Dérer Ladislav **56**

Dieška Dionýz **23**

Dluholucký Svetozár **97**

Dvorák Miloslav* **194**

Dzúrik Rastislav **25**

Ď

Ďuriš Ivan **43**

G

Gašpar Ľudovít* **189**
 Getlík Andrej **98**
 Graus Vlastimil* **188**
 Gvozdzák Ján **100**

H

Haviar Vladimír **47**
 Hollý Ján* **200**
 Holomán Karol **127**
 Horňák Michal **38**
 Hrubíško Mikuláš **48**
 Hulín Ivan **111**
 Hupka Štefan **144**
 Hynek Kristián **87**

CH

Chmel Ladislav **57**

I

Izakovič Viliam **146**

J

Jakubcová-Dérerová Irena **101**
 Janec Martin **49**

K

Kadlický Roman **89**
 Kajan Marek* **208**
 Kapeller Karol **50**
 Kapellerová Alica **26**
 Kleibl Karol **58**
 Kmety Emil **33**
 Kňazovický Ján **80**
 Kokavec Milan **112**
 Korec Rudolf **33**
 Kostlivý Stanislav **81, 87**
 Králik Michal **128**
 Krištúfek Peter **147**
 Kužela Ladislav **82**

L

Lackovič Pavel* **196**
 Lajda Ján **68**
 Lehký Milan **44**
 Lichardus Branislav **39**

M

Makai František **19**
 Matulay Karol **149**
 Mazuch Július **151**
 Menkyna Radko Alexej **113**
 Michaličková Jaroslava **102**
 Michalková Dagmar **69**
 Mika Karol **59**
 Mináriková Martina* **184**
 Müller Gustáv **88**
 Mydlík Miroslav **40**
 Mysliveček Zdeněk **89**

N

Netoušek Miloš **90**
 Nevická Eva* **172, 183**
 Niederland Teofil Rudolf **14**
 Nosál Miloš **83**
 Novotný Vladimír **114**

O

Oláh Zoltán **60**
 Onderčanin Milan **126**
 Ondrejička Mikuláš **115**

P

Pafko Pavol **125**
 Papp Igor* **181**
 Payer Juraj **117**
 Podoba Julián **84**
 Polák Bohuslav **88**
 Polonský Marián* **176**
 Ponfuch Anton **34**
 Pór František **61**
 Prokop František **89**
 Pullmann Rudolf **118**

R

Rehák Alexander **130**
 Reinsberg Viktor **88**
 Revický Viliam* **204**
 Riečanský Igor **70**
 Rovenský Jozef **71**
 Růžicka Stanislav **89**

S

Sakalová Adriena **41**
 Sečanský Imrich **20**
 Siman Jaroslav **72**
 Siracká Eva **45**
 Slezák Ján **73**
 Spilka Antonín **88**
 Stanek Ivan **119**
 Strelka Jozef **46**

Š

Šašinka Miroslav Anton **103**

Šimko Fedor* **174**

Šimkovic Ivan **85**

Šrobár Vavro **107**

Štefanovič Ján **21**

Šteiner Pavol **85**

Štencl Ján **51**

Švec František **132**

Švec Juraj **133**

T

Thurzo Viliam **135**

V

Vajó Július **121**

Valent Michal **28**

Vavrečka Anton **74**

Velgos Štefan **136**

Vico Igor* **198**

Virsík Karol **30**

Vörös Miroslav* **202**

Z

Zaviačič Milan **105**

Zikmund Vladislav* **35, 178**

Zvara Vladimír **35**

Ž

Žucha Ivan **61**

ISBN 978-80-89305-71-1